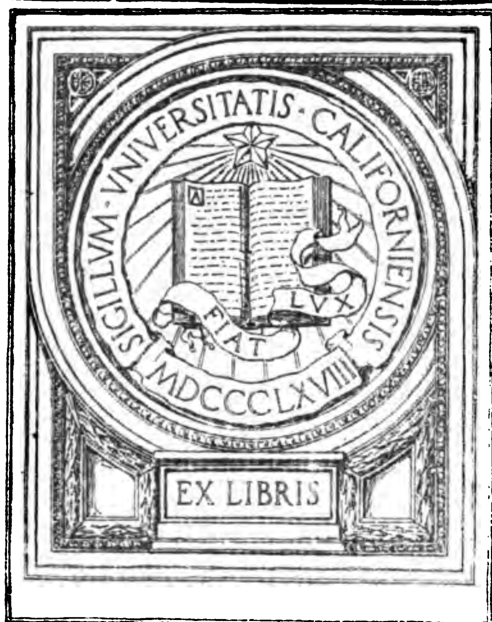

UC-NRLF
$B 290 387

75/z
hi
1822

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

XENOPHONTIS

HIERO

RECENSVIT

ET

INTERPRETATVS EST

CAROLVS HENRICVS FROTSCHER

LIPSIAE
SVMPTIBVS HARTMANNI
MDCCCXXII.

Greek Sather

SVMMIS TRIVMVIRIS

CHRIST. DAN. BECKIO

GODOFR. HERMANNO

GODOFR. HENR. SCHAEFERO

PRAECEPTORIBVS AC PATRONIS SVIS

ANIMI CANDORE PARITER ATQVE
DOCTRINAE ELEGANTIA

VENERABILIBVS

HVNC QVALEMCVMQVE LIBRVM

EA QVA PARENTES FILIVS

PROSEQVITVR PIETATE

CONSECRAVIT

EDITOR

C. H. FROTSCHER
LECTORIBVS
SALVTEM

Quum superiore anno mihi significasset Hartmannus, gratum sibi fore, si quem scriptorem sive graecum sive latinum suis sumptibus in usus iuventutis studiosae ederem: honestissimi viri precibus eo magis satisfaciendum putavi, quo minor eorum numerus librorum est, e quibus tirones verum fructum percipere possint. Multae sane veterum scriptorum, eorum maxime, quos in scholis tractamus, editiones exstant; sed earum aliae nihil fe-

re afferunt, quo magistrorum labor in erudienda iuventute aliquantum sublevetur, et Minelliana prope ratione talia explicant, quae ne pueris quidem ignota sunt: aliae adnotationum copia et mole sic obruunt bonorum mentes puerorum, ut nullus ipsis cogitandi locus relinquatur et ut, si eiusmodi animadversiones perlegerint vel descripserint, prae caeteris sibi videantur sapere. Non multo maius pretium aliis editoribus statuo, diverso modo peccantibus. Sunt enim qui criticam quidem rationem sequentes largam adolescentibus cogitandi ac discendi materiem praebeant et ad ingenium eorum vel excitandum vel alendum, ad iudicium acuendum, ad scientiam linguae confirmandam, plurimum conferant; sed ex his complures tam inhumanam saepe censuram alieni meriti faciunt tamque impuro ipsi vel obscuro genere scribendi utuntur, ut eorum libros merito dubites

commendare tironibus. Quo laudabilior mihi semper visa est illa ratio, quam in edendis huiuscemodi libellis sequuti sunt Buttmannus, Heindorfius, Seidlerus, Bremius, Hermannus: quorum omnium virorum quum multa sunt et magna in litteras antiquas merita, tum hoc inprimis frugiferum consilium esse censeo, quod, quomodo in scriptoribus adolescentium institutioni accommodandis versandum videretur, suis ipsi editionibus ostenderent. Quamobrem quum, data mihi eligendi tractandique scriptoris optione, Xenophontis Hieronem prae caeteris dignum iudicassem, quem mea cura et studio emendatum explicitumque tironibus offerrem: quod mihi exemplum in eo edendo proponerem, ne minima quidem dubitatio subesse poterat.

Quem igitur nunc emitto Hieronem, eum ad easdem fere rationes, quibus il-

li viri utuntur, explicare conatus sum. Quorum quum Bremium maxime et Buttmannum sequerer, quid in hoc libro spectaverim, facile poterunt iudicare, quicumque aut Buttmanni editionem usurpaverint aut Bremii praefationem ad Cornel. Nepotem legerint.

De apparatu critico quoniam constitui alio loco disserere, nolo nunc lectores morari. Sed hoc dixisse non fuerit supervacaneum, me studiose operam dedisse, ut graeca quam emendatissima prodirent. Quamquam enim taedii plenus labor est, veteres editiones cum iis, quae nunc leguntur in Xenophontis exemplaribus, singulas conferre: me tamen huius operae nequaquam poenitet. Nam vix cuiquam credibile est, quot quamque egregias lectiones invenerim, a prioribus huius libelli editoribus prorsus neglectas. Omnium vero maxime Reuch-

lini editio praedicanda est, cuius ut mihi copia fieret, Blümneri, viri illustris, fecit liberalitas. Prodiit illa Hagenoae a. MDXX. et praeter Hieronem exhibet Apologiam et Agesilaum. Hieronis autem Reuchliniani tanta praestantia est, ut de iis, quae scripsi in adnot. ad VI, 15., nullo pacto dubitari possit. Egregie me adiuverunt etiam codices Parisini, quos Gailii, viri de Xenophonte aliisque scriptoribus praeclare meriti, industria contulit. Nec vero silendus est liber Lipsiensis, qui quum plerumque cum codd. Parr. ac Reuchlino conspiret, tum a b. Schneidero iure laudatus est. His equidem usus opibus eum Hieronem dedisse mihi videor; quem VV. DD. non prorsus improbaturi sint. Sed si quis forte indignetur novam a me inductam esse interpunctionis rationem, ab eo humanissime peto, ut hanc meminisse velit non novam esse, sed quae veterum po-

tissimum librorum auctoritate nitatur. Longum est singulos locos enumerare; sed ut videas, quantum valeat recta interpunctio et quam verum sit Buttmanni (*gramm. amplior. I. p.* 67. *sqq.*) hac de re iudicium, unum modo locum I, 11. inspicias, ubi quas dubitationes Schneiderus moverat, sola distinctione verborum accuratiore sustulimus.

Restat, ut tirones de Buttmanno et Matthiaeo admoneam. Horum enim virorum grammaticae ubi citantur — factum id esse saepissime, nemo, opinor, mirabitur, qui noverit imbecillitatem adolescentulorum, ne dicam magistrorum — sed ubi illorum libri laudantur, Matthiaei minor grammatica, quae in usum scholarum scripta est, Buttmannianae editio IX. intelligitur.

Denique, quoniam viri honesti est alio-

rum de se merita grato animo agnoscere, multum mihi celebrandi sunt praestantissimi triumviri Hermannus, Bremius, Schaeferus, et quem in dies magis miror tam catum, tam doctum esse, familiaris dilectissimus Guil. Dindorfius. Nam ut Bremii adnotationes ad Hieronem (*Symbol. Philoll. Helvett. Vol. I. p.* 167. *sqq.*) utilissimae mihi fuerunt, ita Hermanni ac Schaeferi humanitati et Dindorfii amicitiae dici vix potest quam multa beneficia Hiero meus debeat.

Vos vero, humanissimi lectores, quum bene noritis, humanarum virium non esse, rectum cursum perpetuo tenere, habendosque pro bonis viris eos, non qui numquam peccent, sed qui saepius recte agant: nolite, quaeso, statim reiicere hunc librum et condemnare, si quid in eo a me peccatum deprehenderitis. Nam si, ratione fideliter inita, ma-

ior peccatorum quam probabilium numerus fuerit: tum equidem quin reiiciatur et sordeat non recuso. Valete.

Scribebam Lipsiae d. VI. m. Maii MDCCCXXII.

INDEX SCRIPTORVM

CICERO de Orat. p. huius libri 24. b. Planc. p. 13. b. Tusc. Disp. p. 13. b. 45. b.

HESIODVS p. 59. a.

HORATIVS p. 29. b.

LIVIVS p. 23. a. 29. a.

PLATO Euthyphr. p. 67. b. Phaedr. p. 60. a. Phileb. p. 15. a. Protag. p. 29. b.

PLVTARCHVS Anton. p. 24. b. Apophth. Reg. p. 64. b.

QVINCTILIANVS p. 23. a.

SALLVSTIVS Catil. p. 26. b. Iug. p. 29. b.

VIRGILIVS p. 29. b.

XENOPHON Anab. p. 13. b. Cyrop. p. 8. b. 15. b. 24. a. 53. b. 64. a. Hellen. p. 13. b. 22. a. 74. b. Mem. Socr. p. 23. a. 41. b. 60. b. Oecon. p. 21. a. 64. a. Symp. p. 8. b. 60. b. 64. a.

ADDENDA ET CORRIGENDA

P. 34. v. 3. de verb. ἐπισκεψώμεθα adscribenda erant haec: Vid. Buttmann. §. 126. observ. 7. Matth. §. 515. 1.). Cf. infr. XI, 2.

Ibid. a. v. 7. lege: καταθέασαι δ' αὖ, ἧς (οἵας) φιλίας etc.

P. 37. b. v. 16. lege πρὶν ἀπάρχ. pro ἀντὶ τοῦ ἀπάρχ.

P. 50. a. v. 9. ita scribendum: „In vulgata scriptura [ὥσπερ γάρ] requiro etc.

Ibid. b. v. 16. adde VIII, 5.

P. 58. a. v. 8. sqq. quae citantur regulae ad locum XI, 2. καθ' ἓν δ' ἕκαστον σκοπῶμεν. referendae sunt. Vid. Ind. s. μήπω.

P. 64. b. v. 22. scribe: Lege τὴν φυτείαν pro καὶ φυτείαν cum Schaefero, etc.

P. 85. a. voc. Αὐτοῦ lege: Αὐτοῦ IX, 3. Vid. etc.

Reliqua et paucula sunt et quae vel a tironibus emendari facile possint.

PROLEGOMENA IN HIERONEM.

HIERO Syracusanorum tyrannus, cuius nomine praestantissimus hic Xenophontis libellus inscribitur, non est Hieroclis ille filius, qui per quinquaginta quattuor imperii annos (Olymp. 127, 4—141, 2. a. Chr. 270—215.) de civibus suis bene meritus multum celebratur ab antiquis scriptoribus *) et apud populum Romanum ob fidem quinquaginta annos constanter cultam summo honore fuit; **) sed antiquior potius eiusdem nominis princeps, Dinomenis filius cogitandus est, cuius frater Gelo felici tyrannide primus tenuisse Syracusas dicitur. Ac Gelonis quidem imperium tam moderate tulerant Syracusani, ut ipso vivo fratres eius Hieronem et Thrasybulum designarent successores. †) Mortuo igitur successit Hiero (Olymp. 75, 3-78, 2. a. Chr. 478-467.), de cuius viri ingenio mirum est quam diversa sint veterum

*) Vid. Theocrit. Idyll. XVI. Polyb. I, 8. seqq. Liv. XXIV, 5. in. Iustin. XXIII, 4.

**) Cf. Liv. XXIV, 4. XXII, 37.

†) Illo tempore Hiero praeerat Gelois, quorum urbem regendam ei tradiderat Gelo, ipse potitus Syracusarum.

Graecorum, qui de eo mentionem fecerunt, iudicia. Diodorus enim Siculus *) *et avarum et violentum et omnino a fratris candore alienissimum* fuisse tradit; sed Pindarus Thebanus splendidissimis illis quattuor carminibus **), quae in Hieronis honorem cecinit, magnis eum laudibus effert. Sed ut negari nullo modo potest, Graecarum civitatum rectores propter summum illud libertatis studium, quo cives sui arderent, omnino non potuisse facere, quin vel ad obtinendum firmandumque imperium, vel quo id assequerentur, violentius se gererent et cupidine magis quam iure grassarentur: ita de Hierone vereor ne veram Diodorus sententiam pronunciaverit. Nec vero ipse poëta, quantumvis laudator Hieronis, historici testimonio repugnat. Nam Pyth. I. carm. (vs. 90. seqq. ed. Thiersch. 174. seqq. ed. Schaefer.) omnium virtutum maxime liberalitatem et comitatem regi commendat ipsumque ab avaritia et violentia abstinere cupit; illis enim virtutibus veram gloriam parari et ad posteros propagari, utque etiamnunc ametur Croesi regis virtus ac beneficentia, ita ubique maximo odio et invidia premi horribilem Phalaridis crudelitatem. Quod consilium quum non sine idonea caussa datum videatur ac Pindarus ipsa vitia patroni sui reticere noluerit: quam liberum ab inepta assentatione animum habuerit, egregie intelligitur. Et quamquam propter clarum Plutarchi te-

*) Bibl. Hist. XI, 67. ed. Bip.

**) Olymp. I. Pyth. I. II. III.

stimonium *) dubitari vix potest, quin Hiero nonnullos ex familiaribus de medio sustulerit: Pindarus tamen is est auctor, ut eius iudicium non possit non iudicari verissimum. Certum est igitur, hunc regem, etiamsi non possit omni ex parte cum Gelone comparari et necessitas ipsum compulerit ad vim aliis adhibendam, ea tamen fortitudine ac sapientia eoque in populum suum animo fuisse, ut de ornandis et amplificandis Syracusanorum rebus insigniter meruerit. Atque ipse etiam Xenophon, quae est in hoc homine simplicitas, nequaquam, opinor, Hieronis persona in libro suo usurus fuisset, nisi talem principem fuisse iudicasset, qui civibus suis in omni se probari studeret bonique et iusti regis nomine haud indignus videretur.

Sed in omnibus Hieronis nostri virtutibus nulla magis eminet, quam qui in eo praedicatur litterarum amor et optimas artes iuvandi promptissima voluntas. Nam quum viros doctos atque inprimis poetas eadem qua Gelo frater liberalitate tractaret (quo nomine ab Aeliano **) recte dicitur προχειρότατος εἰς τὰς εὐεργεσίας): factum est, ut cum ipso versarentur viri ingenii laude florentissimi, quorum ex consuetudine quum ipse tum civitas uberrimos fructus perciperet. Laudantur ex his maxime Pindarus, Bacchylides Ceus, Epicharmus, Xenophanes Colophonius, Aeschylus et qui in Xenophontis libro cum Hierone

*) Hic enim Tom. II. p. 68. A. ed. Francof. haec scribit: τοῦ Ἱέρωνος ἀνελόντος ἐνίους τῶν συνήθων.

**) Var. Hist. IX, 1.

colloquens inducitur, SIMONIDES Ceus, Leoprepis filius. Erat hic non poeta solum suavis et in commovenda miseratione praeclarus, verum etiam caeteroqui doctus sapiensque traditur *) artemque memoriae (τὸ μνημονικὸν) primus creditur protulisse. **) Vixit Simonides annos octoginta novem perfectos et in Sicilia mortuus est (Olymp. 78, 1. a. Chr. 468.). Hic igitur, δεινὸς ἀοιδὸς ὁ Κήϊος, iam gravis aetate, utpote amplius octoginta annos natus, magnis muneribus ab Hierone invitatus venit Syracusas ibique cum rege instituisse aliquando hanc disputationem fingitur. Qua quidem in re vehementer probo Xenophontem, quem dubito an non potuerit graviorem personam adhibere, cui sensus suos explicandos tribueret.

Restat, ut breviter indicetur libri argumentum. Eius summam Franciscus Portus constituit hoc modo: „In hoc opere, inquit, id agit [Xenophon], ut do-

*) Cf. Quinctil. Inst. Or. X, 1, 64. Spald. Cic. N. D. I, 22, 60.

**) Vid. Cic. de Orat. II, 86. seqq. Rhetor. ad Herenn. III, 16—24. Quinctil. Inst. Or. XI, 2, 11. seqq. Add. quem honoris caussa nomino, Schneider. ad Xen. Symp. IV, 62. Neque tamen haec res ita est explorata, ut de Simonide dubitari nequeat. Ipse enim Cicero (de Orat. II, 87, 357.) haec scribit: „Vidit hoc prudenter *sive Simonides, sive alius quis invenit*, ea maxime animis affigi nostris" etc. Quare ego quidem in ea sum sententia, ut existimem Hippiam Eleum rectius quam Simonidem illius artis inventorem dici; idque videor mihi probare posse et Xenophontis loco laudato et iis, quae in Platonis Hipp. mai. et min. hac de re commemorantur. Hippiae doctrinam deinceps magis excoluerunt Theodectes Phaselites, qui audiebat Aristotelem, Charmadas, Carneadis auditor, et qui eum sequebatur Scepsius Metrodorus.

ceat vitam regum non esse expetendam, ei potius anteponendam vitam privatorum. Hoc suscipit demonstrandum, quia vulgus facile capitur specie et splendore rerum externarum ac putat beatos esse eos, qui auro, gemmis, veste, rerum denique omnium copia affluunt: eos vero miseros existimat, qui egent istis rebus. Quare Xenophon ut istam vulgi opinionem refutaret, hanc disputationem inter Hieronem et Simonidem instituit, in qua demonstrat, vitam privati regum vitae esse anteponendam." Recte vero. Nam quum auctor fecerit illos tam copiose disputantes de vitae regiae miseria, mihi quidem admodum verisimile fit, eum simul voluisse docere imperitos, et qui magnarum opum regiique splendoris admiratione tenerentur, omnes graviter monere, ne in his felicitatis vim ponerent neve regni tangerentur cupiditate aut invidia, sed felici vitae privatae conditione tranquilli fruerentur. Verumtamen, id quod recte vidit Weiskius, in altera potius libri parte h. e. inde a cap. VIII. tractatur primarium argumentum: *Qua ratione tyrannus amorem civium sibi conciliare et sine invidia iucundam vitam transigere possit.* Nam quaecumque in prioribus capp. disputantur, eo redeunt, ut tyranni vitam credamus esse miserrimam; quod per singulas partes agnoscit et Hieroni concedit Simonides. Sed a cap. VIII. Hiero vicissim assentitur Simonidi, qui vim suam et sapientiam explicans demonstrat, regnum non esse fugiendum, modo is, qui regnum adeptus sit, eo sciat uti ac nulla re magis quam po-

puli sui amore vitam sibi tutam beatamque parare studeat.

Quae quum ita sint, ex hoc etiam libro perspicitur, quantopere probaverit Xenophon atque amaverit eam civitatis formam, in qua summum imperium penes unum est. Ac mihi quidem videtur vix posse dubitari, quin hoc maxime efficere voluerit, aequabilius atque constantius sese res humanas habere neque aliud alio ferri neque mutari omnia ac misceri, si civitatibus regium sit legitimumque imperium, quam si ad imperitae multitudinis libidinem aut ad multorum dominatorum superbiam res regantur:

οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
εἷς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.

MVLTAS AD RES PERVTILES XENOPHONTIS LIBRI SVNT: QVOS LEGITE QVAESO STVDIOSE VT FACITIS.

CICERO.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΙΕΡΩΝ.

CAPVT I.

Xenophon ubi simpliciter, ut solet, ac sine fuco exposuit, qua data occasione haec disputatio instituta fuerit: Simonidem facit ex Hierone quaerentem, quid sit discriminis inter vitam regis et privati in percipiendis voluptatibus et molestiis. Iam quum colloquendi ratio et via inter eos convenisset negassetque Simonides, id quod a rege pronunciatum erat, plures voluptates sensibus percipere privatos homines quam tyrannos: coepit Hiero probare, quod posuerat (1 — 10.). *Ac primum quidem in iis, quae cernantur oculis, deteriore conditione tyrannos esse docet; hos enim minus interesse posse spectaculis rebusque oculos pascentibus* (11 — 13.)*: nec magis aurium suavi sensu delectari; nam laudem, qua vel maxime mulceantur aures hominum, tyrannis tribui suspectam* (14. 15.)*: cibos etiam potusque quamvis exquisitos parum suavitatis praebere, quum copia eorum creberque usus afferat fastidium* (16 — 23.)*: ex pretiosis illis variisque odo-*

ribus, quibus ungantur tyranni, alios cum his versantes plus voluptatis capere (24. seq.). Transitur hinc ac tactum et rem amatoriam; in qua et ipsa reges longe inferiores privatis esse demonstratur (26. seqq.).

1 Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς ἀφίκετό ποτε πρὸς Ἱέρωνα τὸν τύραννον. Σχολῆς δὲ γενομένης ἀμφοῖν, εἶπεν ὁ Σιμωνίδης· Ἆρ' ἄν μοι ἐθελήσαις ὦ Ἱέρων διηγήσασθαι, ἃ εἰκὸς εἰδέναι σὲ βέλτιον ἐμοῦ; Καὶ ποῖα ταῦτ' ἐστὶν, ἔφη ὁ Ἱέρων, ὁποῖα δὴ ἐγὼ βέλτιον ἂν
2 εἰδείην σοῦ οὕτως ὄντος σοφοῦ ἀνδρός; Οἶδά σε, ἔφη,

Vulgaris libri inscriptio haec est: Ξενοφῶντος (quaedam edd. addunt ῥήτορος) Ἱέρων ἢ τυραννικός, ad quod adiectivum supplent λόγος. Sed quum prius fum posterius additamentum prorsus supervacaneum est, quum satis superque constet, veteres Graecos ut in omni re elegantes, sic in libris inscribendis breves admodum et simplices fuisse ac plerumque minus promisisse, quam libri ipsi contineant. Praeterea posteriora verba, quamquam leguntur etiam apud Diogenem Laertium, neque satis apta et tam sunt ambigue dicta, ut nihil aliud nisi grammatici doctrinam redoleant. Cf. hac de re Wolf. Prolegg. ad Plat. Symp. p. XXXV. sq.

1. Ἆρ' ἄν μοι ἐθελήσαις] Vt Simonides regis observantia ductus blande interrogat, ita Hiero Simonidis sapientiam reveritus humanissime respondet.

ἔφη ὁ Ἱέρων] Verbum ἔφη (vel εἶπε, ἔφασαν, φάναι, εἰπεῖν etc.) si, ut h. l., mediae loquentis orationi inseritur, nomini suo, pariter ac latinum *inquit* et similia verba recentiorum hominum, praemitti solet, non subiungi, eumque iustum esse et legitimum ordinem dicunt. Repugnant tamen huic regulae multa exempla: Xenoph. Mem. I, 2, 9. II, 1, 18. Oecon. XII, 3. 6. 11. sqq. 17. XVI, 11. XVII, 8. XVIII, 2. XIX, 2. Plat. Symp. XVII, 5. (Wolf.) Protag. p. 317. D. (§. 23. Heindf.) Qui loci — longum est enim plures laudare — quum sint omnes sanissimi, in Xenoph. Symp. III, 7. verba ἢ οὖν καὶ σὺ, ὁ Σωκράτης ἔφη, ἕξεις λέγειν non erat cur sollicitarentur. Caeterum in Cyrop. VIII, 3, 27. recte legitur ὁ Σάκας ἔφη, et ibid. I, 6, 16. Dindorfium meum certo scio editurum esse ὁ Κῦρος ἔφη. De Latinis idem valet (cf. Cic. de Orat. I, 33, 149. II, 8, 31. III, 24, 90.); atque omnino magna in his adhibenda cautio est, ne quum id, quod contra vulgares regulas ponatur, graviter reprehendas, gravitas verborum ac sententiarum quae sit, ipse non satis intelligere videare.

ἐγὼ καὶ ἰδιώτην γεγενημένον καὶ νῦν τύραννον ὄντα·
εἰκὸς οὖν ἀμφοτέρων πεπειραμένον καὶ εἰδέναι σε
μᾶλλον ἐμοῦ, πῇ διαφέρει ὁ τυραννικός τε καὶ ὁ ἰδιω-
τικὸς βίος εἰς εὐφροσύνας τε καὶ λύπας ἀνθρώποις.
Τί οὖν, ἔφη ὁ Ἱέρων, οὐχὶ καὶ σύ, ἐπεὶ νῦν γε ἔτι 3
ἰδιώτης εἶ, ὑπέμνησάς με τὰ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ;
οὕτως γὰρ ἂν σοι οἶμαι μάλιστα ἐγὼ δύνασθαι δη-
λοῦν τὰ διαφέροντα ἐν ἑκατέρῳ. Οὕτω δὴ ὁ Σιμωνί- 4
δης εἶπεν· Τοὺς μὲν δὴ ἰδιώτας ἔγωγε ὦ Ἱέρων δοκῶ
μοι καταμεμαθηκέναι διὰ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὁρά-
μασιν ἡδομένους τε καὶ ἀχθομένους, διὰ δὲ τῶν ὤ-
των ἀκούσμασι, διὰ δὲ τῶν ῥινῶν ὀσμαῖς, διὰ δὲ τοῦ

2. ἀνθρώποις] Stobaei editt. habent ἀνθρώπων; sed datiuus, Zeunius inquit, est exquisitior. Rationes in promptu sunt. Cf. Buttm. §. 120. adnot. 3.

3. *Τί οὖν—ὑπέμνησάς με*] *Quin* (quidni, cur non) *igitur tu quoque commonefacis me eorum, quae accidunt homini priuato?* i. e. *age igitur, iam reuoca mihi in mentem* etc. Frequentissime in Xenophonte, Platone aliisque scriptoribus post particulas *τί οὖν οὐ* et *τί οὐ* sic infertur aoristi indicatiuus. Quam rationem bene explicuit Weiskius ad Cyrop. II, 2, 4. „*Haec*, inquit, *interrogatio alacritatem quamdam animi et auiditatem sciendi exprimit.*" Cf. Buttmann. §. 124. adnotat. 5. Interdum ponitur in his etiam praesens; viuidior tamen oratio aoristum praefert. Similiter apud Latinos dicitur *quin* et *quin igitur*: Sall. Catil. 20. „*Quin igitur* expergiscimini?" Cic. Somn. Scip. 3. „Quid moror in terris? *quin* huc ad vos venire propero?" Sed Graecis quantopere placuerit hic usus, multis exemplis nuper probavit catus Godofr. Stallbaumius adnot. ad Plat. Phileb. p. 175. sq.

τὰ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ] Sunt „commoda et incommoda, voluptates et molestiae, quae accidunt homini privato." Fr. Portus.

οὕτως γὰρ ἂν] Ita pro vulgato οὕτω γὰρ ἂν scribendum erat cum optimis libris. Nam innumeris locis illud οὕτως in media oratione consonae praepositum alteri οὕτω cedere iusserunt tum librarii tum editores, sequentes illi falsa grammaticorum quorumdam iudicia. Equidem οὕτως puto primariam formam fuisse, quam veteres Graeci ubique ponerent, ubi aut finis esset sententiae aut maximum eius pondus in hoc adverbium caderet. Nam eo ipso, quod tale οὕτως cum maiore intentione pronunciandum et inhibenda paullulum vox legentis est, ab sequente verbo magis seiungitur. Sed ut teretes erant Graecorum aures, ita non raro suavem facilemque verborum copulationem ipsi sententiarum gravitati videntur praetulisse. Hinc, opinor, factum est, ut magis magisque in dies excultus sermo altera forma mox ita uteretur,

στόματος σίτοις τε καὶ ποτοῖς· τὰ δὲ ἀφροδίσια δι' ὧν
5 δὴ πάντες ἐπιστάμεθα. Τὰ δὲ ψύχη καὶ θάλπη καὶ
σκληρὰ καὶ μαλακὰ καὶ κοῦφα καὶ βαρέα ὅλῳ τῷ σώ-
ματί μοι δοκοῦμεν, ἔφη, κρίνοντες ἥδεσθαί τε καὶ
λυπεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς. Ἀγαθοῖς δὲ καὶ κακοῖς ἔστι μὲν
ὅτε δι' αὐτῆς τῆς ψυχῆς μοι δοκοῦμεν ἥδεσθαί τε καὶ
λυπεῖσθαι, ἔστι δ' ὅτε κοινῇ διά τε τῆς ψυχῆς καὶ διὰ
6 τοῦ σώματος. Τῷ δὲ ὕπνῳ ὅτι μὲν ἡδόμεθα, δοκῶ
μοι αἰσθάνεσθαι· ὅπως δὲ καὶ ᾧ τινι καὶ ὁπότε, ταῦτα
μᾶλλόν πως, ἔφη, δοκῶ μοι ἀγνοεῖν. Καὶ οὐδὲν ἴσως
τοῦτο θαυμαστὸν, εἰ τὰ ἐν τῷ ἐγρηγορέναι σαφεστέ-

ut et ipsa iam possit haberi pro legitima. Similem rationem habet illud ν ἐφελκυστικόν, cuius naturam bene, ut solet, explicuit Buttmannus §. 29. 5, 1. 2. Hoc aeque ut οὕτως scriptori nostro saepe restituimus, idque ubique codd. auctoritate factum esse semel monemus.

4. τὰ δὲ ἀφροδίσια] „Intellige κατὰ τὰ ἀφρ. cum Weiskio. Male enim Zeune ad sequens κρίνοντες referebat." Schneider. Meliora docebit Buttmann. §. 117. 4, 1. Rectius tamen hunc accusativum explicueris intelligendo ex praecedd. verbo generali *sentimus s. percipimus*. Nihil hoc genere apud Graecos frequentius.

5. ὅλῳ τῷ σώματι] Nam „Tactus toto corpore aequabiliter fusus est, ut omnes ictus omnesque nimios et frigoris et caloris appulsus sentire possemus." Cicer. de N. D. II, 56, 141.

Ἀγαθοῖς δὲ καὶ κακοῖς — ἥδεσθαί τε καὶ λυπεῖσθαι] Haec est lectio solius Stobaei, quam ut reciperem Schaeferi fecit auctoritas. Nam ex vulgari scriptura — ἀγαθοῖς δὲ καὶ κακοῖς ἔστι μὲν ὅτε — ἥδεσθαι, ὅτε δ' αὖ λυπεῖσθαι — consequitur, quod absurdissimum est, nos nonnumquám (ἔστι μὲν ὅτε) delectari bonis et *malis*, interdum (ὅτε δ' αὖ) dolore affici *bonis* et malis.

διά τε τῆς ψυχῆς] Suppeditavit haec Reuchlinus pro vulgato καὶ διά τε τῆς ψυχῆς, quae lectio intolerabili copulae aut καὶ aut τὲ pleonasmo gravatur.

6. ὅπως δὲ καὶ ᾧ τινι καὶ ὁπότε] „*Quomodo, qua parte corporis, obdormiscentes an dormientes.*" Schneider. De ortu caussisque somni variae erant veterum philosophorum sententiae, quas inserere pro simplicitate sua Xenophon noluit, similis in hoc praeceptoris sui, quem scimus et ipsum ab eiusmodi disputationibus e media physica repetitis abhorruisse.

μᾶλλόν πως — ἀγνοεῖν] „Zeune intelligit ἢ ἄλλο ὁτιοῦν: ego vero ad αἰσθάνεσθαί μοι δοκῶ refero: quo certius voluptatem somni percipere mihi videor, eo magis ignoro et cet." Schneider. Simplicior Zeunii ratio; nisi velis ita dicere: *haec aliquanto magis nescire* quam *scire mihi videor.*

θαυμαστὸν, εἰ] De εἰ parti-

ρας ἡμῖν τὰς αἰσθήσεις παρέχεται ἢ τὰ ἐν τῷ ὕπνῳ. Πρὸς ταῦτα δὴ ὁ Ἱέρων ἀπεκρίνατο· 7
Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη ἔξω τούτων, ὧν εἴρηκας σύ γε, οὐδ᾽ ὅπως ἂν αἴσθοιτό τινος ἄλλου ὁ τύραννος ἔχοιμ᾽ ἂν εἰπεῖν. Ὥςτε μέχρι γε τούτου οὐκ οἶδ᾽ εἴ τινι διαφέρει ὁ τυραννικὸς βίος τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου. Καὶ ὁ Σιμωνί- 8
δης εἶπεν· Ἀλλ᾽ ἐν τοῖςδε, ἔφη, διαφέροι ἄν, εἰ πολλαπλάσια μὲν δι᾽ ἑκάστου τούτων εὐφραίνεται, πολὺ δὲ μείω τὰ λυπηρὰ ἔχει. Καὶ ὁ Ἱέρων εἶπεν· Οὐχ οὕτως ἔχει ὦ Σιμωνίδη ταῦτα· ἀλλ᾽ εὖ ἴσθ᾽

cula sic posita vid. Buttmann. §. 136. p. 568. Matth. §. 617. 2). Simili urbanitate *si* ponunt Latini, ubi *quod* vel *infinitivum cum accusativo* exspectes. Sic Cicero de Amic. XV, 53. de Tarquinio scribit haec: „Quamquam *miror*, illa superbia et importunitate *si* quemquam (intell. fidum amicum) habere potuit.“ Cf. Grotefend. gramm. lat. §. 234. III. p. 344. ed. 3.

7. ἀπεκρίνατο — ἔφη] Vix est quod adnotem, in quotidiano sermone saepe iterari verbum ἔφη (ἔφην, φησί, φάναι) aut abundanter inferri, posita iam eiusdem significationis voce, ut h. l. ἀπεκρίνατο et mox §. 8. εἶπεν, ubi fuerunt qui ἔφη quod sequitur omitterent. Male. Exemplis sat multis hic ipse libellus refertus est. Apud Latinos eadem consuetudo valet; vid. Brem. ad Corn. Nep. Hannib. II, 2.

ἔξω τούτων, ὧν εἴρηκας] De hoc genere attractionis vid. Buttm. §. 130. 5, 2. Matth. §. 473.

οὐκ οἶδ᾽ εἴ τινι διαφέρει] i. e. *nescio an nulla re praestet*. In qua formula discrepat Graeci sermonis ratio a Latino. — Sequens βίος non habet Stobaeus, quod tamen a sermone populari et simplici non abhorrere recte dicit Schneiderus.

8. διαφέροι ἄν, εἰ πολλαπλ.] „Hanc ex Stobaeo scripturam recepit Zeune, antiquam vero διαφέρει· πολλαπλάσια revocavit Weiske, nulla edita ratione, quae in Stobaeana patet, utpote modestam Simonidis responsionem habente, quum in vulgari desideretur particula γὰρ vel similis.“ Ita recte Schneiderus, sed quod Brunckium dicit admodum probabiliter corrigere εὐφραίνοιτο — ἔχοι pro εὐφραίνεται — ἔχει, in eo nunc non facile quemquam habebit assentientem. Optativis enim si hic uteretur Simonides, tota res dubitantius proponeretur; sed simulat ille, se hoc pro certo habere, maiore voluptate per sensus affici regem quam privatum. Quamobrem huius loci sensus hic est: *Sed in eo differat* (*differet*), *si multo maiorem*, ut mihi quidem videtur, *ex his singulis voluptatem percipit*. Et illud cum indicativo positum cum germanico *inwiefern ja* comparavit Bremius; latine dixeris *siquidem*, *quandoquidem*. Nec vero rara

ὅτι μείω πολὺ εὐφραίνονται οἱ τύραννοι τῶν μετρίως διαγόντων ἰδιωτῶν, πολὺ δὲ πλείω καὶ μείζω λυποῦνται.
9 Ἄπιστα λέγεις, ἔφη ὁ Σιμωνίδης. Εἰ γὰρ οὕτως ταῦτ' ἔχει, πῶς ἂν πολλοὶ μὲν ἐπεθύμουν τυραννεῖν, καὶ ταῦτα τῶν δοκούντων ἱκανωτάτων ἀνδρῶν εἶναι;
10 πῶς δὲ πάντες ἐζήλουν ἂν τοὺς τυράννους; Ὅτι καὶ

sunt huius constructionis (de qua vid. Matth. §. 524. in.) exempla; quorum multa congessit Heindorf. ad Plat. Theaet. p. 171. B. ad Protag. p. 340. D. Cf. idem ad Horat. Satir. II, 3, 154.

ὅτι μείω πολὺ εὐφραίν.] Legebatur ὅτι πολὺ μείω εὐφρ., quem verborum ordinem cum codd. Parr. Lips. ac Reuchlin. mutare non dubitavi propter oppositionis gravitatem. Probabit hoc, quicumque recte didicerit, quantum in utraque lingua et ponderis et suavitatis habeat iusta verborum singulorum collocatio. Etiam apud Latinos *multo* adverbium et quae sunt huius generis similia variam in variis locis sedem obtinent. Sic Cicero de Orat. II, 42, 178. „*Plura* enim *multo* homines iudicant odio quam veritate." Id. ibid. 46, 192. „Sed alia sunt *maiora multo*." Quemadmodum autem Cicero Cat. Mai. II, 6. *ante multo*, sic Caesar de B. C. I, 20, Sallust. Catil. 18. *post paullo* transposuerunt. Cf. Buttm. §. 138. III. 2.

τῶν μετρίως διαγόντων] „*quam qui in mediocri fortuna constituti sunt.* Brodaeus explicat per μετρίως διαιτωμένων, eo haud dubie sensu, quo legimus §. 19. Sed res hic latius patet." Weiskius.

9. Εἰ γὰρ οὕτως ταῦτ' ἔχει] „Pro ἔχει usus et consequutio temporum necessario postulat id, quod Stobaeus habet, εἶχε, quod ponere non dubitavi. Imperfecta et aoristi in tali nexu post εἰ vim coniunctivi [latini] habent." Weiskius. Cf. Buttmann. §. 126. 9. 4). Matth. §. 508. At in nostro loco tantum abest ut ἔχει improbem, ut imperfectum credam absurdi quid inferre. Enimvero negaret Simonides ac parum urbane reiiceret ea, quae Hiero ipsi nondum explicavit. Sed quum dicit εἰ ἔχει, nihil aliud sibi vult quam hoc: *Si haec est harum rerum conditio — nolo enim affirmanti tibi temere repugnare — tum sane optabilior erit privati hominis vita. Sed ut verum fatear, mihi quidem secus videtur. Nam si ita esset, cur tam multi cuperent regnare?* Plene igitur ita dixeris: εἰ οὕτως ταῦτ' ἔχει, ἄθλιοι ἂν εἶεν οἱ τύραννοι· ἀλλ' οὐχ οὕτως, ἐμοὶ δοκεῖν, ἔχει· εἰ γὰρ οὕτως εἶχε, οὐκ ἂν πολλοὶ ἐπεθύμουν τυραννεῖν. Vides, quanta sit Graecorum urbanitas, quanta brevitas et concinnitas. Caeterum similiter loquitur in tali re etiam Aristophanes Avv. 789. — 794. Accedat his alius locus ex Pla-

μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Ἱέρων, ἄπειροι ὄντες ἀμφοτέρων τῶν ἔργων σκοποῦνται περὶ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ πειράσομαί σε διδάσκειν, ὅτι ἀληθῆ λέγω, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ὄψεως· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ σὲ δοκῶ μεμνῆσθαι ἀρξάμενον λέγειν. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τοῖς διὰ τῆς 11
ὄψεως θεάμασι λογιζόμενος εὑρίσκω μειονεκτοῦντας

tonis Phaedon. p. 70. C. qui quamvis paullo aliter conformatus sit, videtur tamen non male huc referri posse. Ibi igitur haec verba legimus: *Καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν γίγνεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοὺς ζῶντας, ἄλλο τι ἢ εἶεν ἂν ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐκεῖ; οὐ γὰρ ἄν που πάλιν ἐγίγνοντο μὴ οὖσαι.*

τῶν δοκούντων ἱκαν. ἀνδρ. εἶναι] Vid. Buttm. §. 129. 2. §. 131. 4. c. Matth. §. 536. Cf. infr. §. 32. II, 1. III, 8.

πάντες ἐζήλουν ἂν] Reuchlin. codd. Lips. Parr. A. B. dant *πάντας*. Minus bene. Cupiunt regnare *multi*, *omnes* admirantur felicesque putant tyrannos.

10. *ἄπειροι ὄντες ἀμφοτέρων τῶν ἔργων*] Si voluisset scriptor *ἀμφότερα τὰ ἔργα* unam esse notionem ad indicandum id, quod antea posuerat *ὁ τυραννικὸς καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος*: simpliciter scripturus fuisset *ἀμφότερα*. Hinc bene vidit Bremius, primarium genitivum in his esse *τῶν ἔργων*, a quo pendeat alter *ἀμφοτέρων*; sed falsus est in eo, quod *τὰ ἔργα ἀμφοτέρων* de *effectu utriusque* (vitae privatae et regiae) vult intelligi. Sunt enim *vera utriusque vitae conditio*. Sed quod tam arcte copulati sunt hi genitivi, id nemo mirabitur. Similiter Xenoph. Anab. V, 5, 18. *βίᾳ οὐδὲν ἐλαμβάνομεν τῶν ἐκείνων.* ubi *τὰ ἐκείνων* sunt *res illorum*. Hellen. II, 2, 9. *ὅσοι τῶν αὐτῶν ἐστέροντο.* In talibus autem qui regitur genitivus postponi solet alteri regenti, sed ita tamen, ut interdum etiam, uti h. l. factum videmus, id est in oppositionis vi et gravitate augenda, primam sedem occupet. Pertinet huc illud exemplum, quod laudat Bremius ex Anab. VII, 2, 17. *παραλαβὼν Πολυκράτην τὸν Ἀθηναῖον, λοχαγόν, καὶ παρὰ τῶν στρατηγῶν ἑκάστου ἄνδρα (πλὴν παρὰ Νέωνος), ᾧ ἕκαστος ἐπίστευεν.* In his et numeri diversitas, quae est horum genitivorum, et quod sequitur additamentum (*πλὴν παρὰ Νέωνος*) omnem tollit dubitationem. Cf. Heindorf. ad Plat. Cratyl. p. 400. D. De Latinis Bremius iubet conferri Cic. Tusc. Disp. II, 21, 50. „*Huius* (intell. mulieris) *animi* pars illa mollior rationi sic paruit, ut severo imperatori miles pudens.“ Or. pr. Cn. Planc. II, 6. „Si cedo illius (Laterensis) ornamentis, quae multa et magna sunt, non solum *huius* (Plancii) *dignitatis* iactura facienda est, sed etiam largitionis recipienda suspicio.“ Infinitum est plura commemorare; quae si quis desideraverit, inspiciat Bremii adnot. ad Corn. Nep. Milt. III, 1.

τοὺς τυράννους. Ἄλλα μέν γε ἐν ἄλλῃ χώρᾳ ἐστὶν ἀξιοθέατα· ἐπὶ δὲ τούτων ἕκαστα οἱ μὲν ἰδιῶται ἔρχονται, καὶ εἰς πόλεις, ἃς ἂν βούλωνται θεαμάτων ἕνεκα, καὶ εἰς τὰς κοινὰς πανηγύρεις, ἔνθα τὰ ἀξιοθεα-
12 τότατα δοκεῖ εἶναι ἀνθρώποις συναγείρεσθαι. Οἱ δὲ τύραννοι οὐ μάλα ἀμφὶ θεωρίας ἔχουσιν. Οὔτε γὰρ ἰέναι αὐτοῖς ἀσφαλὲς, ὅπου μὴ κρείσσονες τῶν παρόντων μέλλουσιν ἔσεσθαι, οὔτε τὰ οἴκοι κέκτηνται ἐχυρὰ, ὥςτε ἄλλοις παρακαταθεμένους ἀποδημεῖν. Φοβερὸν γὰρ μὴ ἅμα τε στερηθῶσι τῆς ἀρχῆς καὶ ἀδύ-
13 νατοι γένωνται τιμωρήσασθαι τοὺς ἀδικήσαντας. Εἴ-

11. ἃς ἂν βούλωνται] Ad ἃς repete εἰς, quae ellipsis praepositionum quum apud Graecos tum apud Latinos frequentissima est. Xenoph. Memor. Socr. III, 7, 3. Ἐν ταῖς συνουσίαις, αἷς σύνει τοῖς τὰ τῆς πόλεως πράττουσι. Symp. IV, 1. Ἐγὼ γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ, ᾧ ὑμῶν ἀκούω ἀπορούντων, τί τὸ δίκαιον, ἐν τούτῳ δικαιοτέρους τοὺς ἀνθρώπους ποιῶ. Cic. Legg. III, 15, 33. „Nam ego in ista sum sententia, *qua* te fuisse semper scio.“ Vid. Matth. §. 595. Heindorf. ad Plat. Phaedon. p. 76. D. Schaef. ad Sophocl. Oed. Colon. 749. Matth. ad Cic. pr. Rosc. Amer. 44, 127. Brem. ad Corn. Nep. Cim. III, 1.

ἔνθα τὰ ἀξιοθεατότατα] Ita corrigi debebat vel invito cod. Par. B., qui dat ἔνθα τὰ ἀξιοθεατώτατα. Herodot. II, 76. Τῇ Ἴσι τε τὸ ἐν Μέμφι ἱρὸν Ἄμασίς ἐστι ἐξοικοδομήσας, ἐὸν μέγα τε καὶ ἀξιοθεητότατον. Sic infra §. 35. ἐπαφροδιτότατα recte scriptum in cod. Lips. — In seqq. verbis δοκεῖ εἶναι ἀνθρώποις συναγείρεσθαι mirum quantum se torserunt interpretes. Ac fuerunt quibus verbum εἶναι tamquam ineptum displiceret. Non est tamen cur quidquam mutes. Dicere volebat: ἔνθα τὰ ἀξιοθεατότατα δοκεῖ εἶναι ἀνθρώποις, ὥςτε συναγείρεσθαι αὐτούς. Cf. Matth. §. 535. b). Buttm. §. 127. 4. — „Praeterea, inquit Schneiderus, in Xenophonte displicent verba θεαμάτων ἕνεκα, plane supervacanea post illa ἐπὶ δὲ τούτων ἕκαστα, nec ad concinnitatem orationis conferre quidquam videntur.“ Vereor ut recte.

12. κρείσσονες] Sic Reuchl. codd. Lips. Parr. A. B., quos scito in talibus mihi ubique duces fuisse. Nec vero temere scriptum est, quod dedimus infr. §. 19. VI, 2. all. Vid. Bornemann. de Epilog. Cyrop. p. 19. Add. Poppo ad Cyrop. Praef. p. XXXIII. seqq.

ἅμα τε στερηθῶσι — καὶ ἀδ.] Omissum est τε post ἅμα in multis libris. Praeter necessitatem. Sexcenties τε — καὶ particulae sic post ἅμα positae reperiuntur. — Caeterum eamdem sententiam de vita tyranni Plato Reip. libr. IX. p. 579. B. sic explicat: λίχνῳ δὲ ὄντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν μόνῳ τῶν ἐν τῇ

ποις οὖν ἂν ἴσως σύ· Ἀλλ' ἄρα ἔρχεται αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα καὶ οἴκοι μένουσι. Ναὶ μὰ Δία ὦ Σιμωνίδη ὀλίγα γε τῶν πολλῶν, καὶ ταῦτα τοιαῦτα ὄντα οὕτω τίμια πωλεῖται τοῖς τυράννοις, ὥστε οἱ ἐπιδεικνύμενοι καὶ ὁτιοῦν ἀξιοῦσι πολλαπλάσια λαβόντες ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀπιέναι παρὰ τοῦ τυράννου ἢ ὅσα ἐν παντὶ τῷ βίῳ παρὰ πάντων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων κτῶνται.
Καὶ ὁ Σιμωνίδης εἶπεν· Ἀλλ' εἰ τοῖς θεάμασι μει- 14
ονεκτεῖτε, διά γέ τοι τῆς ἀκοῆς πλεονεκτεῖτε. Ἐπεὶ τοῦ μὲν ἡδίστου ἀκροάματος ἐπαίνου οὔποτε σπανίζετε. Πάντες γὰρ οἱ παρόντες ὑμῖν πάντα, καὶ ὅσα

πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξεστιν οὐδαμόσε οὔτε θεωρῆσαι ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσι, καταδεδυκὼς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὡς γυνὴ ζῇ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ἐάν τις ἔξω ἀποδημῇ καὶ τι ἀγαθὸν ὁρᾷ.

ὥστε οἱ ἐπιδεικνύμενοι καὶ ὁτιοῦν] Cod. Lips. post ὥστε additum habet καὶ, quod quamquam vel falso iudicio vel oculi errore facile ab sequentibus verbis huc transponi a librario potuit, mihi tamen ita probatur, ut non multum abesset, quin orationi Hieronis insererem. Notum est enim, quantopere Graeci in huius particulae usu luxurientur. Luculentum eius rei exemplum exstat apud Plat. Phileb. p. 62. Ὥρα δὴ, inquit Socrates, βουλεύεσθαι νῷν καὶ περὶ τῶν ἡδονῶν, πότερα καὶ ταύτας πάσας ἀθρόας ἀφετέον ἢ καὶ τούτων πρώτας μεθετέον ἡμῖν, ὅσαι ἀληθεῖς. ubi nollem amicissimum editorem in triplici καὶ haesisse.

13. πολλαπλάσια — ἢ ὅσα] Refutat hic quoque locus errorem eorum, quibus pronomen relativum post πολλαπλάσιος διπλάσιος omitti debere videbatur. Similiter Xen. Cyr. IV, 2, 37. ἐπιμελήθητε προθύμως, ὅπως διπλάσια σῖτα καὶ ποτὰ παρασκευασθῆναι τοῖς δεσπόταις καὶ τοῖς οἰκέταις ἢ ἃ (sic recte Schaeferus) καθ' ἡμέραν ποιεῖτε.

14. ἡδίστου ἀκροάματος ἐπαίνου] Antisthenes quum vidisset adolescentem luxuriosum acroamatis deditum, dixisse traditur: „Miserum te, adolescens, qui numquam audisti summum acroama laudem tuam.“ Ipse Xenophon in fabula Prodicia §. 31. haec habet: τοῦ δὲ πάντων ἡδίστου ἀκούσματος ἐπαίνου σεαυτῆς ἀνήκοος εἶ. „Themistoclem dixisse aiunt, quum ex eo quaereretur, quod acroama aut cuius vocem libentissime audiret: eius, a quo sua virtus optime praedicaretur.“ Cic. pr. Arch. Poet. IX, 32.

ὅσα ἂν — ὅσα ἂν] Sic legitur in Stobaeo et cod. Par. B., in reliquis est ὅσα ἐὰν — ὅσα ἐὰν; quod cur spreverim, ne tironum quidem scientiam fugere potest. Laudo tamen Hindenburgium, qui quum aliquoties vidisset ἐὰν scriptum, ubi ἂν debebat, neque id auderet invitis libris ubique rescribere,

ἂν λέγητε καὶ ὅσα ἂν ποιῆτε, ἐπαινοῦσι. Τοῦ δ' αὖ
χαλεπωτάτου ἀκροάματος λοιδορίας ἀνήκοοί ἐστε.
Οὐδεὶς γὰρ ἐθέλει τυράννου κατ' ὀφθαλμοὺς κατηγο-
15 *ρεῖν. Καὶ ὁ Ἱέρων εἶπεν· Καὶ τί οἴει, ἔφη, τοὺς μὴ*
λέγοντας κακῶς εὐφραίνειν, ὅταν εἰδῇ τις σαφῶς, ὅτι
οἱ σιωπῶντες οὗτοι πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῷ τυ-
ράννῳ; ἢ τοὺς ἐπαινοῦντας τί δοκεῖς εὐφραίνειν,
ὅταν ὕποπτοι ὦσιν ἕνεκα τοῦ κολακεύειν τοὺς ἐπαί-
16 *νους ποιεῖσθαι; Καὶ ὁ Σιμωνίδης εἶπεν· Τοῦτο μὲν*
δὴ καὶ μὰ τὸν Δία ἔγωγέ σοι Ἱέρων πάνυ συγχωρῶ,
τοὺς ἐπαίνους παρὰ τῶν ἐλευθερωτάτων ἡδίστους
εἶναι· ἀλλ', ὁρᾷς, ἐκεῖνό γε οὐκ ἂν ἔτι πείσαις ἀνθρώ-

Animadv. in Xen. Mem. p. 150. de nostro loco haec proposuit: „Nisi quis haec exquisitius et *more Attico* dicta existimet, quo tempus et rem relative simul exprimunt, pro *καὶ ἐὰν λέγητέ τι καὶ ὅσα* [ἂν] *λέγητε* itemque *καὶ ἐὰν ποιῆτέ τι καὶ ὅσα* [ἂν] *ποιῆτε.*" Sed quid in eiusmodi locis statuendum sit, docuit Hermannus Adnotatt. ad Viger. p. 835. Cf. Schaef. Iulian. p. V.

Οὐδεὶς γὰρ ἐθέλει etc.] Similiter de hac re loquitur Dio Chrysostomus T. II. p. 522. in. ed. Reisk.: *οὐδεὶς φέγει ἐκ τοῦ φανεροῦ.*

15. *πάντες πάντα κακὰ*] Non dubitavi sic edere cum Schaefero, quamquam obnititur Schneiderus, cui, quod Hiero amice loquatur cum Simonide, *πάντα* secludendum videtur. Cf. infr. II, 8. Et amat quaevis lingua, inprimis Graeca, talia per abundantiam quamdam coniugare: quae | coniugatio utrimque adiuvat significationem. Plat. Legg. XI. p. 934. D. *μαίνονται πολλοὶ πολλοὺς τρόπους.* Cic. de N. D. I, 19, 50. „ut *omnia omnibus paria paribus* respondeant." Id. de Off. I, 15, 49. „*Multi* enim faciunt *multa* temeritate quadam." Add. ibid. c. XVII. §. 53. ubi vid. quae notavit doctissimus Beierus. Exempla quaedam, licet alia de caussa, attulit etiam Buttm. §. 138. III. 1.

ἕνεκα τοῦ κολακεύειν] „non quod laude digna sint ea, quae praedicant." Brodaeus.

ποιεῖσθαι] „Stobaeus *ποιούμενοι* dat probante Stephano, non me; nec cum Zeunio *ὥστε* intelligendum est ad *ποιεῖσθαι*. Is enim Infinitivus ab *ὕποπτοι ὦσιν* pendet." Haec bene Schneiderus monuit; non tamen omnino improbandum est participium. Vid. Buttm. §. 131. 4. et ibid. observ. 3. Ego certe ita constructum *ὑποπτεύεσθαι* legisse me recordor.

16. *ἀλλ', ὁρᾷς, ἐκεῖνό γε*] Miris modis in hoc loco corrigendo laborarunt interpretes. Sed *ὁρᾷς* sic interpositum ne suspectum habeas, efficient haec exempla: Plat. Prot. p. 336. B. *Ἀλλ', ὁρᾷς, ἔφη, ὦ Σώκρατες δίκαια δοκεῖ λέγειν Πρωταγόρας.* Aristoph. Thesmoph. 490. *ταῦτ' οὐδεπώποτ' εἶφ', ὁρᾷτ', Εὐριπί-*

πων οὐδένα, ὡς οὐχὶ, δι' ὧν τρεφόμεθα οἱ ἄνθρωποι,
πολὺ πλείω ὑμεῖς ἐν αὐτοῖς εὐφραίνεσθε. Καὶ οἶδά 17
γ', ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, ὅτι τούτῳ κρίνουσιν οἱ πλεῖ-
στοι ἥδιον ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν,
ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν δειπνῆσαι τὸ ἡμῖν πα-
ρατιθέμενον δεῖπνον ἢ τὸ ἑαυτοῖς. Τὸ γὰρ τὰ εἰω-
θότα ὑπερβάλλον, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. Διὸ καὶ 18
πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτὰς,
πλὴν οὐχ οἱ τύραννοι. Ἔκπλεῳ γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ πα-
ρεσκευασμέναι οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἔχουσιν αἱ
τράπεζαι αὐτῶν ἐπίδοσιν. Ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ
εὐφροσύνῃ τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν,

δης, et mox 496. ταῦθ', ὁρᾷς, οὐδεπώποτ' εἶπεν. Neque raro ὁρᾷς illud vel ὁρᾶτε orationi praemittitur: Eurip. Orest. 581. seqq. ὁρᾷς, Ὀδυσσέως ἄλοχον οὐ κατέκτανε Τηλέμαχος· οὐ γὰρ ἐπεγάμει πόσει πόσιν. Cfr. Heindorfius ad Plat. Prot. l. c. (nam quae idem ad Cratyl. p. 431. E. proposuit, probare nequeo.) et qui numquam satis a me laudari potest Cel. Beckius ad Aristoph. Avv. 1565. De vi et significatione huius verbi Bremius haec adscripsit: „Sehr oft steht ἀλλ' ὁρᾷς im Anfang der Periode, und ist stark bejahend und insinuirend, indem man überzeugt ist, der, zu dem man redet, könne die Sache selbst unmöglich anders ansehen.“ Recte. Noli tamen credere, ἀλλά particulam necessarium quoddam additamentum esse ad interiectum illud ὁρᾷς, quod vel sine particula eodem modo dicitur. Ἀλλά pertinet ad totam sententiam, quae sequitur, et in nostro loco ad praecedd. verba τοῦτο μὲν δὴ spectat. Similiter usurpatur etiam latinum *vides*, in quo pariter ut in graeco verbo saepius haeserunt VV. DD. Ac ne nos quidem ab hoc usu alieni sumus, saepe sic nostrum *siehst du* medio sermoni inserentes.

17. καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν] In pluribus libris ordine mutato et priore καὶ omisso sic scribitur: ἐσθίειν καὶ πίνειν. eamque iustam aiunt collocationem esse. Ac profecto ita iam in Homero legitur: ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν. Cave tamen quidquam mutes. Neque apud Graecos neque apud Latinos haec regula caret exceptione.

ὑπερβάλλον] Solus Athenaeus (IV, 24.) dedit ὑπερβάλλειν, quem infinitivum nollem ab Hieronis editoribus in ordinem receptum. Saepe etiam participio additur pronomen demonstrativum, ubi id putaveris omitti potuisse, augetque sententiae gravitatem. Vid. Matth. §. 468. b). Cf. etiam infr. §§. 21. 25. 32.

18. πλὴν οὐχ οἱ τύραννοι] Legebantur haec sine negatione, quam, quum non temere orta videretur, non dubitavi ex Athenaeo restituere. Nam cur ab librariis omissa fuerit, facilis explicatio est. Sed in aliis etiam locis post πλήν, in qua

19 Ἔπειτα δ', ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδ' ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ,
ὅτι ὅσῳ ἂν πλείω τις παραθῆται τὰ περιττὰ τῶν ἱκα-
νῶν, τοσούτῳ θᾶσσον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς.
Ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατι-
20 θέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διαιτωμένων. Ἀλλὰ ναὶ
μὰ Δί', ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ
προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ ταῖς πολυ-
τελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι τῶν τὰ εὐτελέ-
21 στερα παρατιθεμένων. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Ἱέρων, ὦ Σι-
μωνίδη τὸν ἑκάστῳ ἡδόμενον μάλιστα, τοῦτον οἴει καὶ
ἐρωτικώτατα ἔχειν τοῦ ἔργου τούτου; Πάνυ μὲν οὖν,
ἔφη. Ἦ οὖν ὁρᾷς τι τοὺς τυράννους ἥδιον ἐπὶ τὴν

particula inest iam quaedam negationis significatio, sic solet addi. Commode Schneiderus in hanc rem comparat Xen. de Rep. Lacedaem. XV, 6. Καὶ ἕδρας δὲ πάντες ὑπανίστανται βασιλεῖ, πλὴν οὐκ ἔφοροι ἀπὸ τῶν ἐφορικῶν δίφρων. Cf. Lobeck. ad Phryn. p. 459. Nostrates quoque in familiari sermone sic loquuntur: „Alle Leute freuen sich auf die Festtage, *ausgenommen* die Geistlichen *nicht*." Ac si de ratione et natura huiuscemodi loquutionis quaeras, certum est quid respondeam. Namque ita enodanda dictio est: *ausgenommen* die Geistl., *die freuen sich nicht*. Non potest igitur, quid in talibus spectetur, cuiquam obscurum esse.

19. ἐκεῖνο εὖ οἶδ' ὅτι] „Pro ἐκεῖνο, inquit Zeunius, recepi ex Stobaeo genitivum, quem ἔμπειρος requirit: nam ἐκεῖνο non potest referri ad οἶδα." Potest. Sententia haec est: ἐκεῖνο εὖ οἶδ' ὅτι καὶ σὺ (αὐτοῦ) ἔμπειρος εἶ. Vid. Buttmann. §. 117. 5.

τῶν μετρίως διαιτ.] Pendet hic genitivus a praeced. verbo μειονεκτεῖ. Sed πολλὰ verbo suo postponitur oppositionis lege; neque probabile est quod exstat apud Stobaeum ὁ πολλὰ παρατιθέμενος.

21. μάλιστα — ἐρωτικώτατα] De constructionis natura non alienum fuerit conferre Matth. §. 462. p. 438.

ἀγλευκέστερον] „Auctoritate Suidae [accedunt nunc codd. Parr. A. B. et Gramm. ap. Bekker. Anecdd. Graec. I, 329.], qui hoc verbum *Siculum* putat, sic rescripsimus pro ἀγλυκέστερον vulgari, quod ut notius a librariis substitutum est loco rarioris et obscurioris." Zeun. Poetica vocabula ex nullo scriptore plura notata sunt a grammaticis quam e Xenophonte, ita ut obsoletorum et poeticorum vocabulorum sectator omnium Atticorum studiossimus dici potuerit ab Elmsleio ad Eurip. Heraclid. 404. p. 91. ed. Lips. Attamen multa numerantur in poeticis, quae non sunt, ut magnopere cavendum sit, ne

ἑαυτῶν παρασκευὴν ἰόντας ἢ τοὺς ἰδιώτας ἐπὶ τὴν
ἑαυτῶν; Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ καὶ
ἀγλευκέστερον, ὡς πολλοῖς ἂν δόξειεν. Τί γάρ; ἔφη 22
ὁ Ἱέρων, τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανενόη-
κας, ἃ παρατίθεται τοῖς τυράννοις, ὀξέα καὶ δριμέα
καὶ στρυφνὰ καὶ τὰ τούτων ἀδελφά; Πάνυ μὲν οὖν,
ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ
φύσιν εἶναι ταῦτα τοῖς ἀνθρώποις. Ἄλλο τι οὖν οἴει, 23
ἔφη ὁ Ἱέρων, ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι ἢ μαλακῆς
καὶ ἀσθενούσης τρυφῇ ψυχῆς ἐπιθυμήματα; Ἐπεὶ
εὖ οἶδ' ἔγωγε, ὅτι οἱ ἡδέως ἐσθίοντες, καὶ σύ που οἶ-
σθα ὅτι, οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων.

falsum de his indicium facias. Verum de ἀγλευκέστερον dubitare nolim.

22. κατανενόηκας] Schweighaeuserus in Athenaeo, qui hanc et seq. §. excerpsit (III, 93.), praeeuntibus ed. Ven. et cod. A. edidit κατανενοήκατε, quod Xenophon potuerit etiam plurali numero utentem Hieronem inducere, idque alibi etiam subinde in eadem scriptione fecerit.

τοῖς ἀνθρώποις] Articulum restitui ex cod. Par. B., non ignorans tamen, omitti eum potuisse. Pleni sunt libri de hac omissione disputantium philologorum. Cf. Buttmann. §. 110. observ. 3. Matth. §. 263.

23. Ἄλλο τι οὖν — ἢ μαλακ.] Libri Lips. Parr. A. B. cum ed. Ald. ignorant ἤ. Vid. Buttm. §. 137. p. 581. Matth. §. 487. 8). Sed audiendus est etiam vir ille, cui plurima et maxima debeo, Hermannus ad Viger. p. 730.: „Ἄλλο τι, inquit, quum sine ἢ ponitur, interrogationem habent sola verba ἄλλο τι: reliqua non sunt in interrogatione. Prorsus similis Germanorum loquutio est *nicht wahr?* quod quum usurpatur, interrogationem continet sic, ut reliqua sine interrogatione proferantur: quare haec duo vocabula et initio et in fine collocari possunt.“ Iam vero quid in nostro loco scribendum sit, tirones ipsi iudicent.

ἀσθενούσης τρυφῇ ψυχῆς] Editt. vett. cum codd. Lips. Parr. A. B. exhibent τρυφῆς, pro quo bene τρυφῇ legitur apud Reuchlin. Alii hoc vocabulum prorsus omittunt; et omnino magna h. l. scripturae varietas est, de qua alio tempore disputare commodius fuerit. Sed si aliquid omittendum foret, deleto ψυχῆς scriberem τρυφῆς et ἀσθενούσης ab ἀσθενοῦν (*debilitare*) derivandum dicerem.

οἶσθα ὅτι] Absolute pro particula affirmandi sic solere interponi οἶδ' ὅτι, εὖ οἶδ' ὅτι, εὖ οἶσθ' ὅτι, σάφ' ἴσθι (vid. infr. §. 27.) et similia, non male quidem dixit Weiskius; sed hic locus paullo aliter comparatus est, quum additum sit καὶ σύ που, eaque verba ad praeced. ἔγωγε respiciant.

24 Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, τῶν γε πολυτελῶν
ὀσμῶν ταύτων, αἷς χρίεσθε, τοὺς πλησιάζοντας οἶμαι
μᾶλλον ἀπολαύειν ἢ αὐτοὺς ὑμᾶς· ὥςπερ γε καὶ τῶν
ἀχαρίστων ὀσμῶν οὐχ αὐτὸς ὁ βεβρωκὼς αἰσθάνεται,
25 ἀλλὰ μᾶλλον οἱ πλησιάζοντες. Οὕτω μέντοι, ἔφη ὁ
Ἱέρων, καὶ τῶν σίτων ὁ μὲν ἔχων παντοδαπὰ ἀεὶ
οὐδὲν μετὰ πόθου αὐτῶν λαμβάνει· ὁ δὲ σπανίσας
τινὸς, οὗτός ἐστιν ὁ μετὰ χαρᾶς πιμπλάμενος, ὅταν
26 αὐτῷ προφανῇ τι. Κινδυνεύουσιν, ἔφη ὁ Σιμωνίδης,
αἱ τῶν ἀφροδισίων μόνον ὑμῖν ἀπολαύσεις τοῦ τυ-
ραννεῖν τὰς ἐπιθυμίας παρέχειν. Ἐν γὰρ τούτῳ ἔξε-
στιν ὑμῖν, ὅ τι ἂν κάλλιστον ἴδητε, τούτῳ συνεῖναι.
27 Νῦν δὴ, ἔφη ὁ Ἱέρων, εἴρηκας ἐν ᾧ γε σάφ' ἴσθι μει-
ονεκτοῦμεν τῶν ἰδιωτῶν. Πρῶτον μὲν γὰρ γάμος ὁ
μὲν ἐκ μειζόνων δήπου καὶ πλούτῳ καὶ δυνάμει κάλ-
λιστος δοκεῖ εἶναι καὶ παρέχειν τινὰ τῷ γήμαντι φιλο-

25. Mira est quorumdam interpretum de hac §. sententia, ea omnia, quae h. l. dicit Hiero, tamquam quae non cohaereant cum antecedd., post §. 17. inserenda iudicantium. Optime cohaerent omnia, neque est cur longus sim in re aperta. Sed hoc unum dixisse sufficiat, genitivum τῶν σίτων pendere ab οὐδὲν, quod quum Weiskius perperam coniungeret cum seqq., coactus est proponere hunc ordinem: οὐδὲν αὐτῶν μετὰ πόθου λαμβάνει.

πιμπλάμενος] Simplex verbum praebent optimi libri. Sed quod alii dederunt ἐμπιμπλάμενος, potest id probari multo minus quam ἐμπιπλάμενος, quod est in Stobaei editt. Vid. Buttmann. §. 101. p. 385. Matth. §. 246. p. 251. med. Add. Lobeck. ad Phryn. p. 96. — Supra pro χαρᾶς Stobaei editt. dant χαρμονῆς, quod quamvis probante Stephano nolui substituere vulgato. Legitur tamen in Cyropaed. I, 4, 22. ubi vid. Schneider.

Caeterum non indigna sunt quae h. l. commemorentur Dionis Chrys. verba (Tom. II. p. 321. Reisk.): ὅτι δὲ μηδεμιᾶς σπανίζουσιν ἡδονῆς, οὐδέποτε ἐμπίπλανται ἡδόμενοι. Intelliguntur tyranni — οἱ πολλοὶ τῶν ἐν ταῖς δυναστείαις, ut dicit ipse.

26. Κινδυνεύουσιν] Ne post κινδ. in vivida hac Simonidis oratione desideres οὖν particulam, compara mihi haec verba: Εἰ οὖν ἀρχοίμεθα, ἔφη, ἀροῦν τὴν γῆν χειμῶνος; — Ἀλλὰ πηλὸς ἂν εἴη, ἐγὼ ἔφην. — Ἀλλὰ τοῦ θέρους σοι δοκεῖ; — Σκληρά, ἔφην ἐγώ, ἔσται ἡ γῆ κινεῖν τῷ ζεύγει. — Κινδυνεύει ἔαρος, ἔφη, εἶναι τούτου τοῦ ἔργου ἀρκτέον. Xen. Oecon.

τιμίαν μεθ' ἡδονῆς· δεύτερον δ' ὁ ἐκ τῶν ὁμοίων·
ὁ δ' ἐκ τῶν φαυλοτέρων πάνυ ἄτιμός τε καὶ ἄχρηστος
νομίζεται. Τῷ τοίνυν τυράννῳ, ἂν μὴ ξένην γήμῃ, 28
ἀνάγκη ἐκ μειόνων γαμεῖν. Ὥστε τὸ ἀγαπητὸν οὐ
πάνυ αὐτῷ παραγίνεται. Πολὺ δὲ καὶ αἱ θεραπεῖαι
αἱ ἀπὸ τῶν μέγιστον φρονουσῶν γυναικῶν εὐφραί-
νουσι μάλιστα, αἱ δὲ ὑπὸ τῶν δούλων παροῦσαι μὲν
οὐδέν τι ἀγαπῶνται, ἐὰν δέ τι ἐλλείπωσι, δεινὰς ὀρ-
γὰς καὶ λύπας ἐμποιοῦσιν. Ἐν δὲ τοῖς παιδικοῖς ἀ- 29
φροδισίοις ἔτι αὖ πολὺ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς τεκνοποιοῖς
μειονεκτεῖ τῶν εὐφροσυνῶν ὁ τύραννος. Ὅτι μὲν γὰρ
τὰ μετ' ἔρωτος ἀφροδίσια πολὺ διαφερόντως εὐφραί-
νει, πάντες δήπου ἐπιστάμεθα· ὁ δὲ ἔρως πολὺ αὖ
ἐθέλει ἥκιστα τῷ τυράννῳ ἐγγίγνεσθαι. Οὐδὲ γὰρ 30
τῶν ἑτοίμων ἥδεται ὁ ἔρως ἐφιέμενος, ἀλλὰ τῶν ἐλ-
πιζομένων. Ὥσπερ οὖν εἴ τις ἄπειρος ὢν δίψους τοῦ

XVI, 11. sq. Ibi non magis opus aut post κινδυνεύει aut post ἔαρος adiungi ἄρα. Cf. Memor. Socr. IV, 2, 34. Latinus quoque sermo in eiusmodi locis, quales hi sunt Xenophontei, omittit interdum particulas, quae si adiiciuntur — adiecerunt autem aliquoties Ciceronis editores — languidam orationem efficiunt.

27. μειονεκτοῦμεν] Quod ex Stobaeo praepositum erat πλεῖστον, id non dubitavimus reiicere. Hoc enim additamentum meram continet nostrae lectionis interpretationem.

δεύτερον δ' ὁ ἐκ τῶν ὁμοίων] Quid ad haec verba supplendum sit, facile perspicitur ex praecedd. neque opus est coniectura δεύτερος δ' ὁ ἐκ τῶν ὁμοίων.

28. ἐκ μειόνων] „Omnes enim regibus *serviunt*, qui in eorum ditione sunt.“ Brodaeus.

εὐφραίνουσι μάλιστα] Sed saepe in tali matrimonio id solet evenire, quod canit Iuvenalis Satir. VI, 457. sqq.

Nil non permittit mulier sibi, turpe putat nil,
Quum virides gemmas collo circumdedit et quum
Auribus extentis magnos commisit elenchos.
Intolerabilius nihil est quam femina dives.

ὑπὸ τῶν δούλων] Vid. quae diximus infr. ad VII, 6.

29. ἐθέλει ἥκιστα] In Stobaei editt. scribitur θέλει. Vtraque forma Atticis erat usitata, neque intelligo ea, quae de ἐθέλει praecepit Passovius in Lex. Graec. Tom. I. p. 408. l. 13., egregio caeteroquin opere et quod longe praestet Riemeriano.

30. Ὥσπερ οὖν εἴ τις ἄπειρος ὢν] Iam olim a viris doctis varie de h. l. disputatum est; et novissimi editores Stepha-

πιεῖν ἀπολαύοι, οὕτω καὶ ὁ ἄπειρος ὢν ἔρωτος ἄπει-
31 ρός ἐστι τῶν ἡδίστων ἀφροδισίων. Ὁ μὲν οὖν Ἱέρων
οὕτως εἶπεν· ὁ δὲ Σιμωνίδης ἐπιγελάσας, Πῶς λέ-
γεις, ἔφη, ὦ Ἱέρων; Τυράννῳ οὐ φῂς παιδικῶν ἔρω-
τας ἐμφύεσθαι; Πῶς μὴν σὺ, ἔφη, ἐρᾷς Δαϊλόχου
32 τοῦ καλλίστου ἐπικαλουμένου; Ὅτι μὰ τὸν Δί', ἔφη,
ὦ Σιμωνίδη οὐ τοῦ ἑτοίμου παρ' αὐτοῦ δοκοῦντος εἶ-
ναι τυχεῖν, τούτου μάλιστα ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ τοῦ ἥκι-
33 στα τυράννῳ προσήκοντος κατεργάσασθαι. Ἐγὼ γὰρ
δὴ ἐρῶ μὲν Δαϊλόχου ὧνπερ ἴσως ἀναγκάζει ἡ φύσις

num maxime sequuti ita scripserunt: ὥσπερ οὖν εἴ τις ἄπειρος ὢν δίψους τοῦ πιεῖν οὐκ ἂν ἀπολαύοι. Sed quum Brunnius recte dubitaret, num participium post pronomina relativa vel coniunctiones pro finito verbo poni posset: vulgatam lectionem sagacissime vidit sic esse enodandam: εἴ τις πίοι ἄπειρος ὢν δίψους, τοῦ πιεῖν οὐκ ἂν ἀπολαύοι. Nam πίοι illud ex infinitivo qui sequatur facile suppleri dicit. Similiter in aliis etiam locis ex seqq. quaedam cogitari debere, si, quae dicantur in priore membro, recte intelligere volueris. Sic in Xenoph. Hellen. II, 3, 19. in verbis ἔλεγεν, ὅτι ἄτοπον δοκοίη ἑαυτῷ εἶναι, τὸ πρῶτον μὲν, βουλομένους τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν, κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχιλίους — tantum abesse ut excidisse quaedam videantur, ut illa extrema κοινωνοὺς ποιήσασθαι etiam ad praeced. βουλομένους supplenda sint. Neque aliam rationem esse eorum, quae leguntur ibid. I, 7, 6. εἴπερ γέ τινας δέοι περὶ τῆς ἀναιρέσεως, οὐδένα ἄλλον ἔχειν αὐτοὺς αἰτιᾶσθαι ἢ τούτους, οἷς προσετάχθη. In his quoque infinitivum αἰτιᾶσθαι ad superioris membri verbum (δέοι) intelligendum esse. At vero in Hierone quo minus viro praestantissimo assentiar, librorum impedit auctoritas, verba οὐκ ἂν miro consensu omittentium. Mihi igitur hic locus videtur ita expediendus: ὥσπερ οὖν εἴ τις ἄπειρος ὢν δίψους τοῦ πιεῖν ἀπολαύοι (intell. ex seqq. ἄπειρος ἂν εἴη τῆς ἡδονῆς vel tale quid), οὕτω καὶ ὁ ἄπειρος etc. i. e. *quemadmodum igitur si quis sitis expers potu frui velit* (conetur), quam sperat voluptatem non percipit, *sic etiam qui amoris expers est non sentit iucundissimas voluptates.* Par igitur ac similis utriusque ratio est: ὅμοιά μοι δοκεῖ πάσχειν ὁ ἄπειρος ὢν ἔρωτος, ὥσπερ εἴ τις ἄπειρος ὢν δίψους τοῦ πιεῖν ἀπολαύοι. Apodosis autem ad id demum adiicitur, quod nunc maxime spectat Hieronis oratio. Sed ἀπολαύειν τοῦ πιεῖν quum h. l. non possit satis commode simplici verbo πίνειν explicari, in praesenti ἀπολαύοι pariter atque alibi in imperfecto et aoristo *volendi* significationem latere puto. Eodem modo iudicandum videtur de loco Mem. Socr. II, 1, 14. καὶ ὅπλα κτῶνται, οἷς ἀμύνονται (quibus arcere et repellere conantur)

ἀνθρώπου δεῖσθαι παρὰ τῶν καλῶν· τούτων δέ, ὧν
ἐρῶ τυχεῖν, μετὰ μὲν φιλίας καὶ παρὰ βουλομένου
πάνυ ἰσχυρῶς ἐπιθυμῶ τυγχάνειν, βίᾳ δὲ λαμβάνειν
παρ᾽ αὐτοῦ ἧσσον ἄν μοι δοκῶ ἐπιθυμεῖν ἢ ἐμαυτὸν
κακόν τι ποιεῖν. Παρὰ μὲν γὰρ πολεμίων ἀκόντων 34
λαμβάνειν πάντων ἔγωγε ἥδιστον νομίζω εἶναι, παρὰ
δὲ παιδικῶν βουλομένων ἥδισται οἶμαι αἱ χάριτες εἰ-
σίν. Εὐθὺς γὰρ παρὰ τοῦ ἀντιφιλοῦντος ἡδεῖαι μὲν 35
αἱ ἀντιβλέψεις, ἡδεῖαι δὲ αἱ ἐρωτήσεις, ἡδεῖαι δὲ αἱ
ἀποκρίσεις, ἥδισται δὲ καὶ ἐπαφροδιτόταται αἱ μάχαι

τοὺς ἀδικοῦντας. ubi Ernestius corrigebat ἀμύνωνται. Iudicandum similiter de multis Latinorum locis. Quinctil. Inst. Orat. X, 1, 59. „Sed dum *assequimur* (i. e. während wir zu erreichen suchen) illam firmam, ut dixi, facilitatem, optimis assuescendum est et multa magis quam multorum lectione formanda mens et ducendus color.“ Compara cum his Liv. VII, 17. „Omnique ope *impediebant*, ne quid dictatori ad id bellum decerneretur.“

31. τοῦ καλλίστου ἐπικαλουμένου] Vid. Buttm. §. 131. 4, 4. Matth. §. 557. 1).

32. τοῦ ἑτοίμου — δοκοῦντος εἶναι] Cf. supra ad §. 9.

ἀλλὰ τοῦ ἥκιστα etc.] Leonclavius: „sed quod efficere regis est a conditione alienum.“ Nempe ut id assequatur μετὰ φιλίας καὶ παρὰ βουλομένου. Hoc autem dicit ἥκιστα τῷ τυράννῳ προσήκειν, quia reges ab amasiis metuuntur neque de mutua benevolentia umquam certi esse possunt. Cf. infr. §. 37. sq.

33. ὧνπερ ἴσως] „Plene dicitur διὰ ταῦτα, ὧνπερ etc. *ego enim Dailochum amo quidem ob ea, quae natura humana fortassis cogit petere a formosis.*“ Zeun. „Sed ego, inquit Weiskius, opinor ἐρᾶν habere posse genitivum rei, ut plene dicamus ἐκείνων ἕνεκα, ὧνπερ etc. sicut dicitur ζηλοῦν, θαυμάζειν, ἄγασθαι, εὐδαιμονίζειν τινά τινος.“ Vid. Buttm. §. 119. 6. 1). Matth. §. 367. Ego vero nescio an rectius fuerit ad verbum ἐρῶ sic intelligere τούτων, ut ab eo pendeat alter genitivus Δαϊλόχου. Ex quo oritur hic sensus: *Ich liebe (begehre) dasjenige an (von) dem Dailochus, was* etc. Hoc mox dicit explicatius τούτων δὲ, ὧν ἐρῶ τυχεῖν. — Sed de re ipsa quaerenti sic respondet Zeunius: „Turpitudinem rei verbis tegere studet.“

34. παρὰ δὲ παιδικῶν βουλ.] Zeunius intelligit λαμβάνειν ὧν ἐρῶ τυχεῖν. Perperam. Construe: αἱ χάριτες ἥδισταί εἰσι παρὰ παιδικ. βουλομένων. Cf. seqq. Caeterum hunc quoque locum ob oculos habuit Dio Chrys. Vol. I. p. 132. ed. Reisk. οὐ γάρ, inquit, καὶ τὰ ἀφροδίσια ταῦτα ἥδιστα καὶ ἀνυβριστότατα, ὅσα γίνεται μετὰ φιλίας τῶν συνόντων;

36 τε καὶ ἔριδες. Τὸ δὲ ἀκόντων παιδικῶν ἀπολαύειν
λεηλασίᾳ, ἔφη, ἔμοιγε δοκεῖ ἐοικέναι μᾶλλον ἢ ἀφρο-
δισίοις. Καίτοι τῷ μὲν λῃστῇ παρέχει τινὰς ὅμως ἡ-
δονὰς τό τε κέρδος καὶ τὸ ἀνιᾶν τὸν ἐχθρόν· τὸ δὲ,
οὗ ἂν ἐρᾷ τις, τούτῳ ἥδεσθαι ἀνιωμένῳ καὶ φιλοῦντα
μισεῖσθαι καὶ ἅπτεσθαι ἀχθομένου, πῶς οὐχὶ τοῦτο
37 ἤδη δυςχερὲς τὸ πάθημα καὶ οἰκτρόν; Καὶ γὰρ δὴ τῷ
μὲν ἰδιώτῃ εὐθὺς τεκμήριόν ἐστιν, ὅταν ὁ ἐρώμενός

36. *ἀνιᾶν*] Quae me caussae impulerint, ut hoc verbum aeque ac *νικᾶν*, *πειρᾶν*, *ζῆν*, *δαπανᾶν* et alia huiuscemodi sine ι subscripto ederem, nemo ignorat, qui Wolfii *Quaest. epistol. de orthograph. quibusd. Graec.* legerit. Vid. Analect. litterar. II, 419. sqq. Buttm. gramm. amplior. Vol. I. p. 507. Tirones sufficiat ablegasse ad eiusd. gramm. min. §. 94. 15.*)

τὸ δὲ — ἥδεσθαι] Cf. Buttmann. §. 127. 6. Matth. §. 539.

38. *Ἐπιστάμεθα γὰρ αὖ τοὺς*] „*Scimus vero etiam* [Nam scimus etiam], ut aliam rei partem tangamus. Nam *αὖ* saepe est, quod nos dicimus: *auf einer andern Seite die Sache betrachtet.* Sed monendum, hanc lectionem fluxisse ex ingenio Stephani. Vulgatum est *αὐτοὺς*, quod nemo, credo, revocabit.“ Weisk. Stephani coniectura probatur codd. Parr. A. B.; Schaeferus tamen malebat *ἐπιστάμ. γὰρ αὐτοὺς τοὺς* etc.

ἐξεικάζουσιν αὐτοὺς] i. e. *ἐξεικάζουσι τὰς αὐτῶν ὑπουργίας*. Similiter Xenoph. Cyrop. V, 1, 4. *ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα.* ibid. VI, 1, 50. *ὁ Ἀβραδάτας ἐπειρᾶτο συντελεῖν αὐτῷ εἰς τὰ ἑκατὸν ἅρματα ἐκ τοῦ ἱππικοῦ τοῦ ἑαυτοῦ ὅμοια ἐκείνῳ* i. e. *ὅμοια τοῖς Κύρου*, ut ipse dicit VI, 2, 7. Praeivit Homerus Il. I, 163. *οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ᾽ Ἀχαιοὶ Τρώων ἐκπέρσωσ᾽ εὐναιόμενον πτολίεθρον.* XVII, 51. *αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι, Χαρίτεσσιν ὅμοιαι.* Sequuti sunt cum caeteris Graecis Latini: Cic. de Orat. I, 4, 15. „Ingenia nostrorum hominum multum *caeteris hominibus* [ita legendum] omnium gentium praestiterunt. ib. c. 44. §. 197. „si cum illorum *Lycurgo* et *Dracone* et *Solone* nostras leges conferre volueritis;“ et mox: „hominum nostrorum prudentiam *caeteris hominibus* et maxime *Graecis* antepono.“ Cf. prae caeteris Schaeferus ad Apollon. Rhod. T. II. p. 164., qui totam rem complectitur hac regula: „Scriptores Graeci Latinique in comparationibus sollemni compendio dicendi rem ponunt pro rei attributo, seu comparatur ipsa, sive aliud quid cum ea comparatur.“ Plena simul et compendiaria ratione usus est Plutarchus in Anton. p. 832. ed. Franc. (c. 37.), ubi haec leguntur: *καὶ Μοναίσης ἀνὴρ ἐπιφανὴς καὶ δυνατὸς ἧκε φεύγων πρὸς Ἀντώνιον, τὰς μὲν ἐκείνου τύχας ταῖς Θεμιστοκλέους εἰκάσας, περιουσίαν δὲ τὴν ἑαυτοῦ καὶ μεγαλοφροσύνην τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι παραβαλών.*

τι ὑπουργῇ, ὅτι ὡς φιλῶν χαρίζεται, διὰ τὸ εἰδέναι,
ὅτι οὐδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης ὑπηρετεῖ· τῷ δὲ τυράννῳ
οὔποτ᾽ ἔστι πιστεῦσαι, ὡς φιλεῖται. Ἐπιστάμεθα γὰρ 38
εὖ τοὺς διὰ φόβον ὑπηρετοῦντας, ὡς ᾗ μάλιστ᾽ ἂν
δύνωνται ἐξεικάζουσιν αὑτοὺς ταῖς τῶν φιλούντων
ὑπουργίαις. Καὶ τοίνυν αἱ ἐπιβουλαὶ ἐξ οὐδένων
πλέονες τοῖς τυράννοις εἰσὶν ἢ ἀπὸ τῶν μάλιστα φι-
λεῖν αὐτοὺς προσποιησαμένων.

CAPVT II.

Illas voluptates, quae ab sensibus proficiscantur, Simonides exiguas esse dicit et maiores res commemorat, quarum fructu tyranni videantur beatiores. Sed Hiero monet, haec esse bona externa, quae admiretur imperita multitudo, ignorans illa, quae in animis regum abdita lateant; et contra docere instituit, tyrannidem splendidam miseriam esse, quae plurima mala experiatur maximisque bonis careat (1—6.). *Foris enim et domi tyrannos obsessos esse ab hostibus et insidiatoribus* (7. 8.): *ac bellorum quae sint incommoda, cum liberis civitatibus communia habere; sed quum non solum contra hostes, verum etiam adversus suos ipsorum cives bellare cogantur, tantum abesse, ut pariter ac cives belli feliciter finiti gloria atque commodis fruantur, ut vel occisis adversariis maximopere sibi timeant* (9. seqq.).

1 Πρὸς ταῦτα δὲ εἶπεν ὁ Σιμωνίδης· Ἀλλὰ ταῦτα μὲν πάνυ ἔμοιγε μικρὰ δοκεῖ εἶναι, ἃ σὺ λέγεις. Πολλοὺς γάρ, ἔφη, ἔγωγε ὁρῶ τῶν δοκούντων ἀνδρῶν εἶναι ἑκόντας μειονεκτοῦντας καὶ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ὄ-
2 ψων καὶ ἀφροδισίων γε ἀπεχομένους. Ἀλλ' ἐν ἐκείνοις γε πολὺ διαφέρετε τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι μεγάλα μὲν ἐπινοεῖτε, ταχὺ δὲ κατεργάζεσθε· πλεῖστα δὲ τὰ περισσὰ ἔχετε· κέκτησθε δὲ διαφέροντας μὲν ἀρετῇ ἵππους, διαφέροντα δὲ κάλλει ὅπλα, ὑπερέχοντα δὲ κόσμον γυναιξί, μεγαλοπρεπεστάτας δ' οἰκίας, καὶ ταύτας κατεσκευασμένας τοῖς πλείστου ἀξίοις· ἔτι δὲ

1. τῶν δοκούντων ἀνδρῶν εἶναι] „Weiskio videtur εἶναι abundare et δοκούντων esse *conspicuorum*, *illustrium*. Non meminerat verborum cap. VII. §. 3. ἄνδρες δὲ καὶ οὐκέτι ἄνθρωποι μόνον νομιζόμενοι.“ Schneider. De constructione cf. quae notata sunt supra ad I, 9. Caeterum ad hoc genus virorum probatae virtutis, qui h. l. commemorantur, referendus est Socrates, de quo vid. Xen. Mem. I, 2, 1. 3, 5. 6, 1. seqq.

2. πλήθει καὶ ἐπιστήμαις θερ. ἀρίστους] Non intelligo, cur hic locus scrupulum iniicere interpretibus potuerit. Sensus est: *Habetis servos multitudine et peritia praestantissimos* i. e. *plurimos et peritissimos*. Varius est scriptor in verbis *praestantiae* notionem exprimentibus, et quod antea dixit participiis διαφέροντας, ὑπερέχοντα, idem nunc significat adiectivo ἀρίστους.

3. δοξάζειν ὁρῶν] „Patet accusativum cum inf. εὐδαίμονας εἶναι posci a δοξάζειν, non ab ὁρῶν. Itaque ὁρῶν verti potest *ex adspectu*.“ Weisk. Vulgus igitur de hominum vel felicitate vel infelicitate opinionem concipit ex rebus sub oculos cadentibus. Si verba καὶ εὐδαίμονας etc. ab ὁρῶν penderent, scribendum fuisset: καὶ εὐδαίμονάς τινας ὄντας καὶ ἀθλίους. Sed haec cuique nota sunt.

4. ἀνεπτυγμένα θεᾶσθαι, φανερὰ] Ernestius φανερὰ pro glossemate verbi ἀνεπτυγμένα habebat, eumque sequuti sunt Zeunius et Weiskius. Schneidero cum Stephano placebat καὶ φανερά. Sed nihil horum opus est. Verba ἀνεπτ. θεᾶσθ. continent caussam, cur illae res omnibus spectandae proponantur.

ἔνθα περ] i. e. ἐν αἷς περ, quam explicationem Stobaei editt. exhibent. Sed hic usus adverbii etiam apud Latinos frequentissimus est. Sallust. Cat. c. 5. „Huic ab adolescentia bella intestina, caedes, rapinae, discordia civilis grata fuere, *ibique* (in his flagitiis) iuventutem suam exercuit.“ Cf. Brem. ad C. Nep. Agesil. VIII, 2.

καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν] Margg. Villoison. Steph. Leoncl. καὶ

πλήθει καὶ ἐπιστήμαις θεράποντας ἀρίστους κέκτη-
σθε· ἱκανώτατοι δ' ἐστὲ κακῶσαι μὲν ἐχθρούς, ὀνῆ-
σαι δὲ φίλους. Πρὸς ταῦτα δὲ ὁ Ἱέρων εἶπεν· Ἀλλὰ 3
τὸ μὲν πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ὦ Σιμωνίδη ἐξαπατᾶ-
σθαι ὑπὸ τῆς τυραννίδος οὐδέν τι θαυμάζω· μάλα
γὰρ ὁ ὄχλος μοι δοκεῖ δοξάζειν ὁρῶν καὶ εὐδαίμονάς
τινας εἶναι καὶ ἀθλίους. Ἡ δὲ τυραννὶς τὰ μὲν δο- 4
κοῦντα πολλοῦ ἄξια κτήματα εἶναι, ἀνεπτυγμένα θε-
ᾶσθαι, φανερὰ πᾶσι παρέχεται· τὰ δὲ χαλεπὰ ἐν ταῖς
ψυχαῖς τῶν τυράννων κέκτηται ἀποκεκρυμμένα, ἔν-
θα περ καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν [καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν]
τοῖς ἀνθρώποις ἀπόκειται. Τὸ μὲν οὖν τὸ πλῆθος 5

τὸ κακοδαιμονᾶν, quod plane absonum foret. Nam *κακοδαιμονᾶν* est *furere* ac proprie dicitur de iis, qui magnitudine malorum, quibus premuntur, ab sana mente deducuntur et unum ex altero sibi malum arcessunt. Vid. Lobeck. ad Phryn. p. 79. seqq. Ego vero ut dicam, quid sentiam, illa ipsa verba *καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν* plane supervacanea puto. Quae enim his verbis exprimitur sententia, ea iam antecedentibus satis perspicue significata est. Alia ratio est reliquorum *ἔνθα περ καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν τοῖς ἀνθρώποις ἀπόκειται*, quae Hiero putandus est eo consilio adiecisse, ut magis refutaret vulgarem hominum opinionem, in externis rebus felicitatem tyranni ponentium. Sed haec tibi refutatio valde langueret, si quae vulgo adduntur agnosceres. Atque idem sensisse Xenophon videtur, quum in optimo libro Par. B., quocum facit Reuchlinus, ne tenuissima quidem huius additamenti vestigia appareant.

5. *Τὸ μὲν οὖν τὸ πλῆθος*] Repetit nunc Hiero, quae §. 3. dixerat. Sed de grammaticis huius loci rationibus variae exstant virorum doctorum sententiae; ae fuerunt etiam, qui corruptum esse locum contenderent, negantes illi graece dici posse *περὶ τούτου λέληθε τὸ πλῆθος*. Verum quidem est, Graecos plerumque dixisse *λέληθέ με τοῦτο*, sed nequaquam tamen dubito, quin Xenophon dicere potuerit *λέληθέ με περὶ τούτου*. Nam incredibile memoratu est, quam saepe *περί* praepositio usurpetur, ubi ex vulgari ratione aliud quid exspectaveris. Sic *ἐπιστήμων* adiectivum construitur cum genitivo eius rei, cuius quis peritus dicitur; non minus tamen probatur, quod legimus apud Platon. Protag. p. 312. E. *τί δὴ ἐστι τοῦτο, περὶ οὗ αὐτός τε ἐπιστήμων ἐστὶν ὁ σοφιστὴς καὶ τὸν μαθητὴν ποιεῖ*; Min. p. 316. B. *Οὐκοῦν ἰατροὺς καλεῖς τοὺς ἐπιστήμονας περὶ τούτων*; — Ac videtur Xenophon pro simplicitate sua a vulgari via deflexisse, ut vitaret concursum accusativorum, ambigui quid inferentium: *τὸ μὲν οὖν τὸ*

περὶ τούτου λεληθέναι, ὥςπερ εἶπον, οὐ θαυμάζω· τὸ
δὲ καὶ ὑμᾶς ταῦτ' ἀγνοεῖν, οἳ διὰ τῆς γνώμης δοκεῖτε
θεᾶσθαι κάλλιον ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πλεῖστα τῶν
6 πραγμάτων, τοῦτό μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι. Ἐγὼ
δὲ πεπειραμένος σαφῶς οἶδα ὦ Σιμωνίδη καὶ λέγω σοι,
ὅτι οἱ τύραννοι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ἐλάχιστα μετέ-
χουσι, τῶν δὲ μεγίστων κακῶν πλεῖστα κέκτηνται.
7 Αὐτίκα γὰρ εἰ μὲν εἰρήνη δοκεῖ μέγα ἀγαθὸν τοῖς ἀν-
θρώποις εἶναι, ταύτης ἐλάχιστον τοῖς τυράννοις μέ-
τεστιν· εἰ δὲ πόλεμος μέγα κακὸν, τούτου πλεῖστον
8 μέρος οἱ τύραννοι μετέχουσιν. Εὐθὺς γὰρ τοῖς μὲν

πλῆθος τοῦτο λεληθέναι. certe scribendum erat: τὸ μὲν οὖν τὸ πλῆθος ταῦτα λεληθέναι. Sed vel hoc abstinuit, certis, ut opinor, inductus rationibus. Nam ut apud Latinos aliud est *scire, nescire aliquid*, aliud *scire, nescire de aliqua re* (cf. *scientia, ignoratio rei* et contra *scientia, ignoratio de aliquo*): ita de hac Xenophontis dictione nescio an simile quid statuendum sit. Denique sic etiam defensitari haec loquutio atque explicari potest, ut qui ea utatur οὐκ ἐπίστασθαι, ἀγνοεῖν vel simile verbum in mente habere existimetur. Caeterum quae statim subiiciuntur verba ὥςπερ εἶπον, ea non tam ad praecedentia quam ad sequentia οὐ θαυμάζω referenda esse crediderim. Dixerat antea τὸ μὲν πλῆθος ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τῆς τυραννίδος οὐδέν τι θαυμάζω, et cur hoc sibi minus mirandum videretur, explicuerat; et hoc ipso quo nunc versamur loco mox haec adiiciuntur: τοῦτό μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι.

γνώμης — ὀφθαλμῶν] Nam philosophi est, *a consuetudine oculorum aciem mentis abducere.*

7. τούτου πλεῖστον μέρος] Tritum est apud optimos scriptores μέρος τί τινος μετέχειν. Vid. Matth. §. 324. Heindorf. ad Plat. Sophist. p. 235. A. Similiterque ταύτης ἐλάχιστον μέρος μέτεστι τοῖς τυράννοις supra legitur apud Stobaeum, cuius editt. etiam infra III, 11. hoc additamento (μέρος) vulgatam lectionem explicant.

8. πόλεμον πολεμῇ] De hoc genere dicendi Graecis usitatissimo vid. Buttmann. §. 118. 2. Matth. §. 407. Eodem modo Latini dicunt: *pugnam (proelium) pugnare, vitam (iucundam) vivere, gaudere gaudium, servitutem servire, somniare somnium, vota vovere, promissa promittere, prandium prandere, furere furorem, victoriam vincere* etc. quae tamen noli cum quibusdam explicare per hypallagen: *pugnare per pugnam* etc. Sed hoc usu multo magis delectari Graecos quam Latinos, bene observavit Bremius ad Corn. Nep. Hann. V, 1. Nec vero nostrates a talibus abhorrent dicentes: *einen Traum träumen, einen Gedanken denken* et simil. Quid quod in ipsa Hebraeorum lingua eiusdem coloris formulae reperiuntur? Cf. Ge-

ἰδιώταις, ἂν μὴ ἡ πόλις αὐτῶν κοινὸν πόλεμον πολε-
μῇ, ἔξεστιν ὅποι ἂν βούλωνται πορεύεσθαι, μηδὲν
φοβουμένους μή τις αὐτοὺς ἀποκτείνῃ· οἱ δὲ τύραν-
νοι πάντες πανταχῇ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται. Αὐ-
τοί τε γοῦν ὡπλισμένοι οἴονται ἀνάγκην εἶναι διάγειν
καὶ ἄλλους ὁπλοφόρους ἀεὶ συμπεριάγεσθαι. Ἔπειτα 9
δὲ οἱ μὲν ἰδιῶται ἐὰν καὶ στρατεύωνταί που εἰς πο-
λεμίαν, ἀλλ' οὖν ἐπειδάν γε ἔλθωσιν οἴκαδε, ἀσφά-
λειαν σφίσιν ἡγοῦνται εἶναι· οἱ δὲ τύραννοι ἐπειδὰν
εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν ἀφίκωνται, τότε ἐν πλείστοις
πολεμίοις ἴσασιν ὄντες. Ἐὰν δὲ δὴ καὶ ἄλλοι στρα- 10

senii Gr. Hebr. §. 107. 3; z. ed. 4.

φοβουμένους] Cave putes ob anteced. *ἰδιώταις* scribendum esse *φοβουμένοις*. Amant Attici et quicumque eos sequuntur cum *ἔξεστι* coniungere sic accusativum participii. Vid. Matth. §. 536. p. 515. Viger. p. 337. Cf. tamen infr. XI, 10.

μὴ — ἀποκτείνῃ] Quid sit *μή* et latinum *ne* post verba timorem significantia, noverint omnes. Cf. Buttmann. §. 135. 4. Sed de natura huius constructionis sic tenendum: Graecis pariter ac Latinis haec verba ita usurpantur, ut quae *finem* indicent i. e. quae eo tendant, ut fiat quid aut non fiat. Hinc cum prohibitiva particula (*μή — ne*) construuntur, si quid *prohiberi* vel *non fieri* cupimus, quod factum iri suspicamur. Contra qui *fieri* quid cupit, quod suspicatur non futurum, particulis *μὴ οὐ — ut* (*ne non*) utitur.

διὰ πολεμίας] intell. *γῆς* vel *χώρας*. Huic opponitur *φιλία*. Simili ellipsi dicit Livius VIII, 34. „Sine commeatu vagi milites in *pacato*, in *hostico* (intell. *agro*, *solo*) errent;" ibid. c. 38. „Castra in *hostico* incuriose ita posita, tamquam procul abesset hostis." Neque absurdum fuerit huc retulisse Sallust. Iug. c. 32. „pars ex *pacatis* (i.e. regionibus; cf. Caesar. Bell. Gall. III, 11.) praedas agebant."

Αὐτοί τε γοῦν ὡπλισμένοι] Sensus est: *necesse putant, se armatos esse*; ita ut propter verba *ἀνάγκην εἶναι* accusativos exspectes. Sed sic exsisteret haec sententia: *necesse putant, alios quosdam armatos esse*. Illos igitur nominativos scito pendere ab *οἴονται*, verbaque *δεῖν*, *ἀνάγκην εἶναι*, *χρῆναι*, *προσήκειν* et similia in constructione saepe delitescere. Eadem structura est in his Platonis (Protag. p. 316. C.): *ταῦτ' οὖν ἤδη σὺ σκόπει, πότερον περὶ αὐτῶν μόνος οἴει δεῖν διαλέγεσθαι πρὸς μόνους ἢ μετ' ἄλλων*. ubi vid. Heindorf. Add. Lobeck. ad Phryn. p. 755.

9. *ἴσασιν ὄντες*] Buttm. §. 131. 4. a. Matth. §. 548. 2). Cf. infra VI, 1. X, 4. XI, 7. Imitatus est hoc genus orationis Virgilius Aen. II, 377. „*sensit medios delapsus* (*ᾔσθετ' ἐμπεσών*) in hostes." Qui in hanc rem praeterea affertur Horatii locus Odd. III, 4, 73.

μετεσχηκέναι καὶ πλείστους ἀπεκτονέναι· χαλεπὸν δὲ εὑρεῖν, ὅπου οὐχὶ καὶ ἐπιψεύδονται, πλέονας φάσκοντες ἀπεκτονέναι ἢ ὅσοι ἂν τῷ ὄντι ἀποθάνωσιν· οὕτω
17 καλόν τι αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι τὸ πολὺ νικᾶν. Ὁ δὲ τύραννος ὅταν ὑποπτεύσῃ καὶ αἰσθανόμενος τῷ ὄντι ἀντιπραττομένους τινὰς ἀποκτείνῃ, οἶδεν, ὅτι οὐκ αὔξει ὅλην τὴν πόλιν· ἐπίσταταί τε, ὅτι μειόνων ἄρξει, φαιδρός τε οὐ δύναται εἶναι οὐδὲ μεγαλύνεται ἐπὶ τῷ

ὅσην μὲν ἡδονὴν ἔχουσιν. Latine eodem modo scripseris: *Nam civitates, dici vix potest, quantum voluptatis percipiant.* Sic enim disponere verba solent, quicumque ex Latinis plus quam vulgus sapiunt.

16. τὸ πολὺ νικᾶν] Xenoph. Hipparch. VIII, 11. Τὸ γὰρ πολὺ νικᾶν οὐδενὶ πώποτε μεταμέλειαν παρέσχεν. Cf. Aristoph. Nub. 1338. ed. Reisig. Nihil est igitur quod de hac loquutione dubites.

17. ἀντιπραττομένους] „Exspectabam ἀντιπράττοντας, et haec verbi forma in Xenophonte et Atticis caeteris scriptoribus sollemnis fuit.“ Schneider. Sed „nihil caussae erat, ait Schaeferus ad Apoll. Rhod. Tom. II. p. 60., cur vir egregius haec notaret. Dionys. Halicarn. Ant. Rom. VII. c. 51. ἀντιπράττεσθαι λόγοις τε καὶ ἔργοις. Hesychius: Ἀντιπράττεται. ἀντιμάχεται. ἐναντιοῦται. unde hoc quidem discas, medii usum iam veteribus magistris exquisitiorem ideoque notabilem visum esse.“ Ibid. de verbis Xenophontis ὑποπτεύσῃ καὶ αἰσθανόμενος vir praestantissimus haec adnotavit: „Malim mutatione tam leni, ut paene nullam dixeris: ὑποπτεύσας ἢ καὶ αἰσθανόμενος. Cf. Bast. Comm. Palaeogr. p. 757. sq. 762.“

αὔξει] Sic recte correxerunt vulgatum olim ἄξει, quod volebant hoc esse: *non reget (gubernabit) totam civitatem.* Verum haec sententia deinceps legitur — ὅτι μειόνων ἄρξει. Favent nostrae lectioni codd. Lips. et Par. B. ac dixerat antea ὡς δ' εὐφραίνονται τὴν πόλιν νομίζοντες ηὐξηκέναι, quae verba nunc respicit. Etiam infra XI, 15. Hieronem Simonides ad augendam beandamque civitatem exhortatur his verbis: αὖξε δὲ τὴν πόλιν. Cf. Symp. VIII, 38. Sed ὅλην propterea dictum est, quod tyrannus suae dumtaxat factioni tali caede consulit atque eos tantum ornat, quorum opera adversarios in civitate vicit. Vid. ad h. l. Leonclav. p. 1114.

ἅμα πράττων] „Trucidans, inter trucidandum. Sed qui potuit addere ὡς πεποίηκεν, si facit simul? Vereor igitur, ut locus sanus sit.“ Schneider. Equidem non vereor.

18. τούτου] „Intell. ἕνεκα [addendum censet cum Weiskio Schneiderus]. Sic plene legitur infr. III, 4.“ Zeun. Praeterea Weiskio videbatur legi posse τούτῳ, pro quo alius vir doctus malebat τοῦτο. Sed neque ulla mutatione opus est et optime cohaerent omnia, modo iungas οὐδέν τι μᾶλλον τούτου, quod ex more Graecorum

ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ μειοῖ καθ' ὅσον ἂν δύνηται τὸ γεγενημένον καὶ ἀπολογεῖται ἅμα πράττων, ὡς οὐκ ἄδικα πεποίηκεν. Οὕτως οὐδ' αὐτῷ δοκεῖ καλὰ τὰ ποιούμενα εἶναι. Καὶ ὅταν ἀποθάνωσιν οὓς ἐφοβήθη, 18
οὐδέν τι μᾶλλον τοῦτο θαρρεῖ, ἀλλὰ φυλάττεται ἔτι μᾶλλον ἢ τὸ πρόσθεν. Καὶ πόλεμον μὲν δὴ τοιοῦτον ἔχων διατελεῖ ὁ τύραννος, ὃν ἐγὼ δηλῶ.

dicitur pro ᾗ [illegible] i. e. ἢ τῷ ἔργῳ, quo voc. antea usus fuerat. Vid. Buttmann. §. 119. adnotat. 6. Matth. §. 464. observ. 2. — Dicere volebat: *Er ist dann eben so wenig als darüber, dass er sie tödtete, froher Muthes.*

φυλ. ἔτι μᾶλλον] Nam metuit vim et insidias ulciscentium amicorum et cognatorum. — De seqq. verbis ἔχων διατελεῖ cf. quae dixerat supra §. 11.

CAPVT III.

Verae amicitiae commodis, quae omnium consensu maxima censentur, expositis (1 – 5.) Hiero suscipit efficere, hoc quoque tam praeclaro bono carere reges, quum etiam ab iis, quos vis naturae legumque auctoritas ad amorem amicitiamque impellere debent, gravissimi in tyrannos odii et inimicitiae maxima dentur documenta (6—9.). Fidei quoque, sine qua nulla sit iucunda cum ullo homine consuetudo, illos tam parum cognatis et familiaribus habere posse, ut ipsis metuendum sit ne per cibos potusque venenatos clam tollantur (10. 11.): et quemadmodum caveant civitates ne quid cives detrimenti capiant, ita easdem vel praemia decernere iis, qui tyrannum interfecerint (12-14.).

1 Φιλίας δ' αὖ καταθέασαι ἧς κοινωνοῦσιν οἱ τύραννοι. Πρῶτον μὲν εἰ μέγα ἀγαθὸν ἀνθρώποις ἡ φιλία, τοῦ-
2 το ἐπισκεψώμεθα. Ὃς γὰρ ἂν φιλῆται δήπου ὑπό τινων, ἡδέως μὲν τοῦτον οἱ φιλοῦντες παρόντα ὁρῶσιν, ἡδέως δ' εὖ ποιοῦσιν· καὶ ποθοῦσι δέ, ἄν που ἀπίῃ, ἥδιστα δὲ πάλιν προσιόντα δέχονται· συνήδονται δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ ἀγαθοῖς, συνεπικουροῦσι δέ, ἐάν τι
3 σφαλλόμενον ὁρῶσιν. Οὐ μὲν δὴ λέληθεν οὐδὲ τὰς πόλεις, ὅτι ἡ φιλία μέγιστον ἀγαθὸν καὶ ἥδιστον ἀνθρώποις ἐστί· μόνους γοῦν τοὺς μοιχοὺς νομίζουσι πολλαὶ τῶν πόλεων νηποινὶ ἀποκτείνειν, δῆλον ὅτι διὰ ταῦτα, ὅτι λυμαντῆρας αὐτοὺς νομίζουσι τῆς τῶν
4 γυναικῶν φιλίας πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶναι. Ἐπεὶ ὅταν

1. Φιλίας — ἧς] In ipso statim principio huius cap. miras turbas fecerunt interpretes. Sed fuit nuperrime qui pro ἧς proponeret ᾗ (*quomodo*). Perbene. Constructio vulgatae haec est: καταθέασαι, ἧς (οἵας) δ' αὖ φιλίας κοινωνοῦσιν οἱ τύραννοι: ex quibus verbis φιλίας, primarium nomen, primo loco, ut par erat, a Xenophonte positum est. Neque enim dicere volebat: φιλίαν δ' αὖ καταθέασαι, ἧς φιλίας κοινωνοῦσιν οἱ τύραννοι. Et sic factum est, ut hae duae partes in unam coniungerentur. Vid. Buttmann. §. 138. III. quicum conferendus est Hermann. ad Viger. p. 892.

μέγα ἀγαθὸν] De amicis, optima et pulcherrima vitae supellectile, vide disputantem Socratem ap. Xenoph. Mem. II, 4, 5. et 6. Symp. VIII, 18.

2. εὖ ποιοῦσιν] Operarum, ut videtur, vitio hoc ποιοῦσιν irrepserat in editt. Weiskii et Schneideri; sed ν ἐφελκυστικόν quum haberet etiam cod. Par. B., delere id nolui. Ex eodem libro sequens quoque καὶ iustis de caussis adscivi.

ἄν που ἀπίῃ] Vid. de his, quae dedimus infr. ad XI, 10.

3. νηποινὶ ἀποκτείνειν] Sic apud Athenienses impune poterat maritus interficere adulterum in ipso adulterio deprehensum. Exstat hac de re luculenta Lysiae oratio pro caede Eratosthenis. Sed adulteros, qui blanditiis persuaderent, cur graviore poena, quam eos, qui per vim mulierem comprimerent, afficiendos esse et morte mulctandos censuerit legislator, Lysias in illa ipsa oratione (p. ed. Steph. 94. extr.) explicat his verbis: ἡγούμενος τοὺς μὲν διαπραττομένους βίᾳ ὑπὸ τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως αὐτῶν τὰς ψυχὰς διαφθείρειν, ὥστ' οἰκειοτέρας αὑτοῖς ποιεῖν τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἢ τοῖς ἀνδράσιν. Cf. Xenoph. Symp. VIII, 20. Cyrop. III, 1, 39.

4. κατὰ συμφοράν τινα] „per plagium abrepta aut etiam do-

γε ἀφροδισιασθῇ κατὰ συμφοράν τινα γυνὴ, οὐδὲν
ἧττον τούτου ἕνεκεν τιμῶσιν αὐτὰς οἱ ἄνδρες, ἐάν
περ ἡ φιλία δοκῇ αὐταῖς ἀκήρατος διαμένειν. Τοσοῦ- 5
τον δέ τι ἀγαθὸν κρίνω ἔγωγε τὸ φιλεῖσθαι εἶναι,
ὥςτε νομίζω τῷ ὄντι αὐτόματα τἀγαθὰ τῷ φιλουμέ-
νῳ γίγνεσθαι καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ ἀνθρώπων.
Καὶ τούτου τοίνυν τοῦ κτήματος τοιούτου ὄντος μει- 6
ονεκτοῦσιν οἱ τύραννοι πάντων μάλιστα. Εἰ δὲ βού-
λει ὦ Σιμωνίδη εἰδέναι, ὅτι ἀληθῆ λέγω, ὧδε ἐπίσκε-
ψαι. Βεβαιόταται μὲν γὰρ δήπου δοκοῦσι φιλίαι εἶ- 7
ναι γονεῦσι πρὸς παῖδας καὶ παισὶ πρὸς γονεῖς καὶ ἀ-
δελφοῖς πρὸς ἀδελφοὺς καὶ γυναιξὶ πρὸς ἄνδρας καὶ
ἑταίροις πρὸς ἑταίρους. Εἰ τοίνυν ἐθέλεις κατανοεῖν, 8
εὑρήσεις μὲν τοὺς ἰδιώτας ὑπὸ τούτων μάλιστα φιλου-

mi per vim compressa." Weisk.

αὐτὰς] Vtitur plurali numero, quantumvis praecesserit singularis (γυνή). Sed amant Graeci sic transire ab singulari ad pluralem (vid. infr. ad V, 4. cf. h. c. §. 11. V, 4. VI, 12.) et vicissim ad singularem a plurali. Accedit quod γυνή nunc magis generaliter dicitur; quam ipsam ob rem etiam articulus a Castalione huic nomini praepositus admitti non poterat. — De seq. dativo αὐταῖς vide notata ad I, 2.

5. τἀγαθὰ] ,,Stobaeus editus et Mstus τ᾽ ἀγαθὰ habet: rectius, puto; idque recepi cum Weiskio, quum articulus vulgo abesset." Schneider.

6. μειονεκτοῦσιν οἱ τύραννοι] ,,Haec enim est tyrannorum vita; in qua nimirum nulla fides, nulla caritas, nulla stabilis benevolentiae potest esse fiducia; omnia semper suspecta atque sollicita: nullus locus amicitiae." Cic. de Amic. XV, 52. Cf. Dio Chrysost. Vol. I. p. 217. l. 14. Reisk.

7. γονεῖς] Nolui hanc formam invitis codd. mutare in γονέας, quae terminatio quamvis sit Atticis legitima, Xenophontem tamen aliosque optimae notae scriptores certum est eiusmodi accusativos nonnumquam in εις contraxisse. Ac ne tragici quidem poetae, in melicis certe carminibus, hanc flexionem repudiant. Nihilo secius infra sect. 14. dedimus φονέας. — De liberorum parentumque amore lege Memorab. Socr. II, 2.; de mutua fratrum caritate ibid. c. 3. Cf. Valer. Max. V, 4. et 5.

γυναιξὶ] ,,Exemplo est uxor Tigranis Cyrop. III, 1, 41. et Panthea uxor Abradatae ibid. VII, 3, 13. seqq." Zeun. Cf. Valer. Max. IV, 6.

ἑταίροις] Xenoph. Symp. III, 31. Valer. Max. IV, 7.

8. ἐθέλεις] ,,Stobaeus ἐθέλοις dat: idem deinde rectius εὑρήσ. τοὺς μὲν ἰδιώτας." Schneider. Recte construenti non opus erit tali verborum transpositione. Nec volebat Hiero tam lon-

μένους, τοὺς δὲ τυράννους πολλοὺς μὲν παῖδας ἑαυτῶν ἀπεκτονηκότας, πολλοὺς δ' ὑπὸ παίδων αὐτοὺς ἀπολωλότας, πολλοὺς δὲ ἀδελφοὺς ἐν τυραννίσιν ἀλληλοφόνους γεγενημένους, πολλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ γυναικῶν τῶν ἑαυτῶν τυράννους διεφθαρμένους καὶ ὑπὸ
9 ἑταίρων γε τῶν μάλιστα δοκούντων φίλων εἶναι. Οἵτινες οὖν ὑπὸ τῶν φύσει πεφυκότων μάλιστα φιλεῖν καὶ νόμῳ συνηναγκασμένων οὕτω μισοῦνται, πῶς ὑπ' ἄλλου γέ τινος οἴεσθαι χρὴ αὐτοὺς φιλεῖσθαι;

gus esse, ut diceret: εὑρήσεις μὲν — φιλουμένους, εὑρήσεις δὲ τῶν τυράννων πολλοὺς μὲν etc.

ἀπεκτονηκότας] Rariorem hanc formam (cf. Buttm. §. 101. p. 572. Matth. §. 189. observ. 5.) servari iussit etiam cod. Lips. cum utroque Par.

ἀδελφοὺς] „Exemplo sunt Eteocles et Polynices." Zeun.

ὑπὸ γυναικῶν] „Sic opera uxoris periit Candaules Lydorum rex. Vid. Herodot. I, 11." Zeun. Interfecit eum Gyges, quem ipse magni faciebat. Pari modo Alexandrum, qui apud Pheraeos in Thessalia tyrannidem occuparat, uxor sua, cui Thebe nomen fuit, adiuvantibus fratribus noctu occidit. Vid. Xen. Hellen. VI, 4, 35. sq. De Clytaemnestra satis omnia nota sunt.

9. μάλ. φιλεῖν] „Vulgo edunt φιλεῖσθαι, fictum temere ex seqq., sed repugnante sensu. Verum servavit Ms. Stob. et legit Aretinus, qui interpretatur: *quos ipsa natura ad amandum compellit et lex cogit*. Nam οἵτινες sunt *tyranni* et οἱ φύσει πεφυκότες μάλιστα φιλεῖν *liberi, fratres, uxores*." Zeun. „Post συνηναγκασμένων repete idem φιλεῖν." Schneider. Cum his compara mihi haec verba: Τοὺς μὲν οὖν ἔχοντας παῖδας ἢ γυναῖκας συναρμοζούσας ἢ παιδικὰ ἔγνω φύσει συνηναγκάσθαι ταῦτα μάλιστα φιλεῖν. Cyrop. VII, 5, 60. Verumtamen si φιλεῖσθαι etiam media significatione apud Graecos usitatum esset, de mutuo amore intelligendum h. l. dicerem. Tum vero οἱ φύσει πεφυκότες καὶ νόμῳ συνηναγκασμένοι φιλεῖσθαι propter opposita verba ἄλλου γέ τινος nulli alii esse possent quam *familiares*; ac videretur Hiero hoc voluisse: *Num credibile est ab alio quopiam amari eum, qui tam invisus est* suis, *quos ipsa tamen natura et lex iubet mutuo se amore amplexari* et quorum ob id ipsum benevolentiam et amorem iure quodam suo sperare potest? — Restat, ut de grammatica infinitivi φιλεῖν ratione conferri iubeam Buttmannum §. 127. 2. Matth. §. 535. Sed de dictione φύσει πεφυκέναι iuvat adscribere locum Cyrop. V, 1, 24. βασιλεὺς μὲν γὰρ ἔμοιγε δοκεῖς σὺ φύσει πεφυκέναι οὐδὲν ἧττον ἢ ὁ ἐν τῷ σμήνει φυόμενος τῶν μελιττῶν ἡγεμών. Eodemque modo dicitur etiam φεύγων φυγῇ (Plat. Symp. p. 195. B.), παιδιᾷ πεπαῖσθαι (Plat. Phaedr. p. 265. D.). Alia quaedam eiusdem generis vid. ap. Heindorf. adnot.

Ἀλλὰ μὴν καὶ πίστεως ὅςτις ἐλάχιστον μετέχει, πῶς 10
οὐχὶ μεγάλου ἀγαθοῦ μειονεκτεῖ; Ποία μὲν γὰρ ξυν-
ουσία ἡδεῖα ἄνευ πίστεως τῆς πρὸς ἀλλήλους; ποία
δ' ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ τερπνὴ ἄνευ πίστεως ὁμιλία;
ποῖος δὲ θεράπων ἡδὺς ἀπιστούμενος; Καὶ τούτου 11
τοίνυν τοῦ πιστῶς πρός τινας ἔχειν ἐλάχιστον μέτεστι
τυράννῳ· ὁπότε γε οὔτε σιτίοις οὔτε ποτοῖς τοῖς κρα-
τίστοις πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων πρὶν ἀπάρ-
χεσθαι τοῖς θεοῖς τοὺς διακόνους πρῶτον κελεύουσιν

ad Plat. Sophist. §. 35. (p. HSt. 251. B.). Tali iteratione significatio verbi intenditur.

11. *σιτίοις*] Hanc formam exhibui praeeuntibus codd. Parr. Lips. edd. Reuchl. Ald. all.; cf. tamen supra I, 4. II, 1. Vid. Heindorf. ad Plat. Phaed. §. 23. (p. HSt. 64. D.) et infr. VII, 3.

τοῖς κρατίστοις] De his ita disputat Schneiderus: „Mihi additum *κρατίστοις* (articulum bene addidit Weiske) difficultatem habere videtur. Num tyrannorum cibus optimus minus periculi habere debebat? an si eorum cibus omnium optimus, certe pretiosissimus est, ideo id in significatione periculi addi debebat? Athenaeus igitur [Deipnosoph. IV, 71. Schweigh.] vocabulum non sine caussa omisisse videtur." At mihi contra ea videtur. Respicit Hiero opinionem vulgi de pretiosis illis suavibusque cibis, tyranno apponi solitis, et hic est sensus: Quantumvis tyranno pretiosissimi cibi apponantur, iis tamen quum aliis de caussis tum propterea delectari non potest, quod veretur ne ob id ipsum, quod sint pretiosissimi et quam maxime etiam ab ipso appetantur, malis venenis infecti praebeantur. Quo magis igitur illi cibi tyranno blandiuntur, eo maior eius debet esse diffidentia. Quae quum ita sint, nihil caussae est cur illa verba sollicites. Nam debebat eiusmodi quid commemorari, quo intelligeretur, quam misera esset tyranni conditio. Vilioribus enim cibis quivis facile caret, si quid noxii immixtum suspicetur, nec magnopere dolet, quod iis abstinendum est. Sed illud dolorem excitat, si de talibus etiam diffidere cibis cogare, qui maximo sui desiderio te afficiant.

ἀντὶ τοῦ ἀπάρχ.] Non solum in sacrificiis verum etiam in epulis privatis usitatas fuisse libationes, nemo ignorat; et vide Schneider. ad Cyrop. VII, i, 1. Haec ipsa tamen verba *πρὶν ἀπάρχ. τοῖς θεοῖς*, quae cum seq. *πρῶτον* non agnoscit Stobaeus, satis incommoda sunt, quum vix possit ulla caussa reperiri, cur tyranni *prius quam Diis libent*, praegustari illos cibos iubeant. Possis quidem dicere, ea re maiorem illorum sollicitudinem significari, ita ut quid deceat prae timore illo oblivisci putentur; sed vel ita vereor ut multum proficias. Quamobrem mihi quidem persuasum est, cum Athenaeo scribendum esse *ἀντὶ τοῦ ἀπάρχ. θεοῖς*.

ἀπογεύσασθαι] Ante Weis-

ἀπογεύσασθαι, διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ καὶ ἐν τούτοις κα-
12 κόν τι φάγωσιν ἢ πίωσιν. Ἀλλὰ μὴν καὶ αἱ πατρίδες
τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνθρώποις πλείστου ἄξιαι. Οἱ πολῖ-
ται γὰρ δορυφοροῦσι μὲν ἀλλήλους ἄνευ μισθοῦ ἐπὶ
τοὺς δούλους, δορυφοροῦσι δ' ἐπὶ τοὺς κακούργους,
ὑπὲρ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν βιαίῳ θανάτῳ ἀποθνή-
13 σκειν. Οὕτω δὲ πόῤῥω προεληλύθασι φυλακῆς, ὥςτε
πεποίηνται πολλοὶ νόμον, τῷ μιαιφόνῳ μηδὲ τὸν συν-

kium edebatur ἀπογεύεσθαι. Minus bene.

12. *Οἱ πολῖται γὰρ*] Innumeris locis particula *γάρ* aliaeque post plura vocabula positae reperiuntur; cuius positionis variae esse caussae possunt, quas attentus lector in quovis loco facile reperiet. Exempla congessit diligentia Schaeferi in Melett. Critt. p. 76. Maxime tamen singulare est hoc Philemonis ap. Stobaeum Florilegio Grotii Tit. LXXXXVIII. p. 405.: *ἐμοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστιν· οὐκ ἐς ἡμέραν Χειμάζομαι μίαν γάρ* —. De Latino *nam* cf. Heindorfius ad Horat. Satir. II, 6, 78.

ὑπὲρ τοῦ — ἀποθνήσκ.] Buttmann. §. 127. 5. Matth. §. 529. sq. Cf. sect. 11. IV, 6. VI, 2.

13. Plato de Rep. lib. IX. p. 578. D.: *οἶσθα οὖν ὅτι οὗτοι* (homines privati) *ἀδεῶς ἔχουσι καὶ οὐ φοβοῦνται τοὺς οἰκέτας; Τί γὰρ ἂν φοβοῖντο; Οὐδέν, εἶπον· ἀλλὰ τὸ αἴτιον ἐννοεῖς; Ναί, ὅτι γε πᾶσα ἡ πόλις ἑνὶ ἑκάστῳ βοηθεῖ τῶν ἰδιωτῶν.*

14. [*αἱ πόλεις*] *αὐτοῖς*] „Miror editores hunc verborum ordinem probasse: *ἀντὶ γὰρ τοῦ τιμωρεῖν αἱ πόλεις αὐτοῖς μεγάλ.* etc. Certe in priore parte *τὰς πόλεις* esse debebat pro *αἱ πόλεις*. Quod quum sentiret Brodaeus (quod quisque interpres sentire debet), castigari volebat *αἱ πόλ. αὖθις μεγάλ.* Equidem traiectione pristinum et verum ordinem restituisse mihi videor: *ἀντὶ γὰρ τοῦ τιμωρ. αὐτοῖς, αἱ πόλ. μεγ.* etc.“ Ita Weiskius, quocum faciunt Schneiderus et Schaeferus. Mihi verba *αἱ πόλεις* supposita videntur ab interprete, qui non perspiceret, ad v. *τιμῶσι* satis commode *αἱ πατρίδες* ex superioribus intelligi posse. Probat hanc sententiam gravis auctor Hermannus.

ἐκ τῶν ἱερῶν] Cf. Demosth. Or. advers. Leptin. §. 137. et quae ibi notavit Wolfius.

καὶ εἰκόνας] Tali honore ornati sunt ab Atheniensibus Harmodius et Aristogiton Hipparchi interfectores, eosque non dubium est quin Xenophon quum haec scriberet in animo habuerit. Meruerant illi plurima et amplissima praemia, statuas aeneas, honoratiorem in publicis consessibus locum, victum Prytanei, immunitatem, alia, partim novo exemplo; ex quibus pleraque etiam posteris eorum propria manebant. Vide Cel. Beckium ad Goldsmithii Hist. Graec. Vol. I. p. 67.

τὸ τοιοῦτο] Articulum in libris male omissum restitui ex edit. Reuchl. Sic supra I, 15. erat *τὰ τοιαῦτα*. Cf. infr. V, 2. Vid. Schaefer. Melett. Critt. p.

ὄντα καθαρεύειν. Ὥστε διὰ τὰς πατρίδας ἀσφαλῶς
ἕκαστος βιοτεύει τῶν πολιτῶν. Τοῖς δὲ τυράννοις καὶ 14
τοῦτο ἔμπαλιν ἀνέστραπται. Ἀντὶ γὰρ τοῦ τιμωρεῖν
[αἱ πόλεις] αὐτοῖς μεγάλως τιμῶσι τὸν ἀποκτείναντα τὸν τύραννον· καὶ ἀντί γε τοῦ εἴργειν ἐκ τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοὺς τῶν ἰδιωτῶν φονέας, ἀντὶ τούτου καὶ εἰκόνας ἐν τοῖς ἱεροῖς ἱστᾶσιν αἱ πόλεις τῶν τὸ τοιοῦτό ποιησάντων.

14. Ipse tamen h. l. cum Ms. Stob. τῶν τοῦτο ποιησ. scripsit. Sed Reuchlini lectio vel propterea magis placet, quod librarii, ubi duo articuli deinceps ponuntur, alterum saepissime omittunt. Eodem modo peccatum fuit in praecedd. τὸν ἀποκτείναντα τὸν τύραννον. ubi alterum τὸν primus revocavit Zeunius.

CAPVT IV.

Ostendit Hiero, ne id quidem verum esse, si quis regem, quia plus opum habeat, ideo plus etiam voluptatis iucunditatisque capere putet. Nam etiamsi cives suos divitiis superet, cum maiore tamen molestia et periculo tyrannum acquirere quae concupiscat; et omnino non tam multos pauperes esse in privatis quam in regibus, quibus multae res, maxime vero custodes corporis ingentes sumptus afferant (1—4.): ad quos quum eorum opes vix sufficiant, non posse quin fana spolient civibusque per vim pecunias extorqueant (5. sq.).

1 *Εἰ δὲ σὺ οἴει, ὡς πλείω ἔχων τῶν ἰδιωτῶν κτήματα
ὁ τύραννος διὰ τοῦτο καὶ πλείω ἀπ᾽ αὐτῶν εὐφραίνεται, οὐδὲ τοῦτο οὕτως ἔχει ὦ Σιμωνίδη· ἀλλ᾽ ὥσπερ οἱ ἀθληταὶ οὐχ ὅταν ἰδιωτῶν γένωνται κρείττονες, τοῦτ᾽ αὐτοὺς εὐφραίνει, ἀλλ᾽ ὅταν τῶν ἀνταγωνιστῶν ἥττους, τοῦτ᾽ αὐτοὺς ἀνιᾷ, οὕτω καὶ ὁ τύραννος οὐχ ὅταν τῶν ἰδιωτῶν πλείω φαίνηται ἔχων, τότ᾽ εὐφραίνεται, ἀλλ᾽ ὅταν ἑτέρων τυράννων ἐλάττω ἔχῃ, τούτῳ λυπεῖται. Τούτους γὰρ ἀνταγωνιστὰς ἡγεῖται
2 αὑτῷ τοῦ πλούτου εἶναι. Οὐδέ γε θᾶττόν τι γίγνεταί
τῷ τυράννῳ ἢ τῷ ἰδιώτῃ, ὧν ἐπιθυμεῖ. Ὁ μὲν γὰρ ἰδιώτης οἰκίας ἢ ἀγροῦ ἢ οἰκέτου ἐπιθυμεῖ, ὁ δὲ τύραννος ἢ πόλεων ἢ χώρας πολλῆς ἢ λιμένων ἢ ἀκροπόλεων ἰσχυρῶν, ἅ ἐστι πολὺ χαλεπώτερα καὶ ἐπικινδυνότερα κατεργάσασθαι τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιθυμημά-
3 των. Ἀλλὰ μέντοι καὶ πένητας ὄψει οὐχ οὕτως ὀλί-*

1. *οἱ ἀθληταὶ — αὐτοὺς εὐφραίνει*] Proprie sic debebat oratio procedere: *τούτῳ εὐφραίνονται — τούτῳ ἀνιῶνται.* Vide de hoc anacolutho Matth. §. 631. I. 1). coll. §. 310. Buttmann. §. 158. II. 1. et 5. Talia in Latinorum quoque libris reperiuntur. Cicer. Fin. B. et M. II, 33, 107. „Poema, orationem, quum aut scribis aut legis; quum omnium factorum, quum regionum conquiris historiam; *signum, tabula, locus amoenus, ludi, venatio, villa Luculli* (nam si tuam dicerem, latebram haberes; ad corpus diceres pertinere): *sed ea, quae dixi*, ad *corpusne refers?* Cf. Matthiaei dissertat. *De anacoluthis apud Ciceronem* in Wolf. Analect. litterar. III, 19.

2. *θᾶττόν τι*] „Ex Stobaeo recepimus *τι*, quod referimus ad *θᾶττον*, ut supra I, 21. [*ἢ οὖν ὁρᾷς τι τοὺς τυράννους ἥδιον ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν παρασκευὴν ἰόντας;*]. Nam *ὧν* refertur ad ellipsin *ἐκεῖνα.*" Zeun. Stobaei lectionem offert cod. Par. B.

πόλεων] Stobaei editt. dant *πόλεως*, quod ab Hieronis oratione alienum esse nemo non videt. Plura multo et maiora quam homines privati concupiscere solet tyrannus.

3. *καὶ πέν. ὄψει οὐχ οὕτως ὀλίγους etc.*] Sine idonea caussa Bremio delenda videbatur negatio. Sensus hic est: *Arme wirst du nicht sowohl wenige unter Privatleuten, als viele unter den Fürsten finden.* Totum locum Stobaeus constituebat hoc modo: *ἀλλὰ μέντοι καὶ πλουσίους ὄψει οὐχ οὕτως ὀλίγους τῶν ἰδιωτῶν, ὡς πένητας πολλοὺς τῶν τυράννων.* Ita qui-

γους τῶν ἰδιωτῶν, ὡς πολλοὺς τῶν τυράννων. Οὐ γὰρ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ κρίνεται οὔτε τὰ ἱκανὰ, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις· ὥςτε τὰ μὲν ὑπερβάλλοντα τὰ ἱκανὰ πολλά ἐστι, τὰ δὲ τῶν ἱκανῶν ἐλλείποντα ὀλίγα. Τῷ οὖν τυράννῳ τὰ πολλαπλάσια ἧσ- 4
σον ἱκανά ἐστιν εἰς τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα ἢ τῷ ἰδιώτῃ. Τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν εἰς τὰ καθ' ἡμέραν, ὅπῃ βούλονται, τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται. Αἱ γὰρ μέγισται αὐτοῖς δαπάναι καὶ ἀναγκαιόταται εἰς τὰς τῆς ψυχῆς φυλακάς εἰσι· τὸ δὲ τούτων συντέμνειν ὄλεθρος δοκεῖ εἶναι. Ἔπειτα δὲ ὅσοι μὲν δύνανται ἔχειν ἀπὸ τοῦ δι- 5
καίου, ὅσων δέονται, τί ἂν τούτους οἰκτείροι τις ὡς πένητας; ὅσοι δ' ἀναγκάζονται δι' ἔνδειαν κακόν τι καὶ αἰσχρὸν μηχανώμενοι ζῆν, πῶς οὐ τούτους ἀθλίους ἂν τις καὶ πένητας δικαίως καλοῖ; Οἱ τύραννοι τοί- 6
νυν ἀναγκάζονται πλεῖστα συλᾶν ἀδίκως καὶ ἱερὰ καὶ

dem liber Parisinus, sed in editt. Tigurina et Trincavelliana haec exstant: ἀλλὰ μὴν καὶ πένητας ὄψει ὀλίγους τῶν ἰδιωτῶν, πολλοὺς δὲ τῶν τυράννων. Discas ex his, quam arbitraria interdum veterum quoque grammaticorum fuerit ratio in explicandis vel laudandis optimorum scriptorum locis.

πρὸς τὰς χρήσεις] „Aristoteles: ὅλως γὰρ τὸ πλουτεῖν ἐστὶν ἐν τῷ χρῆσθαι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ κεκτῆσθαι.“ Fr. Portus. Apud Stobaeum p. 150. ed. Schowii in Epist. ad Lamprocl., Xenophonti vulgo adscripta, commemoratur Socratis hoc praeceptum: πλοῦτον μετρεῖν χρήσει.

ὥςτε τὰ μὲν ὑπερβάλλ.] „ita fit, ut copia spectetur in eo, quod mediocritatem [id quod satis est] superat, inopia in eo, quod est infra usus mediocritatem.“ Fr. Portus.

4. τὸ δὲ τούτων συντέμνειν] Stobaeus post τούτων additum habet τι. Praeter necessitatem. Vid. Buttm. §. 119. 4. c). p. 485. extr. Matth. §. 321. Schaefer. ad Lamb. Bos. Ell. p. 475. seq.

5. καλοῖ] Adhuc legebatur νομίζοι, cui nos codicum Lips. Par. B. et marg. Villois. scripturam praetulimus. Mem. Socr. I, 1, 16. αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρωπείων ἂν (sic bene codd. Parr. G. H.) ἀεὶ διελέγετο σκοπῶν, τί εὐσεβὲς, τί ἀσεβές· τί καλὸν, τί αἰσχρόν· τί δίκαιον, τί ἄδικον· τί σωφροσύνη, τί μανία· τί ἀνδρία [ita scribendum, non ἀνδρεία, quod perperam proposui *Observatt. critt. in quosd. locc. Xenoph. Mem. Socr.* p. 17.], τί δειλία· τί πόλις, τί πολιτικός· τί ἀρχὴ ἀνθρώπων, τί ἀρχικὸς ἀνθρώ-

ἀνθρώπους, διὰ τὸ εἰς τὰς ἀναγκαίας δαπάνας ἀεὶ προςδεῖσθαι χρημάτων. Ὥςπερ γὰρ πολέμου ὄντος ἀεὶ ἀναγκάζονται στράτευμα τρέφειν ἢ ἀπολωλέναι.

πων· καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἃ τοὺς μὲν εἰδότας ἡγεῖτο καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἶναι, τοὺς δὲ ἀγνοοῦντας ἀνδραποδώδεις ἂν δικαίως κεκλῆσθαι.

CAPVT V.

Duo maxime commemorantur in hoc cap. vitae regiae incommoda: primum quod necesse habeat tyrannus bonos in civitate viros metuere et tollere, malos autem fovere et evehere (1. 2.); *tum quod, quamvis suae utilitatis caussa patriam amare debeat, cives tamen imbelles reddere iisque externos mercenariosque milites praeferre cogatur; ita ut ne agrorum quidem fertilitate, quae homines erigat magis quam deprimat, una cum civibus laetari possit* (3. 4.).

1 Χαλεπὸν δ' ἐρῶ σοι καὶ ἄλλο πάθημα ὦ Σιμωνίδη τῶν τυράννων. Γιγνώσκουσι μὲν γὰρ οὐδὲν ἧττον

1. Χαλεπὸν δ' ἐρῶ σοι] Marg. Villois. χαλεπὸν δ' αὖ σοι ἐρῶ. Non male.

τοὺς κοσμίους τε] Pro inepto γε Weiskius scripsit τε, quod est etiam in seqq. οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις. De ipso tamen nomine κοσμίους editores inter se digladiantur. Ac Weiskius quidem haec habet: „κοσμίους: verbum religioso editori valde incommodum. Nam sequens membrum τοὺς μὲν ἀνδρείους etc. necessario videtur pro illo postulare ἀνδρείους. Stobaeus autem dat ἀλκίμους, quod item per se commendabile est [et deinceps §. 3. legitur]. Sed tamen caeterorum librorum consensum hic valere volui. Paragrapho 2. δικαίοις videntur opponi ἄδικοι, σοφοῖς ἀκρατεῖς, κοσμίοις ἀνδραποδώδεις. Tam late autem patet vis adiectivi κόσμιος, ut etiam hominem *fortem, generosi spiritus et libertatis amantem* significare possit." Haec frustra impugnat Schneiderus ex sequente sectione τοὺς ἀνδραποδώδεις assumi posse negans. Neque magis verum est, quod ne σοφοῖς quidem i. e. *doctis ad excogitandum aliquid et solerti-*

τῶν ἰδιωτῶν τοὺς κοσμίους τε καὶ σοφοὺς καὶ δικαίους· Τούτους δ' ἀντὶ τοῦ ἄγασθαι φοβοῦνται· τοὺς μὲν ἀνδρείους, μή τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἕνεκεν, τοὺς δὲ σοφοὺς, μή τι μηχανήσωνται, τοὺς δὲ δικαίους, μὴ ἐπιθυμήσῃ τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι. Ὅταν δὲ τοὺς τοιούτους διὰ τὸν φόβον ὑπεξαι- 2
ρῶνται, τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι ἀλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις; οἱ μὲν ἄδικοι πιστευόμενοι, διότι φοβοῦνται ὥςπερ οἱ τύραννοι τὰς πόλεις, μήποτε ἐλεύθεραι γενόμεναι ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται, οἱ δ' ἀκρατεῖς τῆς εἰς τὸ παρὸν ἐξουσίας ἕνεκα, οἱ δ' ἀνδραποδώδεις, διότι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι. Χαλεπὸν οὖν καὶ τοῦτο τὸ πάθημα ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, τὸ ἄλλους μὲν ἡγεῖσθαι ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἄλλοις δὲ χρῆσθαι ἀναγκάζεσθαι. Ἔτι δὲ φιλόπολιν μὲν ἀνάγκη καὶ τὸν 3

bus recte ἀκρατεῖς opponi autumat. Οἱ κόσμιοι sunt οἱ καλοὶ καὶ ἀγαθοί, quibus οἱ ἀνδραποδώδεις etiam opponuntur in loco Memorabilium supra ad IV, 5. laudato, ubi ipse Schneiderus haec adnotavit: „καλοὺς καὶ ἀγαθούς. Vulgo sic appellabantur viri *potentes* in civitate et publica negotia administrantes." Accedit quod Xenophon in commemoratione eorum, qui dicuntur ἀνδραποδώδεις, haec adiecit: διότι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι, quae spectant ad illa priora: μή τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἕνεκεν.

μή τι τολμήσωσι] Typothetae errore factum puto, ut Weiskiana editio daret τολμήσουσι. Nam omnes libri in coniunctivo consentiunt mirifice; nec perinde est, coniunctivus an futurum ponatur. Coniunctivus praebet hanc sententiam: *metuunt ne quid libertatis caussa contra tyrannum incipere audeant.* Futurum autem ita haec immutaret: *metuunt ne quid ausuri sint.* Cf. Hermann. ad Soph. Electr. 992. Non debebat igitur Schneiderus alienam ab hoc loco scripturam pro vulgato coniunctivo adsciscere. Idem aiunt viri optimi Dindorfius et Stallbaumius, cuius vid. adnotat. ad Plat. Phileb. §. 6. p. 13.

2. ὑπεξαιρῶνται] Sic mutavi vulgatum ὑπεξαίρωνται hortante Schneidero, cui accedit Wyttenbachius Animadv. in Plutarch. Opp. Mor. p. 826. ed. Oxon. (Tom. II. p. 143. Lips.). Cf. Zeun. ad Viger. p. 672. b. Buttm. gramm. §. 101. s. εἵλω p. 358. *).

χρῆσθαι] i. e. quorum opera uti possint. Vid. supr. ad III, 9. — Quid ad seqq. οἱ μὲν ἄδικοι — οἱ δ' ἀκρατεῖς — οἱ δ' ἀνδραποδώδεις supplendum sit, non opus est demonstrare.

τύραννον εἶναι· ἄνευ γὰρ τῆς πόλεως οὔτ' ἂν σώζεσθαι δύναιτο οὔτ' ἂν εὐδαιμονεῖν. Ἡ δὲ τυραννὶς ἀναγκάζει καὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίσιν ἐγκαλεῖν. Οὔτε γὰρ ἀλκίμους οὔτ' εὐόπλους χαίρουσι τοὺς πολίτας παρασκευάζοντες, ἀλλὰ τοὺς ξένους δεινοτέρους τῶν πολιτῶν ποιοῦντες ἥδονται μᾶλλον καὶ τούτοις χρῶν-
4 *ται δορυφόροις. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν εὐετηριῶν γενομένων ἀφθονία τῶν ἀγαθῶν γίγνηται, οὐδὲ τότε συγχαίρει ὁ τύραννος. Ἐνδεεστέροις γὰρ οὖσι ταπεινοτέροις αὐτοῖς οἴονται χρῆσθαι.*

3. *οὔτ' ἂν εὐδαιμονεῖν*] „Hoc alterum ἂν ex Iuntina [Reuchlinus et ipse habet] revocavit Zeune, iterum omisit Weiske." Schneider. Mihi cum Schaefero et Schneidero magis placet, quod edidit Zeunius. Nam licet hoc usitatum sit Graecis, ubi oratio ex duobus membris constet, quorum alterum cum altero vel alia ratione coniunctum est vel eius repetitionem quamdam continet, in posteriore omittere ἄν: cave tamen casu id fieri negligentiave credas. Fit enim consulto et quia sic debet. Neque enim ubique, sed ibi tantum haec ratio observatur, quum, quod priore membro dubitantius dicebatur, altero minus dubitanter proferendum est. Hermann. ad Viger. p. 944. sq. Cf. ad VII, 12.

ἐγκαλεῖν] „Quum enim peregrinos adsciscit, civibus ignominiam contrahit, quasi ad eamdem operam inutilibus vel minus aptis." Schneider.

δεινοτέρους] Praestantiorem hanc lectionem suppeditarunt Reuchl. codd. Parr. A. B. Lips. marg. Villois. pro vulgari *δυνατωτέρους*. — De participiis *παρασκευάζοντες* — *ποιοῦντες* vid. notata ad II, 9. Matth. §. 552.

4. *Ἐνδεεστέροις* etc.] Volebat dicere: *ὅσῳ ἐνδεέστεροί εἰσι, τοσούτῳ ταπεινοτέροις* etc. Matth. §. 455. De sententia cf. infr. X, 2. — Pro *οἴονται* H. Stephanus malebat *οἴεται*. Perperam. Vid. animadv. ad III, 4.

CAPVT VI.

Vitam iucundam, quam privatus egerit, Hiero comparat cum miseria, in qua nunc versetur, postquam regno potitus sit. In priore igitur vita se dicit frui potuisse aequalium et amicorum consuetudine, magnamque omnium fuisse festivitatem, quae quidquid hominum vita habeat acerbitatis facile absterserit: nunc vero suavem hanc consortionem prorsus esse

dissolutam, et quos antea amplexatus fuerit, eos pariter atque caeteros sibi esse metuendos (1—6.): *quamobrem, quum tyrannus in perpetuo metu versetur et propter id ipsum fraudetur omni hilaritate, non aliam eius esse conditionem, quam quae sit eorum, qui in bello adversus hostes constiterint; et quamquam concedas hos ipsos excubiis dispositis aliquanto tutiores esse, longe tamen secus statuendum de tyrannis, qui sui corporis custodes, mercede conductos, numquam non suspectos habeant* (7—11.). *Refutat deinde, quod Simonides* (*II*, 2.) *dixerat tyrannos omnium maxime posse iuvare amicos et adversarios profligare* (12. *seqq.*).

Βούλομαι δέ σοι, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη κἀκείνας τὰς εὐ- 1
φροσύνας δηλῶσαι, ὅσαις ἐγὼ χρώμενος, ὅτ' ἦν ἰδιώ-
της, νῦν, ἐπειδὴ τύραννος ἐγενόμην, αἰσθάνομαι στερό-
μενος αὐτῶν. Ἐγὼ γὰρ ξυνῆν μὲν ἡλικιώταις ἡδόμενος 2

1. ὅσαις — αὐτῶν] Ex vulgari ratione post relativum ὅσαις oratio sic institui debebat: καὶ ὧν αἰσθάνομαι στερόμενος. Sed saepissime post relativum pronomen sic deflectitur oratio, ut perpetuum prope hunc graecae linguae morem dicere possis. Xen. Cyrop. III, 1, 38. ποῦ δὲ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃς συνεθήρα ἡμῖν καὶ σύ μοι μάλα ἐδόκεις θαυμάζειν αὐτόν. Ibid. VIII, 1, 46. Homer. Il. I, 78. Od. I, 70. sq. ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε Νύμφη. Vid. Matth. §. 469. Buttm. §. 138. II. 4. Neque Latinis hic usus incognitus est. Tacit. Ann. II, 60. „Proximum Nili os dicatum Herculi, *quem* indigenae ortum apud se et antiquissimum perhibent, eosque, qui postea pari virtute fuerint, in cognomentum *eius* adscitos.“ — De participio στερόμενος vid. ad II, 9.

2. συνῆν δὲ ἐμαυτῷ] „*vivebam etiam mihi ipsi.*“ Fr. Portus. Cicero Orat. X, 34. „Ergo ex omnibus terris una Gallia communi non ardet incendio; in qua *fruerie ipse te*, quum in Italiae luce cognosceris versarisque in optimorum civium vel flore vel robore.“

εἴ τι χαλεπὸν] εἴ τι, quod proprie est *si quid*, h. l., ut saepe, ita explicandum, ut pro ὅ τι positum existimes. Vid. tamen Buttmann. §. 156. p. 568. Eadem est Latinorum urbanitas. Cicer. Tusc. Disp. I, 2, 5. „Quo minus igitur honoris erat poetis, eo minora studia fuerunt: nec tamen, *si qui* (i. e. quicumque) magnis inge-

ἡδομένοις ἐμοί, συνῆν δὲ ἐμαυτῷ, ὁπότε ἡσυχίας ἐπιθυμήσαιμι, διῆγον δ' ἐν συμποσίοις πολλάκις μὲν μέχρι τοῦ ἐπιλαθέσθαι πάντων, εἴ τι χαλεπὸν ἐν ἀνθρωπίνῳ βίῳ ἦν, πολλάκις δὲ μέχρι τοῦ ᾠδαῖς τε καὶ θαλίαις καὶ χοροῖς τὴν ψυχὴν συγκαταμιγνύναι, πολλάκις δὲ μέχρι κοινῆς ἐπιθυμίας ἐμῆς τε καὶ τῶν
3 παρόντων. Νῦν δὲ ἀπεστέρημαι μὲν τῶν ἡδομένων ἐμοί, διὰ τὸ δούλους ἀντὶ φίλων ἔχειν τοὺς ἑταίρους, ἀπεστέρημαι δ' αὐτὸς τοῦ ἡδέως ἐκείνοις ὁμιλεῖν, διὰ τὸ μηδεμίαν ἐνορᾶν εὔνοιαν ἐμοὶ παρ' αὐτῶν. Μέ-
4 θην δὲ καὶ ὕπνον ὁμοίως ἐνέδρᾳ φυλάττομαι. Τὸ δὲ φοβεῖσθαι μὲν ὄχλον, φοβεῖσθαι δ' ἐρημίαν, φο-

niis in eo genere exstiterunt, non satis Graecorum gloriae responderunt." Cf. Brem. ad Corn. Nep. Epam. I, 3.

μέχρι κοινῆς ἐπιθυμίας] „Ex sequentibus suspicor olim μέθης vel simile vocabulum h. l. positum fuisse; εὐθυμίας malebat Weiske." Schneider. Quidam opinabantur scribi posse μέχρι κοινῆς ἔπιον μέθης ἐμοῦ τε καὶ τῶν παρόντων. Magis equidem probarem κοίτης (vid. v. c. Cyrop. VII, 5, 59.) pro κοινῆς reponendum. Sed nihil quidquam mutationis opus est, licet deinceps ebrietatis et somni fiat commemoratio. Nam ἐπιθυμία dicitur de *libidine venerea* (*concubitu*), quam honestus scriptor vocabulo honestiore exprimit, sed cuius tamen sensum Graeci bene intelligerent; et inest huic loco gradatio quaedam, cuius necesse est vis tota pereat, si aliud quid vulgatae lectioni substitueris. Notum est enim, illarum rerum, quae nunc tamquam omnium praestantissimae ultimo loco afferuntur, quanta fuerit apud veteres Graecos aestimatio. Iam compara haec Platonis in Phaedon. p. 116. E. HSteph. Ἀλλ' ἄγε δὴ ὦ Κρίτων πειθώμεθα αὐτῷ καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται· εἰ δὲ μή, τριψάτω ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ὁ Κρίτων, Ἀλλ' οἶμαι, ἔφη, ἔγωγε ὦ Σώκρατες ἔτι ἥλιον εἶναι ἐπὶ τοῖς ὄρεσι καὶ οὔπω δεδυκέναι· καὶ ἅμα ἐγὼ οἶδα καὶ ἄλλους πάνυ ὀψὲ πίνοντας, ἐπειδὰν παραγγελθῇ αὐτοῖς, δειπνήσαντάς τε καὶ πιόντας εὖ μάλα καὶ ξυγγενομένους γ' ἐνίους ὧν ἂν τύχωσιν ἐπιθυμοῦντες· ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγου, ἔτι γὰρ ἐγχωρεῖ. Suppeditavit mihi hunc locum Schaeferus meus, qui et ipse de iis, quae diximus, Xenophontea intelligit. Sed quod verecundum scriptorem dixi, id verum esse, quum alia exempla demonstrant, tum id, quod exstat cap. I, sect. 4. τὰ δὲ ἀφροδίσια δι' ὧν δὴ πάντες ἐπιστάμεθα. ubi bene Fr. Portus: σεμνὴ περίφρασις τῶν αἰδοίων.

βεῖσθαι δὲ ἀφυλαξίαν, φοβεῖσθαι δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς φυλάσσοντας καὶ μήτ' ἀνόπλους ἐθέλειν ἔχειν περὶ αὐτὸν μηθ' ὡπλισμένους ἡδέως θεᾶσθαι, πῶς οὐκ ἀργαλέον ἐστὶ πρᾶγμα; Ἔτι δὲ ξένοις μὲν μᾶλλον ἢ πο- 5 λίταις πιστεύειν, βαρβάροις δὲ μᾶλλον ἢ Ἕλλησιν, ἐπιθυμεῖν δὲ τοὺς μὲν ἐλευθέρους δούλους ἔχειν, τοὺς δὲ δούλους ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν ἐλευθέρους, οὐ πάντα σοι ταῦτα δοκεῖ ψυχῆς ὑπὸ φόβων καταπεπληγμένης τεκμήρια εἶναι; Ὅ γέ τοι φόβος οὐ μόνον αὐτὸς 6 ἐνὼν ταῖς ψυχαῖς λυπηρός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἡδέων συμπαρακολουθῶν λυμεὼν γίγνεται. Εἰ 7 δὲ καὶ σὺ πολεμικῶν ἔμπειρος εἶ, ὦ Σιμωνίδη, καὶ ἤδη

αὐτὸς τοῦ ἡδέως ἐκείνοις ὁμιλεῖν] Ita bene Schaeferus, eodemque modo hic locus legitur ap. Reuchlin. et Ald., quibus accedit Fr. Portus cum marg. Villoison. In utroque Par. est αὐτοῦ τοῦ ἡδέως κ. τ. λ. Stephanus et Schneider. malebant αὐ τοῦ. Lips. denique lib. αὐτοὺς τοῦ habet. Sed cur tandem reiiciendum putaverint nominativum, equidem non satis perspicio. Credo, quod exspectabant antea oportuisse sic scribi: *Νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲν ἀπεστέρηνταί τοῦ ἥδεσθαι ἐμοί.* Sed hoc arrogantis foret. At Hieronis sententia haec est: *Duplici privatus sum voluptate, primum quod iam neminem ex prioris vitae sodalibus video mea consuetudine delectari, deinde quod eam ipsam ob caussam ipsi mihi nulla nunc esse potest iucunda cum illis consuetudo. Alia vero erat superioris vitae conditio: ξυνῆν ἐγὼ ἡλικιώταις ἡδόμενος ἡδομένοις ἐμοί.*

Μέθην δὲ καὶ ὕπνον] „Nam tunc facile tyrannus opprimi potest et saepe etiam factum est." Zeun.

4. *φυλάσσοντας*] Stobaei edit. dant φύλακας, et deinceps eaedem πῶς οὐ χαλεπόν ἐστι πρᾶγμα. Sed in utroque loco codex Stob. Parisinus veram scripturam exhibet.

5. *μὲν μᾶλλον*] Weiskius: „μᾶλλον particulae μὲν in libris praeponitur: ego postposui [addicente libro Lips.]. Deinde cum Bachio scripsi βαρβάροις δὲ pro βαρβάρ. τε. Rationes sunt in promptu."

ὑπὸ φόβων] Ms. Stob. Par. marg. Villois. codd. Lips. Par. A. B. addunt τε, quod quid sit equidem non assequor. Nisi γε scriptum fuisse dixeris. Haec certe confusio quum alibi tum in hoc libro satis frequens est. Vid. ad V, 1. VII, 3. et sic infra sect. 9. pro ἡμεῖς γε in plerisque libris ἡμεῖς τε legitur; ubi laudo Stephanum, quod γε probat, non laudo, quod ita probat: „oppon. οἱ δὲ τύραννοι." Ita ἡμεῖς μέν scribendum erat.

6. *Ὅ γέ τοι φόβος*] De vi me-

ποτὲ πολεμίᾳ φάλαγγι πλησίον ἀντιτάξω, ἀναμνή-
σθητι, ποῖον μέν τινα σῖτον ᾕρου ἐν ἐκείνῳ τῷ χρό-
8 νῳ, ποῖον δέ τινα ὕπνον ἐκοιμῶ. Οἷα μέντοι σοὶ τότ'
ἦν τὰ λυπηρά, τοιαῦτ' ἐστὶ τὰ τῶν τυράννων καὶ ἔτι
δεινότερα. Οὐ γὰρ ἐξ ἐναντίας μόνον ἀλλὰ καὶ πάν-
9 τοθεν πολεμίους ὁρᾶν νομίζουσιν οἱ τύραννοι. Ταῦτα
δ' ἀκούσας ὁ Σιμωνίδης ὑπολαβὼν εἶπεν· Ὑπέρευ μοι
δοκεῖς ἔνια λέγειν. Ὁ γὰρ πόλεμος φοβερὸν μέν, ἀλλ'
ὅμως, ὦ Ἱέρων, ἡμεῖς γε ὅταν ὦμεν ἐν στρατείᾳ, φύ-
λακας προκαθιστάμενοι θαρραλέως δείπνου τε καὶ
10 ὕπνου λαγχάνομεν. Καὶ ὁ Ἱέρων ἔφη· Ναὶ μὰ Δία
ὦ Σιμωνίδη· αὐτῶν μὲν γὰρ προφυλάττουσιν οἱ νό-
μοι, ὥστε περὶ ἑαυτῶν φοβοῦνται καὶ ὑπὲρ ὑμῶν· οἱ
δὲ τύραννοι μισθοῦ φύλακας ἔχουσιν, ὥσπερ θερι-
11 στάς. Καὶ δεῖ μὲν δήπου τοὺς φύλακας μηδὲν οὕτω
ποιεῖν δύνασθαι, ὡς πιστοὺς εἶναι· πιστὸν δὲ ἕνα
πολὺ χαλεπώτερον εὑρεῖν ἢ πάνυ πολλοὺς ἐργάτας ἂν

tus conferri iubent Cyrop. III, 1, 25. seqq. ubi inter alia dicuntur haec: πάντων τῶν δεινῶν ὁ φόβος μάλιστα καταπλήττει τὰς ψυχάς.

7. ὕπνον ἐκοιμῶ] Vid. ad II, 8.

9. Ὁ γὰρ πόλεμος φοβερὸν] De hac loquendi ratione vid. Buttmann. §. 116. 4. Matth. §. 437. Cf. infr. VII, 12. Ac ne huius quidem usus expertes Latini sunt. Cicer. Off. I, 4, 11. „*Commune* autem animantium omnium est coniunctionis appetitus." Cf. id. Epp. ad Fam. VI, 22, 3. et quis est quin meminerit horum versuum: „*Triste* lupus stabulis, maturis frugibus imbres" (Virg. Bucol. III, 80.). „*Varium* et *mutabile* semper Femina" (Aeneid. IV, 569.).

λαγχάνομεν] Ita cum Par. A. edd. Ald. Reuchl. Iunt. all. scripsimus pro altero τυγχάνομεν. Recte nunc in Cyrop. III, 1, 24. auctoritate codd. Guelf. Parr. A. B. margg. Victor. et Villois. editum est: οὗτοι μὲν οὔτε σίτου οὔθ' ὕπνου δύνανται λαγχάνειν διὰ τὸν φόβον. De constructione vid. Matth. §. 327. Buttmann. §. 119. 2. d). Add. ex ipso Xen. (Anab. III, 1, 11.) hoc exemplum: μικρὸν δὲ ὕπνου λαχὼν εἶδεν ὄναρ.

10. αὐτῶν μὲν γὰρ] Intell. τῶν φυλάκων. Nam leges militares gravi poena afficiunt custodes, qui vel dormientes vel stationem suam relinquentes deprehensi fuerint.

ὥσπερ θεριστάς] „*ut messores, qui ipsi mercenarii sunt et plus danti facile operam suam addicunt.*" Zeun.

12. Ὁ δ' ἐζήλωσας] Hanc dicendi brevitatem sic explicant: *quod vero ad illud attinet, quod* etc. Vid. Matth. §. 478. a).

ποίου βούλει ἔργου, ἄλλως τε καὶ ὁπόταν χρημάτων
μὲν ἕνεκα παρῶσιν οἱ φυλάσσοντες, ἐξῇ δ' αὐτοῖς ἐν
ὀλίγῳ χρόνῳ πολὺ πλείω λαβεῖν ἀποκτείνασι τὸν τύ-
ραννον ἢ ὅσα πολὺν χρόνον φυλάττοντες παρὰ τοῦ
τυράννου λαμβάνουσιν. Ὃ δ' ἐζήλωσας ἡμᾶς, ὡς τοὺς 12
μὲν φίλους μάλιστα εὖ ποιεῖν δυνάμεθα, τοὺς δὲ ἐχ-
θροὺς πάντων μάλιστα χειρούμεθα, οὐδὲ ταῦθ' οὕ-
τως ἔχει. Φίλους μὲν γὰρ πῶς ἂν νομίσαις ποτὲ εὖ 13
ποιεῖν, ὅταν εὖ εἰδῇς, ὅτι ὁ τὰ πλεῖστα λαμβάνων
παρὰ σοῦ ἥδιστ' ἂν ὡς τάχιστα ἐξ ὀφθαλμῶν σου γέ-
νοιτο; ὅ τι γὰρ ἄν τις λάβῃ παρὰ τοῦ τυράννου, οὐ-
δεὶς οὐδὲν αὐτοῦ νομίζει, πρὶν ἂν ἔξω τῆς τούτου ἐπι-
κρατείας γένηται. Ἐχθροὺς δ' αὖ πῶς ἂν φαίης μά- 14
λιστα τοῖς τυράννοις ἐξεῖναι χειροῦσθαι, ὅταν εὖ
εἰδῶσιν, ὅτι ἐχθροὶ αὐτῶν εἰσὶ πάντες οἱ τυραννού-
μενοι, τούτους δὲ μήτε κατακτείνειν ἅπαντας μήτε
δεσμεύειν οἷόν τε ᾖ· τίνων γὰρ ἔτι ἄρξει; ἀλλ' εἰ-

Amant autem ita loqui tam Graeci quam Romani. Cicer. Epp. ad Fam. III, 4, 7. „*Quod scribis tibi manendi caussam eam fuisse, ut me convenires, id mihi, ne mentiar, gratum est.*“ ibid. ep. V. §. 7. „*Quod itinerum meorum ratio te nonnullam in dubitationem videtur adducere, visurusne me sis in provincia, ea res* sic se habet.“ Sed quod in nostro loco ὃ singularem sequitur pluralis (οὐδὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει), id prorsus de more factum est. Xenoph. Oecon. XV, 4. Ὃ δὲ εἶπας, ὡς δεῖ μαθεῖν τὸν μέλλοντα ὀρθῶς γεωργίας ἐπιμελήσεσθαι καὶ ἃ δεῖ ποιεῖν καὶ ὡς δεῖ καὶ ὁπότε ἕκαστα, ταῦτά μοι δοκοῦμεν, ἔφην ἐγώ, ἀργότερόν πως ἐπιδεδραμηκέναι τῷ λόγῳ. Cf. supra ad III, 4.

13. παρὰ τοῦ τυράννου] Articulum omittunt Reuchl. codd. Lips. Par. A. — De seqq. οὐδεὶς οὐδὲν vid. ad VII, 11.

14. οἷόν τε ᾖ· τίνων γὰρ] „Ita vulgatum οἷόν τε· ἢ τίνων γὰρ (quod in ἢ τίνων γὰρ cum Zeunio mutavit Weiske) correxit H. Stephanus, approbante libro Lipsiensi [Reuchlin.] et ipsa verborum structura. A praecedenti enim ὅταν pendet non solum hoc οἷόν τε ᾖ, sed sequens etiam φυλάττεσθαι δέῃ. Quod ait Zeune frequentem esse usum particularum ἢ γάρ in Cyri disciplina, semper equidem initio orationis positas vidi, et similis est earum usus apud Platonem, de quo Heindorfius meus ad Phaedrum p. 315. [ad Gorg. p. 75.].“ Schneider.

φυλάττεσθαι δέῃ] „Intersertum vulgo τε cum cod. Lips. omisi [ignorat etiam Par. B.].

δότα, ὅτι ἐχθροί εἰσι, τούτους ἅμα μὲν φυλάττεσθαι
15 δέῃ καὶ χρῆσθαι δ' αὐτοῖς ἀναγκάζεσθαι; Εὖ δ' ἴσθι
καὶ τοῦτο ὦ Σιμωνίδη, ὅτι καὶ οὓς τῶν πολιτῶν δεδίασι, χαλεπῶς μὲν αὐτοὺς ζῶντας ὁρῶσι, χαλεπῶς δ' ἀποκτείνουσιν· ὥςπερ γε καὶ ἵππος εἰ ἀγαθὸς μὲν εἴη,* φοβερὸς δὲ μὴ ἀνήκεστόν τι ποιήσῃ, χαλεπῶς μὲν ἄν τις αὐτὸν ἀποκτείναι διὰ τὴν ἀρετὴν, χαλεπῶς δὲ ζῶντι χρῷτο, εὐλαβούμενος μή τι ἀνήκεστον
16 ἐν τοῖς κινδύνοις ἐργάσηται. Καὶ τἄλλα γε κτήματα, ὅσα χαλεπὰ μὲν, χρήσιμα δ' ἐστὶν, ὁμοίως ἅπαντα λυπεῖ μὲν τοὺς κεκτημένους, λυπεῖ δὲ ἀπαλλασσομένους.

Sequens enim καὶ non respondet huic τε, sed antecedenti ἅμα, ut δὲ illi μὲν." Schneider.

15. ὥςπερ γε καὶ ἵππος] Sic Schaeferus dedit ex coniectura, posteaquam ad Gregor. Corinth. p. 877. haec scripserat: „In vulgata scriptura requiro apodosin, cuius in nullo libro ne tenuissima quidem vestigia apparent. Corrigo: ὥςπερ γε καὶ ἵππος κ. τ. λ. Sic Aristophanes Nub. v. 673. ὥςπερ γε καὶ Κλεώνυμον." Cf. supr. I, 24. et sic saepe apud Xenophontem aliosque scriptores hae particulae copulantur. Vid. Heindorf. ad Plat. Phaedon. §. 49. (p. 73. D. HSt.) Bornemann. de gem. Cyrop. recens. Part. I. p. 26. Restat, ut Schaeferi coniecturam confirmari dicam auctoritate Reuchlini. Sic igitur etiam hoc exemplo perspicitur, quam eleganti iudicio Schaeferus noster valeat. Sed si forte de Reuchlini auctoritate dubitaveris, hunc memento iam in prioribus una cum aliis bonae notae libris egregias lectiones suppeditasse. Mihi certe non dubium est, quin hic liber ex pluribus codd. iisque praestantissimis fluxerit. Cf. infr. ad XI, 5. 13. 15.

ποιήσῃ] ποιήσει cod. Lips.; sed idem deinceps ἐργάσηται. Vid. ad V, 1.

CAPUT VII.

Simonides quum honorem certe, qui tam gratus et optatus hominibus videretur cuiusque cupiditas omnium esset humanissima, tyranno tribui dixisset (1—4.): ostendit Hiero, veri et grati honoris

expertes esse reges, quibus non nisi ab invitis, servis et metuentibus honor exprimatur (5—8.); docetque, quid faciant homines vero honore quempiam prosequentes et quis tandem iustum honorem consequi existimandus sit (9. 10.). Tum Simonidi miranti, cur tyrannis, si sit tale tantumque malum, non deponatur, respondet Hiero, istud malum hoc ipso miserrimum esse, quod sine periculo salutisque iactura non possit abiici (11. sqq.).

Ἐπεὶ δὲ ταῦτα αὐτοῦ ἤκουσεν ὁ Σιμωνίδης, εἶπεν· 1
Ἔοικεν, ἔφη, ὦ Ἱέρων μέγα τι εἶναι ἡ τιμὴ, ἧς ὀρεγόμενοι οἱ ἄνθρωποι πάντα μὲν πόνον ὑποδύονται, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομένουσιν. Καὶ ὑμεῖς, ὡς ἔοικε, 2
τοσαῦτα πράγματα ἐχούσης ὁπόσα λέγεις τῆς τυραννίδος, ὅμως προπετῶς φέρεσθε εἰς αὐτὴν, ὅπως τι-

1. εἶπεν — ἔφη], Vid. animadv. ad I, 7.

ὀρεγόμενοι] Etiam hoc loco inepte usi sunt V. D., ut participium pro verbo finito usurpari demonstrarent. Fuit in his etiam Priscianus, qui Xenophontis verba (Ἐπεὶ — ἄνθρωποι) laudavit Tom. II. p. 198. ed. Krehl., nihil curans, quid deinceps sequeretur. Cf. supr. VI, 1. VIII, 1. Hermann. ad Viger. p. 776. sq.

πάντα μὲν — πάντα δὲ] Sollemnis est usus particularum μέν — δέ, ubi adiectivum πᾶς repetitur. Μέν autem saepe omitti sequente δέ satis notum est. Verba sunt Schaeferi ad Soph. Philoct. v. 633. Vid. Buttmann. ad eiusd. fabulae v. 827. et cf. huius libri cap. XI. §. 12. add. ibid. §§. 5. 10. III, 12. VI, 2. 4. VIII, 7. X, 5. all. Sententia ipsa Xenophonti satis frequens est. Maxime tamen huc pertinet, quod Cyrop. I, 2, 1. de Cyro legitur: Φῦναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται εἶδος μὲν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοτιμότατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλῆναι, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομεῖναι τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα.

2. ἐχούσης — τυραννίδος] Buttmann. §. 132. 3. Matth. §. 560. 566. De seqq. πάντες πάντα vid. ad I, 15.

ὑπηρετῶσι] „Coniunctivum in hoc verbo et sequentibus περιβλέπωσι, παραχωρῶσι, γεραίρωσι pro indicativo prima restituit Stephaniana altera, eumque modum expressit interpretatio Aretini.“ Schneider. Eamdem rationem sequuntur plerique eorum, quos adhibere licuit. Ac bene quidem. Nam haec verba primarii τιμᾶσθε explicationem continent et cum hoc arctissime cohaerent.

ὑπανιστῶνται etc.] Cf. infr.

μᾶσθε καὶ ὑπηρετῶσι μὲν ὑμῖν πάντες πάντα τὰ
προςταττόμενα ἀπροφασίστως, περιβλέπωσι δὲ πάν-
τες, ὑπανιστῶνται δ᾽ ἀπὸ τῶν θάκων, ὁδῶν τε πα-
ραχωρῶσι, γεραίρωσι δὲ καὶ λόγοις καὶ ἔργοις πάντες
οἱ παρόντες ἀεὶ ὑμᾶς. Τοιαῦτα γὰρ δὴ ποιοῦσι τοῖς
τυράννοις οἱ ἀρχόμενοι καὶ ἄλλον ὅντινα ἀεὶ τιμῶν-
3 τες τυγχάνουσι. Καὶ γάρ μοι δοκεῖ ὦ Ἱέρων τούτῳ
διαφέρειν ἀνὴρ τῶν ἄλλων ζώων, τῷ τιμῆς ὀρέγε-
σθαι. Ἐπεὶ σιτίοις γε καὶ ποτοῖς καὶ ὕπνοις καὶ ἀ-
φροδισίοις πάντα ὁμοίως ἥδεσθαι ἔοικε τὰ ζῶα· ἡ δὲ
φιλοτιμία οὔτ᾽ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις ἐμφύεται οὔτ᾽ ἐν
ἅπασιν ἀνθρώποις· οἷς δ᾽ ἂν ἐμφυῇ τιμῆς τε καὶ ἐ-
παίνου ἔρως, οὗτοι εἰσὶν ἤδη οἱ πλεῖστον μὲν τῶν
βοσκημάτων διαφέροντες, ἄνδρες δὲ καὶ οὐκ ἔτι ἄν-
4 θρωποι μόνον νομιζόμενοι. Ὥςτε ἐμοὶ μὲν εἰκότως

§. 7. Mem. Socr. II, 3, 16. Cyrop. VIII, 7, 10. de Republ. Lac. XV, 6. Aristoph. Nubb. 993. ed. Reisig. De constructione vid. Matth. §. 352. p. 332.

τοῖς τυράννοις] Non erat quod Schneiderus invitis libris scriberet *τοὺς τυράννους*. Dativum defendunt ea, quae a Zeunio ad Viger. p. 289. et a Matth. §. 415. observ. 1. dicta sunt. Cf. Buttm. §. 120. 2. 3.). 118. 4. *). De iis, quae statim subiiciuntur, bene disputavit Buttmannus §. 138. I. 4. Praeterea pro seq indicativo *τυγχάνουσι* codd. Lips. et Par. A. coniunctivum praebent, ita ut *ὅντινα ἂν ἀεὶ τιμῶντες τυγχάνωσι* scriptum fuisse suspicer.

3. *ἀνὴρ τῶν ἄλλων ζώων*] „Quin *ἄνθρωπος*? si vere dicitur sect. extrem. *ἄνδρες δὲ καὶ οὐκ ἔτι ἄνθρωποι μόνον νομιζόμενοι*. Deinde a *ζώοις* genere distinguitur *ἄνθρωπος*, non *ἀνήρ*.“ Schneider. Sed bene observavit Bremius, *ἀνήρ* nunc eadem gravitate positum esse, qua fuit II, 1. idque quum iis, quae mox sequuntur *ἡ δὲ φιλοτιμία οὔτ᾽ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις ἐμφύεται οὔτ᾽ ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις*, tum extremis verbis *ἄνδρες δὲ καὶ οὐκ ἔτι* etc. abunde declarari. Sed brevius paullo loquutum esse Xenophontem, quum nihil voluerit aliud quam hoc: „Dadurch unterscheidet sich (wenn auch nicht der Mensch überhaupt, doch) *ein Mann* vor den andern lebendigen Wesen“ etc. Vt Graecorum *ἀνήρ* sic *vir* apud Latinos saepissime usurpatur. „Cura ut *vir* sis“ dicit Lentulus in epist. ad Catilinam ap. Cic. Catil. III, 5, 12. Cf. Sallust. Catil. c. 44. et 40. Cic. Epp. ad Fam. V, 17, 5. „ne hoc quidem praetermittendum esse duxi, te ut hortarer rogaremque, ut et *hominem* te et *virum* esse meminisses.“

δοκεῖτε ταῦτα πάντα ὑπομένειν, ἃ φέρετε ἐν τῇ τυ-
ραννίδι, ἐπείπερ τιμᾶσθε διαφερόντως τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων. Καὶ γὰρ οὐδεμία ἀνθρωπίνη ἡδονὴ τοῦ
θείου ἐγγυτέρω δοκεῖ εἶναι ἢ ἡ περὶ τὰς τιμὰς εὐφρο-
σύνη. Πρὸς ταῦτα δὴ εἶπεν ὁ Ἱέρων· Ἀλλ' ὦ Σιμω- 5
νίδη καὶ αἱ τιμαὶ τῶν τυράννων ὅμοιαι ἐμοὶ δοκοῦ-
σιν εἶναι, οἷάπερ ἐγώ σοι τὰ ἀφροδίσια ὄντα αὐτῶν
ἀπέδειξα. Οὔτε γὰρ αἱ μὴ ἐξ ἀντιφιλούντων ὑπουρ- 6
γίαι χάριτες ἡμῖν ἐδόκουν εἶναι οὔτε τὰ ἀφροδίσια
τὰ βίαια ἡδέα ἐφαίνετο. Ὡσαύτως τοίνυν οὐδὲ αἱ ὑ-
πουργίαι αἱ ὑπὸ τῶν φοβουμένων τιμαί εἰσι. Πῶς γὰρ 7
ἂν φαίημεν ἢ τοὺς βίᾳ ἐξανισταμένους θάκων διὰ τὸ
τιμᾶν τοὺς ἀδικοῦντας ἐξανίστασθαι ἢ τοὺς ὁδῶν πα-
ραχωροῦντας τοῖς κρείσσοσι διὰ τὸ τιμᾶν τοὺς ἀδι-
κοῦντας παραχωρεῖν; Καὶ δῶρά γε διδόασιν οἱ πολ- 8

τῷ τιμῆς ὀρέγεσθαι] Matth. §. 541.

Ἐπεὶ σιτίοις γε] Ita vulgatum τε mutavit Schneiderus et confirmat hanc mutationem Reuchlinus. Cf. supra ad VI, 5.

οὔτ' ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις] sed plerumque in maximis animis splendidissimisque ingeniis. Cf. Cicer. de Off. I, 8, 26.

4. *εἰκότως — ὑπομένειν*] Nam ἐπικουφίζει τι ἡ τιμὴ τοὺς πόνους τῷ ἄρχοντι. Cyrop. I, 6, 25.

ἐν τῇ τυραννίδι] Articulum addidi ex edit. Reuchl. codd. Parr. A. B. Lips. Ex iisdem Lipsiensis et Par. A. post φέρετε inserunt ταῦτα, Reuchlinus autem et B. πάντα, quod videtur ex superioribus repeti potuisse. Nisi πάντα eo modo dictum est, ut apud Latinos *quicumque* non raro post *omnis* infertur. Cicer. de Orat. II, 2, 5. „*Omnia*, *quaecumque* in hominum disceptationem cadere possunt, bene sunt ei dicenda, qui hoc se posse profitetur.“ Cf. ibid. c. XI. §. 44.

6. *αἱ ὑπὸ τῶν φοβουμένων*] Articulum bene restituit Schaeferus, qaum vulgo abesset. Sed magis etiam probarem, si libri offerrent hunc verborum ordinem: οὐδὲ αἱ ὑπὸ τῶν φοβουμένων ὑπουργίαι τιμαί εἰσι. Sic uno articulo opus foret et iuvaretur oppositionis pondus et gravitas. Nam antea erat αἱ μὴ ἐξ ἀντιφιλούντων ὑπουργίαι. Deinde non dubitavi revocare ὑπὸ, quod ita displicebat Schneidero, ut ex cod. Lips. et marg. Villoison. παρὰ reciperet. Sane usitatius erat παρά vel ἀπό, sed cur altera particula in tali nexu spernenda sit, equidem non video. Similem locum affert Bremius ex Cyropaed. III, 3, 2. οὕτως ἂν νομίζων καὶ τὸν Κῦρον μᾶλλον ἥδεσθαι τῇ ὑπὸ πάντων τιμῇ (*honore ab omnibus tributo*). Cf. supr. I, 28. ubi

λοὶ τούτοις, οὓς μισοῦσι, καὶ ταῦτα ὅταν μάλιστα φοβῶνται μή τι κακὸν ὑπ' αὐτῶν πάθωσιν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἶμαι δουλείας ἔργα εἰκότως ἂν νομίζοιτο· αἱ δὲ τιμαὶ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἐκ τῶν ἐναντίων τούτοις
9 γίγνεσθαι. Ὅταν γὰρ ἄνθρωποι ἄνδρα ἡγησάμενοι εὐεργετεῖν ἱκανὸν εἶναι καὶ ἀπολαύειν αὐτοῦ ἀγαθὰ νομίσαντες, ἔπειτα τοῦτον ἀνὰ στόμα τε ἔχωσιν ἐπαινοῦντες, θεῶνταί τ' αὐτὸν ὡς οἰκεῖον ἕκαστος ἀγαθόν, ἑκόντες τε παραχωρῶσι τούτῳ ὁδῶν, καὶ θάκων ὑπανιστῶνται φιλοῦντές τε καὶ μὴ φοβούμενοι, καὶ στεφανῶσι κοινῆς ἀρετῆς καὶ εὐεργεσίας ἕνεκα, καὶ δωρεῖσθαι ἐθέλωσιν, οἱ αὐτοὶ οὗτοι ἔμοιγε δοκοῦσι τιμᾶν τε τοῦτον ἀληθῶς, οἳ ἂν τοιαῦτα ὑπουργήσω-
10 σι, καὶ ὁ τούτων ἀξιούμενος τιμᾶσθαι τῷ ὄντι. Καὶ

in vulgata lectione ego significavi me acquiescere.

9. ἄνθρωποι] Vulgo erat οἱ ἄνθρωποι, sed omitti articulum iusserunt codd. Parr. A. B. Lips. ac iure hoc factum esse docebit accurata huius loci tractatio. Secus est supra I, 22. ubi vid. animadv.

ἔπειτα] „Vsu fere Homerico addita particula connectit membra et concinnitatem cum numero efficit.“ Schneider. Vid. Buttmann. §. 131. observ. 6. Heindorf. ad Plat. Phaedon. §. 71. (p. HSt. 82. C.).

οἱ αὐτοὶ οὗτοι] Recentiores editores οὗτοι omiserunt: casu, ut opinor. Bremius malebat αὐτοὶ οὗτοι (*gerade diese, und zwar diese allein*), deleto articulo. Mihi nihil mutandum videtur: οἱ αὐτοὶ οὗτοι sunt *iidem, quos dixi*, neque illi, qui metuentes tyrannis tribuunt honores. Hinc bene sequitur: οἳ ἂν τοιαῦτα ὑπουργήσωσι. Sed οὗτος pronomen quam saepe in tali coniugatione verborum neglectum fuerit, docebit Schneideri adnotatio ad Xen. Anab. VII, 3, 3.

τιμᾶσθαι] „Scil. δοκεῖ μοι, quod intelligitur ex praeced. ἔμοιγε δοκοῦσι.“ Zeun. Cf. ad VIII, 5.

10. εὖ ἴσθι] Vid. ad I, 23. XI, 15.

11. οὔτε ἄλλος μὲν δὴ οὐδεὶς] De negatione vid. Buttm. §. 135. 6. Matth. §. 609. supr. VI, 13. III, 3. Caeterum verba μὲν δὴ in Par. B. omissa sunt. Sed quum praesertim in interrogatione defendi posse viderentur, nolui quidquam novare. Quidni enim ita licuerit dicere: Wie kommt es denn, dass weder du dich von der Herscherwürde trennest, *noch doch schon* (*noch*) jemals irgend ein Anderer sie freiwillig aufgegeben hat? — Cf. Heindorf. ad Plat. Theaet. §. 49. (p. 161. B. HSt.)

ὅσπερ ἅπαξ κτήσαιτο] Editt. vett. et recent. habent ὅσπερ ἂν ἅπαξ κτήσαιτο cum codd. Par. A. et Lips. (hic tamen ὥσπερ). Sed Par. B. ὅσπερ ἅπαξ κτήσηται omisso

ἔγωγε τὸν μὲν οὕτω τιμώμενον μακαρίζω· αἰσθάνομαι γὰρ αὐτὸν οὐκ ἐπιβουλευόμενον, ἀλλὰ φροντιζόμενον μή τι πάθῃ, καὶ ἀφόβως καὶ ἀνεπιφθόνως καὶ ἀκινδύνως καὶ εὐδαιμόνως τὸν βίον διάγοντα. Ὁ δὲ τύραννος, ὡς ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων κατακεκριμένος δι' ἀδικίαν ἀποθνήσκειν, οὕτως ὦ Σιμωνίδη εὖ ἴσθι καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν διάγει. Ἐπεὶ δὲ 11 ταῦτα πάντα διήκουσεν ὁ Σιμωνίδης, Καὶ πῶς, ἔφη, ὦ Ἱέρων, εἰ οὕτως πονηρόν ἐστι τὸ τυραννεῖν καὶ τοῦτο σὺ ἔγνωκας, οὐκ ἀπαλλάττει οὕτω μεγάλου κακοῦ οὔτε σύ, οὔτε ἄλλος μὲν δὴ οὐδεὶς πώποτε ἑκὼν εἶναι τυραννίδος ἀφεῖτο, ὅςπερ ἅπαξ κτήσαιτο; Ὅτι, 12 ἔφη, ὦ Σιμωνίδη καὶ ταύτῃ ἀθλιώτατόν ἐστιν ἡ τυραννίς. Οὐδὲ γὰρ ἀπαλλαγῆναι δυνατὸν αὐτῆς ἐστι.

ἄν. In margg. Villois. Steph. Leoncl. notata est haec lectio: ὅςπερ ἂν ἅπαξ κτήσηται, quam defendit Bremius hoc sensu: *wer immer einmal in den Besitz derselben gekommen ist.* Hoc enim de re dici quocumque tempore saepiusque repetita et ab his ὅςπερ ἅπαξ ἐκτήσατο sic differre, ut indicativus de re certo quodam tempore et semel facta intelligatur. Sed sic poterat coniunctivus etiam de re ad praesens tempus pertinente explicari: *wer immer einmal in den Besitz derselben kommt.* Nobis tamen propter praeteritum ἀφεῖτο et totam huius loci conformationem longe praestantissimum videbatur, quod proposuit Reisigius *Commentat. de vi et usu ἄν particulae* p. 112. Itaque ἄν resecuimus. Iam conferant tirones Buttmann. §. 126. 8. Matth. §. 527.

12. καὶ ταύτῃ] Addidi καὶ cum Reuchlino et hoc videtur illud esse, quod est in editt. vett. et codd. Lips. Parr. A. B. ἐν ταύτῃ. De seqq. ἀθλιώτατόν ἐστιν ἡ τυραννίς ad VI, 9. egimus.

ἢ δεσμοὺς ἀντιπάσχοι] „Vulgatum ἀντιπαράσχοι, fictum ex sequente ἀντιπαράσχοιτο, nullo modo defendi potest. Nam primum elegans et varietatis studiosus Xen. uno in loco non potuit dicere ἀντιπαράσχοι et ἀντιπαράσχοιτο. Tum sensus efficitur plane ineptus, quia δεσμοὺς ἀντιπαρέχειν h. e. *vincula restituere* [Audias tamen Fr. Portum: „multos in vincula coniicit, quibus nullo modo *satisfacere* potest."] difficile non est. Ergo recepi emendationem Dorvillii ad Chariton. p. 217. [p. 331. ed. Lips.]; praesertim quum idem in suis libris legerit Aretinus, qui reddidit: „*aut tot vincula pati, quot ipsi iniecerunt.*" Zeun. „Quod dedi ex Dorvillii correctione nec ipsum est sanum. Post illud enim initium πῶς γὰρ ἄν τις ποτὲ ἐξαρκέσειε τύραννος ἢ ἐκτίνων sequi debet nunc ἀντιπάσχων, certe ἢ δε-

Πῶς γὰρ ἄν τις ποτὲ ἐξαρκέσειε τύραννος ἢ χρήματα ἐκτίνων ὅσους ἀφείλετο ἢ δεσμοὺς ἀντιπάσχοι ὅσους δὴ ἐδέσμευσεν, ἢ ὅσους κατέκτανε, πῶς ἂν ἱκανὰς
13 ψυχὰς ἀντιπαράσχοιτο ἀποθανουμένας; Ἀλλ' εἴπερ τῳ ἄλλῳ ὦ Σιμωνίδη λυσιτελεῖ ἀπάγξασθαι, ἴσθι, ἔφη, ὅτι τυράννῳ ἔγωγε εὑρίσκω μάλιστα τοῦτο λυσιτελοῦν ποιῆσαι. Μόνῳ γὰρ αὐτῷ οὔτε ἔχειν οὔτε καταθέσθαι τὰ κακὰ λυσιτελεῖ.

σμοὺς. πῶς ἂν ἀντιπάσχοι;" Schneider. Facile quidem ante verbum ἀντιπάσχοι particula ἂν excidere poterat (Cf. Schaefer. Melett. Critt. p. 49.); sed hic tamen ex priore enunciato commode repetitur. Cf. ad V, 3. IX, 8. XI, 12.

κατέκτανε] Cf. V, 2. Prolegg. p. 3. Weiskius intelligi vult adversarios, qui Hieronem sublatum voluerint, eorumque caedem ab Hierone perpetratam sic excusat: „Hos iure suo et publicae salutis caussa Hiero de medio sustulit. Neque vero videtur egisse durius aut ultra necessitatem supplicia persequutus esse, qui Polyzelum fratrem, potentissimum adversarium, non tetigerit, sed honesto nomine imperii militaris ab urbe removere voluerit. Sed ut gravior videatur tyranni miseria, graviter de crudelitatis necessitate loquens inducitur. Similiter de reliquis statuendum est v. c. de extorquendis per vim pecuniis (cap. IV. sect. 6.), quarum exactio multo facilius quam rationibus cap. 10. propositis defenditur. Proprie ergo talia sunt politica neque ad usum ethicum pertinent, a quo facile separantur: sed tamen rectis et bonis morum principiis non repugnant."

ἀποθανουμένας] „Persuasi mihi ἀποθανούμενος scripsisse Xenophontem. Mortuus animam reddit; sed tyrannus pro multorum civium caede reddere totidem animas morte violenta non potest." Schneider. Nihil muto. Nam ad totam sententiam cogitandum est ἀποθανούμενος vel τῷ αὐτὸς ἀποθανεῖν vel tale quid.

13. οὔτε ἔχειν etc.] Similis sententia est ap. Terent. Phorm. III, 2, 1. „Auribus teneo lupum: nam neque quomodo a me amittam invenio, neque uti retineam scio."

CAPVT VIII.

Adhuc visus est Hiero caussam obtinuisse et probasse, regnare malum esse; nunc vero Simonides regis de suis rebus propemodo desperantis animum mitigare tyrannidique reconciliare studet. Iam vero quum id maxime questus esset Hiero, tyrannidem impedire quominus tyrannus a civibus ametur: hoc primum probat Ceus, eum facilius quam privatum virum posse aliorum sibi benevolentiam conciliare: nam et gratiora a tyranno proficisci omnia benevolentiae signa et longe plura ac maiora beneficia praestari posse quam a privato (1—7.). *Hiero contra monet, plura negotia necessario obeunda esse tyranno, quae odium pariant; in iisque gravissimum hoc dicit, quod pecunias exigere, poenas de hominibus improbis capere et mercenarios milites alere debeat.* (8. *sqq.*).

Καὶ ὁ Σιμωνίδης ὑπολαβὼν εἶπεν· Ἀλλὰ τὸ μὲν 1
νῦν ὦ Ἱέρων ἀθύμως ἔχειν σε πρὸς τὴν τυραννίδα
οὐ θαυμάζω, ἐπείπερ ἐπιθυμῶν φιλεῖσθαι ὑπ' ἀν-
θρώπων ἐμποδών σοι τούτου νομίζεις αὐτὴν εἶναι.
Ἐγὼ μέντοι ἔχειν μοι δοκῶ διδάξαι σε, ὡς τὸ ἄρ-
χειν οὐδὲν ἀποκωλύει τοῦ φιλεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ πλε-
ονεκτεῖ γε τῆς ἰδιωτείας. Ἐπισκοποῦντες δὲ αὐτὸ, 2

1. πλεονεκτεῖ] Castalionis haec est atque Reuchlini lectio, quam et ipse cum novissimis editoribus anteposui alteri πλεονεκτεῖν. Non potest enim hic locus comparari cum eiusmodi ratione, qualis est in his: Ὁ δ' Ἀγησίλαος σπεύδων μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐβοήθει· ὄντι δ' αὐτῷ ἐν Ἀμφιπόλει ἀγγέλλει Δερκυλλίδας, ὅτι νικῷέν τε αὖ Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτῶν μὲν τεθνάναι ὀκτὼ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς. Xen. Hell. IV, 3, 1.

2. Ἐπισκοποῦντες δὲ αὐτὸ

εἰ οὕτως ἔχει, μήπω ἐκεῖνο σκοπῶμεν, εἰ διὰ τὸ μεῖζον δύνασθαι ὁ ἄρχων καὶ χαρίζεσθαι πλείω δύναιτ' ἄν, ἀλλ' ἂν τὰ ὅμοια ποιῶσιν ὅ τε ἰδιώτης καὶ ὁ τύραννος, ἐννόει, πότερος μείζω ἀπὸ τῶν ἴσων κτᾶται χάριν. Ἄρξομαι δέ σοι ἀπὸ τῶν μικροτάτων
3 παραδειγμάτων. Ἰδὼν γάρ πρῶτον προςειπάτω τινὰ φιλικῶς ὅ τε ἄρχων καὶ ὁ ἰδιώτης. Ἐν τούτῳ τὴν ποτέρου πρόςρησιν μᾶλλον εὐφραίνειν τὸν ἀκούσαντα νομίζεις; Ἴθι δή, ἐπαινεσάντων ἀμφοτέρων τὸν αὐτὸν, τὸν ποτέρου δοκεῖς ἔπαινον ἐξικνεῖσθαι μᾶλλον εἰς εὐφροσύνην; Θύσας δὲ τιμησάτω ἑκάτερος· τὴν παρ' ὁποτέρου τιμὴν μείζονος ἂν
4 χάριτος δοκεῖς τυγχάνειν; Κάμνοντα θεραπευσά-

etc.] i. e. ἐπισκοποῦντες δὲ, εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει. Cf. Buttm. §. 138, I, 6, Id. ad Soph. Philoct. v. 444. Matth. §. 295. Supr. V, 2. Similiter Terentius: „Scin' *me*, in quibus sim gaudiis." Eunuch. V, 8, 5.

μήπω ἐκ. σκοπῶμεν] Vid. Buttm. §. 126. obs. 7. Matth. §. 515. 1.).

κτᾶται] „Editionum vett. lectionem κτᾶσθαι revocavit Weiske, quam cum Castalione, consentiente cod. Lips. [etiam Par. utroque et Reuchl.], in κτᾶται mutarunt recentiores. At ita debebat esse optativus, non indicativus; contra ad κτᾶσθαι repetendum est δύναιτ' ἄν." Haec Schneiderus. Sed variatur structura, ut saepe, novumque verbum (ἐννόει) adiicitur. Iam vero quum ponitur indicativus, de eo, quod vere fit, intelligendus est. Priora autem h. l. dubitantius proponebantur; idque rectissime. Cf. Matth. §. 507. 2.).

Ἄρξομαι δέ σοι] Dativus quomodo sit additus, docebit Buttmannus §. 120. obs. 2. Cf. Matth. §. 388. f. Eodem modo loquuntur Latini aliique. Cic. Epp. ad Fam. IX, 2, 3. „At *tibi* repente paucis post diebus, quum minime exspectarem, venit ad me Caninius." Horat. Epp. I, 3, 15.

3. ἐπαινεσάντων ἀμφοτέρων] Pro genitivo ἀμφοτέρων vir doctus malebat ἀμφότεροι, ita ut ἐπαινεσάντων pro imperativo aoristi acciperetur. Sed quamquam et praecessit imperativus et sequitur deinceps, illa tamen admitti coniectura non debet. De genitivis cf. ad VII, 2.

Θύσας δὲ τιμησάτω] „Sacrificantes solebant amicos suos ad coenam vocare honoris caussa. Vid. Xenoph. Mem. Socr. II, 3, 11. II, 9, 4. Post sacrificium enim semper erat convivium." Bach.

4. ἡμίσειαι — πλέον ἢ ὅλον] Respexisse Xenophontem dicunt ad Hesiodeum: νήπιοι οὐδὲ ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός (Opp. et DD. v. 40.). Quod si verum est, hoc certe concedas necesse est, eum valde mutata sententia ad illud

τωσαν ὁμοίως· οὐκοῦν τοῦτο σαφές, ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν
δυνατωτάτων θεραπεῖαι καὶ χαρὰν ἐμποιοῦσι μεγί-
στην; Δότωσαν δὴ τὰ ἴσα· οὐ καὶ ἐν τούτῳ σαφές,
ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἡμίσειαι χάριτες πλέον
ἢ ὅλον τὸ παρὰ τοῦ ἰδιώτου δώρημα δύνανται;
Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἐκ θεῶν τιμή τις καὶ χάρις 5
συμπαρέπεσθαι ἀνδρὶ ἄρχοντι. Μὴ γὰρ ὅτι καλ-
λίονα ποιεῖ ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον καλ-
λίω θεώμεθά τε ὅταν ἄρχῃ ἢ ὅταν ἰδιωτεύῃ, δια-
λεγόμενοί τε ἀγαλλόμεθα τοῖς προτετιμημένοις μᾶλ-
λον ἢ τοῖς ἐκ τοῦ ἴσου ἡμῖν οὖσι. Καὶ μὴν παι- 6
δικά γε, ἐν οἷς δὴ καὶ σὺ μάλιστα κατεμέμψω τὴν
τυραννίδα, ἥκιστα μὲν γῆρας ἄρχοντος δυσχεραί-

alludere. Hesiodus enim loquitur de eo, quantum praestent minores opes iuste partae maioribus iniuste corrasis. Sed de toto hoc loco audiendus est Weiskius: „Accidit hoc, inquit, scriptoribus optimis, ut in bona caussa defendenda, quum incaluerunt, ultra veri limites phantasiae quasi quodam impetu ferantur sententiasque effundant ad subtilitatis normam non severe exigendas. Pauca huius generis exciderunt Xenophonti in hoc libro. *Δότωσαν*, inquit, *τὰ ἴσα· οὐ καὶ . . . δύνανται;* Immo usus docet contrarium. Ratio est in promptu. Repugnat etiam illud verbis, quae legimus I, 13."

5. *Μὴ γὰρ ὅτι — ἀλλὰ*] Vid. Buttm. §. 137. p. 579. Cf. Matth. §. 624. 3). b. — Ad sequens *ποιεῖ* ex praecedente *ἄρχοντι* cogitatione repetas *ἡ ἀρχή* vel *τὸ ἄρχειν*. Cf. supr. ad VII, 9.

καλλίω θεώμεθα] Quum ad verb. *θεώμεθα* vulgo deesset comparativi gradus vocabulum, Castalio primus adiecit *ἥδιον*, idque receperunt recentiores. Aliis tamen *μᾶλλον* addendum, aliis suppleri posse hoc adverb. videbatur. Quod scripsi *καλλίω*, debetur id Reuchlino praebetque optimum sensum et praecedentibus philosophi verbis quam maxime consentaneum: *Re quidem vera tyrannus non est pulchrior privatis, sed eumdem tamen pulchriorem spectamus* [conspicuus est enim cultu et splendore regio] *et ob id ipsum cum maiore cum admiratione et voluptate spectamus*. Ex his simul patet, cur Xenophon noluerit ita dicere: *ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον ὡς καλλίω θεώμεθα*, quae structura legitur supr. VII, 9. Nam *ὡς* illud plane sic dicitur, ut apud Latinos *tamquam*. Homer. Od. VIII, 173. *ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, εἰσορόωσιν*. Cf. ibid. VII, 71. Sed in nostro loco qui potuerit *καλλίω* excidere, his litteris eruditos minime fallit.

6. *ἐν οἷς δὴ*] „*quo quidem nomine* etc. Vid. supr. I, 29. sqq." Zeun.

νει, ἥκιστα δ' αἶσχος, πρὸς ὃν ἂν τυγχάνῃ ὁμιλῶν, τούτου ὑπολογίζεται. Αὐτὸ γὰρ τὸ τετιμῆσθαι μάλιστα συνεπικοσμεῖ, ὥστε τὰ μὲν δυσχερῆ ἀφανίζειν,
7 τὰ δὲ καλὰ λαμπρότερα ἀναφαίνειν. Ὁπότε γε μὴν ἐκ τῶν ἴσων ὑπουργημάτων μειζόνων χαρίτων ὑμεῖς τυγχάνετε, πῶς οὐκ, ἐπειδάν γε ὑμεῖς πολλαπλάσια μὲν διαπράσσοντες ὠφελεῖν δύνησθε, πολλαπλάσια δὲ δωρεῖσθαι ἔχητε, ὑμᾶς καὶ πολὺ μᾶλλον φιλεῖ-
8 σθαι τῶν ἰδιωτῶν προσήκει; Καὶ ὁ Ἱέρων εὐθὺς ὑπολαβὼν, Ὅτι νὴ Δία, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη καὶ ἐξ

ἥκιστα δ' αἶσχος]. Ante Schneiderum vitiose legebatur ἥκιστα δ' ἂν αἶσχος. Hoc enim modo ἄν particulam cum indicativis praesentiam exprimentibus coniungere boni scriptores non solent. Lege frugiferam hac de re disputationem Reisigii *Comment. de vi et usu ἂν partic.* p. 121. sqq. Cf. Buttm. §. 126. 7.

ὁμιλῶν] Ne quem offendat masculinum singularis post neutrum plurale παιδικά illatum, placet adscribere hunc locum: Οὔτε δὴ κρείττω οὔτε ἰσούμενον ἑκὼν ἐραστὴς παιδικὰ ἀνέξεται, ἥττω δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάσεται. Plat. Phaedr. p. 239. A. ubi vid. Heindorf. In talibus significationis, non generis vel numeri ratio habetur; idque a grammaticis veteribus vocatur σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον. Cf. etiam quae diximus ad II, 15.

τούτου ὑπολογίζεται] „Pro τοῦτο scripsi τούτου. Facile ex litteris ΟΥΤΠΟΛ. prius Υ omitti potuit. Illud τούτου regitur ab αἶσχος: turpitudo eius, quo amatore utitur.“ Weisk.

7. ὠφελεῖν δύνησθε] „Mirum Weiskio antiquum δυνήσεσθε placuisse, damnata vera Stephani coniectura. Idem vitium ἐπειδὰν ἀγνοεῖς revocavit vir doctus in Memor. I, 2, 35. IV, 3, 4. 6. 9. non admonito lectore. In margine Villois. est δύνυσθε [δύνησθε Lips. et Parr. codd.]. „Schneider. Probi scriptores, quales sunt Xenophon, Plato, all. eiusmodi particulas (ὅταν, ὁπόταν, ἐάν, all.) numquam cum indicativo construunt; serioribus peioribusque (v. c. Aesopo) talia vitia condonantur.

8. ἄνθρωποι, ἡμᾶς] Ita haec verba distinguenda esse bene vidit Schneiderus. Vulgaris interpunctio haec erat: ἀπεχθ. οἱ ἀνθρ. ἡμᾶς, πολὺ etc.

9. Πρακτέον μέν γε] „Weiske μὲν γὰρ scribendum censet, deinde μέλλομεν: hoc quidem verissime.“ Schneider. Neutrum credo. Sed de γάρ reponendo multo minus assentiar, quum innumeris locis sic inferatur γέ, ubi γάρ exspectaveris. Supra I, 11. Cyrop. II, 1, 16. 2, 2. 14. IV, 3, 8. 5, 29. Symp. VI, 7. ubi obiter moneo legendum esse Ἄνωθεν μέν γε ὄντες ὠφελοῦσιν. quod proposuit nuper Iacobsius ad Achill. Tat. Tom. II. p. 660. Idem coniecerat ingeniosus adolescens Lu-

ὧν ἀπεχθάνονται οἱ ἄνθρωποι, ἡμᾶς πολὺ πλείω
τῶν ἰδιωτῶν ἀνάγκη ἐστὶ πραγματεύεσθαι. Πρα- 9
κτέον μέν γε χρήματα, εἰ μέλλοιμεν ἕξειν δαπανᾶν
εἰς τὰ δέοντα, ἀναγκαστέον δὲ φυλάσσειν, ὅσα δεῖ-
ται φυλακῆς, κολαστέον δὲ τοὺς ἀδίκους, κωλυτέον
δὲ τοὺς ὑβρίζειν βουλομένους. Καὶ ὅταν γε τάχους
καιρὸς παραστῇ ἢ πεζῇ ἢ κατὰ θάλασσαν ἐξορμᾶ-
σθαι, οὐκ ἐπιτρεπτέον τοῖς ῥᾳδιουργοῦσιν. Ἔτι δὲ 10
μισθοφόρων μὲν ἀνδρὶ τυράννῳ δεῖ· τούτου δὲ βα-
ρύτερον φόρημα οὐδέν ἐστι τοῖς πολίταις. Οὐ γὰρ

dov. Aug. Dindorfius. — Caeterum quae sit natura et vis adiectivorum verbalium, discant tirones a Buttmanno gr. gr. §. 92.

10. φόρημα] Cyrop. III, 1, 25. Ἔτι δὲ φανερώτερον καὶ ἐν τοῖσδε, οἷον φόρημα ὁ φόβος.

τυράννους ἰσοτίμους] Ita optime Reuchlinus cum cod. Par. A. hoc sensu: *non enim tyrannos communes putant, sed* etc. Adhuc legebatur τυράννοις ἰσοτίμους, quae verba dici vix potest quantas molestias et antiquis et novissimis interpretibus fecerint. Quod quum mihi et ipsi accideret, tandem rebus propemodo desperatis consului Hermannum, qui pro summa in me humanitate ad me mox dedit has litteras: „En tibi locum Xenophontis certa, ut opinor, emendatione restitutum. Scribe Οὐ γὰρ τυραννὶς ἰσότιμος [ἰσότιμος cod. Lips.], ἀλλὰ etc. *Non enim tyrannis communis est, sed sese efferendi caussa ali illos putant.* Ἰσότιμος etiam quem Latini *communem* dicunt significat, i. e. qui se non ab aliis segregat, sed erga omnes comem et facilem se praebet, ut si eiusdem cum iis conditionis sit [Vid. Cic. Cat. mai. XVII, 59. ibique Gernhard.]. Nec videtur opus esse, ut propterea haec vox active accipiatur. Aptissime H. Stephanus in Thesauro attulit haec Herodiani verba de Pertinace II, 4, 18. Οὕτω γὰρ μέτριος καὶ ἰσότιμος ἦν, ὡς καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἤδη μειράκιον ὄντα, μηδὲ εἰς τὴν βασίλειον αὐλὴν ἀναγαγεῖν, ἀλλ' ἔν τε τῇ πατρῴᾳ μένειν οἰκίᾳ καὶ εἰς τὰ συνήθη προϊόντα διδασκαλεῖα καὶ γυμνάσια, ἰδιωτεύοντα ὁμοίως τοῖς λοιποῖς παιδεύεσθαί τε καὶ πάντα πράττειν, οὐδαμοῦ τῦφον ἢ πομπὴν παρεχόμενον βασιλικήν. Vides ita Xenophonti sensum restitui eum, quo maxime opus est ad demonstrandum illud, quod vult demonstrare Hiero. Nam neque splendor, quem milites mercenarii adderent tyranno, neque corporis custodia recte commemoraretur. Quum enim carere tyranno cives malint, omnino non probabunt milites mercenarios, neque aut splendorem ei conciliare aut tuendo esse volent. Sed eiusmodi potius argumento utendum erat, quod eos nulla non esse conditione βαρὺ φόρημα τοῖς πολίταις ostenderet. Ea vero sola est

τυράννους ἰσοτίμους, ἀλλὰ πλεονεξίας ἕνεκα νομίζουσι τούτους τρέφεσθαι.

πλεονεξία. Aegre enim ferunt praerogativam, quam sibi arrogat tyrannus, quum se satellitibus stipatum ab reliquis civibus distinguit et segregat." Ita cogitabat Hermannus, priusquam a me acceperat, quid in cod. Par. et ed. Reuchl. scriptum esset; quorum librorum lectione et quae Xenophontis sententia fuerit et quam vere Hermannus de hoc loco iudicaverit, mirifice declaratur.

CAPVT IX.

Quum Simonides negare non posset, multa esse negotia, quae quamvis odium concitent, negligi tamen a tyranno non debeant: hoc suadet Hieroni, ut grata quae sint ipse administret, sed quae facile offendant, ea per alios gerenda curet; praesertim quum etiam in aliis rebus v. c. in certaminibus similis ratio obtineat: in quibus quemadmodum praemia proponat princeps, ita Hieroni in caeterarum quoque rerum procuratione versandum (1—5.)*: praemiis igitur excitari debere hominum studia et aemulationem, ut rem militarem obeant, sint fortes ac iusti, ut pecunias ad publicum usum iusto tempore conferant, agriculturam et mercaturam exerceant aliasque res civitati utiles alacriter et libenter administrent. Ita enim fieri non posse, quin tyrannus de populo suo eiusque moribus optime mereat atque omnium sibi benevolentiam conciliet* (6—10.)*: nec vero esse quod de exhauriendo aerario metuat, quum nihil fructuosius sit quam quod quis emat praemiis* (11.).

Πρὸς ταῦτα δὴ πάλιν εἶπεν ὁ Σιμωνίδης· Ἀλλ᾽ 1
ὅπως μὲν οὐ πάντων τούτων ἐπιμελητέον ὦ Ἱέρων,
οὐ λέγω. Ἐπιμέλειαί γε μέντοι μοι δοκοῦσιν αἳ μὲν
πάνυ πρὸς ἔχθραν ἄγειν, αἱ δὲ πάνυ διὰ χαρίτων
εἶναι. Τὸ μὲν γὰρ διδάσκειν, ἃ ἐστι βέλτιστα, καὶ 2
τὸν κάλλιστα ταῦτα ἐξεργαζόμενον ἐπαινεῖν καὶ τι-
μᾶν, αὕτη μὲν ἡ ἐπιμέλεια διὰ χαρίτων γίγνεται·
τὸ δὲ τὸν ἐνδεῶς τι ποιοῦντα λοιδορεῖν τε καὶ ἀ-
ναγκάζειν καὶ ζημιοῦν καὶ κολάζειν, ταῦτα δὲ ἀ-
νάγκη δι᾽ ἀπεχθείας μᾶλλον γίγνεσθαι. Ἐγὼ οὖν 3
φημὶ, ἀνδρὶ ἄρχοντι τὸ μὲν τὸν ἀνάγκης δεόμενον
ἄλλοις προστακτέον εἶναι κολάζειν, τὸ δὲ τὰ ἆθλα
ἀποδιδόναι δι᾽ αὑτοῦ ποιητέον. Ὡς δὲ ταῦτα κα-
λῶς ἔχει, μαρτυρεῖ τὰ γιγνόμενα. Καὶ γὰρ ὅταν 4
χοροὺς ἡμῖν βουλώμεθα ἀγωνίζεσθαι, ἆθλα μὲν ὁ
ἄρχων προτίθησιν, ἀθροίζειν δὲ αὐτοὺς προστέτα-
κται χορηγοῖς, καὶ ἄλλοις διδάσκειν καὶ ἀνάγκην

1. *πάλιν εἶπεν ὁ Σιμ.*] Codd. Par. B. Lips. haec ita ordinant: *πάλιν ὁ Σιμωνίδης εἶπεν.* Sequens *γε* ex Stobaeo addidit Schneiderus, in caeteris libris solum *μέντοι* legitur.

2, *Τὸ μὲν — αὕτη μὲν*] Advertant tirones iterationem particulae. Cfr. Matth. §. 622. 2. Schaef. Melett. Critt. p. 111.

3. *τὸν ἀνάγκης δεόμενον*] „Articulum addendum esse recte censuit Stephanus, cui nemo hucusque obtemperavit, nisi quod Weiske *τὸ μὲν* pertinere ad *κολάζειν* [Cf. supr. ad III, 12.], non ad *δεόμενον* admonuit. Sententiam eamdem Xenophon proposuit in Cyrop. VIII, 1, 18. 2, 27.“ Schneider. Similis sententia est Aristotelis Politt. V, 9, 16. p. 233. ed. Schneider. *Τούς τ᾽ ἀγαθοὺς περί τι γιγνομένους τιμᾶν* [intell. ex praecedd. *δεῖ τὸν τύραννον*] *οὕτως, ὥστε μὴ νομίζειν ἄν ποτε τιμηθῆναι μᾶλλον ὑπὸ τῶν πολιτῶν αὐτονόμων ὄντων· καὶ τὰς μὲν τοιαύτας τιμὰς ἀπονέμειν αὐτὸν, τὰς δὲ κολάσεις δι᾽ ἑτέρων ἀρχόντων καὶ δικαστηρίων.* Sed de articulo addendo prorsus assentior Schneidero. Dixerat antea *τὸν ἐξεργαζόμενον — τὸν ἐνδεῶς τι ποιούμενον* (cf. §. 4.) et vid. Buttmann. §. 110. obs. 2. Cf. Matth. §. 269. et §. 267. p. 272. in. Quam facile articulus omitti potuerit, ex iis patefieri puto, quae dicta sunt ad III, 14. extrem. Similiter infra sect. 6. *τῆς ἐν τοῖς συμβολαίοις* ex optimis libris scribendum erat pro vulgari *τῆς ἐν συμβολαίοις.*

4. *καὶ ἄλλοις*] *τοῖς χοροδιδασκάλοις καλουμένοις.*

προστιθέναι τοῖς ἐνδεῶς τι ποιοῦσιν. Οὐκοῦν εὐθὺς ἐν τούτοις τὸ μὲν ἐπίχαρι διὰ τοῦ ἄρχοντος ἐγένετο,
5 τὰ δ' ἀντίτυπα δι' ἄλλων. Τί οὖν κωλύει καὶ τἄλλα τὰ πολιτικὰ οὕτως περαίνεσθαι; Διῄρηνται μὲν γὰρ ἅπασαι αἱ πόλεις αἱ μὲν κατὰ φυλὰς, αἱ δὲ κατὰ μόρας, αἱ δὲ κατὰ λόχους· καὶ ἄρχοντες ἐφ' ἑκάστῳ
6 μέρει ἐφεστήκασιν. Οὐκοῦν εἴ τις καὶ τούτοις, ὥσπερ τοῖς χοροῖς, ἆθλα προτιθείη καὶ εὐοπλίας καὶ εὐταξίας καὶ ἱππικῆς καὶ ἀλκῆς τῆς ἐν πολέμῳ καὶ δικαιοσύνης τῆς ἐν τοῖς συμβολαίοις, εἰκὸς καὶ ταῦτα πάν-
7 τα διὰ φιλονεικίαν εὐτόνως ἀσκεῖσθαι. Καὶ ναὶ μὰ Δία ὁρμῷντό γ' ἂν θᾶττον ὅποι δέοι, τιμῆς ὀρεγόμενοι, καὶ χρήματα θᾶσσον ἂν εἰςφέροιεν, ὁπότε

τὸ μὲν ἐπίχαρι] Neque codex Lips. neque alius quisquam liber praeter Stobaeum habet τὰ ἐπιχάριτα, quam formam Schneiderus non probare debebat. Nam qui in Xenophonte legitur comparativus ἐπιχαριτώτερον (Symp. VII, 5. Cyrop. VIII, 2, 2.), ad quem provocat Zeunius, is pariter ac superlativus ἐπιχαριτώτατον (Oecon. VII, 37.) ab ἐπίχαρι positivo repetendus est.

5. κατὰ μόρας] Ita ut scriberem cum Reuchl. et Par. A., persuasit mihi Schneiderus, qui de altera lectione κατὰ μοίρας haec adnotavit: „Videtur μόρας scribendum. Descriptio civium in μόρας fuit Laconica, uti notum; alia in φυλάς fuit Attica; tertia κατὰ λόχους Thebanorum et Argivorum fuit, ut apparet ex Hellenicis VI, 4, 13. VII, 2, 4. Pertinuit haec descriptio non solum ad munera civium civilia, sed etiam ad bellica. Memorat enim Xenophon in Hellenicis φυλάς Atticas, ubi ordinem exercitus Attici enarrat.“

7. ὅποι δέοι] Par. B. marg. Villois. et Stob. editt. dant ὅπου δέοι. Vid. ad XI, 10.

τὸ πάντων μὲν] „Scripsi μὲν, ubi vulgo legitur γε, etsi δὲ sequens non habet quo referatur, et γε notione non sua positum sit.“ Schneider. De grammatica horum verborum ratione vid. Matth. §. 432. p. 411.

τῶν πολιτῶν] *illis civium, qui strenuo labore agrum bene colunt;* nam ab articulo τοῖς hic pendet genitivus.

„Caeterum, inquit Schneiderus, narratio Plutarchi in Apophth. Regum p. 89. digna est quae huc referatur de Gelone Hieronis fratre: ἐξῆγε δὲ πολλάκις τοὺς Συρακουσίους ὡς ἐπὶ στρατείαν καὶ φυτείαν [Lege τὴν φυτείαν cum Schaefero, quem vid. ad Iulian. Or. in Constant. laud. p. XX. Cf. Wyttenb. Animadv. p. 1049. Oxon. Tom. II. p. 324. Lips.], ὅπως ἥ τε χώρα βελτίων γένηται γεωργουμένη καὶ μὴ χείρους αὐτοὶ σχολάζοντες.“

8. σὺν τῇ] Omisit haec verba cod. Par. B.: casu, puto.

τούτου καιρὸς εἴη, καί, τὸ πάντων μὲν χρησιμώ-
τατον ἥκιστα δὲ εἰθισμένον διὰ φιλονεικίας πράσσε-
σθαι, ἡ γεωργία αὐτὴ ἂν πολὺ ἐπιδοίη, εἴ τις
ἆθλα προτιθείη κατ' ἀγροὺς ἢ κατὰ κώμας τοῖς
κάλλιστα τὴν γῆν ἐξεργαζομένοις, καὶ τοῖς εἰς τοῦτο
τῶν πολιτῶν ἐῤῥωμένως τρεπομένοις πολλὰ ἂν ἀ-
γαθὰ περαίνοιτο. Καὶ γὰρ αἱ πρόσοδοι αὔξοιντ' ἂν 8
καὶ ἡ σωφροσύνη πολὺ μᾶλλον σὺν τῇ ἀσχολίᾳ συμ-
παρομαρτοῖ. Καὶ μὴν κακουργίαι γε ἧσσον τοῖς
ἐνεργοῖς ἐμφύονται. Εἰ δὲ καὶ ἐμπορία ὠφελεῖ τι πό- 9
λιν, τιμώμενος ἂν ὁ πλεῖστα τοῦτο ποιῶν καὶ ἐμπό-
ρους ἂν πλείους ἀγείροι. Εἰ δὲ φανερὸν γένοιτο, ὅτι
καὶ ὁ πρόσοδόν τινα ἄλυπον ἐξευρίσκων τῇ πόλει τι-

Nam addita verbo (*συμπαρομαρτοῖ*) praepositio vix poterat offensioni esse. Cf. Matth. §. 402. obs. 1. Pro sequente optativo, quem etiam Reuchlinus habet, in edd. vett. *συμπαρομαρτεῖ* scribitur. Vid. tamen ad VII, 12.

De tota hac Simonidis disputatione Weiskius bene disseruit in hunc modum: „Quum agricultura olim per servos maxime administraretur, neque magistratus multum curarent privatorum hominum ex ea vel lucrum vel detrimentum, Simonides vult praemiis excitari hominum industriam. In quo praecipue rationes adiunctae lectori attento placere debent: 1) Reditus publici sic augentur; portorium v. c. e copia proventuum exportatorum: 2) Qui negotiis rei familiaris intentus est, modestior et temperantior reperitur; est enim *vita rustica*, ut Cicero pro Rosc. Amer. c. 27. extrem. dicit, *parsimoniae*, *diligentiae*, *iustitiae magistra*: 3) Homines quocumque negotio occupati minus proni sunt ad *κακουργίας* i. e. furta, latrocinia et alia e petulantia et libidine nascentia facinora; nam *inertia est nequitiae magistra.*"

9. *Εἰ δὲ καὶ ἐμπορία ὠφελεῖ τι πόλιν*] „Non dubitanter loqui auctor censendus est aut ut de re, quae ipsi videatur levis, quum dicit *εἰ δὲ* etc. Est haec Attica ratio, quae per ironiam quamdam res verbis extenuare videtur, quas re ipsa multum effert, adeo ut illa verba reddi possint: *Quia vero mercatura magnam civitati praestat utilitatem.* Cf. e. g. Mem. I, 5, 1. Hanc esse auctoris mentem, etiam e libro *de vectigalibus* III, 3. sqq. liquet." Weiskius.

ὁ πλεῖστα τοῦτο ποιῶν] „Estne *ὁ ἐμπορευόμενος* an *ὁ πλεῖστα ὠφελῶν?*" quaerit Schneiderus. Quid debeat intelligi, non obscurum est.

ἀγείροι] Cod. Par. B. *ἐγείροι*, quod et ipsum defendi potest. Similiter deinceps dicitur *πολλοὺς ἂν καὶ τοῦτο ἐξορμήσειεν κ. τ. λ.* Sed noli tamen

10 μήσεται, οὐδ' αὕτη ἂν ἡ σκέψις ἀργοῖτο. Ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, εἰ καὶ κατὰ πάντα ἐμφανὲς εἴη, ὅτι ὁ ἀγαθόν τι εἰσηγούμενος οὐκ ἀτίμητος ἔσται, πολλοὺς ἂν καὶ τοῦτο ἐξορμήσειεν ἔργον ποιεῖσθαι τὸ σκοπεῖν τι ἀγαθόν. Καὶ ὅταν γε πολλοῖς περὶ τῶν ὠφελίμων μέλῃ, ἀνάγκη εὑρίσκεσθαί τε μᾶλλον καὶ
11 ἐπιτελεῖσθαι. Εἰ δὲ φοβῇ ὦ Ἱέρων μὴ ἐν πολλοῖς ἄθλων προτεθειμένων πολλαὶ δαπάναι γίγνωνται, ἐννόησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐμπορεύματα λυσιτελέστερα ἢ ὅσα ἄνθρωποι ἄθλων ὠνοῦνται. Ὁρᾷς ἐν ἱππικοῖς καὶ γυμνικοῖς καὶ χορηγικοῖς ἀγῶσιν ὡς μικρὰ

quidquam novare. Cf. lib. de vectigalibus III, 5.

ἄλυπον] „Praeclare hoc verbo monetur, quid communis utilitas aut humanitas aut ipsa ratio postulet. Non debent augeri vectigalia spoliandis aut nefaria fraude circumveniendis civibus. Ex ipso solo, e terrae visceribus, ex aratione, pastione, aut ex artibus opificum vulgaribus sollertius cultis aliquid redundare debet ad ditandum aerarium sine iusta ullius querela. Qui secus agunt, merito aut stulti aut improbi habentur.“ Weisk.

10. *κατὰ πάντα*] Sic egregie lib. Victor. Mon. pro *κατὰ πάντων*. Cf. Goeller. ad Dionys. Hal. Comp. Verb. p. 45. Iacobs. ad Achill. Tat. Tom. II. p. 996.

τὸ σκοπεῖν] Ita scriptum est in cod. Lips. et ed. Reuchlin. „Stobaei *τὸ σκοπεῖσθαι* cum Welsio recepit Bachius, reiecit Zeune, mediae formae verbi rationem habens [*σκοπεῖσθαι* est *suum in usum excogitare*, *σκοπεῖν in usum aliorum invenire*]; de genitivo articuli non cogitabat, [quum ederet *τοῦ σκοπεῖν*]. Vulgatum *τοῦ* nullo modo ferri debebat. Articulus enim aut omittitur, ut in Mem. II, 10, 6. aut in eodem casu cum *ἔργον* collocandus erat. Dicitur enim *τοῦτο ἔργον ποιοῦμαι* vel *ἔχω*, non *τούτου*.“ Schneider. Vid. Cyrop. VIII, 4, 6. Agesil. XI, 12. Heindorf. ad Plat. Phaedr. §. 14. (p. HSt. 232. A.).

11. *ἐν πολλοῖς*] „*Multis* praemia proponenda, non *in multis* dicere Xenophon voluit; praepositionem igitur delendam censeo.“ Schneider. Nihil delendum est.

καὶ γυμνικοῖς] Haec verba operarum errore omissa sunt in ed. Weisk, eoque errore factum videtur, ut etiam a Schneidero omitterentur. Quae h. l. commemorantur bene sibi respondent hoc modo: *ἱππικοῖς* = *μεγάλας δαπάνας*: *γυμνικοῖς* = *πολλοὺς πόνους*: *χορηγικοῖς* = *πολλὰς ἐπιμελείας*.

μικρὰ ἆθλα] Victores sacrorum certaminum non auro ac gemmis nitentem, sed pineam aut oleaginam coronam ferebant, quae virtutis non praemium sed indicium esset. Nostra aetas virtutem gratis colere desiit.

ἆθλα μεγάλας δαπάνας καὶ πολλοὺς πόνους καὶ πολλὰς ἐπιμελείας ἐξάγεται ἀνθρώπων;

CAPVT X.

Docet Simonides, id quod Hiero vehementer dubitaverat, ipsos etiam mercenarios milites tyranno utiles ac necessarios esse, eorumque invidiam facile posse vitari, si tyrannus eos alat ad hominum petulantium iniurias coercendas, ad salutem non modo suam sed omnium civium tuendam; ad agricolas cum pecoribus contra latrones defendendos, ad incursiones hostium arcendas et expeditionem adversus hostes suscipiendam; ad amicorum res tutandas et hostium opes frangendas (1—7). *Propter talem tamque multiplicem usum, quem praestent satellites, futurum esse, ut cives libentissime solvant stipendia* (8.).

Καὶ ὁ Ἱέρων εἶπεν· Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὦ Σιμω- 1
νίδη καλῶς μοι δοκεῖς λέγειν· περὶ δὲ τῶν μισθοφόρων ἔχεις τι εἰπεῖν, ὡς μὴ μισεῖσθαι δι' αὐτούς; ἢ λέγεις, ὡς φιλίαν κτησάμενος ἄρχων οὐδὲν ἔτι δεήσεται δορυφόρων; Ναὶ μὰ Δία, εἶπεν ὁ Σιμω- 2
νίδης, δεήσεται μὲν οὖν. Οἶδα γὰρ, ὅτι ὥσπερ ἐν ἵπποις, οὕτως καὶ ἐν ἀνθρώποις τισὶν ἐγγίγνεται, ὅσῳ ἂν ἔκπλεα τὰ δέοντα ἔχωσι, τοσούτῳ ὑβριστο-

2. ὅσῳ ἂν ἔκπλεα] Vulgatum ὅσῳ ἂν ἔκπλεω sic mutavi cum Reuchl. cod. Lips. et utroque Par. Forma ἔκπλεα legitur etiam in Cyropaed. VI, 2, 7. Cf. Matth. §. 116. extrem. Buttmann. gr. amplior. §. 61. obs. 2. Caeterum ad verba ὅσῳ ἂν intelligitur μᾶλλον, ut in his Platonis Euthyphr. p. 11. D. Κινδυνεύω ἄρα ὦ ἑταῖρε ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς δεινότερος γεγονέναι τὴν τέχνην τοσούτῳ, ὅσῳ ὁ μὲν τὰ αὑτοῦ μόνα ἐ-

3 τέροις εἶναι. Τοὺς μὲν οὖν τοιούτους μᾶλλον ἂν σωφρονίζοι ὁ ἀπὸ τῶν δορυφόρων φόβος. Τοῖς δὲ καλοῖς κἀγαθοῖς ἀπ' οὐδενὸς ἄν μοι δοκεῖς τοσαῦτα ὠφελήματα παρασχεῖν, ὅσα ἀπὸ τῶν μισθοφόρων.
4 Τρέφεις μὲν γὰρ δήπου καὶ σὺ αὐτοὺς σαυτῷ φύλακας· ἤδη δὲ πολλοὶ καὶ δεσπόται βίᾳ ὑπὸ τῶν δούλων ἀπέθανον. Εἰ οὖν ἓν πρῶτον τοῦτ' εἴη τῶν προςτεταγμένων τοῖς μισθοφόροις, ὡς πάντων ὄντας δορυφόρους τῶν πολιτῶν βοηθεῖν πᾶσιν, ἄν τι τοιοῦτον αἰσθάνωνται· γίγνονται δέ που, ὡς πάντες ἐπιστάμεθα, κακοῦργοι ἐν πόλεσιν· εἰ οὖν καὶ τούτους φυλάττειν εἶεν τεταγμένοι, καὶ τοῦτ' ἂν εἰ-
5 δεῖεν ὑπ' αὐτῶν ὠφελούμενοι. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ ἐργάταις καὶ κτήνεσιν οὗτοι ἂν εἰκότως καὶ θάρσος καὶ ἀσφάλειαν δύναιντο μάλιστα

ποίει οὐ μένοντα, ἐγὼ δὲ πρὸς τοῖς ἐμαυτοῦ, ὡς ἔοικε, καὶ τὰ ἀλλότρια.

ὑβριστοτέροις εἶναι] Vid. Matth. §. 536. Buttm. §. 129. 2. 2).

3. ὁ ἀπὸ τῶν δορυφόρων φόβος] Poterat dicere ὁ ἐκ τῶν δορ. φόβος: poterat etiam ὁ τῶν δορυφ. φόβος. Cf. Schaefer. Melett. Critt. p. 84. sq.

4. ὡς — ὄντας δορυφόρους] Accusativos pro dativis positos putat Matthiaeus gramm. uberior. p. 771. Cf. supr. ad II, 8. Sed vid. tamen Buttmann. §. 152. obs. 5.

ἄν τι τοιοῦτον αἰσθάνωνται] i. e. *si sentiant civibus a servis insidias strui.* Dixerat antea ἤδη δὲ πολλοὶ καὶ δεσπόται etc. — Post verbum αἰσθάνωνται Weiskius propter omissam de servis seditiosis apodosin lacunae signum apposuit. Neque aliter de hoc loco iudicavit Schneiderus. Nam etiamsi velis κακούργους de ipsis servis interpretari cum reliquis interpretibus, verba γίγνονται — πόλεσιν parenthesi includentibus, geminum tamen καί plane otiosum et inutile fieri. Huc accedere quod Xenophon δούλους a κακούργοις similiter distinguat supra III, 12. Mihi tamen multo praestantior ea ratio videtur, quam primus proposuit Bremius, cuius digna est disputatio quae tota huc transscribatur: „Die Periode ist nachlässig gebaut; doch scheint von keiner Lücke die Rede zu seyn. Xenophon fängt mit *dem* Vordersatze an: „„Wenn eine Hauptbestimmung der Leibwache wäre, die Bürger insgesammt zu schüzzen, so bald sie merkten, dass die Sclaven etwas Schlimmes im Schilde führten."" — Nun fällt ihm natürlich und mit Recht ein, dass es für ruhige Bürger noch andere gefährliche Leute gebe, als nur die eigenen Sclaven. Diesen Ge-

παρέχειν, ὁμοίως μὲν τοῖς σοῖς ἰδίοις, ὁμοίως δὲ
τοῖς ἀνὰ τὴν χώραν. Ἱκανοί γε μὴν εἰσὶ καὶ σχο-
λὴν παρέχειν ταῖς πολίταις τῶν ἰδίων ἐπιμελεῖσθαι,
τὰ ἐπίκαιρα φυλάσσοντες. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ πο- 6
λεμίων ἐφόδους κρυφαίας καὶ ἐξαπιναίας τίνες ἑτοι-
μότεροι ἢ προαισθέσθαι ἢ κωλῦσαι τῶν ἀεὶ ἐν ὅ-
πλοις τε ὄντων καὶ συντεταγμένων; Ἀλλὰ μὴν καὶ
ἐν τῇ στρατείᾳ τί ἐστιν ὠφελιμώτερον πολίταις μι-
σθοφόρων; τούτους γὰρ προπονεῖν καὶ προκινδυ-
νεύειν καὶ προφυλάττειν εἰκὸς ἑτοιμοτάτους εἶναι.
Τὰς δ' ἀγχιτέρμονας πόλεις οὐκ ἀνάγκη διὰ τοὺς 7
ἀεὶ ἐν ὅπλοις ὄντας καὶ εἰρήνης μάλιστα ἐπιθυμεῖν;
οἱ γὰρ συντεταγμένοι καὶ σώζειν τὰ τῶν φίλων μά-
λιστα καὶ σφάλλειν τὰ τῶν πολεμίων δύναιντ' ἄν.
Ὅταν γε μὴν γνῶσιν οἱ πολῖται, ὅτι οὗτοι κακὸν 8

danken gibt er in einem nicht sehr schicklich eingeschobenen Satze: γίγνονται — ἐν πόλεσιν. Nach demselben bildet er mit Beziehung auf ihn einen neuen Vordersatz: εἰ οὖν — εἶεν. τεταγμένοι: und dann kommt der Nachsatz, der für beide Vordersätze passt."

5. τῶν ἰδίων] Ita bene Reuchl. cum Steph. et Leonclav., quos sequuti sunt recentiores. In editt. vett. et codd. Parr. Lips. scriptum exstat τῶν ἰδιωτῶν, pro quo mihi olim videbatur scribi posse τῶν ἰδιωτικῶν. Haec certe confusio facilis erat et sic supr. IV, 3. pro ἰδιωτῶν complures libri ἰδιωτικῶν offerunt.

ἐπίκαιρα] Brodaeus legebat ἐπικαίρια. Sed ἐπίκαιρα eodem modo etiam in Oecon. XX, 9. dicitur.

6. καὶ ἐν τῇ στρατείᾳ — ἑτοιμοτάτους εἶναι] „Per se tamen minime consentaneum est, mercenarios milites [qui conducebantur peregrini, ut apparet ex cap. V. §. 3.] ad labores et pericula paratissimos esse. Exempla quidem pro auctoris sententia exstant luculenta; ut Graecorum, de quibus in Anabasi, et illorum XXX millium, quos in exercitu Darii Curtius III, 2, 8. laudat. Sed hi facile inter ignavos Persas eminere potuerunt. Apud alios feritas quaedam et bellandi consuetudo valere potest. Sed in Histor. Graec. VII, 1, 12. extr. commemorantur μισθοφόροι, iidemque §. seq. dicuntur ἐλαχίστου ἄξιοι. Et sane ardor civium pro patria et pro sua caussa pugnantium universe maior esse debet et constantior, quam mercenaria illa et argenti splendore accensa fortitudo." Weiskius.

μὲν οὐδὲν ποιοῦσι τὸν μηδὲν ἀδικοῦντα, τοὺς δὲ κακουργεῖν βουλομένους κωλύουσι, βοηθοῦσι δὲ τοῖς ἀδικουμένοις, προνοοῦσι δὲ καὶ προκινδυνεύουσι τῶν πολιτῶν, πῶς οὐκ ἀνάγκη καὶ δαπανᾶν εἰς τούτους ἥδιστα; Τρέφουσι γοῦν καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ μείοσι τούτων φύλακας.

8. ἐπὶ μείοσι τούτων φύλακας.] Genitivus τούτων cum comparativo coniungendus est spectatque ad praecedd.

CAPVT XI.

Addit Simonides, tyrannum de suis etiam rebus debere ad publicos usus conferre et omnino nulli sumptui parcere, ut et urbem omni modo exornet et cives quam beatissimos reddat eorumque prosperitate aliarum rectores civitatum vincat. Hanc enim esse victoriam omnium splendidissimam (1–7.). *Quodsi ita de civibus suis meritus fuerit, id eum posse in optima spe ponere, fore, ut ab omnibus et civibus et exteris ametur et magni aestimetur suique desiderio omnes afficiat, et ut ipsi obtemperare ipsumque omni ratione defendere atque adiuvare nemo non paratus sit* (8—12.). *His egregie expositis ad hanc ipsam boni regis rationem adhortatur Hieronem eumque, si civium utilitati salutique summa cura et studio servierit, maximam omnium rerum felicitatem consequuturum esse asseverat* (13. seqq.).

Χρὴ δὲ ὦ Ἱέρων οὐδ' ἀπὸ τῶν ἰδίων κτημάτων 1
ὀκνεῖν δαπανᾶν εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθόν. Καὶ γὰρ
ἔμοιγε δοκεῖ τὰ εἰς τὴν πόλιν ἀναλούμενα μᾶλλον
εἰς τὸ δέον τελεῖσθαι ἢ τὰ εἰς τὸ ἴδιον ἀνδρὶ τυ-
ράννῳ. Καθ' ἓν δ' ἕκαστον σκοπῶμεν. Οἰκίαν πό- 2
τερον ὑπερβαλλούσῃ δαπάνῃ κεκαλλωπισμένην μᾶλ-
λον ἡγῇ κόσμον ἂν σοὶ παρέχειν ἢ πᾶσαν τὴν πό-
λιν τείχεσί τε καὶ ναοῖς καὶ παραστάσι καὶ ἀγοραῖς
καὶ λιμέσι κατεσκευασμένην; Ὅπλοις δὲ πότερον 3
τοῖς ἐκπαγλοτάτοις αὐτὸς κατακεκοσμημένος δεινό-
τερος ἂν φαίνοιο τοῖς πολεμίοις ἢ τῆς πόλεως ὅλης
εὐόπλου σοι οὔσης; Προσόδους δὲ ποτέρως ἂν δο- 4
κεῖς πλείονας γίγνεσθαι, εἰ τὰ σὰ ἴδια μόνον ἐνερ-
γὰ ἔχοις ἢ εἰ τὰ πάντων τῶν πολιτῶν μεμηχανη-
μένος εἴης ἐνεργὰ εἶναι; Τὸ δὲ πάντων κάλλιστον 5
καὶ μεγαλοπρεπέστατον νομιζόμενον εἶναι ἐπιτήδευ-

2. σκοπῶμεν] Vid. ad VIII, 2. Pro sequente πότερον codd. Parr. Lips. atque ed. Reuchl. praebent πρῶτον, quod non spernendum videtur, quum in eiusmodi interrogationibus probatissimi quique scriptores πότερον saepe omittere soleant.

παραστάσι] Contra hanc librorum omnium scripturam sic disputat Schneiderus: „Pollux VII, 27. putatur ex hoc loco παραστάδας interpretari ἐξέδρας. Sed ibi libri veteres παστάδας nominant, atque omnino hunc locum ibi respici negat Ernesti, qui παστάσι hic scribendum censet. Παραστάδες in loco Euripidis Phoen. 418. de foribus aedium dicuntur: et in locis Vitruvii III, 1. ναὸς ἐν παράστάσιν dicitur, qui Latinis templum erat *in antis*. Hae antae seu παραστάδες cingunt utrimque cellae ostium vel introitum: Similiter παραστατική Vitruvio usurpatur; nec ullus exstat locus, ubi παραστάς ornamentum vel partem adiectam loco privato vel publico significet extra fores. Igitur h. l. praefero lectionem παστάσι, et intelligo *porticus*, inprimis eas, quae foris Graecorum adiungi solebant, teste etiam Vitruvio V, 1. et quidem duplices. Cf. etiam Pausanias VI, 24." At secus iudicat Heynius ad Homer. Tom. V. p. 636., ullam admitti mutationem posse negans, quum Simonides h. l. loquatur de publicis aedificiis, in quibus παστάδες commemorari nequeant. Quamobrem ego quidem παραστάδας esse crediderim porticus vel etiam propylaea templorum portasque urbis pilis et columnis utrimque decoratas.

μα, ἁρματοτροφίαν ποτέρως ἂν δοκεῖς μᾶλλον κοσμεῖν, εἰ αὐτὸς πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἅρματα τρέφοις τε καὶ πέμποις εἰς τὰς πανηγύρεις ἢ εἰ ἐκ τῆς σῆς πόλεως πλεῖστοι μὲν ἱπποτρόφοι εἶεν, πλεῖστοι δ' ἀγωνίζοιντο; Νικᾶν δὲ πότερα δοκεῖς κάλλιον εἶναι ἅρματος ἀρετῇ ἢ πόλεως, ἧς προστατεύ-
6 εις, εὐδαιμονίᾳ; Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ προςήκειν φημὶ ἀνδρὶ τυράννῳ πρὸς ἰδιώτας ἀγωνίζεσθαι. Νικῶν μὲν γὰρ οὐκ ἂν θαυμάζοιο, ἀλλὰ φθονοῖο; ὡς ἀπὸ πολλῶν οἴκων τὰς δαπάνας ποιούμενος· νικώ-
7 μενος δ' ἂν πάντων μάλιστα καταγελῷο. Ἀλλ' ἐγώ σοι φημὶ ὦ Ἱέρων πρὸς ἄλλους προστάτας πόλεων

Sed legenda est tota Heynii de utraque voce disputatio l. c. p. 634. sqq.

ἀγορὰς] Weiskius: „Nam etiam apud Graecos, sicut apud Romanos, *fora* non erant loca vacua aedificiis cuiusvis generis interiecta, quemadmodum apud nos, sed inclusa et terminata elegantibus porticibus."

5. μᾶλλον κοσμεῖν] Comparativum aptiorem cum codd. Parr. Lips. Reuchl. libr. Victor. aliisque dedi pro superlativo μάλιστα, licet in quibusdam locis μάλιστα reperiatur, ubi ex nostra sentiendi ratione μᾶλλον ponendum putaveris. Exempla afferunt Schaeferus ad Dionys. Hal. Comp. Verb. p. 883. Matth. §. 464. Sed cum his conferas necesse est Hermann. ad Vig. p. 718. sq. a quo optime discas, quomodo μάλιστα defendi possit.

εἰ αὐτὸς] Victorias Hieronis carmine celebravit Pindarus, Cf. Prolegg. p. 2.

ἐκ τῆς σῆς πόλεως] Inserui σῆς cum libr. Victor. marg. Villois. Cod. Lips. idque neminem improbaturum scio, qui, quae sit huius loci ratio, consideraverit. Accedit etiam Reuchlinus, cuius laudes iam antea praedicavimus.

6. Νικῶν μὲν γὰρ] Quod γὰρ particula intra tam breve spatium iteratur, nemo mirabitur, modo meminerit, eiusmodi repetitionem in gravi etiam Tragicorum oratione frequentissimam esse. Vid. Porson. ad Eurip. Med. v. 140. Eadem consuetudo Ciceronis est v. c. de Nat. DD. II, 10, 27. ut centena alia omittam.

7. παρέχῃς] Ita bene Reuchl. cum codd. Parr. Lips. pro optativo παρέχοις. Vid. Hermann. ad Viger. p. 822. Reisig. de ἂν part. p. 104.

εὖ ἴσθι νικῶν] Hanc lectionem, de cuius structura vid. animadv. ad II, 9., primus proposuit Canterus Nov. Lect. I, 13. pro vulgari εὖ ἔσῃ νικῶν, quod defendunt Aemil. Portus et Zeunius, εὖ ad νικῶν referendum esse et ἔσῃ νικῶν pro futuro simplici positum dicentes. Vid. Viger. p. 342. sq. Nec vero prorsus absurdum dixerim, quod in omnibus libris legitur, quamquam simplex νικήσεις ab altera ratione

τὸν ἀγῶνα εἶναι, ὢν ἐὰν σὺ εὐδαιμονεστάτην τὴν
πόλιν, ἧς προστατεύεις, παρέχῃς, εὖ ἴσθι νικῶν τῷ
καλλίστῳ καὶ μεγαλοπρεπεστάτῳ ἐν ἀνθρώποις ἀ-
γωνίσματι. Καὶ πρῶτον μὲν εὐθὺς κατειργασμένος 8
ἂν εἴης τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων· οὗ δὴ
σὺ ἐπιθυμῶν τυγχάνεις· ἔπειτα δὲ τὴν σὴν νίκην
οὐκ ἂν εἷς εἴη ὁ ἀνακηρύττων, ἀλλὰ πάντες ἄνθρω-
ποι ὑμνοῖεν ἂν τὴν σὴν ἀρετήν. Περίβλεπτος δὲ 9
ὢν οὐχὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πολλῶν
πόλεων ἀγαπῷο ἄν, καὶ θαυμαστὸς οὐκ ἰδίᾳ μόνον,
ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ παρὰ πᾶσιν ἂν εἴης. Καὶ ἐξείη 10
μὲν ἂν σοὶ ἕνεκεν ἀσφαλείας, εἴ που βούλοιο, θεω-

mihi quidem videtur sic differre, ut ἔσῃ νικῶν de diuturniore statu intelligam. Has ut de Canteri coniectura moverem dubitationes, impulit me geminus locus in Agesil. IX, 7. ubi haec leguntur: Τόδε γε μὴν πῶς οὐ σαφῶς πρὸς τὸ γενναῖον ἔγνω, ὅτι ἅρματι μὲν νικήσας τοὺς ἰδιώτας οὐδὲν ὀνομαστότερος ἂν γένοιτο· εἰ δὲ φίλην μὲν πάντων μάλιστα τὴν πόλιν ἔχοι, πλείστους δὲ φίλους καὶ ἀρίστους ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν κεκτῷτο, νικῴη δὲ τὴν μὲν πατρίδα καὶ τοὺς ἑταίρους εὐεργετῶν, τοὺς δὲ ἀντιπάλους τιμωρούμενος, ὅτι ὄντως ἂν εἴη νικηφόρος τῶν καλλίστων καὶ μεγαλοπρεπεστάτων ἀγωνισμάτων καὶ ὀνομαστότατος καὶ ζῶν καὶ τελευτήσας γένοιτ' ἄν;

ἐν ἀνθρώποις] Schneiderus malebat τῶν ἐν ἀνθρώποις: sine iusta caussa, quantumvis §. 15. sic dicatur. Similiter tamen deest articulus in his: καὶ βουλοίμην ἄν μοι φίλον ἀγαθὸν γενέσθαι μᾶλλον ἢ τὸν ἄριστον ἐν ἀνθρώποις ὄρτυγα ἢ ἀλεκτρυόνα. Plat. Lys. p. 211. E. HSt. ubi vid. Heindf.

8. οὐκ ἂν εἷς] non *unus* praeco, ut in certaminibus fieri solet.

10. εἴ που βούλοιο] Erasmus bene interpretatur *si quo voles*, eoque factum est, ut in errorem induceretur Weiskius scribendumque ποι crederet, quod recepit Schneiderus. Hoc που pro ποι positum optime excusatur anticipatione illa, cuius vis in omnibus fere adverbiis loci cernitur. Vid. Lobeck. ad Phryn. p. 43. sq. et inprimis Buttmann. ad Soph. Philoct. v. 481. Non aliter videtur που illud explicandum esse, quod legitur III, 2. Cf. ad IX, 7. Non magis necesse erat, ut Schneiderus in Cyrop. I, 2, 16. Heindorfio obsequeretur, quum in omnibus libris haec servaretur lectio: αἰσχρὸν δὲ ἔτι καὶ τὸ ἰόντα που φανερὸν γενέσθαι. Similiter apud Plautum et Terentium aliquoties reperitur *nusquam*, pro quo dici debebat *nullum in locum*. Cf. Cicer. Epp. ad Fam. X, 22, 1. — Restat, ut de sententia h. l.

ρήσοντι πορεύεσθαι, ἐξείη δ' ἂν αὐτοῦ μένοντι τοῦτο πράττειν. Ἀεὶ γὰρ ἂν παρὰ σοὶ πανήγυρις εἴη τῶν βουλομένων ἐπιδεικνύναι, εἴ τίς τι σοφὸν ἢ καλὸν ἢ ἀγαθὸν ἔχοι, τῶν δὲ καὶ ἐπιθυμούντων ὑπηρετεῖν. Πᾶς δὲ ὁ μὲν παρὼν σύμμαχος ἂν εἴη σοί,
11 ὁ δὲ ἀπὼν ἐπιθυμοίη ἂν ἰδεῖν σε. Ὥστε οὐ μόνον φιλοῖο ἄν, ἀλλὰ καὶ ἐρῷο ὑπ' ἀνθρώπων· καὶ τοὺς καλοὺς οὐ πειρᾶν, ἀλλὰ πειρωμένων ὑπ' αὐτῶν ἀνέχεσθαι ἄν σε δέοι· φόβον δὲ οὐκ ἂν ἔχοις, ἀλλ' ἄλλοις παρέχοις μή τι πάθῃς· ἑκόντας δὲ τοὺς πειθομένους ἔχοις ἂν καὶ ἐθελουσίως σου προνοοῦντας
12 θεῷο ἄν. Εἰ δέ τις κίνδυνος εἴη, οὐ συμμάχους μόνον ἀλλὰ καὶ προμάχους καὶ προθύμους ὁρῴης ἄν· πολλῶν μὲν δωρεῶν ἀξιούμενος, οὐκ ἀπορῶν δέ, ὅτῳ τούτων εὐμενεῖ μεταδώσεις· πάντας μὲν

tirones conferre iubeam cap. I. §. 12.

ὑπηρετεῖν] parare seu conficere aliquid scitum aut elegans aut commodum, quod non iam haberent paratum aut quod ipse in animum induxeris parare. Sic recte Weiskius.

12. θησαυρούς γε μὴν ἔχοις] Schaeferus scripsit θησ. γε μὴν ἔχοις ἂν habetque assentientes Bremium ac Reisigium de ἂν partic. p. 126. Vid. tamen supr. ad VII, 12. et sic paullo ante §. 11. post ἀλλὰ bis repetenda ex praecedd. particula est.

13. αὔξε] Male ante Schaeferum legebatur αὔξει, quod ab inusitato praesenti αὐξεῖν repetendum erat. Vid. Schaef. ad Gregor. Cor. p. 915. Cf. supr. IX, 8. in. Veram lectionem h. l. solus omnium servavit Reuchlinus.

κτῶ δὲ αὐτῇ συμμάχους] Post haec verba membrum excidisse, quod ipsis responderet eodem modo, quo antecedd. inter se referuntur, recte suspicatus est Weiskius. Deest enim apodosis huius fere sententiae: σαυτῷ γὰρ ἕξεις συμμαχοῦντας.

15. οὐ μὴ — δύνωνται] Vid. Buttmann. §. 126. 4. Matth. §. 516.

κεκτήσῃ] Praestantissimam hanc verissimamque lectionem debeo Reuchlino; alii κεκτημένος alii etiam κεκτῆσθαι scripserunt, quod unde ortum sit, quis est quin intelligat? De futuro nostro, quod etiam in marg. Steph. commemoratum video, disseruit Buttmannus §. 125. 2. sed de constructione huius loci compara mihi haec exempla: Xenoph. Hellen. V, 1, 14. εὖ δ' ἴστε, ὅταν ὑμῶν ἐγὼ ἄρχω, εὔχομαι οὐδὲν ἧττον ζῆν ὑμᾶς ἢ καὶ ἐμαυτόν. ubi nulla opus mutatione. Ibid. III, 5, 11. καὶ νῦν γε, ἂν φανεροὶ γενώμεθα ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ξυνασπιδοῦντες ἐναντία

συγχαίροντας ἔχων ἐπὶ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς, πάντας
δὲ πρὸ τῶν σῶν, ὥσπερ τῶν ἰδίων, μαχομένους·
θησαυρούς γε μὴν ἔχοις πάντας τοὺς παρὰ τοῖς φί-
λοις πλούτους. Ἀλλὰ θαῤῥῶν ὦ Ἱέρων πλούτιζε 13
μὲν τοὺς φίλους· σαυτὸν γὰρ πλουτιεῖς· αὖξε δὲ
τὴν πόλιν· σαυτῷ γὰρ δύναμιν περιάψεις· κτῶ δὲ
αὐτῇ συμμάχους· * * * * Νόμιζε δὲ τὴν μὲν πατρίδα 14
οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἑταίρους, τοὺς δὲ φίλους τέκνα
σεαυτοῦ, τοὺς δὲ παῖδας, ὅ τι περ τὴν σὴν ψυ-
χήν· καὶ τούτους πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν.
Ἐὰν γὰρ τοὺς φίλους κρατῇς εὖ ποιῶν, οὐ μή σοι 15
δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι. Κἂν ταῦτα πάντα
ποιῇς, εὖ ἴσθι, πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις κάλλι-
στον καὶ μακαριώτατον κτῆμα κεκτήσῃ· εὐδαιμο-
νῶν γὰρ οὐ φθονηθήσῃ.

τοῖς Λακεδαιμονίοις, εὖ ἴστε, ἀναφανήσονται πολλοὶ οἱ μισοῦντες· αὐτούς. Cf. Plat. Apolog. p. 20. D. p. 30. C. Plura laudare longum est. De Latinis satis erit hoc unum attulisse: „Moneo saepius te, ut memineris, Non ego herus tibi sed servus sum.“ Plautus. Praeterea pro μακαριώτατον h. l. μακαριστότατον scribendum esse iudicabat Schaeferus Melett. Critt. p. 65. 5).

φθονηθήσῃ] Editt. nonnullae φθονήσῃ praebent, quod Weiskio aeque posse defendi videbatur. Saepe enim futurum medii passiva significatione usurpari. Hac de re quomodo existimandum sit, accurate exposuit Buttmannus §. 123. 5.

Ἀδικία, tribuitur tyranno VII, 10. Vid. v. ἀδικεῖν.

Ἀδύνατος, qui non potest, imbecillis, seq. infin. I, 12. Cf. Buttmann. §. 127. 5. Matth. §. 532.

Ἀεί, omni tempore, jedesmal: καὶ ἄλλον ὅντινα ἀεὶ τιμῶντες τυγχάνουσι, und wen sie sonst noch jedesmal ehren VII, 2.

Ἀθλητής, ὁ, athleta IV, 1. Complectitur hoc nomen omnes gymnicos certatores.

Ἄθλιος, miser, opp. εὐδαίμων II, 3.

Ἆθλον, τό, praemium, maxime certaminis, ὁ μισθός, τὸ τοῦ ἀγῶνος βραβεῖον, IX, 3. sqq. 11. ἀποδιδόναι, προτιθέναι.

Ἀθροίζειν, de choragis, qui aptos homines ad certamen convocant invitantque IX, 4.

Ἀθύμως ἔχειν πρός τι VIII, 1. Vid. infr. s. v. ἔχειν.

Αἱρεῖσθαι σῖτον, cibum (sibi) capere, Speise zu sich nehmen VI, 7.

Αἰσθάνεσθαι, sentire, sensibus percipere; animadvertere, videre: cum genit. I, 7. 24. cum accus. X, 4. cum accus. particip. VII, 10. cf. II, 17. (Buttm. §. 131. 4. 6. Matth. §. 549. 4.) cum nominat. particip. VI, 1. cum partic. ὅτι I, 6.

Αἴσθησις, ἡ, sensus: σαφεστέρας τὰς αἰσθήσεις παρέχεσθαι, certiorem sui sensum praebere I, 6.

Αἶσχος, τό, deformitas VIII, 6. Cf. Cyrop. II, 2, 29.

Ἀκήρατος, ον, integer, incorruptus III, 4.

Ἀκίνδυνος, ον, tutus: ἐν ἀκινδύνῳ εἶναι, in tuto esse II, 10. ib. dic. ἐν ἀσφαλείᾳ καθεστάναι. Adverb. ἀκινδύνως VII, 10.

Ἀκούειν, cum accus. rei VI, 9. cum accus. rei et gen. person. VII, 1. Buttm. §. 119. 5. 3) **). Matth. §. 372.

Ἄκουσμα, τό, quodcumque auditur I, 4. Cf. ἀκρόαμα.

Ἀκρατεῖς, οἱ, quibus opp. οἱ σοφοί, ii sunt, qui solis corporis indulgentes voluptatibus graviores res, in quibus animi virtus requiritur, negligunt V, 2.

Ἀκρόαμα, τό, i. q. ἄκουσμα. Vid. Bekker. Anecdd. Graec. I, 372. Ernest. et Wolf. Excurs. VIII. ad Sueton. Schellii adnot. ad Cic. pr. Arch. p. 199. sq. Brem. ad Nep. Att. XIV, 1.

Ἀκροπόλεις ἰσχυραί IV, 7.

Ἄκων, ουσα, ον, invitus, coactus, opp. βουλόμενος I, 34.

Ἀληθῆ λέγειν, vera dicere I, 10. Adverb. ἀληθῶς, vere, revera, i. q. τῷ ὄντι, VII, 9.

Ἀλκή, ἡ ἐν πολέμῳ, bellica virtus, fortitudo IX, 6.

Ἄλκιμος, ον, fortis, animosus V, 3.

Ἀλλά, at, particula adversativa, servit obiectioni vel occupationi poniturque in initio orationis I, 8. 14. 20. II, 1. 10: neque raro cum affirmatione quadam dicitur et respondet germanico ja, fürwahr v. c. II, 5, VII, 13. VIII, 1: post negativam sententiam est sed, immo, sondern, im Gegentheil I, 8. 24. 30. 32. IV, 1. XI, 7. 8. hinc οὐ μόνον — ἀλλὰ καί, non solum — verum etiam VI, 1. 8. XI, 9: in cohortationibus agedum, igitur, wohlan XI, 15: ἀλλ' ἄρα, vid. ἄρα: ἀλλά — γε, at certe I, 16.

II, 2: ἀλλὰ καί—γε, vid. γέ: ἀλλ' ἤ, nisi, praeterquam, post interrogationem V, 2. (vid. Hermann. ad Viger. p. 812.): ἀλλὰ μέντοι, at vero, aber freilich; aber doch I, 24. IV, 3: ἀλλ' ὅμως, verumtamen, praeced. μέν VI, 9: ἀλλὰ μήν, sequent. καί, at vero etiam, quum scriptor ad aliam novamque rem transit III, 10. 12. X, 6: ἀλλ' οὖν, at saltem, at certe; tamen, praeced. ἐὰν καί II, 9. Cf. Schneider. ad Memorab. Socr. IV, 4, 21.

Ἀλληλοφόνοι, se invicem occidentes III, 8.

Ἄλλος, alius; ἄλλοι, alieni, peregrini, opponuntur civibus et tyranno II, 10: ἄλλα ἐν ἄλλῃ χώρᾳ ἐστὶν ἀξιοθέατα, alia in alia regione spectatu digna reperiuntur I, 11: ἄλλους μέν—ἄλλοις δέ V, 2: οἱ ἄλλοι, reliqui I, 13. III, 12. VII, 3. 4. (vid. Buttm. §. 114. 5. Matth. §. 265. 4.): ἄλλο τι ἤ, numquid aliud — quam? i. e. nonne? I, 23. Cf. Buttm. §. 137. p. 581. Matth. §. 287. 8.

Ἄλλως τε καί, quum alia quavis ratione, tum hac i. e. praesertim, zumal, vorzüglich, insbesondre, seq. ὁπόταν VI, 11. Vid. Hermann. ad Viger. p. 780. sq. Buttm. §. 137. p. 582. Matth. §. 597.

Ἄλυπος, ον, non molestus XI, 9.

Ἅμα, simul: coniungitur cum particip. ἀπολογεῖται ἅμα πράττων i. e. defendit se in ipso fere facto II, 17: ἅμα τε — καί, quum — tum I, 12. ἅμα—καί VI, 14. ubi vid. animadv.

Ἀμφί, vid. ἔχειν.

Ἀμφότεροι, ambo I, 2, 10. VIII, 3. Differt hoc nomen ab altero ἑκάτεροι, ut accurate docet Ammonius p. 14. Ἀμφότεροι, inquit, καὶ Ἑκάτεροι διαφέρουσιν. Ἀμφότεροι μὲν γὰρ ἐροῦμεν, ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὸ αὐτὸ πράττωσιν· Ἑκάτεροι δὲ, ἐπειδὰν χωρὶς ἑκάτερος τὸ ἑαυτοῦ πράττῃ. Vid. Wyttenb. ad Plutarch. Moral. p. 1060. sq. ed. Oxon. Tom. II. p. 335. sq. Lips.

Ἄν. De hac particula omnium subtilissima, quae tam proprium ac suum in Graecorum lingua quasi domicilium habet tamque praecipua potestate dominatur, ut caeterae linguae cultiores, quod cum ea comparandum sit, vix habeant, aureolum libellum edidit Reisigius, eumque diligenter lectitent necesse est, quicumque huius particulae vim et usum accurate voluerint cognoscere. Sed quum non tironibus scripta sit Reisigii commentatio, nobis ne nunc quidem ab usitata via recedere licuit.

I. Ponitur ἄν in sententiis absolutis s. non aliunde pendentibus A.) cum optativo, qui tum potentialis dicitur modus et rem verisimilem esse vel fieri posse indicat, quod germanice ich möchte, dürfte, könnte vel vielleicht, ac latino coniunctivo praesentis vel perfecti exprimitur, ita ut eiusmodi loquutio saepe futuri etiam significationem induat. Vid. I, 8. 13. 16. 21. II, 11. VII, 8. et de interrogationibus I, 1. IV, 5. VI, 13. 14. al. (vid. Buttm. §. 126. 13. Matth. §. 513. sq.): B.) cum optativo post optativum cum εἰ conditionali particula: vid. εἰ.

II. Legitur in sententiis aliunde pendentibus A.) cum coniunctivo post particulas temporales; vid. πρίν: B.) in sententiis relativis, maxime cum coniunctivo, ubi generalis vel aliquanto incertior sententia significatur Latinique relativis addere solent cumque (quicumque, si quis) I, 11. 14. 19. 20. 38. II, 8. (vid. Buttm. §. 126. 8. Matth. §. 527.): I, 26. VI, 13. VII, 9. ubi est aoristi coniunctivus, qui cum lat. futuro exacto congruit (Buttmann. §. 126. 12.). Cum his tamen exemplis non debent confundi verba c. I. §. 7. ὅπως ἂν αἴσθοιτο. hic enim optativus ad potentialis modi rationem accedere putandus est. Cf. I, 1. Buttm. §. 126. 8, 3. Matth. §. 528. 2).

III. Manifestissima huius vis particulae est, ubi participio addita format participium quasi optativi vel coniunctivi, quo caeterae omnes linguae carent; sic IX, 9. et eodem modo cum infinitivo I, 3. 17. 33. VIII, 3. X, 3. al. Vid. Buttmann. §. 126. 14. Matth. §. 598.

IV. In eodem membro repetitur IX, 9: omittitur, ubi ponendam fuisse credideris; vid. ad XI, 12.

Vagam eius sedem esse, notum est omnibus; sed primo loco eamdem poni posse, id affirmare non ausim. Vid. tamen Heindorf. ad Plat. Phaedon. p. 87. A. HSt.

Ἄν, contractum ex ἐάν, in hoc libro saepissime legitur. De construct. vid. s. ἐάν.

Ἀνά, in, per, de loco, in maioris ampliorisque spatii significatione (vid. Buttm. §. 134. p. 550.): οἱ ἀνὰ τὴν χώραν, qui per agros vivunt, rustici, agricolae X, 5. ubi iidem paullo aliter dicuntur οἱ ἐν τῇ χώρᾳ ἐργάται, quibus opponuntur urbium incolae: ἀνὰ στόμα ἔχειν, i. q. διὰ στόματος ἔχειν (Cyrop. I, 14, 25.), semper in ore habere, immer im Munde führen VII, 9.

Ἀναγκάζειν, cogere, de varia necessitate dicitur, quam praesens rei conditio affert, IV, 5. 6. V, 2. 3: τὸν ἐνδεῶς τι ποιοῦντα λοιδορεῖν τε καὶ ἀναγκάζειν, obiurgare et coercere i. e. necessitatem imponere, ut facienda recte atque ordine faciat IX, 2.

Ἀνάγκη, necessitas, dic. de variis cogendi necessitatisque modis: οὐδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης (non coactus) ὑπηρετεῖ I, 37. ὁ ἀνάγκης δεόμενος, qui ut faciat officium cogendus i. e. suo incommodo, poena, impellendus est, bei welchem man Zwangsmittel anwenden muss IX, 3. ἀνάγκην προστιθέναι ibid. §. 4: ἀνάγκη ἐστί, i. q. ἀναγκαῖον ἐστί, necesse est, seq. infin. II, 8. et omisso ἐστί IX, 10. X, 8. τῷ τυράννῳ ἀνάγκη ἐκ μειόνων γαμεῖν I, 28. c. infin. et accus. V, 3. VIII, 8. IX, 2. X, 7.

Ἀνακηρύττειν, publice renunciare, τὴν νίκην XI, 8.

Ἀναλαμβάνειν δόξαν λαμπράν, sibi assumere, vindicare sibi gloriam splendoremque, quod uno verbo dicere licebat λαμπρύνεσθαι II, 15.

Ἀναλοῦν, forma verbi minus frequens quam ἀναλίσκειν (vid. Schaef. ad Greg. Cor.

p. 706. 916. Buttmann. §. 102. p. 340. Matth. §. 222.), impendere pecunias, εἰς τὴν πόλιν XI, 1.
Ἀναμιμνήσκεσθαι VI, 7. Vid. Buttmann. §. 101. p. 378.
Ἀνάπαυσις πολέμου ἐμοὶ γίγνεται, mihi datur belli (eiusque laborum) requies II, 11.
Ἀναπτύσσειν, expandere, explicare: ἀνεπτυγμένα θεᾶσθαι, ad spectandum explicita II, 4.
Ἀναστρέφειν, invertere: τοῦτο ἐμοὶ ἔμπαλιν ἀνέστραπται, mihi huius rei plane inversa ratio est, hoc in contrariam partem mihi cedit III, 14.
Ἀναφαίνειν, conspicuum facere: τὰ καλὰ λαμπρότερα ἀναφαίνειν, pulchra (quae placent) illustriora reddere VIII, 6. ubi opp. τὰ δυσχερῆ ἀφανίζειν.
Ἀνδραποδώδεις, homines servili ingenio praediti, illiberales V, 2. ubi vid. notata.
Ἀνεπιφθόνως, sine invidia VII, 10.
Ἀνέχεσθαι, tolerare, ferre, pati: ἀνέχομαι πειρώμενος, me tentari patior XI, 11. Vid. Matth. §. 550. Buttm. §. 131. 4. a.
Ἀνήκεστος, ον, insanabilis: ἀνήκεστόν τι ποιῆσαι (ἐργάσασθαι), perniciosum aliquid patrare, quod corrigi s. reparari non potest VI, 15.
Ἀνήκοος, qui non audit, c. gen. rei, quam quis non audire dicitur I, 14.
Ἀνήρ, vir, sensu eminenti, ein Ehrenmann II, 1. Cf. ad VII, 3. et Heindorf. ad Plat. Phaedr. §. 34. (p. HSt. 259. B.): maritus, der Ehemann, Gatte, quem etiam Latini virum dicunt, opp. γυνή III, 3. 4. 7. 10. sine articulo pro indefinito τὶς ponitur VII, 9. VIII, 5: saepe additur substantivis v. c. ἀνὴρ ἄρχων VIII, 5. ἀνὴρ τύραννος XI, 1. Vid. Buttm. §. 109. obs. 1. Matth. §. 430. 7.
Ἀνθρώπινος, humanus, VI, 2. VII, 4.
Ἄνθρωπος, saepe caret articulo. Ἀνθρώποις opponuntur ἄνδρες VII, 3: τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, i. q. ὁ ὄχλος, multitudo II, 3: ἐν ἀνθρώποις, c. superlativ., in vita, est fere nostrum in der Welt XI, 7. ubi vid. adnot. Cf. Schneider. Ind. ad Xenoph. Mem. Socr. v. ἄνθρωπος p. 334.
Ἀνιᾶν, c. accus., dolore afficere, cruciare, (ennuyiren) I, 36. IV, 1. ubi opp. εὐφραίνειν.
Ἄνοπλος, opp. ὡπλισμένος (ἔνοπλος, cum quo saepe confunditur in codd.) VI, 4.
Ἀνταγωνιστής, adversarius, aemulus IV, 1. τοῦ πλούτου, qui cum altero certat de divitiis.
Ἀντέχειν, c. dativ., resistere, impetum alicuius sustinere, es mit einem aufnehmen XI, 15.
Ἀντί IV, 5. al. Vid. Buttm. §. 134. p. 550. Matth. §. 571.
Ἀντίβλεψις, adspectus oculis rectis I, 35.
Ἀντιπαρέχεσθαι VII, 12. ubi vid. notat.
Ἀντιπάσχειν, vicissim pati VII, 12.
Ἀντιπράττεσθαι, adversari, contra alium aliquid moliri II, 17. adn.
Ἀντιτάσσεσθαι, aciem suam contra hostem instruere; in praeterito: in acie con-

tra hostem instructa stare VI, 7.

'Αντίτυπος, ον, contrarius, molestus, opp. ἐπίχαρις IX, 4. Proprie h. v. dic. de iis, quae ictum repellunt. Quod faciunt quae dura sunt et malleo non cedunt, sed eum resultare cogunt.

'Αντιφιλεῖν, vicissim amare, redamare I, 35. VII, 6.

'Αξιοθέατος, ον, spectatu dignus I, 11.

'Αξιος, ία, ον, c. gen. de pretio dicitur II, 2. 4. III, 12.

'Αξιοῦν τινά τινος, aliquem aliqua re dignum iudicare VII, 9. XI, 12: aequum credere (iure aliquid se facere posse putare, sibi arrogare — plane ut postulare ap. Plaut. Amphitr. I, 1, 205. II, 2, 157.) postulare, velle I, 13. V, 5.

'Απάγχεσθαι, laqueo sibi gulam frangere, se strangulare VII, 13. Buttm. §. 122. 2.

'Απαλλάττεσθαι, decedere, v. c. τυραννίδος, μεγάλου κακοῦ, id abiicere, eo se expedire VII, 11. 12. cf. ibid. §. 13.: οἱ ἀπαλλασσόμενοι, qui aliquid amittunt, rei iacturam faciunt, opponuntur τοῖς κεκτημένοις VI, 17.

"Απαξ, semel, sine numeri significatione VII, 11. Cf. Wyttenbach. Ep. Crit. p. 193. ed. Lips.

'Απάρχεσθαι τοῖς θεοῖς, primam cibi particulam (primitias) diis offerre III, 11. Cf. Buttmann. Lexilog. I, 102. sq.

'Απεῖναι. ὁ ἀπών, opp. ὁ παρών XI, 10.

"Απειρος I, 30. ubi vid. animadv.

'Απεχθάνεσθαι, in odium incurrere, invisum esse, ἔκ τινος, propter aliquid VIII, 8.

'Απέχθεια, odium. Vid. διά.

'Απιέναι παρά τινος, discedere ab aliquo I, 13.

'Απιστεῖν, seq. μή III, 11. διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ καὶ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν, propterea quod (illis diffidentes) metuunt ne etc. Cf. Symp. VIII, 34: ὁ ἀπιστούμενος, cui non habetur fides III, 10. Buttm. §. 121. 5. Matth. §. 490.

"Απιστα λέγειν, incredibilia, non verisimilia dicere I, 9.

'Από, de loco, ex, ab: ὑπανίστασθαι ἀπὸ τῶν θάκων, assurgere de sedibus (honoris caussa) VII, 2: de omnibus rebus usurpatur, ex quibus quid oriri vel provenire dicitur et quae occasionem vel opportunitatem praebent, ut aliquid fieri possit: εὐφραίνεσθαι ἀπό τινος, delectari ab al. re (Cic. Orat. c. 57. §. 195.) IV, 1. χάριν κτᾶσθαι ἀπό τινος VIII, 2. cf. X, 3. XI, 1. 6. I, 10. VIII, 2: hinc saepe locum habet, ubi poni etiam ἐκ vel παρά vel solus genitivus potorat: I, 28. 38. VIII, 4. ὁ ἀπὸ τῶν δορυφόρων φόβος, metus quem afferunt satellites X, 3. ubi vid. animadv.: ἀπὸ τοῦ δικαίου, iuste IV, 5. Vid. Matth. §. 573. Lobeck. ad Phryn. p. 10.

'Απογεύσασθαι, τινός III, 11. de quo loco dignus est qui conferatur Dio Chrysost. Vol. I. p. 211. ed. Reisk.

'Αποδεικνύναι, ostendere, demonstrare VII, 5.

'Αποδημεῖν, a populo

suo, a patria abesse, peregrinari I, 12.

Ἀποδιδόναι τὰ ἆθλα, praemia (promissa) dare IX, 3.

Ἀποθνήσκειν, interfici, perire II, 16. 18. βιαίῳ θανάτῳ, morte violenta III, 12: ἀποθνήσκειν ὑπό τινος, ab aliquo occidi, quod Latini dicunt perire ab al. (Vid. Brem. ad Nep. XXI, 3, 3. — mori ab ira patris, Valer. Flacc. VII, 484.) X, 4. Vid. Matth. §. 496. 3.

Ἀποκεῖσθαι, reconditum esse II, 4.

Ἀποκρύπτειν, opp. ἀναπτύσσειν II, 4.

Ἀποκωλύειν, seq. genit. infin. prohibere VIII, 1.

Ἀπολαύειν, τινός, ex aliqua re fructum vel suavitatem vel voluptatem percipere I, 24. 30. 36. τινὸς ἀγαθά, commoda percipere ab al. VII, 9. Vid. Schneider. ad Symp. III, 3. Matth. §. 326. p. 314.

Ἀπολαύσεις, αἱ, τῶν ἀφροδισίων I, 26.

Ἀπόλλυσθαι, perire, zu Grunde gehen IV, 6. ὑπό τινος, i. q. ἀποθνήσκειν ὑπό τινος, III, 8.

Ἀπολογεῖσθαι, se excusare, se defendere, seq. ὡς II, 17.

Ἀπορεῖν, de eo dicitur, qui quo se vertat non habet et ob id ipsum animi dubius haeret XI, 12.

Ἀπροφασίστως ὑπηρετεῖν τὰ προστασσόμενα, sine excusatione, sine tergiversatione, prompte et libenter VII, 2.

Ἅπτεσθαι, ut lat. tangere, in re venerea I, 36.

Ἆρα, igitur, in Hierone semel legitur I, 13. ἀλλ' ἆρα ἔρχεται αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα καὶ οἴκοι μένουσι. ubi latino nimirum (doch wohl) exprimi particulam posse putat Hermannus (cf. Cic. pr. Muren. XV, 32.) Possis tamen dicere, ἀλλ' ἆρα esse sed potius, ita ut suppleri debeat sententia negativa, hoc fere modo: hoc non est necessarium (intell. ut ex urbe eant), sed potius etc. Cf. Homer. Il. VI, 418. XII, 320.

Ἆρα, num? quod ibi usurpatur, ubi responsio exspectatur negans id, de quo erat interrogatum. Saepe tamen haec particula sic ponitur, ut affirmans responsio sequi debeat respondeatque latino ne, de cuius simili usu vid. Matth. ad Cic. pr. Rosc. Am. XII, 33. Semel haec particula in Hierone exstat I, 1.

Ἀργαλέος, έα, έον, gravis, molestus, tristis VI, 4. ubi vid. adnot.

Ἀργεῖσθαι (Pass.) dic. de re, quae iners relinquitur et de opere infecto: IX, 9. οὐδ' αὕτη ἂν ἡ σκέψις ἀργοῖτο, non cessaverit, sed fructus civitati varios afferet. Cf. Cyrop. II, 3, 3.

Ἀρετή, bonitas cuicumque rei propria: tribuitur equo generoso II, 2. VI, 15. cf. XI, 5. de tyranno, qui cives suos quam fortunatissimos facit XI, 8. cf. VII, 9. Vid. Schneid. Ind. in Memorab. p. 337.

Ἅρμα, currus i. e. equi iugales currui iuncti XI, 5. Ibid. ἁρματοτροφία legitur et ἅρματα τρέφειν, equos iugales alere.

Ἄρχειν, τινός, imperare II, 17. VI, 14: τὸ ἄρχειν, regnum i. q. τυραννίς, ἡ ἀρχή VIII, 1: ὁ ἄρχων i. q. ὁ τύραννος VIII, 2. al. ἀνὴρ

ἄρχων vid. ἀνήρ: IX, 5. οἱ ἄρχοντες sunt praefecti; qui ibidem §. 4. dicitur ὁ ἄρχων, princeps, Weiskio est idem cum ἀγωνοθέτῃ, Schneidero magistratus is, qui sacra cum choris curat. Pass. οἱ ἀρχόμενοι, opp. οἱ ἄρχοντες, sunt cives, populus (οἱ ἰδιῶται), quos vulgo dicunt subditos, subiectos. Male. Nam subiecti tum dicuntur, si sermo est de gente bello et vi subacta. Hinc apparet, quam parum verecunde loquantur, qui v. c. Saxones Optimi Regis subditos vel subiectos vocant. Med. ἄρχεσθαι, incipere: ἀπό τινος, initium ab aliqua re facere VIII, 2. ἐντεῦθεν — ἀρξάμενον λέγειν I, 2.

Ἀσθενεῖν, debilitatum esse, languere I, 23.

Ἀσφάλεια, conditio eius, qui tutus est ab hostibus II, 9: ἀσφάλειαν παρέχειν τινι, aliquem tutum praestare X, 5. ἐν ἀσφαλείᾳ καθεστάναι opp. ἐν κινδύνῳ εἶναι II, 10.

Ἀσφαλές (ἐστιν) αὐτοῖς ἰέναι I, 12.

Ἀσχολία, eius est, cui nullum est otium, sedulitas, Betriebsamkeit IX, 8.

Ἀτίμητος, inhonoratus IX, 10. ubi in quibusdam libris male legitur ἄτιμος.

Ἄτιμος, turpis I, 27.

Αὖ, proprie rursus, interdum autem, ut I, 38., ex altera parte, quum iis, quae antea dicta sunt, nunc ex ordine opposita quoque adduntur; contra, vicissim I, 30. Hinc saepe cum δέ coniungitur, ut fortius exprimatur oppositio I, 14. VI, 14.: vel ut transitus paretur ad novam rem commemorandam et a praecedentibus diversam III, 1: ἔτι αὖ πολὺ μᾶλλον, auch noch viel mehr I, 29.

Αὔξειν (non αὐξεῖν, a qua forma abstinent scriptores classici) augere (commodis) i. e. prodesse, beare, amplificare II, 15. 17. XI, 13. Pass. αὔξεσθαι, augeri (simpliciter) IX, 8.

Αὐτίκα, statim, continuo, exempli gratia, zum Beispiel, sogleich zum Beispiel, um gleich ein Beispiel anzuführen II, 7. Multi VV. DD. de hac significatione egerunt: Ernest. ad Memorab. Socr. IV, 7, 2. Koen. ad Gregor. Corinth. p. 416. Beck. ad Arist. Avv. 166. 785. Zeun. ad Viger. p. 393. Ruhnken. ad Tim. Lex. p. 56. Latinos continuo, Gallos d'abord dicere monens. Afferunt in hanc rem Virgil. Georg. I, 356. Quid quod ipsum statim similiter legitur apud Quinctil. Inst. Or. XI, 1, 57. Caeterum cf. etiam εὐθύς.

Αὐτόματα, quae ultro se offerunt, affluunt III, 5.

Αὐτός I. ipse a) ubi cum aliquo nomine tamquam per appositionem coniungitur et aut post hoc nomen aut ante articulum ponitur: III, 8. IX, 4. I, 24. (bis) VI, 4. VIII, 6. b) ubi omisso pronomine personali, quod ex tota oratione facile intelligi potest, pro germanico ich selbst, er selbst etc. ponitur; qua significatione nominativus maxime usitatus est: II, 8. V, 2. VI, 3. XI, 3. 5. καὶ αὐτοί, et ipsi I, 17: in casibus obliquis non nisi ab initio orationis, ut in his:

αὐτῶν μὲν γὰρ προφυλάττουσιν οἱ νόμοι VI, 10.
II. Pro simplici pronomine tertiae personae ponitur respondetque nostris encliticis er, sie, es; sed ea significatio non nisi in obliquis casibus, numquam in nominativo locum habet, neque vero umquam primam in oratione sedem occupat: I, 13. 18. 25. IV, 1.
III. idem, sed apud Atticos semper cum articulo, ὁ αὐτός, VIII, 3. ὁ αὐτὸς οὗτος, idem ille (quem dixi) VIII, 5. VII, 9. ubi vid. animadv.
IV. Quum saepe distinguat aliquem ab aliis, etiam solum notat, ut I, 5. Etiam latinum ipse sic dici docuit Goerenz. ad Cic. Acadd. II, 34, 109. p. 198.
V. Legitur etiam pro reflexivo pronomine tertiae pers. II, 8. VI, 14. Vid. Buttm. §. 114. 5. et obs. 4. fin.

Αὐτοῦ, adverb., hic, hoc loco XI, 10. ubi explicari potest domi, in urbe tua. Hoc αὐτοῦ vulgo sic interpretantur, ut elliptice pro ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου positum dicant. Mihi cum Schaefero neutrius generis esse neque quidquam supplendum videtur. Cf. Herodot. I, 30. extrem. καί μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ τῇπερ ἔπεσε καὶ ἐτίμησαν μεγάλως.

Αὑτοῦ, vid. Buttm. §. 114. 5. et obs. 4.

Ἀφαιρεῖσθαι, τινά τι, spoliare aliquem aliqua re (subintell. suum in commodum) VII, 12. Cf. Buttm. §. 118. 4. Matth. §. 418. e.

Ἀφανίζειν, occultare, opp. ἀναφαίνειν VIII, 6.

Ἀφθονία, abundantia, τῶν ἀγαθῶν V, 5.

Ἀφίεσθαι τυραννίδος, dimittere imperium, se abdicare imp. VII, 11.

Ἀφικνεῖσθαι, πρός τινα I, 1. εἰς τὴν πόλιν II, 9. ubi esse potest redire, ἐπανελθεῖν.

Ἀφόβως, sine metu VII, 10.

Ἀφροδίσια, τά, res venereae I, 26. II, 1. VII, 3: voluptas ex re venerea I, 29. 30. VII, 5. cf. I, 4: τὰ παιδικὰ ἀφροδίσια, amor puerorum, congressus cum amasiis I, 29.

Ἀφροδισιάζειν, voluptate venerea frui, de viro: ἀφροδισιάζεσθαι, stuprum pati, de muliere III, 4.

Ἀφυλαξία, conditio eius, qui non habet custodes VI, 4.

Ἀχάριστος, ον, ingratus, iniucundus I, 24. τῶν ἀχαρίστων ὀσμῶν. ubi tamen in nonnullis iisque praestantibus libris legitur ἀχαρίτων. Vid. ad IX, 4.

Ἄχθεσθαι, τινί, opp. ἥδεσθαι I, 4. gravari, graviter ferre I, 36.

Ἄχρηστος, ον, inutilis: γάμος, nullam afferens voluptatem I, 27.

B

Βάρβαροι, opponuntur Ἕλλησιν VI, 5. Peculiarem libellum de hac voce edidit Frid. Rothius Norimb. 1814.

Βαρύς, opp. κοῦφος I, 5. coniungitur cum φόρημα VIII, 10.

Βέβαιος, stabilis, firmus, de amicitia III, 7.

Βία, violentia: dat. βίᾳ adverbii vices sustinet I, 33. ubi opp. μετὰ φιλίας. cf. VII, 7. βίᾳ ἀποθνήσκειν ὑπό τινος, violenta morte exstingui X, 4. cf. III, 12.

Βιάζεσθαι, vi opprimi: οἱ βεβιασμένοι, vi subacti II, 12. quod antea dixerat οἱ τυραννευόμενοι.

Βιβρώσκειν, edere I, 24.

Βίος, vita i. e. vitae genus I, 2. al.

Βιοτεύειν, vivere, ἀσφαλῶς III, 13.

Βοηθεῖν, τινί, succurrere X, 4.

Βόσκημα, τό, pecus VII, 3. ubi antea dicitur τὰ ἄλογα ζῶα.

Βούλεσθαι, velle, cupere, ad aliquid propensum esse c. inf. III, 6. VIII, 9. X, 8: βουλομένοις opponuntur ἄκοντες I, 34. cf. ib. §. 33. Hoc verbum quid differat ab altero ἐθέλω, exposuit Buttmannus, egregius harum rerum magister, Lexilog. I, 26. sqq.

Βουλή, consultatio II 16.

Γ

Γαμεῖν, τινά, in matrimonium ducere (nam nubere est γαμεῖσθαι) I, 28.

Γάμος, ὁ ἐκ μειζόνων — ὁ ἐκ τῶν ὁμοίων I, 27.

Γάρ, enim, nam, semper reddit rationem antecedentis sententiae vel expressae vel intellectae: I, 3. 9. 10. 12, 14. VII, 7. πῶς γὰρ ἂν φαίημεν; qui enim diceremus? i. e. nequaquam possumus dicere: respondetque interdum germanico nämlich V, 1. VI, 2. (cf. Buttm. §. 156. p. 574. Matth. §. 615. p. 598. sq.): saepissime usurpatur in interrogationibus, ubi huius vis particulae ita explicanda est, ut nescio, vel dic mihi, vel simile quid intelligatur. Vnde Latini quisnam vel nam quis, Germani denn dicunt. Vid. VI, 14. III, 10: τί γάρ; quid enim? (quid est enim, quod opponi possit?) i. e. freilich, natürlich I, 22. qua formula utitur, qui de eo, quod dictum sit, nullam sibi dubitationem esse significat. Cf. Heindorf. ad Plat. Sophist. §. 38. (p. HSt. 252. C.) ad Horat. Satir. I, 1, 7. Praeterea γάρ etiam cum aliis particulis coniungitur: καὶ γάρ, etenim, namque II, 13. VII, 3. 4. al. γὰρ δή, nam profecto, denn warlich I, 33. VII. 2. καὶ γὰρ δή, etenim, profecto, denn fürwahr ja, denn wirklich I, 37. μὲν γάρ, vid. μέν.

Γαυροῦσθαι, exsultare, superbire, efferri, ἐπί τινι II, 15.

Γέ, enclit. particula, de qua princeps criticorum Hermannus haec praecepit: „Quamquam et μέν et γέ plerumque per quidem exprimi possunt, tamen ipsae inter se multum differunt. Vtraque restrictiva est, sed μέν ad totas enunciationes, γέ ad partes enunciationum, spectat. Deinde μέν excludit alia, γέ non excludit, sed ita tantum distinguit, ut id, quod distinguitur, emi-

niere ante alia significetur. Hinc μέν habet particulam δέ, quae ei opponatur; γέ nullam habet particulam oppositam. Distinctio illa, quae fit per γέ, duobus modis fieri potest, aut ut minimum aut ut maximum commemoretur: quo fit, ut γέ videri possit contrarias habere significationes, cuiusmodi sunt quidem et vel sive etiam."

I. Ac primo quidem, idque plerumque, minimum indicatur, ut γέ sit quidem, certe, wenigstens; restringiturque oratio ad unum aliquid, quod nunc maxime respicimus, nihil curantes, quid de aliis rebus praedicetur: τῶν γε πολυτελῶν ὀσμῶν τούτων, αἷς χρίεσθε, τοὺς πλησιάζοντας οἶμαι μᾶλλον ἀπολαύειν ἢ αὐτοὺς ὑμᾶς i. e. ex pretiosis quidem unguentis, quibus ungimini, familiares vestros puto plus percipere voluptatis quam vosmet ipsos — utrum ex aliis etiam rebus alii plus voluptatis percipiant nec ne, hoc nihil curo I, 24. cf. I, 7. Iam vero quum illud verbum, ad quod huius γέ accessione sententia restringitur, ob id ipsum ante omnia emineat, haec particula saepe additur vocabulo, in quod maximum orationis pondus cadit. Hinc sexcenties cum pronominibus, personalibus maxime et demonstrativis, copulatur: ἔγωγε, ego quidem, I, 4. 16. σύ γε I, 7. ἡμεῖς γε nos certe VI, 9. ἔμοιγε (at numquam in encliticis v. c. μοί γε, quae ratio admitti nequit; aliud est ἐμέ γε, quod passim legitur) I, 36. ἐν ᾧ γε I, 27.

II. Altera ratio est, qua per γέ particulam id, quod minimum est, distinguitur, ita ut nostro eben, gerade, respondeat aut ut id, quod maximum est, cum nostro gar et latino etiam, vel, congruat: πῶς ὑπ' ἄλλου γέ τινος οἴεσθαι χρὴ αὐτοὺς φιλεῖσθαι; wie kann man glauben, dass sie gar von irgend einem Andern geliebt werden? III, 9. cf. οὐδέ.

III. Cum aliis particulis consociatur rei multis modis limitandae et confirmandae caussa: ἀλλά — γε vid. supr. v. ἀλλά: καὶ μὴν — γε, ita ut inter μήν et γέ aliud interponatur vocabulum, vid. καί: μέν γε, ita ut γέ sit certe vel etiam cum Germanorum dubitativa particula doch comparari possit et ad praecedentia confirmationis caussa referatur, μέν autem sequenti δέ respondeat VIII, 9. ubi vid. animadv. In talibus caussalis particula non omissa omnino est, quod placuisse quibusdam video, sed quae per γάρ certius fidentiusque affertur caussa, per γέ cum maiore quadam dubitatione significari videtur, ita ut qui sic utatur particula in caussa reddenda simul alterius indicium atque experientiam exquirere velle existimandus sit: ὥσπερ γε καί, wie immer doch auch, wie ja doch auch I, 24. VI, 15: γέ τοι, certe quidem, wenigstens doch, doch wenigstens, in afferenda sententia praecedentibus quodammodo opposita I, 14. VI, 6. γὲ μέντοι, certe tamen, IX, 1: γὲ μήν, certe vero, doch gewiss, gewiss doch, quod saepe in continuenda oratione cum maiore vi ponitur pro δέ (latino autem vel porro solent m-

terpretari) VIII, 7. X, 5. 8. XI, 12: καί — γε, et quidem, atque etiam, quin etiam, und zwar, und sogar, und auch vel ja auch, si quid fortius graviusque praecedentibus adiicitur I, 22. III, 8. VII, 8. VI, 18. IX, 7. II, 1. καὶ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ὄψων καὶ ἀφροδισίων γε ἀπεχομένους, ubi quod γέ in plurium rerum enumeratione infertur, ἀφροδίσια ab illis alteris rebus genere suo diversa esse et ad aliam novamque rerum classem pertinere significat. Praeterea particularum καί — γε frequentissimus usus est in responsionum initiis, ubi affirmatio latino etiam exprimi potest: καὶ οἶδά γ', ὅτι τούτῳ κρίνουσιν οἱ πλεῖστοι, und ich weiss auch; o ja, ich weiss, dass etc. I, 17. Quemadmodum his omnibus locis, ubi καί — γε legitur, γέ id, quod maximum est, significare vidimus nec vero illa verba c. VIII, §. 1. ἀλλὰ καὶ πλεονεκτεῖ γε τῆς ἰδιωτείας, in quibus haerebat Schneiderus, ullam habeant difficultatem (ἀλλὰ καί — γε, sondern auch gar, sondern gar noch): ita nihil est, ut opinor, cur γέ post καί minimum etiam exprimere posse neges. Certe sic interpretandus videtur locus III, 14. καὶ ἀντί γε τοῦ εἴργειν ἐκ τῶν ἱερῶν, ἀντὶ τούτου καὶ εἰκόνας ἱστᾶσιν τῶν τὸ τοιοῦτο ποιησάντων i. e. und anstatt sie wenigstens von den Tempeln auszuschliessen, anstatt dessen sezzen sie ihnen sogar Ehrensäulen. At Hermannus hunc quoque locum vulgari ratione intelligendum censet. Sed satis de καί — γε: de νῦν γε vid. νῦν. Sequitur ἐπεί — γε, vel interiecto vocabulo vel non interiecto, quoniam quidem (vid. Sallust. Catil. 31. fin.) i. e. quandoquidem, weil denn VII, 3. ubi dicere poteris nam certe, nam — quidem: ὁπότε γε, quandoquidem III, 11. ἐπειδάν γε, quum quidem, quandoquidem VIII, 7. paullo aliter II, 9: ὅταν γε, καὶ ὅταν γε III, 4. VIII, 9. IX, 10. ubi, nisi wann denn, wann ja dicere volueris, ut apto vocabulo exprimi hae particulae possint vehementer vereor. Nam profecto tam γέ quam aliae multae graeci sermonis particulae hanc habent rationem, ut vis earum saepe sentiri tantum neque vero germanice nec latine satis commode reddi queat. Quae quidem et germanicae et latinae linguae penuria sola pronunciatione vocisque intentione quodammodo compensari debet neque audiendi sunt, qui particulas, suavia illa et dulcia orationis condimenta, ubique fere spernant atque expletivam illam rationem iactitantes boni officium interpretis ipsi nequaquam expleant.

Γεραίρειν, praemio ornare: honore afficere, venerari VII, 2.

Γῆ, terra, agri IX, 7.

Γίγνεσθαι et γίνεσθαι (nam utrumque legitur in Xenophonte) nasci, oriri: αἱ τιμαί ἔμοιγε δοκοῦσιν ἐκ τῶν ἐναντίων τούτοις γίγνεσθαι VII, 8. γίγνονται κακοῦργοι ἐν πόλεσιν, exsistunt, sie stehen auf X, 4; fieri, varia ratione v. c. ἀλληλοφόνοι γεγενημένοι, die an einander zu Mördern geworden sind III, 8. δαπάναι

γίγνονται, sumptus fiunt IX, 11. γίγνεται ἐμοὶ ἀγαθά, mihi contingunt bona III, 5. cf. IV, 2. σχολὴ γίγνεται ἐμοί, mihi fit otium, nanciscor otium I, 1. εἰρήνη, πολέμου ἀνάπαυσις II, 11: i. q. effici, curari IX, 4. τὰ γιγνόμενα, quae usu veniunt, quae fieri solent IX, 3: Aor. γενέσθαι, esse VI, 1. IX, 9. al. cf. I, 2: διὰ χαρίτων, δι' ἀπεχθείας γίγνεσθαι, vid. διά: ἐξ ὀφθαλμῶν γίγνεσθαι, ex oculis, e conspectu abire, aus den Augen gehen VI, 13. ubi deinceps dicitur: πρὶν ἂν ἔξω τῆς τούτου ἐπικρατείας γένηται.

Γιγνώσκειν, cognoscere: nosse V, 1.

Γνώμη, mens, opp. ὀφθαλμοί II, 5.

Γοῦν (γε οὖν), certe igitur, certe quidem, demzufolge wenigstens, wenigstens gewiss, etiam simpliciter wenigstens, doch II, 8. III, 3. X, 8. In his γέ restringit, οὖν vel concludit vel confirmat. Quod vero γοῦν contendunt significare enim, id falsum esse nemo negaverit, qui huius particulae naturam recte perpenderit. Contra verissime monet Schaeferus (ad Dionys. Hal. Comp. Verb. p. 271. sq.), rarius legi γε οὖν, interdum tamen has particulas dirimi interserto ἄν.

Γυμνικοὶ ἀγῶνες, certamina gymnica, ludi gymnici, in quibus nudi certabant athletae IX, 11.

Γυνή, mulier, femina I, 28: uxor, die Gattinn, Ehefrau III, 3. 4. al. opp. ἀνήρ.

Δ

Δαπανᾶν, pecuniam impendere, sumptus facere, εἴς τι VIII, 9. XI, 1. πῶς οὐκ ἀνάγκη καὶ δαπανᾶν εἰς τούτους (in eorum stipendia) ἥδιστα X, 8.

Δαπάνη, sumptus IV, 4. 6. IX, 11. οἰκία ὑπερβαλλούσῃ δαπάνῃ κεκαλλωπισμένη, domus insigni sumptu (insigniter et magnifice) exornata XI, 2.

Δαπάνημα, τό, IV, 4. i. q. δαπάνη.

Δέ, praeterquam quod ad μέν refertur et autem, vero significat, 1) ponitur, ubi novum quid praecedentibus adiungitur, his oppositum, vel aliquo modo ab his diversum, ut germanicis particulis aber, dagegen, hingegen, und, explicari queat; cf. I, 8. 28. II, 6. III, 14. IV, 4. VI, 3. 4. 14. VII, 3. inservitque continuandae orationi; cf. I, 19. II, 1. 3. 9. 16. III, 6. IV, 1. 5. V, 1. 2. VI, 1. 9. VII, 1. IX, 9. all. ubi respondet germanico nun, aber, ferner, qua potestate etiam Latinorum particulae vero, autem (vid. Brem. ad Corn. Nep. Att. V, 4.), sed (hoc sexcenties apud Sallustium) dicuntur: 2) ab initio orationis, cum quadam affirmatione, ut latinum vero, sane I, 10. II, 6. III, 5: 3) coniungitur cum aliis particulis v. c. δ' αὖ vid. αὖ: δὲ δή, nun aber, nun hingegen II, 10: δὲ καί, vero etiam, aber auch, ita ut καί ad sequentia pertineat et ante hoc ipsum ponatur voca-

bulum, in quo maxima vis inest, I, 28. VI, 7. IX, 9: καί — δέ, aber auch, et autem, quin etiam, (similiter,) apud Atticos plerumque uno aut pluribus verbis interpositis usurpantur (Cf. Herm. ad Viger. p. 847. Schneider. ad Aesop. p. 11.) et a δὲ καί sic differunt, ut καί non ad unum aliquod vocabulum, quod inter alia emineat, referatur, sed totam orationem cum praecedentibus arctius coniungat; vid. III, 2. VI, 14: ἔτι δέ vid. ἔτι.

Δεδιέναι, τινά, metuere al. VI, 15, Vid. Buttmann. §. 101. p. 352. Matth. §. 229.

Δεῖ, oportet, decet, c. acc. pers. et infin. II, 15. VI, 11. 14: δεῖ μοί τινος, opus est mihi re VIII, 10. Particip. τὰ δέοντα, ea quibus opus est, necessaria, i. q. τὰ ἐπιτήδεια, VIII, 9. et X, 2. ubi de iis intell. quae ad victum cultumque sunt necessaria: εἰς τὸ δέον, ita ut expedit, utiliter XI, 1.

Δεινός, terribilis V, 3. XI, 3: magnus, vehemens, atrox I, 28. VI, 8.

Δειπνεῖν, coenare I, 17. ubi additur accusativus δεῖπνον, ut Latini dicunt coenam coenare. Cf. ad II, 8.

Δεῖσθαι, τινός, indigere al. re IV, 5. VIII, 9. X, 1: τινὸς παρά τινος, petere aliquid ab al. I, 33.

Δεσμεύειν, in vincula conilcere VI, 14. VII, 12.

Δεσπότης, dominus, herus, opp. δοῦλος X, 4.

Δέχεσθαι, excipere, τινὰ προσιόντα III, 2.

Δή 1) iam: νῦν δή, nunc iam, jetzt (so) eben, cum praeterito I, 27. (vid. Stallbaum. ad Plat. Phileb. p. 105.): 2) servit argumentationi et conclusioni, etiam repetitioni, ergo, igitur, daher, also, nun, I, 4. 7. II, 12. VII, 5. IX, 1: 3) intendit, profecto, sane, quidem, ja, doch, allerdings, wahrhaftig; vid. I, 4. extrem. II, 11. VIII, 6. XI, 8: 4) cum imperativo, in exhortationibus, age, quaeso, ἴθι δή, wohlan denn VIII, 3. cf. ibid. §. 4: 5) ironice, scilicet: sic I, 1. Hiero mirabundus, quid tandem illud sit, quod ipse rectius quam Simonides noverit, ita interrogat: καὶ ποῖα ταῦτ' ἐστίν, ὁποῖα δὴ ἐγὼ βέλτιον ἂν εἰδείην σοῦ; quod recta interrogatione ita diceres: nun (ei) was sollte ich denn besser wissen als du? 6) copulatur cum aliis particulis: γὰρ δή, καὶ γὰρ δή; vid. γάρ: δὲ δή, vid. δέ: μὲν δή, vid. μέν.

Δῆλον ὅτι, quod poterat etiam coniuncte scribi δηλονότι, nimirum, offenbar III, 3. Vid. de hac voc. disputationem Buttmanni in Ind. graec. ad Plat. dial. IV. p. 218.

Δηλοῦν, explicare, indicare I, 3. (§. 1. erat διηγήσασθαι) VI, 1. II, 18.

Δημοσίᾳ, (dat. fem. adiect. δημόσιος) publice, opp. ἰδίᾳ XI, 9.

Δήπου, scilicet, nempe, opinor, doch wohl, ohne Zweifel, sollt ich meinen I, 27. II, 15. III, 1. 7. VI, 11. etc.

Διά I. c. gen. per 1) de loco διὰ πολεμίας πορεύεσθαι II, 8: 2) de instrumento, quo quid fiat I, 9. 5. ἥδεσθαι, ἄχθεσθαι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, λυπεῖσθαι διὰ τῆς ψυχῆς, διὰ τοῦ σώματος. Sic τὰ διὰ τῆς ὄψεως θεάματα, ea quae

oculis cernuntur, quae per oculos praebentur spectacula I, 11. διὰ τῆς ἀκοῆς πλεονεκτεῖν, plus voluptatis percipere auribus I, 14. cf. II, 5. 11. δι' αὐτοῦ ποιεῖν τι, per se ipsum facere, non per alium IX, 3: 3) variis inservit orationis circumscribendae modis: διὰ φιλονεικίας, per contentionem i. e. φιλονεικῶς IX, 7. διὰ χαρίτων γίγνεσθαι, in gratia esse, ad gratiam colligendam valere, opp. δι' ἀπεχθείας γίγνεσθαι, cum offensione hominum fieri, odiosum esse IX, 2. ibid. §. 1. est διὰ χαρίτων εἶναι, cui opp. πρὸς ἔχθραν ἄγειν.

II. cum accus. propter: διὰ τὸ εἰδέναι, propterea quod scit I, 37. διὰ φόβον, propter metum (prae metu) I, 38. cf. V, 2. διὰ ταῦτα, propterea III, 3. cf. IV, 1. 2) per, cum acc. personae, cuius opera vel beneficio fieri quid dicitur: διὰ τὰς πατρίδας ἀσφαλῶς ἕκαστος βιοτεύει τῶν πολιτῶν III, 13. — Cf. Buttmann. §. 134. p. 550. Matth. §. 580.

Διάγειν, transigere, traducere, τὸν βίον VII, 10. νύκτα καὶ ἡμέραν ibid.: μετρίως διάγειν, vitam mediocrem agere I, 8. ubi vid. adnotat. διάγειν ἐν συμποσίοις, conviviis interesse VI, 2: construitur cum participio III, 11. οὔτε σιτίοις οὔτε ποτοῖς πιστεύων διάγει, neque esculentis neque potulentis umquam (ullo vitae tempore) fidit. Cf. II, 8. Buttmann. §. 131. obs. 8. Matth. §. 553.

Διαιρεῖν, dividere, distribuere IX, 5.

Διαιτᾶσθαι, vivere: I, 19. μετρίως, tenui, mediocri victu uti.

Διάκονος, minister: dic. de servo cibos potusque ministrante III, 11. Διάκονοι honestiores erant quam δοῦλοι.

Διακούειν, ad finem usque audire, accurate et diligenter VII, 11.

Διαλέγεσθαι, τινί, colloqui cum al. VIII, 5.

Διαμένειν, permanere, servari (non violari) III, 4.

Διαπράσσειν, perficere VIII, 7.

Διατελεῖν, cum particip. II, 18. ἔχων διατελεῖ, semper habet, habere solet. Vid. Buttmann. §. 131. obs. 8. Matth. §. 558.

Διαφέρειν, differre: τῇ διαφέρει ὁ τυραννικός τε καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος I, 2. τὰ διαφέροντα ἐν ἑκατέρῳ, quae in utraque (vita) discrimina sunt I, 3: praestare, τινός, alicui VII, 3. ubi additur πλεῖστον: τινός τινι, alicui al. re VII, 3. I, 7. (ubi margg. Villois. Steph. Leoncl. εἴ τι διαφέρει habent; vid. Lobeck. ad Phryn. p. 594.): τινί, aliqua re excellere II, 2: ἔν τινι, in re excellere I, 8: ἔν τινι πολὺ διαφ. τινος, multum praestare alicui in re II, 2.

Διαφερόντως, eximie: πολύ, multo magis, exquisitissime I, 29. ἐπείπερ τιμᾶσθε διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, magis quam reliqui homines, prae caeteris hominibus VII, 4.

Διαφθείρειν, interficere, de medio tollere III, 8.

Διδάσκειν, docere i. e. ar-

gumentis ostendere et persuadere I, 10. VIII, 1: χορόν, docere rationem chori instituendi, prodituros in scenam erudire et exercere in iis artibus, in quibus certatio futura est IX, 4.

Διδόναι, δῶρα VII, 8.

Διηγεῖσθαι, explicare I, 1. Cf. δηλοῦν.

Δικαίως, recte IV, 5.

Διό, contr. ex δι' ὅ, propter quod, quamobrem I, 18.

Διότι, propterea quod, (pr. διὰ τοῦτο ὅτι) V, 2.

Διώκειν, persequi (hostes fugientes) II, 15.

Δοκεῖν 1) videri I, 22. 27. 32. III, 4. IV, 4. al.: existimari v. c. οἱ δοκοῦντες ἄνδρες εἶναι, qui existimantur viri esse, viri spectatae probitatis et magnae auctoritatis II, 1. cf. I, 9. II, 4. al.: ἔμοιγε δοκεῖ, mihi quidem videtur i. e. ego quidem puto I, 36. cf. II, 5. 16. 17. VI, 3: δοκῶ μοι, videor mihi, censeo, arbitror I, 4. 6. 33. VIII, 1. μοι δοκοῦμεν ἥδεσθαι, mihi videmur (puto nos) delectari I, 5. (cf. locum Oeconomici ad VI, 12. laudatum et Plat. Sophist. p. 229. B. HSt.): 2) etiam sine dativ. valet putare, censere I, 10. 15. 17. VIII, 3. XI, 4. 5.

Hoc verbum pariter ac latinum videri saepe sine magna vi usurpatum esse, nemo ignorat, qui urbanitatem Atticorum noverit, certissima quaeque cum quadam dubitatione proferentium.

Δοξάζειν, opinari II, 5. ubi vid. animadv.

Δορυφορεῖν, propr. δορυφόρον εἶναι, satellitis munere fungi; construitur cum acc. III, 12. estque simpliciter tueri (pr. tueri instar satellitis). Cf. Matth. §. 413. 2.

Δορυφόρος, hastatus: satelles, corporis custos V, 3.

Δουλεία, servitus VII, 8.

Δούλη, serva I, 28.

Δοῦλος, opp. ἐλεύθερος VI, 5. opp. δεσπότης X, 4. δούλους ἀντὶ φίλων ἔχειν τοὺς ἑταίρους VI, 3.

Δριμύς, saporem habens acrem et pungentem, beissend, pikant I, 22.

Δύναμις, potentia et auctoritas, qua quis in civitate valet I, 27. ubi distinguitur a πλούτῳ.

Δύνασθαι, posse, valere, seq. inf. I, 3. VIII, 2. al. cf. ἔχειν: ᾗ μάλιστ' ἂν δύνωνται, quam possunt maxime I, 38: πλέον δύνασθαι, plus valere, maiorem vim habere VIII, 4. μεῖζον δύνασθαι, potentiorem esse VIII, 2.

Δυνατός, potens VIII, 4. (bis): δυνατόν ἐστι, fieri potest, licet, seq. inf. VII, 12.

Δυσχεραίνειν, aegre ferre, fastidire, γῆρας ἄρχοντος VIII, 6.

Δυσχερής, molestus I, 36. VIII, 6.

Δωρεά, i. q. δῶρον, XI, 12.

Δωρεῖσθαι, donare, dona dare VII, 9: cum acc. rei, πολλαπλάσια VIII, 7.

Δώρημα, i. q. δῶρον, VIII, 4.

Δῶρον, donum, διδόναι VII, 8.

E

'Εάν, si, construitur cum coniunct. et ad experientiae significationem adhibetur semperque de re futura dicitur i. e. quae qualis sit, postea experientia docere debet (vid. Hermann. ad Viger. p. 834. sq. Buttm. §. 126. 9. 2). Matth. §. 523. 1.) Sic Hiero ubi loquitur de blanditiis mulierum I, 28. ἐὰν δέ τι ἐλλείπωσι dicit hoc sensu: sumo non praestari obsequia, et possunt omnino deficere (non praestari), sed utrum vere futurum sit, ut deficiant, necne, id nescio, verum experientia cognoscam. Cf. III, 2. XI, 7. (ubi vid. animadv.) 15. 'Εὰν καί, wenn gleich, wenn auch II, 9. cf. §. 10: ἐάν περ, wenn anders III, 4. — De ἐάν pro ἄν (potential.) poni credito vid. ad II, 14.

Eamdem naturam habent quae ex ἐάν contractae sunt particulae ἄν et ἤν:

"Αν legitur III, 2. V, 4. VIII, 2. X, 4. ubi vid. adnot.: cum coniunctiv. aor. II, 13. ἄν τι πάθωσι κακόν (vid. Buttmann. §. 126. 12.) cf. III, 2.: ἄν μή, nisi, wenn nicht, wo nicht II, 8. I, 28. ἄν μὴ ξένην γήμῃ, nisi exteram in matrimonium duxerit (vid Buttm. l. l.).

"Ην non reperitur in Hierone.

'Εγγίγνεσθαι, innasci, inesse, cum dativ. I, 29. pro quo deinceps (§. 31.) dicitur ἐμφύεσθαι: ἐν ἀνθρώποις τισὶν ἐγγίγνεται, τοσούτῳ ὑβριστοτέροις εἶναι, quibusdam hominibus haec innata indoles est, quidam homines natura ita comparati sunt, ut etc. X, 2.

Ἐγγυτέρω, (vid. Buttm. §. 102. 7. Matth. §. 261. 2.) τοῦ θείου εἶναι, propius accedere ad naturam divinam VII, 4.

'Εγκαλεῖν, τινί, accusare: vid. ad V, 3.

'Εγκρατὴς τινος γίγνομαι, in meam redigo potestatem V, 2.

'Εγρηγορέναι, vigilare I, 6. Vid. Buttm. §. 101. p. 355. sq. v. ἐγείρω. Lobeck. ad Phryn. p. 119.

"Εδεσμα, τό, cibus I, 23.

'Εδωδή, cibus I, 19.

'Εθέλειν, velle I, 1. ἆρ' ἄν μοι ἐθελήσαις διηγήσασθαι, placueritne etc. cf. III, 8: sustinere, in animum inducere (ut velle ap. Horat. Satir. I, 4, 111.) I, 14. οὐδεὶς ἐθέλει κατηγορεῖν, nemo audet etc. cf. VI, 4: solere I, 30. (cf. Memorab. Socr. III, 12, 8. Oecon. IV, 13. Wyttenb. ad Plat. Phaed. p. 272. sq.): adverbio exprimi potest IX, VII. δωρεῖσθαι ἐθέλουσι, sie geben freiwillig Geschenke (vid. Buttm. §. 137. p. 587.) De altera forma θέλω diximus ad I, 29. Cf. etiam supr. s. v. βούλεσθαι.

'Εθελουσίως, i. q. ἑκουσίως, sponte XI, 11. Vid. Lobeck. ad Phryn. p. 6.

Εἰ I. si: particula est plane logica et quae simpliciter ad cogitationem refertur. Construitur 1) cum indicativ., quo indicatur, sumere me aliquid fieri, sed, utrum possit fieri vel futurum sit necne, nihil curare: I, 14. εἰ τοῖς θεάμασι μειονεκτεῖτε, διά γέ τοι τῆς ἀκοῆς πλεονεκτεῖτε i. e. si in rebus oculos pascentibus de-

terior vestra conditio est, auribus certe plus voluptatis percipitis. Vtrum deterior sit, necne, nihil curo; id ipse videris. cf. III, 6. 8. VI, 7. VII, 11. IX, 11. (vid. Herm. ad Viger. p. 834. Buttm. §. 126. 9. 1. Matth. §. 508.): qua urbanitate haec particula ab Atticis usurpetur, docebunt Weiskii verba ad IX, 9. adscripta; cf. IV, 1. II, 7: praeterea ad I, 6. notatus est ille usus, quo εἰ particula post verba mirandi (gaudendi, indignandi, dolendi ac similia) ponitur ita, ut res certa significetur: post indicativum in protasi positum sequitur apodosis optativum cum ἄν coniunctum habens I, 8. ubi vid. adnot. cf. IX, 9.: post indicativum praesentis legitur imperfectum cum ἄν I, 9. de quo loco satis dictum in adnot.: 2) haec part. coniungitur cum optativo diciturque de re, quae in sola cogitatione posita est, quam sumimus fieri et quae futura esse cogitari potest: seq. optativ. cum ἄν VI, 15. ἵππος εἰ ἀγαθὸς εἴη, χαλεπῶς ἄν τις αὐτὸν ἀποκτείναι διὰ τὴν ἀρετήν i. e. equus si sit generosus, eum haud facile quis interfecerit: quo indicatur, fieri posse, ut sit generosus; ergo etiam, ut interficiatur aegre; quamquam propter optativum in incerto relinquitur, utrum fere futurum sit, an non (cf. Hermann. ad Vig. p. 834. 813. 902. Buttm. §. 126. 9. 3. Matth. §. 523. 2.). Similiter indicandum de his locis IX, 7. 9. 10. X, 4. ubi vid. notat. XI, 10. 12. cf. ad I, 30: seq. in apodosi indicativ., si apodosis minus dubio modo profertur de re vere futura, protasis autem id, quod possit fieri, significat (Matth. §. 524. 3.) IX, 6. VIII, 9. (ubi tamen cf. adnot.) add. XI, 4. 5: pro εἰ in protasi ponitur etiam participium XI, 6. νικῶν μὲν γὰρ οὐκ ἂν θαυμάζοιο etc.: 3) cum participio num construatur, dubium esse dixi in adnot. ad I, 30: 4) de structura cum coniunctivo vid. Poppo ad Cyrop. III, 3, 50., ne credas coniunctivum esse in his: εἰ δὲ φοβῇ ὦ Ἱέρων IX, 11.

II. an, num, in obliqua interrogatione, simpliciter dicitur de re, quam nescimus utrum sic an aliter se habeat I, 7. III, 1. VIII, 2. (bis.) De simili usu lat. si vid. Brem. ad Nep. Hann. VIII, 1.

III. εἴ τις, cum urbanitate quadam ponitur pro ὅστις VI, 2. ubi vid. animadv.: εἴπερ, wenn anders, de re, quae esse sumitur, sed in incerto relinquitur, utrum iure an iniuria sumatur (Herm. Vig. p. 834.) VII, 14: εἰ καὶ IX, 10. non est etsi, sed si etiam, et καὶ non cum εἰ, sed cum seqq. κατὰ πάντα coniungi debet. Cf. Herm. ad Viger. p. 852. extr.

Εἰδέναι, (vid. Buttm. §. 97. III. Matth. §. 230.) nosse, scire I, 1. 19: cum acc. et particip. I, 2: cum nomin. particip. II, 9. ubi vid. notat.: οὐκ οἶδ' εἴ τινι διαφέρει I, 7. vid. adnot.: εὖ ἴσθι, mihi crede, profecto XI, 15. VII, 10. εὖ ἴσθ' ὅτι I, 8. ἴσθι ὅτι VII, 13. σάφ' ἴσθι I, 27. vid. ad I, 23.

Εἰθισμένον (ἐθίζω), quod fieri solet, usu receptum IX, 7.

Εἰκός, (vid. Buttm. §. 101. p. 357. Matth. §. 231.) par,

verisimile est I, 1. 2. IX, 6. X, 6.

Εἰκότως, ut credibile est, merito, ut convenit, ganz natürlich, von rechtswegen VII, 4. 8. X, 6.

Εἰκών, simulacrum III, 14.

Εἶναι, revera esse, vorhanden sein IX, 11: c. dativ. II, 9. ἀσφάλειαν σφίσιν ἡγοῦνται εἶναι, sibi esse putant etc.: μέγα τι εἶναι VII, 1; cum participio articulum additum habente servit periphrasi verbi finiti maioremque vim et alacritatem orationi conciliat VII, 3. οὗτοι εἰσὶν οἱ πλεῖστον διαφέροντες cf. XI, 8. I, 25. (Matth. §. 269. a.): ἔστι licet I, 37: ἔστιν ὅτε, est quum i. e. interdum I, 5. (Buttm. §. 137. p. 583. Matth. §. 482. obs. 2.): cum praeposit. v. c. ἐν κινδύνῳ εἶναι II, 10. ἐν ὅπλοις εἶναι, armatum esse II, 13. X, 6. vid. διά, ἐκ, παρά: εἶναι abundat post ἑκών VII, 11. quae formula quum ibi potissimum soleat locum habere, ubi de eo sermo est, quod quis facere detrectat vel aegre facit, ἑκὼν εἶναι (plur. ἑκόντες εἶναι) in negativa enunciatione usurpatur ab Atticis; nos dicimus wenns von mir abhängt, wenns auf mich ankommt, (vid. Buttmann. §. 137. p. 588. sq. Matth. §. 547. Hermann. ad Vig. p. 888. Lobeck. ad Phryn. p. 274.): particip. ὤν cum substant. vel adiectiv. coniunctum plerumque germanica particula als explicatur v. c. τοιοῦτος ὤν, als ein solcher I, 13. III, 6: τῷ ὄντι, revera, vere II, 16. 17. VII, 9. ubi synon. est ἀληθῶς.

Εἶπεν ὁ Σιμωνίδης, mediae loquentis orationi insertum X, 2. Vid. ad I, 1.

Εἴργειν ἐκ τῶν ἱερῶν, arcere a templis III, 14.

Εἷς ἕκαστος, unusquisque, singuli: vid. κατά.

Εἰς, in, adversus II, 10. στρατεύειν εἰς τὴν πόλιν: de tempore V, 2. εἰς τὸ παρόν, für die Gegenwart: usurpatur ad indicandum finem, ad quem quid spectet v. c. X, 8. δαπανᾶν εἴς τινα, vid. δαπανᾶν. IV, 4. 6. προςδεῖσθαι χρημάτων εἰς τὰς ἀναγκαίας δαπάνας. XI, 1. τὰ εἰς τὴν πόλιν (in utilitatem civitatis) ἀναλούμενα. cf. ἀγαθός et δεῖ. εἰς τὸ ἴδιον, in rem privatam XI, 1: quod attinet ad I, 2.

Εἰςηγεῖσθαί τι aliquid inducere, docere, alicuius rei auctorem esse IX, 10.

Εἰςφέρειν χρήματα, pecunias conferre ad usus publicos (beisteuern) IX, 7.

Εἴσω, (εἰς), adv. intro, hinein: ἐπειδὰν εἴσω τῆς οἰκίας παρέλθῃ II, 10. i. e. ubi intro venerit, ita ut iam intus sit. Cf. ibid. quae praecedunt. Pertinent haec ad eiusmodi loquutiones, quae ex duabus formulis in unam confusae sunt.

Εἰωθότα, τά, quae usu recepta, usitata sunt: intell. de cibis vulgaribus, non exquisitis I, 17.

Ἐκ s. ἐξ. 1) de loco dicitur, varia ratione: ἐξ ὀφθαλμῶν γίγνεσθαι, vid. hoc verb. εἴργειν ἐκ τῶν ἱερῶν, vid. εἴργειν. ἐξ ἐναντίας, e regione, ex adverso VI, 8. οἱ ἐκ τοῦ ἴσου ἡμῖν ὄντες, metaphor. dicuntur qui nobis aequales sunt, qui

aequa conditione sunt VIII, 5: ἐκ μειόνων γαμεῖν, ex inferioribus uxorem ducere I, 28. γάμος ὁ ἐκ μειζόνων, coniugium, quod contrahitur cum maioribus I, 27: 2) de origine, de auctore, a quo quid exire dicitur, de caussa: χαρίτων τυγχάνειν ἔκ τινος VIII, 7. αἱ ἐπιβουλαὶ ἐξ οὐδένων πλέονες τοῖς τυράννοις εἰσίν, a nemine plures tyrannis insidiae struuntur I, 38. cf. VII, 6. VIII, 5: hinc interdum valet propter, ut VIII, 8.

Ἕκαστος, quisque: ἕκαστός τις, jedweder, aller und jeder (every one) II, 16: substantivum si cum ἕκαστος coniungitur, articulo plerumque caret, ut IX, 5. Vid. Matth. §. 265. obs. Popp. ad Cyropaed. I, 2, 5.

Ἑκάτερος, uterque I, 3. VIII, 3. Vid. ἀμφότεροι.

Ἔκπαγλος XI, 3. sic dicuntur omnia, quae hominum admirationem excitant: quemadmodum δεινός proprie terribilem significat, deinde autem dicitur de eo, quod per excellentiam suam est ἐκπληκτικόν. Vid. Perizon. ad Aelian. V. H. I, 1.

Ἔκπλεως, expletus, copiosus I, 18. ἔκπλεα neutr. plur. X, 2. ubi vid. observ.

Ἐκτίνειν, restituere, solvere, χρήματα VII, 12.

Ἑκών, lubens, volens, sponte sua II, 1. ἑκὼν εἶναι, vid. εἶναι.

Ἐλευθερία, libertas V, 1.

Ἐλεύθερος, opp. δοῦλος VI, 5: dic. de eo, qui non coactus aliquid facit I, 16. ubi ἐλευθεριωτάτων praebent Stobaei editt.

Ἐλλείπειν, deficere, abesse, opp. παρεῖναι I, 28 τὰ τῶν ἱκανῶν ἐλλείποντα, quae non sufficiunt ad usum necessarium IV, 3.

Ἐλπίζειν: τὰ ἐλπιζόμενα, opp. τὰ ἕτοιμα I, 30.

Ἔμπαλιν, vid. ἀναστρέφειν.

Ἔμπειρος, peritus I, 19. πολεμικῶν ἐμπ., de eo, qui militavit VI, 7.

Ἐμπίπτειν, incidere: κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς, satietas cibi incessit, capit me I, 19.

Ἐμποδών (adv.) εἶναι, impedimento esse, c. dat. pers. et gen. rei VIII, 1. ubi mox dic. ἀποκωλύειν.

Ἐμποιεῖν, iniicere, efficere in animo v. c. ὀργὰς καὶ λύπας I, 28. χαρὰν VIII, 4. i. q. ἐμβάλλειν.

Ἐμπορεύματα, merces IX, 11.

Ἐμπορία IX, 9.

Ἔμπορος, negotiator, mercator, cui naves in mari sunt, qui merces importat IX, 9. Differunt ab hoc κάπηλοι, ἀγοραῖοι (cf. Mem. Socr. III, 7, 6.), caupones, cociones (les revendeurs). Vid. Schneider. ad Cyrop. IV, 5, 42.

Ἐμφανές IX, 10. i. q. φανερόν.

Ἐμφύεσθαι, innasci, c. dat., i. q. ἐγγίγνεσθαι I, 31. IX, 8. ἔν τινι VII, 3.

Ἐν, in 1) de tempore: ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ VI, 7. ἐν ὀλίγῳ I, 13. ἐν ταῖς ἑορταῖς I, 18. 2) de loco: ἐν ἄλλῃ χώρᾳ I, 11. ὁ ἐν ταῖς πόλεσι II, 12. οἱ ἐν τῇ χώρᾳ ἐργάται X, 5. al.: τὰ χαλεπὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς II, 4. ἐν τούτῳ, in hac re I, 26: ἐν στρατείᾳ εἶναι, im Felde sein VI, 9. cf. εἶναι: ἀλκὴ ἡ ἐν πολέμῳ IX, 6. 3) legitur interdum, ubi simplex dativus poni poterat:

εὐφραίνεσθαι ἔν τινι, aliqua re delectari I, 17. sed quod II, 15. legitur ἡδονὴν ἔχειν ἔν τινι est gaudium percipere ex re. 4) saepe cum ex vel propter permutari potest: οὐ καὶ ἐν τούτῳ σαφές, ex hac re VIII, 4. ἐν οἷς, propter quae VIII, 6. ubi vid. obs. 5) ἐν ἀνθρώποις, vid. ἄνθρωπος. — Cf. de hac praep. Matth. §. 577.

Ἐναντίος, adversus, contrarius, oppositus, c. dativ. VII, 8. ὁ ἐναντίος, hostis II, 15.

Ἐνδεής, egenus, qui premitur rerum inopia V, 4. Adverb. ἐνδεῶς: ἐνδεῶς ποιεῖν τι, non recte agere, ita ut nonnulla possint desiderari IX, 2. 4.

Ἔνδεια, inopia, egestas IV, 5.

Ἐνδέχεται, impersonal. licet IV, 4. ubi praeced. ἔξεστι.

Ἐνέδρα, insidiae VI, 8.

Ἐνεῖναι, inesse, c. dat. VI, 6.

Ἕνεκα s. ἕνεκεν (quod saepe etiam ante conson. ponitur: vid. Buttmann. §. 104. p. 411.) respondet latino caussa, gratia (propter) et genitivo modo praefigitur modo postponitur: non raro est quod attinet ad cf. XI, 10. τούτου ἕνεκεν, wenns nur darauf ankommt, wenn weiter nichts ist III, 4. Vid. Buttm. §. 137. p. 585. sq. Matth. §. 576. Weisk. ad Mem. IV, 3, 3.

Ἐνεργός, laboriosus, industrius, occupatus (opp. otiosus) IX, 8. εἰ τὰ σὰ ἰδίᾳ μόνον ἐνεργὰ ἔχοις, si res tuas privatas tantummodo bene constitutas habeas XI, 14. Dicitur propr. de agris, qui coluntur, ut inde lucrum redeat, deinde de aliis, quae ita constituta sunt, ut fructus inde capi possit.

Ἔνθαπερ, vid. ad II, 4. et infra v. πέρ.

Ἔνιοι (ἔστιν οἵ, ἔνιοι) nonnulli VI, 9.

Ἐννοεῖν, considerare, cogitare VIII, 2. IX, 11.

Ἐνορᾶν, perspicere, animadvertere VI, 3.

Ἐντεῦθεν, hinc, inde I, 10.

Ἐξάγεσθαι, excitare, i. q. ἐξάγειν IX, 11.

Ἐξανίστασθαι θάκων, surgere de sedibus VII, 7.

Ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τῆς τυραννίδος, splendore regni externo decipi et perperam de rei natura iudicare II, 3.

Ἐξαπιναῖος, repentinus X, 6.

Ἐξαρκεῖν VII, 12. ἐξαρκεῖ χρήματα ἐκτίνων, tantum habet opum, quantum sufficit ad reddendum vel satis multa possidet, ut possit rependere.

Ἐξεικάζειν, assimilare, plane simile reddere I, 38. ubi vid. animadv.

Ἐξεργάζεσθαι, exercere, perficere IX, 2: colere, τὴν γῆν ibid. §. 7.

Ἔξεστι, licet, c. dat. et inf. I, 26. VI, 14. al.: de structur. cum acc. particip. post dat. c. inf. vid. ad II, 8. De signif. huius v. disseruit Buttmannus §. 137. p. 584.

Ἐξευρίσκειν, excogitare, ausfindig machen, πρόσοδόν τινα ἄλυπον IX, 9.

Ἐξικνεῖσθαι, vim habere, valere, εἰς εὐφροσύνην VIII, 3.

Ἐξορμᾶν πολλοὺς ἔργον ποιεῖσθαι τὸ σκοπεῖν τι, excitare multorum studia

ad aliquid inveniendum vel excitare multos, ut sedulo observent quaerantque IX, 10: ἐξορμᾶσθαι, exire, proficisci, ad expeditionem faciendam VIII, 9.
Ἐξουσία, licentia V, 2.
Ἔξω, extra, c. gen. II, 10. VI, 15. ἔξω τῆς τοῦ τυράννου ἐπικρατείας γίγνεσθαι, e tyranni imperio et ditione egredi: 2) praeter, ἔξω τούτων I, 7.
Ἐοικέναι, similem esse I, 36: ἔοικε, videtur VII, 1. 5. ὡς ἔοικε, ut videtur, nisi fallor, ibid. §. 2.
Ἐπαινεῖν, laudare: ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν IX, 2.
Ἔπαινος: τιμή τε καὶ ἔπαινος VII, 3. ἐπαίνους ποιεῖσθαι I, 15.
Ἐπαφρόδιτος, venustus, iucundus I, 35. Cf. ad §. 11.
Ἐπεὶ 1) postquam, cum indicat. praeter. VII, 1. 11. 2) quoniam I, 3. nam I, 14. 23. 3) cum aliis particulis: ἐπεί - γε, vid. γέ: ἐπείπερ, weil einmal, weil doch VII, 4. VIII, 1.
Ἐπειδάν, cum coniunctivo, postquam: ἐπειδὰν παρέλθῃ, ubi venerit II, 10. cf. §. 9. (Buttmann. §. 126. 12.) ἐπειδάν γε II, 9. 10: quoniam VIII, 7. ἐπειδάν γε, de quo vid. γέ. Cum coniunctivo haec partic. non nisi apud seriores deterioris que notae scriptores construitur: de optativo vid. Herm. ad Viger. p. 787.
Ἐπειδή, c. indic. praeter., postquam VI, 1. Quibus modis cum optat. coniungi possit, docet Herm. ad Viger. p. 786.
Ἔπειτα, deinde: πρῶτον μέν — ἔπειτα δέ XI, 8. πρῶτον — ἔπειτα δέ I, 19: tum VII, 9. ubi vid. notat.
Ἐπὶ 1) cum gen. non legitur in hoc libello. 2) c. dat. a) de caussa, propter, über, wegen I, 5. ἥδεσθαί τε καὶ λυπεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς II, 13. 15. χαυροῦνται ἐπὶ τῷ ἔργῳ (cf. §. 17.) III, 2. et XI, 12. X, 8. τρέφουσι γοῦν καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ μείοσι τούτων φύλακας, ob res minoris momenti vel custodes rerum viliorum: b) vid. ἐφεστηκέναι. 3) c. accus. a) propr. de loco, in, ad: hinc post verba motum significantia ita ponitur, ut exprimatur consilium eius, qui ire aliquo dicitur v. c. ἐπὶ δὲ τούτων ἕκαστα οἱ μὲν ἰδιῶται ἔρχονται, ad has res spectandas veniunt, has res spectatum eunt I, 11. sed in verbis ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν παρασκευὴν ἰόντας I, 21. ad propriam signif. accedit praepositio: b) adversus III, 12. δορυφοροῦσι μὲν ἀλλήλους ἐπὶ τοὺς δούλους.
Ἐπιβουλεύειν, τινί, insidias struere alicui: ἐπιβουλευόμενος, odio et insidiis expositus VII, 10. Vid. Buttm. §. 121. 5. Matth. §. 490. sect. 2.
Ἐπιβουλαί I, 38.
Ἐπιγελᾶν, arridere, subridere I, 31. ἐπιγελάσας — ἔφη.
Ἐπιδεικνύναι, ostendere, spectandum praebere XI, 10. Med. I, 13. οἱ ἐπιδεικνύμενοι καὶ ὁτιοῦν, qui qualemcumque rem sua arte elaboratam praebent, qui qualecumque spectaculum exhibent.
Ἐπιδιδόναι, intrans. proficere, bene procedere, incrementa capere IX, 7.
Ἐπίδοσις, incrementum, accessio: ἐπίδοσιν ἔχειν I, 18.

Ἐπιθυμεῖν, cupere, cupidum esse, c. inf. vel gen. I, 9. IV, 2. εἰρήνης X, 7.

Ἐπιθύμημα, quod quis cupit (qua significatione etiam nostrum Wunsch dicitur) I, 23. IV, 2.

Ἐπιθυμία, cupiditas quaeque: τοῦ τυραννεῖν τὰς ἐπιθυμίας παρέχειν I, 26: praeterea vid. adnot. ad VI, 2.

Ἐπίκαιρα, τά, loca opportuna, e quibus facile observari et repelli possunt hostes X, 5.

Ἐπικαλεῖν, cognominare I, 31.

Ἐπικίνδυνος, periculosus IV, 2. ἅ ἐστι πολὺ χαλεπώτερα καὶ ἐπικινδυνότερα κατεργάσασθαι. Vid. Buttm. §. 127. 3. Matth. §. 534. b.

Ἐπικράτεια, vid. ἔξω.

Ἐπιλανθάνεσθαι, oblivisci, πάντων VI, 2.

Ἐπιμέλεια, cura, curatio IX, 1. 2. 11.

Ἐπιμελεῖσθαι, curare, c. gen. X, 5. IX, 1.

Ἐπινοεῖν, animo concipere, animo agitare, moliri, μεγάλα II, 2.

Ἐπισκέπτεσθαι, considerare III, 6. c. acc. et part. interr. εἰ ib. §. 1.

Ἐπισκοπεῖν, i. q. ἐπισκέπτεσθαι, VIII, 2. ubi vid. notata.

Ἐπίστασθαι, scire, nosse, cum accus. vel particul. I, 4. δι' ὧν (i. e. δι' ἐκείνων ἃ) δὴ πάντες ἐπιστάμεθα. I, 29. etc. I, 38. ἐπιστάμεθα γὰρ αὖ τοὺς ὑπηρετοῦντας, ὡς vid. ad VIII, 2. in.

Ἐπιστήμη, scientia: ἐπιστήμαις ἄριστοι, artibus praestantissimi II, 4. vid. animadv.

Ἐπιτελεῖν, perficere IX, 10.

Ἐπιτήδευμα, institutum, studium: κάλλιστον ἐπιτήδευμα, ἁρματοτροφία XI, 5.

Ἐπιτρέπειν, τινί τι, aliquid alterius fidei et curae permittere: οὐκ ἐπιτρεπτέον τοῖς ῥᾳδιουργοῦσιν, res non est committenda ignavis (ignavi non sunt ferendi, sed omnes cogendi, ut strenue agant) VIII, 9.

Ἐπίχαρις, iucundus, gratus IX, 4. Suidas explicat: ἐπιτερπής, ὁμιλητικός. Nostram lectionem probat etiam Blomfieldius ad Aeschyl. Sept. v. 904. (Gloss. p. 176.).

Ἐπιψεύδεσθαι, adfingere, mentiendo addere II, 16.

Ἐρᾶν, amare, differt a φιλεῖν, diligere: ἐρᾶν est amatoris, φιλεῖν amici: XI, 11. οὐ μόνον φιλοῖο ἄν, ἀλλὰ καὶ ἐρῷο ὑπ' ἀνθρώπων (vid. Buttm. §. 119. p. 487. extr.) cf. I, 31. ὁ ἐρώμενος, amasius I, 37: cupere I, 33. vid. animadv.

Ἐργάζεσθαι, vid. ἀνήκεστος.

Ἐργάτης, qui opus facit, operarius, opera VI, 11. οἱ ἐν τῇ χώρᾳ ἐργάται, qui ruri opus faciunt X, 5.

Ἔργον, opus VI, 11. δουλείας ἔργα, servilia studia, servilis ratio VII, 8: res gesta, factum II, 15. 17: res (χρῆμα) I, 21: vera rei conditio I, 10. vid. obs.: opp. λόγος VII, 2. καὶ λόγοις καὶ ἔργοις, durch Wort und That: ἔργον ποιεῖσθαι, seq. inf., laborare, in re plurimum studii et operae ponere, serio id agere, ut IX, 10. vid. adnot.

Ἐρημία, solitudo, locus

vacuus ab hominibus VI, 4. opp. ὄχλος.
Ἔρις, contentio I, 35. ubi de rixis et proeliis amantium sermo est. Cf. Tibull. I, 3, 63. Horat. Odd. I, 6, 17.
Ἐῤῥωμένως, vid. τρέπεσθαι.
Ἔρυμα, locus munitus, munimentum II, 10.
Ἔρχεσθαι, de rebus inanimatis dic. I, 13. ἔρχεται αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα, talia (res spectatu dignae) iis afferuntur.
Ἐρῶ V, 1. Vid. Buttm. §. 101. p. 358. Matth. §. 231. p. 235.
Ἔρως, amor, de quo disputatur I, 29. sqq.: cupiditas, τιμῆς τε καὶ ἐπαίνου VII, 3.
Ἐρωτήσεις, interrogationes I, 35.
Ἐρωτικώτατα, vid. ἔχειν.
Ἐσθίειν, I, 17. ubi vid. notat.: cf. etiam ἡδέως.
Ἑταῖρος, sodalis, qui diu cum aliquo eadem vitae consuetudine vixit, amicus III, 7. 8. XI, 14.
Ἔτι 1) adhuc, de tempore praesenti I, 3. νῦν γε ἔτι, etiamnunc, auch jetzt noch, i. q. καὶ νῦν ἔτι v. καὶ ἔτι γε (Mem. IV, 2, 8.). 2) de tempore futur., posthac, deinceps, hinfort noch, fernerhin, alsdann noch VI, 14. τίνων γὰρ ἔτι ἄρξει; (vid. Seidler. ad Eurip. Electr. v. 636.) inprimis post negationem X, 1. οὐδὲν ἔτι δεῖσθαι μισθοφόρων, satellitum opera nihil iam indigere: vid. οὐκ ἔτι. 3) praeterea, noch dazu, überdiess II, 2. ἔτι δέ, praeterea vero, praeterea etiam V, 3. al.: hinc cum comparativis coniungitur ad gradationem efficiendam, ut germ. noch, quod seriores Latini dicunt adhuc, meliores etiam II, 18. ἔτι μᾶλλον, magis etiam, multo magis. VI, 8. καὶ ἔτι δεινοτέρα. Cf. αὖ.
Ἕτοιμος, promptus, seq. inf. (Buttm. §. 127. 3. Matth. §. 534. b.) X, 6. (bis): τὰ ἕτοιμα, quae in promptu sunt, opp. τὰ ἐλπιζόμενα I, 30. et cum infin. I, 32. ἕτοιμον τυχεῖν, quod facile paratur.
Εὖ, (adverb.) bene, opp. κακῶς: εὖ εἰδέναι VII, 13. vid. εἰδέναι: εὖ ποιεῖν, c. accus. (vid. Buttm. §. 118. 3. Matth. §. 415.) VI, 12.
Εὐδαιμονεῖν, felicem esse, beatum esse II, 4. ubi dic. de animo.
Εὐδαιμονία, de florente civitatis statu XI, 5. cf. ibid. §. 7.
Εὐδαίμων, opp. ἄθλιος II, 3. Adv. εὐδαιμόνως, τὸν βίον διάγειν VII, 10.
Εὐεργεσία, beneficentia VII, 9.
Εὐεργετεῖν, beneficia tribuere, bene mereri VII, 9.
Εὐετηρία, ἡ, proventus, frugum abundantia, anni fertilitas V, 4.
Εὐθύς, statim, protinus, (quid differat ab εὐθύ, disci potest a Buttmann. gr. gr. §. 104. 2. Lobeck. ad Phryn. p. 144. sq.) VIII, 8: haec vox, pariter ut αὐτίκα, in demonstrando inservit confirmationi et rem inducit, quae primo statim momento ut veram se considerantibus commendat, e. g. I, 35. 37. II, 8. IX, 4. Vid. αὐτίκα.
Εὐλαβεῖσθαι, vereri (pr. sich in Acht nehmen) seq. μή VI, 15. Cf. ad II, 8.
Εὐμενής, benevolus (de

civium fide erga regem) XI, 12.
Εὔνοια, benevolentia (sodalium) VI, 3.
Εὐοπλίας ἆθλα, praemia tribuenda ei, qui armis bonis instructus est IX, 6.
Εὔοπλος, armis bene instructus V, 3. XI, 3.
Εὑρίσκειν, invenire (quaesita), excogitare IX, 10: animadvertere, intelligere, c. particip. I, 11. III, 8. VII, 13.
Εὐταξία, bonus ordo, diligentia in observanda disciplina militari IX, 6.
Εὐτελής, parvo parabilis, vilis, de cibis I, 20. opp. πολυτελής.
Εὐτόνως, cum contentione, studiose IX, 6. ubi Reuchl. Stob. Trincav. et cod. Par. A. ἐν τόνῳ dant.
Εὐφραίνειν, oblectare I, 15. μάλιστα, plurimum delectationis afferre I, 28. cf. IV, 1. ubi opp. ἀνιᾶν: εὐφραίνεσθαι, delectari II, 15. διά τινος, voluptatem capere ex al. re I, 8. ἔν τινι, vid. ἐν. ἀπό τινος, ab al. re delectari IV, 1. cf. ἀπό.
Εὐφροσύνη, hilaritas, laetitia, voluptas I, 2. 29. VIII, 3. τῆς ἐλπίδος, voluptas quam affert spes, laeta spes I, 18.
Ἐφεστηκέναι (ἐφιστάναι) praefectum, praepositum esse, ἐπί τινι IX, 5.
Ἐφίεσθαι, τινός, appetere, concupiscere I, 30.
Ἔφοδος, incursio hostium X, 6. (ἐπίθεσις πολεμική. Schol. Thucyd. VII, 5.)
Ἔχειν, habere 1) vario modo dicitur: ἔχειν ἐπίδοσιν I, 18. χαλεπά II, 12. ἡδέα II, 14. ἡδονήν II, 15. φόβον XI, 11. πόλεμον II, 18. ἔχειν περὶ αὐτόν, plane ut nos, um sich haben VI, 4. πάντας ἔχω συγχαίροντας, omnes habeo mecum gaudentes XI, 12. ἀνὰ στόμα ἔχειν, vid. ἀνά. πράγματα ἔχειν, cum molestiis coniunctum esse VII, 2. 2) posse, c. inf. praes. et maxime aor. (vid. Herm. ad Eurip. Supp. p. XII.) I, 7. ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν, quod Latini dicunt habeo dicere. cf. X, 1. VIII, 1. ἔχειν μοι δοκῶ διδάξαι σε ib. §. 7. πολλαπλάσια δὲ δωρεῖσθαι ἔχητε. ubi paullo ante legitur δύνησθε. Nec tamen perinde est, δύνασθαι an ἔχειν ponatur. Nam ἔχειν ποιεῖν τι de copia efficiendae rei, δύνασθαι ποιεῖν τι de facultate dicitur: illud obiectivam potestatem, alterum subiectivam indicat. 3) saepissime copulatur cum adverb. pro εἶναι cum adiect. (Buttmann. §. 137. p. 589. Matth. §. 612.) VIII, 1. ἀθύμως ἔχειν πρὸς τὴν τυραννίδα i. e. ἄθυμον εἶναι κ. τ. λ., desperare de tyrannide. cf. IX, 3. III, 11. πιστῶς ἔχειν πρός τινα, fidem habere alicui I, 21. ἐρωτικώτατα ἔχειν τινός, maximopere appetere. Omnino οὕτως ἔχειν valet sic esse, ita comparatum esse. cf. I, 8. 9. etc. Similiter loquuntur etiam Latini: Horat. Satir. I, 9. 53. Atqui sic habet. Plaut. Asin. IV, 1, 61. pure habere. 4) ἔχειν ἀμφί τι, alicui rei operam dare, curare al. I, 12. οὐ μάλα ἀμφὶ θεωρίας ἔχουσιν, non multum solent curare spectacula. Vid. Buttm. §. 137. p. 589. Matth. §. 583. c.
Ἐχθρός, opp. φίλος II, 2.
Ἐχυρός, tutus I, 12.

Z

Ζηλοῦν, τινά, invidere alicui, felicem praedicare al. i. q. μακαρίζειν I, 9. VI, 12.

Ζημιοῦν, mulctare IX, 2. ζημιοῦν καὶ κολάζειν.

Ζῶον, opp. ἀνήρ VII, 9. vid. animadv. τὰ ἄλογα ζῶα, bruta animalia, syn. τὰ βοσκήματα, ibid.

H

Ἤ 1) aut, vel, IV, 6. IX, 7: ἢ — ἢ, aut — aut, in distinctione diversarum rerum sibique oppositarum, saepe tamen ut fortior haec oppositio evanescat et vel — vel, sive — sive dici possit, e. g. IV, 2. VII, 2. 2) an, in altero membro interrogationis (et obliquae et rectae) XI, 2. πότερον — ἤ, utrum — an. et ib. §. 5. πότερα — ἤ. XI, 4. ποτέρως — εἰ — ἢ εἰ: sed X, 1. ἢ λέγεις, ὡς etc. ἢ valet aut eoque praecedens interrogatio retractatur quodammodo et corrigitur (vid. Heindorf. ad Plat. Parmen. §. 22. Buttm. ad Soph. Philoct. v. 569.). 3) quam, post comparativum I, 6. 13. 17. etc.: ἀλλ' ἤ, vid. ἀλλά: ἄλλο τι ἤ, vid. ἄλλος. — Cf. de hac partic. Buttm. §. 136. p. 569. Matth. §. 619.

Ἦ, interrogandi particula, cui neque Latinorum neque nostratium ulla particula satis accurate respondet, ponitur in recta simplicique interrogatione cum quadam dubitationis significatione et latino num, numquid, germanico etwa explicari potest: I, 21. ἦ οὖν ὁρᾷς τι τοὺς τυράννους ἥδιον — ὄντας; De ἦ γάρ (nonne) vid. ad VI, 14.

Ἧι, cum superlat. I, 38. ᾗ μάλιστ' ἂν δύνωνται, quam possunt maxime.

Ἡγεῖσθαι, existimare (quod Latini interdum dicunt ducere) II, 9. V, 2. al.

Ἥδεσθαι, delectari, laetari, τινί I, 4. ἐπί τινι ib. §. 5. c. particip. I, 30. Vid. ad V, 3. Buttm. §. 131. obs. 8.

Ἤδη, iam, schon, bereits VI, 7: in interrogatione igitur (gall. donc) I, 36: est etiam graviter asseverantis, vero, demum VII, 3. οὗτοι εἰσὶν ἤδη οἱ πλεῖστον διαφέροντες, die erst sind es, welche etc.

Ἡδονή, voluptas VII, 4. al.

Ἡδύς, suavis, iucundus, qui delectat III, 10. ποῖος δὲ θεράπων ἡδὺς ἀπιστούμενος; Adverb. ἡδέως, libenter: I, 23. ἡδέως ἐσθίειν, cum suavitate, sine fastidio, syn. μετά πόθου λαμβάνειν §. 25.

Ἡλικιώτης, aequalis (quem qui male scribunt coaetaneum vel coaevum dicere solent) VI, 2.

Ἥμισυς, dimidius: ἡμίσειαι χάριτες, dimidia pars beneficii VIII, 4.

Ἥσσων s. ἥττων, minus valens viribus, inferior II, 10. IV, 1: οὐδὲν ἧττον, nihilominus III, 4. οὐδὲν ἧττον τῶν ἰδιωτῶν, non minus quam V, 1.

Ἡσυχίας ἐπιθυμεῖν, requiescere velle VI, 2.

Ἡττᾶσθαι, vinci II, 15.

Θ

Θᾶκος, sedes quaevis VII, 2.
Θαλία, hilaritas et festivitas in epulis lautioribus VI, 2. Hesychius: τέρψις, εὐφροσύνη.
Θάλπος, aestus I, 5.
Θαῤῥεῖν s. θαρσεῖν, bono esse animo II, 18. 11. ubi vid. adnotatt.: θαῤῥῶν XI, 13. dicitur sic, ut respiciat Simonides ad ea, quae dixerat VIII, 1.
Θαῤῥαλέως, sine metu VI, 9.
Θάρσος, fiducia, παρέχειν τινι X, 5.
Θᾶσσον s. θᾶττον (ταχέως) citius I, 19. IV, 2.
Θαυμάζειν, τό seq. inf., mirari, quod II, 5: admirari XI, 6. (Sich über etwas wundern — etwas bewundern).
Θαυμαστός, mirus I, 6. ubi vid. animadv.: admirandus XI, 9.
Θέαμα, spectaculum, res quae cum voluptate spectatur I, 14. τὰ διὰ τῆς ὄψεως θεάματα, quae oculos delectant I, 11.
Θεᾶσθαι, spectare, rem videre cum admiratione quadam et voluptate II, 4. VII, 9. VIII, 5: videre II, 5. διὰ τῆς γνώμης κάλλιον ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.
Θεραπεῖαι, blanditiae, studia I, 28. de cura, quam quis praestat aegroto VIII, 4.
Θεραπεύειν, τινά, alicuius curam gerere, de eo dic. qui quocumque modo fovet aegrotantem eique levare studet morbi molestias VIII, 4.
Θεράπων, minister, famulus, sed qui differt a δούλῳ et honestiore melioreque utitur conditione II, 2. Hesychius: θεράποντες· οἱ ἐν δευτέρᾳ τάξει φίλοι. Cf. Hom. Od. IV, 22. sq.
Θεριστής (θεριστήρ) VI, 10.
Θεωρεῖν, spectare XI, 10.
Θεωρία, spectatio ludorum et sacrorum, vid. ἔχειν.

I

Ἴδιος, privatus (opp. κοινός, δημόσιος), proprius, peculiaris (opp. ἀλλότριος): XI, 1. τὰ ἴδια κτήματα, bona privata X, 5. τοῖς σοῖς ἰδίοις (Lob. ad Phryn. p. 444). ibid. τῶν ἰδίων ἐπιμελεῖσθαι, suas res, rem familiarem curare. cf. XI, 12. εἰς τὸ ἴδιον, in rem privatam, opp. εἰς τὴν πόλιν XI, 1. Adverb. ἰδίᾳ, privatim, apud domesticos, ap. tuos, opp. δημοσίᾳ XI, 9.
Ἰδιωτεία, vita privata, opp. τὸ ἄρχειν VIII, 1.
Ἰδιωτεύειν, hominem privatum esse, vitam privatam agere, opp. ἄρχειν VIII, 5.
Ἰδιώτης, homo privatus, opp. τύραννος I, 2. seqq.: opponitur ἀθληταῖς estque is, qui palaestrae non dedit operam, artis ex-

pers IV, 1. Cf. Ruhnken. ad Longin. p. 410. ed. Weisk.
Ἰδιωτικὸς βίος, vita privata, opp. τυραννικός I, 2. ἰδιωτικὰ ἐπιθυμήματα, res quae a privatis appetuntur IV, 2.
Ἴθι δή, age igitur, agedum VIII, 3. ubi Schneiderus interpretabatur porro, tum.
Ἱκανός, satis multus, sufficiens VII, 12. IV, 3. τὰ ἱκανά: ἱκανώτατοι ἄνδρες, viri praestantissimi (in familiari sermone diceres die tüchtigsten Männer) I, 9: seq. infin. idoneus, qui potest II, 2. VII, 9. X, 5. Vid. Buttm. §. 127. 5. Matth. §. 532.
Ἱππική, res equestris IX, 6.
Ἱπποτρόφος, qui equos alit et instruit ad decertandum in sacris certaminibus XI, 5.
Ἴσος, par, aequalis VIII, 2. cf. ἐκ. Adverb. ἴσως, fortassis I, 6. 13.
Ἰσότιμος VIII, 10. ubi vid. adnot.
Ἱστάναι εἰκόνας III, 14.
Ἰσχυρός, munitus IV, 2. ἀκροπόλεις ἰσχυραί. Adverb. ἰσχυρῶς, valde, vehementer I, 33. πάνυ ἰσχυρῶς ἐπιθυμῶ τυγχάνειν.

K

Καθαρεύειν, purum esse III, 13. Cf. Wyttenb. ad Plat. Phaedon. p. 115.
Καθιστάναι, saepe est collocare aliquem, ubi securus sit: hinc καθεστάναι ἐν ἀσφαλείᾳ II, 10.
Καί, ita differt a τέ, ut et Latinorum a que (vid. Herm. ad Viger. p. 835. sq.) et praeter vulgarem rationem in hoc libello 1) dicitur sic, ut per tum explicari possit in formula καὶ ὁ Σιμωνίδης εἶπεν I, 8. etc. 2) habet vim explicandi: vid. ad VII, 2. adn. 2. (similiter apud Latinos usurpatur copula: vid. Obs. in var. locc. vet. Lat. Part. I. p. 21.) 3) refertur ad τέ: τε καί, τε — καί, et — et, tum — tum (Buttm. §. 136. p. 569.): eodemque sensu bis ponitur. Cf. ἅμα. 4) inservit gradationi: καὶ μάλιστα, vel maxime II, 10: inprimis ante pronom. οὗτος, responditque latino et is, isque, idemque II, 2. καὶ ταύτας κατεσκευασμένας τοῖς πλείστου ἀξίοις, easque instructas etc. et quod usitatissimum est καὶ ταῦτα, idque, et quidem, und das, und noch dazu, besonders I, 9. VII, 8: neque aliter XI, 12. in his: οὐ συμμάχους μόνον ἀλλὰ καὶ προμάχους κ. λ. (i. e. καὶ ταῦτα) προθύμους ὁρῴης ἄν. (Vid. Schaef. ad Greg. Corinth. p. 985. extr. et sq.). 5) in interrogatione maiorem exprimit interrogantis alacritatem, ut nostrum und: καὶ ποῖα ταῦτ' ἐστίν; I, 1. καὶ τί οἴει εὐφραίνειν; ecquid putas delectationis afferre? I, 15. καὶ πῶς, ecqui, ecquomodo VII, 11. 6) copulatur cum aliis particulis: καὶ γάρ, καί — γε, καὶ δέ, δὲ καί, vid. γάρ, γέ, δέ: καὶ — μὲν δή, et quidem II, 12. 18: καὶ μήν, et vero, et sane, und auch, ja auch, aber auch VIII, 6. καὶ μὴν παιδικά γε, et vero et-

iam. cf. IX, 8: καίτοι, et sane, quamquam, verum, und gewiss, indess, wiewohl I, 36. καίτοι τῷ μὲν ληστῇ παρέχει τινὰς ὅμως ἡδονάς: καὶ τοίνυν et καὶ — τοίνυν, vid. τοίνυν: cf. etiam ἀλλά.

Καιρός, opportunitas, necessitas VIII, 9. IX, 7.

Κακοδαιμονεῖν, infelicem esse II, 4. Differt. h. v. a κακοδαιμονᾶν; vid. ib. adnot.

Κακόν, quod inhonestum vel iniustum est IV, 5: κακά, mala, opp. ἀγαθά II, 6. cf. §. 7. I, 5. sic tyrannis dic. κακόν, ein Uebel VII, 11: quidquid noxium est III, 11. μὴ καὶ ἐν τούτοις κακόν τι (venenum) φάγωσιν ἢ πίωσιν: πάσχειν κακόν, detrimentum accipere II, 13: vid. νοεῖν, ποιεῖν et λέγειν.

Κακοῦν, laedere, nocere, τινά II, 2. opp. ὀνῆσαι.

Κακουργεῖν, male facere, laedere X, 8.

Κακουργίαι, maleficia IX, 8.

Κακοῦργος, maleficus, qui quocumque modo civibus importunus est X, 4. ubi vid. notata.

Καλεῖν, nominare, fere i. q. νομίζειν IV, 5.

Κάλλος, tribuitur armis II, 2.

Καλλωπίζειν, diligenter et magnifice exornare XI, 2. vid. δαπάνη.

Καλός, ut latinum pulcher de eo dic. quod laudabile, honestum est II, 17. X, 3. οἱ καλοὶ κἀγαθοί, qui faciunt et sequuntur bona atque honesta, optimates (cf. ἀγαθός): honorificus, praestans I, 27. XI, 7. 15. Adverb. καλῶς, bene, praeclare IX, 3: καλῶς (probabiliter) μοι δοκεῖς λέγειν X, 1.

Κάμνειν, aegrotare VIII, 4.

Κἄν, i. e. καὶ ἐάν XI, 15.

Κατά (Buttm. §. 135. p. 553. Matth. §. 581. p. 558.) non nisi cum accusat. constructum legitur in hoc libro: 1) de loco VIII, 9. ἢ πεζῇ ἢ κατὰ θάλασσαν, terra marique. τυράννου κατ' ὀφθαλμοὺς κατηγορεῖν, in os vituperare, ei praesenti maledicere (nos: einem etwas ins Gesicht sagen) I, 14. 2) distributive; καθ' ἡμέραν, quotidie IV, 4. καθ' ἓν ἕκαστον, singulatim, Stück für Stück XI, 2. κατ' ἀγροὺς ἢ κατὰ κώμας, per agros vel per vicos (vicatim) IX, 7. διῄρηνται αἱ πόλεις κατὰ φυλάς, in singulas tribus IX, 5. 3) valet secundum: καθ' ὅσον ἂν δύνηται, quomodocumque, quantumcumque potest II, 17. κατὰ πάντα, in Rücksicht auf alles, in allen Stücken IX, 10. κατὰ συμφοράν τινα, casu quodam adverso III, 4.

Καταγελᾶν, τινός, deridere al.: passivum XI, 7. Cf. Memorab. Socr. III, 7, 7. Buttm. §. 121. 5. Matth. §. 490.

Καταθεᾶσθαι, propr. deorsum spectare: simpl. considerare III, 1.

Κατακοσμεῖν, ornare XI, 3. ὅπλοις τοῖς ἐκπαγλοτάτοις κατακεκοσμημένος.

Κατακρίνειν, condemnare VII, 10. κατακεκριμένος ἀποθνήσκειν, capitis condemnatus.

Κατακτείνειν, occidere VI, 14. VII, 12.

Καταλείπειν, relinque-

re, zurücklassen, übrig lassen V, 2.
Καταμανθάνειν, animadvertere, seq. acc. particip. I, 4.
Καταμέμφεσθαι, reprehendere, conqueri, seq. acc. VIII, 6.
Κατανοεῖν, animadvertere, cognoscere I, 22. syn. καταμανθάνειν: attendere III, 8.
Καταπλήττεσθαι, ὑπὸ φόβου, metu percelli VI, 5.
Κατασκευάζειν, instruere, exornare, domum II, 2. urbem XI, 2.
Κατατίθεσθαι, deponere, exuere, opp. ἔχειν VII, 13.
Κατεργάζεσθαι, perficere, μεγάλα II, 2. facere, committere I, 32. sibi parare, acquirere IV, 2. XI, 8.
Κέρδος, lucrum I, 36.
Κινδυνεύειν I, 26. „Hoc verbum, quod alias valet periclitari [cf. II, 13.] ex prima vocis κίνδυνος notione, quae dubio procul fuit casus, fors, hanc etiam derivatam habet vim, qua κινδυνεύει valet fieri potest ut, inde verisimile est, videtur; neque tantum de re sinistra, ut κινδυνεύομεν φαῦλοί τινες εἶναι ἄνδρες (homines nihili esse videmur) sed de minime molesta, ut κινδυνεύει οὕτως ἔχειν (ita esse videtur; es mag wol so sein), imo fausta et iucunda, ut κινδυνεύει φρόνιμός τις εἶναι ἐκεῖνος ὁ ποιητής." Buttmannus.
Κοιμᾶσθαι ὕπνον, dormire somnum (vid. Taubmann. ad Plaut. Mil. Glor. II, 4, 47.), dormire VI, 7.
Κοινός, communis VI, 2. ideoque publicus, ad remp. pertinens I, 11. εἰς τὰς κοινὰς πανηγύρεις. II, 8. κοινὸς πόλεμος opp. ei, quod solus tyrannus habet: opp. ἴδιος cf. XI, 1: κοινὴ ἀρετὴ καὶ εὐεργεσία, virtus quae de rep. bene meretur VII, 9. Adverb. κοινῇ, communiter I, 5.
Κοινωνεῖν τινος, participem esse, frui aliqua re III, 1. ubi eadem erit constructio, si egregiam Iacobsii coniecturam in adnotatione propositam probaveris.
Κολάζειν, castigare IX, 2. 3. VIII, 9. Cf. infr. s. v. τιμωρεῖν.
Κολακεύειν, adulari I, 15.
Κόρος I, 19. vid. ἐμπίπτειν.
Κοσμεῖν, honori esse, honorem conciliare XI, 5. (cf. §. 2.).
Κόσμιος V, 1. adnot.
Κόσμος, de mundo muliebri II, 2: κόσμον παρέχειν XI, 2. i. q. κοσμεῖν (§. 5.).
Κοῦφος, levis I, 5.
Κρατεῖν, vincere, superare, c. gen. II, 15. c. acc. XI, 15. Vid. Matth. §. 358. sq. Buttm. §. 119. 5. 3.
Κράτιστος, eleganter dicitur de cibis et potionibus (vinis) bene conditis III, 11.
Κρείσσων, κρείττων, superior, potentior, maioris dignitatis IV, 1. I, 12. VII, 7.
Κρίνειν, discernere, syn. διαγιγνώσκειν I, 5. aestimare IV, 3. existimare I, 17. III, 5.
Κρυφαῖος, clandestinus X, 6.
Κτᾶσθαι, sibi parare, adipisci I, 13. ὅσα παρὰ πάντων — κτῶνται (sich verdienen). VII, 11: sibi

conciliare v. c. φιλίαν, χάριν X, 1. VIII, 2: interdum dicitur etiam tamquam activum, ut Oecon. XV, 1. κτήσῃ ἐπιστήμην αὐτῷ. eodemque modo intelligunt verba Simonidis XI, 13. κτῶ δὲ αὐτῇ συμμάχους. At hic dativus non ad κτῶ sed ad συμμάχους referendus est, hoc sensu: compara tibi homines, qui urbi sint praesidium. (Cf. Hermann. ad Viger. p. 714. (47.). Buttm. §. 120. obs. 3. extr. Matth. §. 388. 2.): perfectum κεκτῆσθαι, possidere, habere I, 12. οὔτε τὰ οἴκοι κέκτηνται ἐχυρά. III, 4. τὰ δὲ χαλεπὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς κέκτηνται ἀποκεκρυμμένα, in animis occulta tenet. ὁ κεκτημένος, possessor VI, 16.

Κτῆμα, bonum quod quis possidet II, 4. III, 6. ubi sic dicitur amicitia: κτήματα, opes IV, 7. XI, 1.

Κτήνη, τά, pecora, syn. βοσκήματα X, 5.

Κωλύειν, impedire, prohibere, πολεμίων ἐφόδους X, 6. τοὺς κακουργεῖν βουλομένους ibid. §. 8: τί κωλύει; sq. infin. quid impedit? quid obstat, quo minus IX, 5.

Λ

Λαγχάνειν, propr. sorte accipere, deinde simplic. accipere, nancisci, plerumque construitur cum accusativo, sed non raro etiam cum genitivo, ut VI, 9. δεῖπνον τε καὶ ὕπνον λαγχάνομεν, cibum et somnum capimus, cibo et somno fruimur.

Λαμβάνειν, accipere, παρά τινος VI, 11. 13. lucrari I, 13. cf. VI, 11: sumere, de cibis I, 25. βίᾳ λαμβάνειν παρά τινος, opp. μετὰ φιλίας τυγχάνειν I, 33.

Λαμπρός, splendidus, illustris II, 15. (vid. ἀναλαμβάνειν) VIII, 6.

Λανθάνειν: λέληθέ με, ὅτι, me fugit III, 3. sed II, 5. dicitur λέληθέ με περὶ τούτου, vera me rei ratio latet. vid. adnot. cf. μέλει.

Λέγειν κακῶς, maledicere I, 15. opp. ἐπαινεῖν: οὐ λέγω, nego IX, 1. cf. infr. s. οὐ.

Λεηλασία, praedatio I, 36. Hesychius: λεηλασία· λῃστεία, ἁρπαγή, ἀδικία.

Λῃστής, latro, praedo I, 36.

Λιμήν, portus IV, 2. XI, 2.

Λογίζεσθαι, reputare, considerare I, 11.

Λοιδορεῖν τινα, obiurgare, reprehendere IX, 2.

Λοιδορία, convicium, opp. ἔπαινος I, 14.

Λόχος, certus militum vel civium numerus, alio tempore et apud alium populum diversus IX, 5. vid. adnot.

Λυμαντήρ, homo perniciosus, corruptor, τῆς φιλίας III, 3.

Λυμεών, perditor VI, 6. ὁ φόβος τῶν ἡδέων λυμεὼν γίγνεται. Stobaeus λυμαντὴρ habet.

Λυπεῖν, tristitia afficere, seq. acc. VI, 16: λυπεῖσθαι, tristem esse, dolere, ἐπί τινι I, 5. ubi opp. ἥδεσθαι. c. simpl. dativ. IV, 1: πολὺ πλείω καὶ μείζω λυποῦνται, multo plures et

maiores molestias et sollicitudines habent I, 8. opp. εὐφραίνονται.

Λύπη, aegritudo I, 28.

Λυπηρός, molestus, acerbus VI, 6. τὰ λυπηρά, molestiae, aerumnae I, 8. VI, 8.

Λυσιτελεῖν, prodesse, expedire, c. dat. VII, 13.

Λυσιτελής, propr. est utilis, sed interdum idem significat, quod εὐτελής (vilis, parvo parabilis*), sive quod utile est parvo pretio aliquid emere, sive quod sumptus in tali emptione factus larga compensatione tollitur. Posteriore significatione legitur IX, 11. ἐμπορεύματα λυσιτελέστερα, merces viliores, ut bene interpretatus est Erasmus. Simil. Aelian. Hist. An. X, 50. Εἰ δὲ ἐθέλεις τοῦ δέοντος λυσιτελέστερον πρίασθαι.

M

Μά, iurandi particula in sententiis negantibus, cum acc. eius rei, per quam quis iurat. 1) μὰ τὸν Δί' I, 32. 2) idem significat praeposito οὐ, e. g. οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐ μὲν οὖν, non per Iovem, inquit, non sane (non, inquam) I, 21. 3) sed in sententia aiente dicitur ναὶ μὰ Δία vel ναὶ μὰ τὸν Δία, ut I, 13. 20. 10. 16. IX, 7. καὶ ναὶ μὰ Δία ὁρμῷντό γ' ἄν. X, 2. ναὶ μὰ Δία — δεήσεται μὲν οὖν. Vid. Buttm. §. 136. p. 575. sq. Matth. §. 605.

Μακαρίζειν, felicem praedicare VII, 10. cf. ζηλοῦν.

Μακάριος, (a μάκαρες, dii) divinus, ideoque etiam summae praestantiae: hinc μακαριώτατον κτῆμα XI, 15. recte mihi videor interpretari posse de bono omnium praestantissimo. Sed tale κτῆμα sane est μακαριστόν, ζηλωτὸν κτῆμα.

Μάλα, valde II, 3. μάλα γὰρ ὁ ὄχλος μοι δοκεῖ δοξάζειν: οὐ μάλα, vid. ἔχειν. Comp. μᾶλλον, magis, potius: intelligitur post verba ὅσῳ ἂν ἔκπλεα τὰ δέοντα ἔχωσι X, 2. ubi Zeunius conferri iubet Cyrop. I, 3, 14. ad quem locum videndus est Poppo: repositum, ubi μάλιστα erat XI, 5. vid. adnot.: οὐδέν τι μᾶλλον, nihilo magis II, 18. adnot. Superl. μάλιστα, maxime, nisi vulgari significatione non legitur in Hierone.

Μαλακός, mollis, qui dura fugit et suavia tantum sectatur I, 23. μαλακά opp. σκληρά, grata et iucunda sensibus I, 5.

Μαρτυρεῖν, testari, argumento esse IX, 3.

Μάχεσθαι, vid. πρό.

Μάχη, de contentionibus et proeliis amantium I, 35. cf. ἔρις.

Μεγαλοπρεπής, propr. magnum virum decens, hinc omnino magnificus, splendidus II, 2. XI, 5. 7.

Μεγαλύνεσθαι, efferri, gloriari, ἐπί τινι ἔργῳ II, 17.

Μέγας, magnus auctoritate et opibus, potens, nobilis I, 27: μεῖζον δύνασθαι, plus valere VIII, 2. πολὺ

μείζω λυπεῖσθαι, vid. λυπεῖν: μέγιστον φρονεῖν, vid. φρονεῖν. Adverb. μεγάλως, magno, eximio modo (cf. Buttm. §. 102. 5. extr.) III, 14.

Μέθη, crapula, ebrietas VI, 5.

Μειονεκτεῖν, inferiorem esse, deterioris conditionis esse, opp. πλεονεκτεῖν: ἔν τινι I, 11. τινός ἔν τινι I, 27: cum solo dat. rei I, 14. εἰ τοῖς θεάμασι μειονεκτεῖτε, διά γέ τοι τῆς ἀκοῆς πλεονεκτεῖτε: cum dat. rei et gen. person. I, 18. 19: cum gen. rei, qua quis caret III, 6. τούτου τοῦ κτήματος μειονεκτοῦσιν, carent hoc bono (cf. ib. §. 10). II, 1. μειονεκτοῦντας καὶ σίτων καὶ ποτῶν (mox dicitur ἀπεχομένους): ἐν τοῖς παιδικοῖς ἀφροδισίοις μειονεκτεῖ τῶν εὐφροσυνῶν, minus percipit voluptatis I, 29.

Μειοῦν, minuere verbis, elevare II, 17.

Μείων, minor, de numero I, 8. πολὺ μείω τὰ λυπηρά ἔχει, minus molestiarum, pauciores molestias habet. cf. II, 17: dic. de eo, qui inferior est auctoritate et opibus, ignobilior I, 28. ἐκ μειόνων γαμεῖν (cf. §. 27.): neutr. plur. pro adverb. ponitur I, 8. μείω πολὺ εὐφραίνονται.

Μέλει μοι περί τινος, curae mihi est, curo aliquid IX, 10. Vid. Matth. §. 347. obs. 2. cf. adnot. ad II, 5.

Μέλλειν, cum inf. futur. I, 12. VIII, 9. εἰ μέλλοιμεν ἕξειν, si volumus habere. Vid. Buttm. §. 137. p. 586. Matth. §. 502.

Μέν, quidem. Hanc particulam a γέ multum differre, dictum est supra s. γέ. Quamquam autem huic μέν opposita est δέ particula, saepe tamen aut omittitur illa pars orationis, in qua sequi debebat δέ, aut intelligi potest, e. g. I, 7. Ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ὅπως ἂν ἄσθοιτό τινος ἄλλου ὁ τύραννος ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν i. e. equidem non habeo dicere, (at tu fortasse dicere poteris.) VII, 4. ἐμοὶ μὲν εἰκότως δοκεῖτε ταῦτα πάντα ὑπομένειν (Cf. Buttm. §. 136. p. 572. Matth. §. 622. p. 609.). 2) μέν — δέ quomodo explicari debeant, exposuerunt Buttmannus §. 136. p. 571. Matth. §. 622. p. 608. in.: serviunt etiam enumerationibus rerum vel hominum, diversorum quidem, sed tamen eodem spectantium. Vid. ad VII, 1. add. I, 4. 35. II, 2. 15. III, 2. 8. VI, 3. 7. 15. 16. VIII, 6. ἔστι μὲν ὅτε — ἔστι δ' ὅτε I, 5. ὁ μέν — ὁ δέ, vid. ὁ: hae particulae interdum per quamvis — tamen explicantur, e. g. VI, 16. χαλεπὰ μέν — χρήσιμα δέ. cf. IX, 7: de repetitione earum dictum est ad IX, 2. (cf. Plat. Men. p. 94. C. D. §. 34. Buttmann.) 3) pro δέ referuntur ad μέν etiam aliae particulae: μέν — μέντοι VIII, 1. μέν — γὲ μέντοι IX, 1. μέν — ἀλλά II, 1. μέν — ἀλλ' ὅμως VI, 9. 4) μὲν γάρ, non mutat particulae γάρ significationem, sed et μέν et γάρ suam vim retinent: μέν γε, vid. γέ: μὲν δή, igitur, conclusioni ac transitioni servit, ut I, 4. 16. (Viger. p. 537. sq.) οὐ μὲν δή, minime vero, nequaquam III, 3. καὶ — μὲν δή, vid. καί: μὲν οὖν, igitur, in continuando sermone cum quadam conclusionis significatione usurpatur, ut ap. Lati-

nos et quidem (Hermann. ad Viger. p. 845.) I, 31. II, 5. X, 3. τοὺς μὲν οὖν τοιούτους, ac tales quidem homines. in respondendo est sane I, 21. hinc usitatissima affirmandi formula πάνυ μὲν οὖν, ja wohl, allerdings (Viger. p. 449.) I, 21. 22. immo X, 2.

Μέντοι, tamen, jedoch I, 25. VI, 8. cf. VIII, 1: γὲ μέντοι, vid. γέ: ἀλλά μέντοι, vid. ἀλλά.

Μέρος, vid. μετέχειν.

Μετά, cum: μετὰ φιλίας, opp. βίᾳ I, 33. τὰ μετ' ἔρωτος ἀφροδίσια, quae cum amore coniunctae sunt res venereae I, 29.

Μεταδιδόναι τινί τινος, impertire alicui aliquid XI, 12.

Μέτεστί μοί τινος, particeps sum rei: ἐλάχιστον τῆς εἰρήνης τοῖς τυράννοις μέτεστι, minima pars pacis contingit tyrannis II, 7. vid. adn.

Μετέχειν, participem esse, frui, c. gen. II, 6. μέρος τί τινος μετέχειν ib. §. 7. ubi vid. animadv.

Μετρίως, modice I, 19. vid. adnot. ad §. 8.

Μέχρι, c. gen. infin. usque dum, donec VI, 2: μέχρι τούτου, hactenus I, 7. II, 14.

Μή. Hanc particulam ab οὐ sic differre, ut οὐ neget rem ipsam, μή cogitationem rei, notum est omnibus. Hinc 1) coniungitur cum iis particulis, quae conditionem aliquam exprimunt v. c. ἂν μὴ ξένην γήμῃ I, 28. simil. II, 8. Nam hae particulae natura sua indicant, ponere aliquem aliquid cogitatione (vid. Buttm. §. 155. 2. b. Matth. §. 608. 5. b.). 2) eodem modo ponitur post particulas finales, ut X, 1. ἔχεις τι εἰπεῖν, ὡς μὴ μισεῖσθαι δι' αὐτούς; numquid potes proferre, ut propter ipsos minus in odio simus? (Buttm. ibid. 2. c. Matth. ib. 5. a.): et post omnia verba, in quibus timoris vel sollicitudinis inest significatio, e. g. I, 12. III, 11. VI, 15. VII, 10. vid. ad II, 8, V, 1. 3) neque aliter post relativa: I, 12. ὅπου μὴ κρείσσονες μέλλουσιν ἔσεσθαι (Buttm. §. ead. 2. e. Matth. 5. c.). 4) frequentissime iungitur participiis, quod ubi fit, sensus proprie est, si quis sit eiusmodi: sic I, 15. τί οἴει τοὺς μὴ λέγοντας κακῶς εὐφραίνειν. finguntur cogitatione, qui non maledicant; sed οἱ οὐ λέγοντες κακῶς si commemorarentur, de certis hominibus cogitandum foret, qui nollent maledicere. VII, 9. ὅταν γὰρ — θάκων ὑπανιστῶνται φιλοῦντές τε καὶ μὴ φοβούμενοι. ubi facile potest substitui conditionalis particula. cf. ibid. §. 6. (Buttmann. ib. 2. f. Matth. p. 589. sq.). 5) μὴ ὅτι — ἀλλά, vid. ad VIII, 5. add. Hermann. ad Viger. p. 804: οὐ μή, vid. ad XI, 15.

Μηδέ, ne — quidem (eodem modo differt ab οὐδέ, quo μή ab οὐ) III, 13. πεποίηνται πολλοὶ νόμον, τῷ μιαιφόνῳ μηδὲ τὸν συνόντα καθαρεύειν. Vid. Buttm. §. 135. 2. g. §. 136. p. 573. Reisig. Coniect. p. 188. cf. Matth. §. 608. 5. e.

Μηδείς, nemo, nullus, quoniam ut μή ad cogitationem alicuius refertur, in singulis locis singulas admittit interpretandi rationes, quibus in μή particula utendum est. Sic III, 12. δορυφοροῦσι δ' ἐπὶ τοὺς κακούργους, ὑ-

περ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν ἀποθνήσκειν i. e. ἵνα μή τις τῶν πολιτῶν ἀποθάνῃ. VI, 11. post δεῖ infertur μηδέν (cf. Buttm. §. 135. 2. g.). X, 8. τὸν μηδὲν ἀδικοῦντα, vid. μή num. 4).

Μήν, sane, vero: vid. ἀλλά, γέ, καί, πῶς.

Μήποτε, ne forte V, 2. φοβοῦνται, μήποτε — γένωνται, vid. μή num. 2.

Μήπω, nondum: VIII, 2. μήπω ἐκεῖνο σκοπῶμεν. ubi coniunctivus pendet a μήπω, neque absolute positus est (Buttmann. §. 135. obs. 5.). Quae in adnotatione ad h. l. laudatae sunt regulae, eae non nisi cap. XI. §. 2. adhiberi recte possunt. Illuc velim transferas.

Μήτε, neque, rem negat ut cogitatam eoque differt ab οὔτε: μήτε — μήτε VI, 4. ad quem locum cf. Buttmann. §. 155. 2. g. Quid intersit inter μήτε et μηδέ, explicuit idem §. 136. p. 572. sq. Cf. Reisig. Coniect. p. 188.

Μηχανᾶσθαι, machinari, excogitare IV, 5. V, 1: efficere, instituere, seq. inf. c. acc. XI, 4.

Μηχάνημα, magnus et eleganter excogitatus ciborum apparatus I, 22.

Μιαιφόνος, μεμιασμένος φόνῳ, homicida III, 13.

Μικρόν, dic. etiam de eo, quod parvi momenti est, leve II, 1. Superl. μικρότατος legitur VIII, 2.

Μιμνήσκεσθαι I, 10. Vid. Buttm. §. 101. p. 378.

Μισεῖν, odisse, odio habere VII, 8: μισεῖσθαι, invisum esse I, 36. ὑπό τινος, in odio esse apud al. III, 9.

Μισθοφόρος, miles mercenarius VIII, 10. Cf. X, 1. VI, 10.

Μοιχός, moechus, adulter III, 3.

Μόνον, adverb. solum I, 26: οὐ (οὐχί) μόνον — ἀλλὰ καί, vid. ἀλλά.

Μόρα, certus numerus civium (Spartiatarum) IX, 5. vid. adn. Legebatur ibi κατὰ μοίρας. Sed frequens est horum verborum confusio. Vid. Schneider. ad Hellen. III, 5, 10. ed. nov.

N

Ναί, affirmandi particula, vid. μά.

Ναός, templum XI, 2. ubi ναοί recensentur in urbium ornamentis.

Νή, iurandi particula, quae semper coniungitur cum acc. eius, per quem quis iurat, nec nisi affirmative ponitur: νὴ Δία, per Iovem, profecto VIII, 8. Vid. Buttm. §. 136. p. 575. Matth. §. 606.

Νηποινί, impune (ἀτιμωρητί Etym. M. ἄνευ τιμωρίας Hesych. Cf. Bekker. Anecd. Graec. I, 285.) III, 3. ubi alii νηποινά scripserunt alii νηποινεί alii νηποινῆ. Cf. Buttm. §. 104. c. IV. 15. Blomfield. ad Aeschyl. Prom. v. 216. Glossar.

Νικᾶν, vincere XI, 14. τούτους πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν. Cf. locus Ages. ad XI, 7. citat. Cyrop. V, 1, 28.

Νοεῖν, in animo habere I, 15. πάντα κακά νοοῦσι τῷ τυράννῳ, malevolentissimo in tyrannum animo sunt.

Νομίζειν, lege sancitum, institutum habere III, 5. *πολλαὶ τῶν πόλεων νομίζουσι*, apud multas civitates lex est (vid. Viger. p. 267. Baumgarten-Crusius ad Agesil. IV, 6.): putare, existimare XI, 14. *νόμιζε δὲ τὴν μὲν πατρίδα οἶκον — σεαυτοῦ*: c. inf. praes. VII, 9. *ἀπολαύειν αὐτοῦ ἀγαθὰ νομίσαντες*. ubi Steph. malebat *ἀπολαύσειν* (vid. Hermann. ad Soph. Aiac. v. 1061.).

Νῦν, nunc I, 2: *νῦν γε ἔτι*, auch jetzt noch I, 3. cf. *ἔτι*.

Ξ

Ξένος, peregrinus, opp. *πολίτης* V, 3: fem. *ξένη* (*γυνή*) I, 28.

Ξυνεῖναι, vid. *συνεῖναι*.

Ξυνουσία, consuetudo, familiaritas III, 10.

O

Ὁ, ἡ, τό: *ὁ μὲν — ὁ δέ*, alius — alius IX, 1. 5. Vid. Buttmann. §. 113. 2. Matth. §. 287.

Ὅδε, hicce I, 8.

Οἴεσθαι, opinari, putare I, 15. II, 8. 10: *οἶμαι*, medio sermoni insertum, ut latinum opinor, puto I, 34. VII, 8. Cf. Buttmann. §. 101. p. 379.*).

Οἴκαδε, domum, in patriam II, 9. ubi mox dic. *εἰς τὴν πόλιν*.

Οἰκεῖος, propr. domesticus, hinc proprius i. e. non alienus, nostrae potestatis nostrique usus, ad nos pertinens VII, 9. *θεῶνταί τ' αὐτὸν ὡς οἰκεῖον ἕκαστος ἀγαθόν*.

Οἰκέτης, servus IV, 2. *Οἰκέται* sunt quicumque reguntur a patre familias. Hinc modo latiore modo strictiore sensu dicuntur de servis, de familiaribus, de coniuge ac liberis. Hesychius: *οἰκέται· οἱ κατὰ τὸν οἶκον πάντες*. Thom. Magister: *οἰκέται οὐ μόνον οἱ δοῦλοι, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ, γυνὴ καὶ τέκνα*.

Οἴκοι, domi, *μένειν* I, 13. *τὰ οἴκοι*, quae domi sunt, res domesticae I, 12. intell. regnum.

Οἶκος, domus XI, 14. res familiaris XI, 6. Ammonius: *οἶκος λέγεται ἡ πᾶσα οὐσία*. — Sed *οἰκία* est domus proprie dicta.

Οἰκτείρειν, deplorare, miserari, *τινὰ ὡς πένητα* IV, 5.

Οἰκτρός, miserandus I, 36.

Οἷος, qualis, respondet in altero membro *τοιοῦτος* VI, 8: *οἷόν τέ ἐστι*, seq. infin. fieri potest ut, licet VI, 14. (Buttm. §. 137. p. 581.): *οἷόςπερ*, wie doch, gerade wie (Buttmann. gramm. amplior. §. 80. 3.) VII, 5. vid. *ὅμοιος*.

Ὀκνεῖν, dubitare, recusare, nolle XI, 1. Hesychius: *ὀκνεῖ· οὐ βούλεται*.

Ὄλεθρος, pernicies IV, 4.

Ὀλίγος IV, 3: *ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ*

exiguo, brevi tempore I, 13.

Ὅλος, totus I, 5. cf. II, 17. VIII, 4.

Ὁμιλεῖν, conversari, c. dat. VI, 3: consuescere, (per euphemismum dic. de congressu venereo) πρός τινα VIII, 6. Cf. Mem. Socr. II, 1, 24.

Ὁμιλία, consuetudo III, 10. ubi intell. de coniugio. Paullo ante de omni consuetudine in universum dixerat ξυνουσία.

Ὅμοιος, similis, (Brem. ad Corn. Nep. XIV, 9, 3.) par VIII, 2. ὅμοιοι, qui eiusdem conditionis sunt I, 27: seq. οἷόςπερ VII, 5. αἱ τιμαὶ τῶν τυράννων ὅμοιαι ἐμοὶ δοκοῦσιν εἶναι, οἷάπερ ἐγώ σοι τὰ ἀφροδίσια ὄντα αὐτῶν ἀπέδειξα i. e. honores tales sunt, quales esse demonstravi etc. (Vid. Schneider. ad Cyrop. IV, 1, 37.) Adverb. ὁμοίως, similiter, eodem modo: ὁμοίως μὲν — ὁμοίως δέ, tam — quam X, 5: saepe cum πᾶς coniungitur, ut VII, 3. πάντα ὁμοίως aeque omnia (cf. Guil. Kuster. ad Oecon. XVIII, 4.): aeque ac, c. dativ. VI, 3. Vid. Matth. §. 385. 3.

Ὅμως, tamen I, 36. καίτοι τῷ μὲν λῃστῇ παρέχει τινὰς ὅμως ἡδονάς: ἀλλ' ὅμως, vid. ἀλλά: praeced. particip. quod resolvi debet per quamquam VII, 2. vid. adn.

Ὀνῆσαι, iuvare, prodesse, c. acc. II, 2. opp. κακῶσαι (cf. VI, 12.). Vid. Buttmann. §. 101. p. 380. Matth. §. 243. p. 248.

Ὀξύς, acidus, de cibis I, 22.

Ὅπῃ, (Buttm. §. 103. obs. 8). quemadmodum IV, 4. ubi alii esse quando volunt.

Ὁπλίζειν, armis instruere, armare: ὡπλισμένος II, 8.

Ὅπλα, vid. εἶναι.

Ὁπλοφόρος, armatus II, 8. ubi intelliguntur satellites.

Ὅποι, quo IX, 7. ὅποι ἄν, quocumque, in quemcumque locum II, 8.

Ὁποῖος, qualis, qualiscumque I, 1. VI, 11.

Ὁπόσος, quantus, cui respondet in altero membro τοσοῦτος VII, 2.

Ὁπόταν, quando, quum, c. coniunct. VI, 11. Cum optat. qua ratione construatur, discant tirones ab Hermanno ad Viger. p. 792. num. 256.

Ὁπότε, quando (quandocumque, quoties) I, 6: construitur cum optat. in re praeterito tempore saepius facta VI, 2. (vid. Buttm. §. 126. obs. 6. Matth. §. 521. Herm. ad Viger. p. 909.): alia ratio est IX, 7. ὁπότε τοῦτου καιρὸς εἴη (vid. Matth. §. 521. obs. 2.): non raro caussam et rationem indicat, ut III, 11. ὁπότε γε, vid. γέ.

Ὁπότερος, uter VIII, 3.

Ὅπου, ubi I, 12.

Ὅπως, quomodo I, 6. 7: ponitur pro ὅτι IX, 1: pro ἵνα, c. coniunct. VII, 2.

Ὅραμα, τό, spectaculum, res quae cernitur I, 4.

Ὁρᾶν, absolute ponitur II, 3: ὁρᾷς mediae orationi interpositum I, 16. adnot.

Ὀργή, ira I, 28. δεινὰς ὀργὰς ἐμποιοῦσιν.

Ὀρέγεσθαί τινος, appetere al. (propr. se porrigere versus aliquid) VII, 1. etc.

Ὁρμᾶσθαι, proficisci ad bellum (aufbrechen) IX, 7.

Ὅς, continet caussae rationis-

que reddendae significationem II, 5. (vid. Buttm. §. 130. 1.): ὅ, initio orationis positum VI, 12. vid. animadv.: ὅς ἄν, vid. ἄν num. II: ὅςπερ, vid. πέρ.

Ὀσμή, odor: plur. ὀσμαί, ut lat. odores, de rebus odorem reddentibus I, 4. 24. De altera forma ὀδμή minus attica, qua usum esse Xenophontem dicunt veteres grammatici, vid. Popp. ad Cyrop. I, 6, 4.

Ὅσος, quantus, in plurali etiam quot II, 15. ib. §. 18. VII, 12: qui, quicumque IV, 5: ὅσῳ — τοσούτῳ, cum comparat. quanto — tanto I, 19. sed X, 2. μᾶλλον intelligendum: ὅσος ἄν, vid. ἄν num. II: καθ' ὅσον ἄν, vid. κατά.

Ὅςτις, propr. est aliquis qui, deinde quisquis, quilibet, quicumque III, 9. 10. VII, 8. XI, 12. ὅτῳ (vid. Buttm. §. 70. 3. Matth. §. 153. obs. 1.): ὅςτις ἄν, vid. ἄν num. II: quis I, 6. vid. animadv.: ὁςτιςοῦν, quivis, qualiscumque I, 13: ὅτιπερ i. q. ὥςπερ XI, 14. ubi Bachius comparat Oecon. XVII, 8.

Ὅταν, quando, cum coniunct. I, 37. VI, 9: c. coni. aorist. II, 15. 18. al. (cf. Buttm. §. 126. 12.): de caussa (quia, quum) positam hanc partic. dicunt VI, 13. 14. qui tamen loci etiam ad vulgarem rationem revocari possunt: de construct. c. indicat. vid. ad VIII, 7.

Ὅτε, quum, quo tempore VI, 1: ἔστιν ὅτε, vid. εἶναι.

Ὅτι, quod, vel pro accus. c. inf. in eiusmodi loquutionibus ὅτι μὲν ἡδόμεθα, δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι I, 6. εὖ ἴσθ' ὅτι ib. §. 8. λέγω σοι, ὅτι II, 6. etc. de altera ratione cf. I, 10. in. 17. τούτῳ — ὅτι, vid. οὗτος: μὴ ὅτι, vid. ad VIII, 5.

Οὐ, οὐκ, οὐχ, οὐχί (Buttm. §. 104. 3.). Quid haec particula differat a μή, dictum est supra s. μή (cf. Matth. §. 608. Buttm. §. 135. 2. a.): οὐ μὰ τὸν Δία, vid. μά: οὐ μὲν δή, vid. μέν: οὐ μόνον — ἀλλά, vid. ἀλλά: οὐκ οἶδ' εἰ, vid. ad I, 7: οὐ μή, vid. ad XI, 15: haec particula voces quasdam, quibus additur, plane in contrarium convertit. Sic οὐ πάνυ I, 28. non est non omnino, sed potius omnino non, minime. οὔ φημι, nego I, 31. cf. IX, 1. (Buttm. §. 135. obs. 2. Matth. §. 608. 1.): ponitur in interrogatione plane ut latinum nonne VI, 5. VIII, 4. X, 7. (Buttm. §. 135. 5. cf. Matth. §. 610. p. 593.) de πῶς οὐ vid. πῶς: τί οὖν οὐχί, vid. ad I, 3.

Οὐδέ, neque, ne — quidem, auch nicht, nicht einmal (discrepat a μηδέ, ut οὐ a μή) II, 10. 17: οὐδ' ἂν εὐετηριῶν γενομένων ἀφθονία τῶν ἀγαθῶν γίγνηται, οὐδὲ τότε συγχαίρει ὁ τύραννος V, 4. ubi duae negationes fortius negant (vid. Buttmann. §. 135. 6. extr. Matth. §. 609.): οὐδέ γε, auch gar nicht, selbst auch nicht IV, 2. — Quae sit differentia inter οὐδέ et οὔτε, docuit Buttmannus §. 136. p. 572. sq. Cf. Reisig. Coniect. in Arist. p. 188. sq.

Οὐδείς, nemo, nullus (cf. μηδείς) I, 14. 18: οὐδεὶς οὐδέν, vid. ad VI, 13: οὐδὲν μᾶλλον, vid. μάλα: οὐδὲν ἧττον, vid. ἥσσων: οὐδέν, nihil, paullo fortius exprimit id, quod alibi dicitur per οὐ v. c. οὐδὲν ἴσως τοῦτο θαυμαστόν I, 6. οὐδὲν προςδέονται ib. §. 25. οὐδὲν ἀποκω-

λύει VIII, 1. οὐδὲν ἔτι δεήσεται X, 1: οὐδέν τι, nihil quidquam i. e. nullo modo (οὔτι) I, 28. II, 5.

Οὐκ ἔτι (οὐκέτι) non iam, (vulgo dicunt non amplius) non sane, haudquaquam, minime VII, 3: non aeque, non item I, 16. II, 14. Cf. Perizon. ad Aelian. V. H. VI, 6, 2. Wopkens Lectt. Tull. p. 168.

Οὐκοῦν, nonne? I, 21. VIII, 4, ergo IX, 4. 6. Vid. Herm. ad Viger. p. 794. sqq. Buttm. §. 136. p. 574.

Οὖν, igitur I, 2. etiam in repetitionibus, ut V, 2. (Brem. ad Nep. VIII, 4, 3.): τί οὖν οὐχί, vid. ad I, 3: ἀλλ' οὖν, vid. ἀλλά: μὲν οὖν, vid. μέν.

Οὔποτε, numquam I, 14. 37.

Οὖς, τό, auris I, 4.

Οὔτε, neque, (vid. μήτε et οὐδέ): οὔτε — οὔτε I, 12. etc.

Οὗτος, coniungitur cum particip., vid. ad I, 18: ὁ αὐτὸς οὗτος, vid. αὐτός num. III: καὶ ταῦτα, vid. καί: ταύτῃ, hac in re VII, 12: I, 17. τούτῳ — ὅτι (in Oecon. XVIII, 10. dicitur ταύτῃ — ὅτι.) propterea quod, quod Latini dicunt eo — quia (Sall. Catil. c. 20. „Sed quia — vos cognovi fortes fidosque mihi, eo animus ausus maxumum facinus incipere; simul quia„ etc. Cicer. Tusc. I, 7, 13. M. „Esse ergo eos dicis.“ A. „Immo, quia non sunt, quum fuerint, eo miseros esse.“). — Quomodo οὗτος et αὐτός differant, luculenter demonstravit Reisigius Coniect. in Aristoph. p. 96. sqq. „Multum interest, inquit, τοῦτο ab Atticis an αὐτό ponatur, nec utrumvis licet usquequaque. Alterum enim singulari est vi praeditum, atque luculenter rem quamque designat: alterum nihil nisi explet orationem, nec ponderis quicquam habet ad rem quamque extollendam.“ Idem deinceps: „Itaque δι' αὐτό est dadúrch: διὰ τοῦτο vero est dádurch.“

Οὕτως et οὕτω 1) ita, sic, adeo I, 3. 30. ὥσπερ — οὕτω, cf. ἔχω. 2) ut latinum sic pro tantopere, adeo III, 9. οὕτω μισοῦνται. 3) cum adiectivis tam I, 1. 13. IV, 3. 4) οὕτω δή, (ita igitur) itaque I, 4. 5) οὕτως saepissime ponitur ante consonantem in media oratione, vid. ad I, 5.

Ὀφθαλμός, opp. γνώμῃ II, 5: κατ' ὀφθαλμοὺς κατηγορεῖν, vid. κατά: ἐξ ὀφθαλμῶν γενέσθαι, vid. γίγνεσθαι.

Ὄχλος, imperita multitudo, vulgus, τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων II, 3: turba hominum, opp. ἐρημία VI, 4.

Ὄψει (ὄπτω) IV, 3. Vid. Buttmann. §. 101. v. ὁράω. Matth. §. 244.

Ὄψις, propr. interior pars oculi, pupilla (ὁ τόπος, ἐν ᾧ τυγχάνει ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ ἐγγιγνομένη, ut definit Plato): hinc omnino visus, oculus I, 10. 11.

Ὄψον, obsonium, quidquid pani additur (ut pisces, olera, etiam carnes) II, 1. καὶ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ὄψων. Eustath. ad Il. p. 814. l. 5. ed. Bas.: πᾶν τὸ συνάμα σιτίοις ἐσθιόμενον. Cf. Brem. ad Corn. Nep. Themist. X, 5.

Π

Πάθημα, quidquid quis patitur, calamitas, malum V, 1. 2. *δυσχερές ἐστι τοῦτο τὸ πάθημα*, haec sors (res) molesta est I, 36.

Παιδικά, τά, amasius, puer amatus I, 31. 34. VIII, 6, vid. animadv.

Παιδικός, vid. *ἀφροδίσια*.

Πάλιν προσιέναι, redire III, 2. *πάλιν εἰπεῖν*, respondere IX, 1.

Πανήγυρις, conventus publicus, ubi magna hominum est celebritas, quales v. c. fuerunt ludi Graecorum sollemnes I, 11. XI, 5: conventus hominum, magnus numerus XI, 10.

Πανταχῆ, ubique II, 8.

Παντοδαπός, varius, omnis generis, i. q. *παντοῖος* I, 25.

Πάντοθεν, circumcirca, undique VI, 8.

Πάνυ, admodum, valde, c. adiect. II, 1. c. adverb. I, 35. plane, prorsus I, 16. 22. *καὶ πάνυ γε*: *πάνυ μὲν οὖν*, vid. *μέν*: *οὐ πάνυ*, vid. *οὐ*.

Παρά I. c. gen. dic. de re, a qua quid proficisci atque exire dicitur: *λαβεῖν τι* (*κτᾶσθαι*) *παρά τινος* I, 13. *τυχεῖν* I, 32. 33. *δεῖσθαι* I, 33. *γίγνεταί ἐμοὶ ἀγαθὰ παρὰ θεῶν*, mihi tribuuntur a diis IV, 5. *ἡ παρά τινος τιμή*, honor qui ab aliquo tribuitur VIII, 3. cf. §. 4. VI, 3. *οἱ ἔπαινοι παρὰ τῶν ἐλευθερωτάτων*, quae ab his proficiscuntur laudes I, 16. cf. §§. 34. 36: II. c. dativ. apud XI, 9. 10: III. c. accus. propr. de loco prope, propter, deinde praeter, contra: *παρὰ φύσιν εἶναι* I, 22. — Cf. Buttm. §. 134. p. 551. Matth. §. 588.

Παραγίνεσθαι, propr. advenire, deinde (ut lat. venire v. c. ap. Cic. Caecin. XXVI, 74.) contingere, obtingere I, 28.

Παράδειγμα, exemplum VIII, 2.

Παρακατατίθεσθαι, alicui aliquid depositum tradere I, 12.

Παρασκευάζειν, instruere, *τράπεζαν* I, 18: facere V, 3. *ἀλκίμους τοὺς πολίτας*.

Παρασκευή, apparatus mensae, cibus paratus I, 20. 21.

Παραστάδες, vid. ad XI, 2, cf. Schneider. ad Mem. Socr. III, 8, 9.

Παραστῆναι, advenisse, adesse VIII, 9.

Παρατιθέναι δεῖπνον, apponere coenam I, 17. cf. §. 20: *παρατίθεσθαι*, sibi apponi iubere ib. 19. 20. Cf. Matth. §. 492. c. Buttm. §. 122. 8. Item apud Latinos apponere (ponere dixit Plin. Epp. II. 6, 2.) sollemne verbum est de cibo ac potu, quum in mensam inferuntur.

Παραχωρεῖν τινι ὁδῶν, de via decedere (honoris caussa) VII, 2. 7. 9.

Παρεῖναι, adesse, praesentem esse I, 12. XI, 10. al.: in promptu esse I, 28. opp. *ἐλλείπειν τι*: *εἰς τὸ παρόν*, in praesens tempus (id. fere qd. *νῦν*) V, 2. *ἡ εἰς τὸ παρὸν ἐξουσία*, praesens potestas. Cf. Buttm. §. 112. 3. Matth. §. 270.

Παρέρχεσθαι, vid. *εἶναι*.

Παρέχειν, exhibere, praebere, praestare: ἡδονάς I, 17. cf. ib. 27. ὠφελήματα X, 3. ἀσφάλειαν, σχολήν X, 5. κόσμον XI, 2: φόβον excitare metum, iniicere XI, 11. τοῦ τυραννεῖν τὰς ἐπιθυμίας I, 26: facere, εὐδαιμονεστάτην τὴν πόλιν XI, 7: idemque denotat παρέχεσθαι, e. g. II, 4. I, 6. Vid. Guil. Kuster. ad Oecon. XII, 12.

Πᾶς. πάντες ἄνθρωποι, omnis generis atque conditionis homines I, 18. sed VII, 10. sunt omnes homines: πάντα μέν — πάντα δέ, vid. ad VII, 1: πάντες πάντα VII, 2. vid. ad I, 15.

Πάσχειν, pati, κακόν τι II, 13. κακόν τι ὑπό τινος, iniuria (malo) affici ab al. VII, 8. πάσχω τι, accidit mihi aliquid, laedor VII, 11.

Πατρίς, patria: αἱ πατρίδες III, 12. 13.

Πεζῇ, terra, opp. κατὰ θάλασσαν (mari) VIII, 9.

Πείθειν, persuadere, τινά τι I, 16. (vid. Matth. §. 421. obs. 1.): πείθεσθαι, parere XI, 11.

Πειρᾶν, tentare, pellicere ad amorem (s. rem veneream) XI, 11. (cf. Dion. Hal. Comp. Verb. p. 452. ed. Schaef.): πειρᾶσθαι, conari, studere, operam dare c. inf. I, 10. XI, 14: πεπειραμένος, expertus, c. gen. I, 2. cf. II, 6.

Πέμπειν, ἅρματα εἰς τὰς πανηγύρεις XI, 5.

Πένης, pauper IV, 3. Haec vox proprie sic differt a πτωχός, ut pauper Latinorum ab egeno.

Πέρ. Huius particulae vim ita explicavit Hermannus (ad Viger. p. 795.): „Cognata videtur praepositioni περί, ita ut proprie significet circiter, ferme, id quod nos dicimus immer, immerhin." Hinc ὅςπερ est wer immer, quisquis I, 33. VII, 11: ἔνθα περ, wo immer, wo ja s. wo doch II, 4: ἐάν περ, vid. ἐάν: ὅτι περ, ὥςπερ, wie immer, wie etwa: ὥςπερ γε καί, vid. γέ: οἷόςπερ, vid. οἷος.

Περαίνειν, peragere, perficere IX, 5. 7.

Περί I. c. gen. de: περί τινος εἰπεῖν X, 1. σκοπεῖσθαι I, 10. φοβεῖσθαι VI, 10. ubi deinceps dic. ὑπέρ. μέλει μοι περί τινος IX, 10. λέληθέ με περὶ τούτου II, 5. adn. II. c. acc. circa: ἔχειν περὶ αὐτόν VI, 4. ἡ περὶ τὰς τιμὰς εὐφροσύνη, oblectatio quae percipitur ex honoribus (cum serioribus Latinis diceres voluptas circa honores. Cf. Tacit. Ann. XI, 2. „publica circa bonas artes socordia") VII, 4.

Περιάπτειν, propr. applicare, annectere: δύναμιν περιάπτειν αὐτῷ, sibi comparare, acquirere XI, 14. Similiter Cyrop. VII, 5, 60. dicitur τιμὰς περιάπτειν τινί. Cf. Schneider. ad Mem. Socr. II, 6, 13.

Περιβλέπειν, observare, suspicere VII, 2.

Περίβλεπτος, in quem ora omnium conversa sunt, conspicuus XI, 9.

Περισσός et περιττός, supervacaneus (male dicunt superfluus): πλεῖστα τὰ περισσὰ ἔχετε, habetis abundantem rerum copiam II, 2. περιττὰ τῶν ἱκανῶν, plura quam satis est I, 19.

Πῇ, (Buttm. §. 103. obs. 8.) quomodo I, 2.

Πίμπλασθαι, i. q. ἐμπίπλασθαι, satiari (cibis) I, 25.
Πίνειν. καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν I, 17. adnot.
Πιστεύειν, credere, sq. ὡς I, 37: fidem habere, τινί VI, 5. al.: πιστεύεσθαι dicuntur ii, quibus fides habetur V, 2. Cf. Buttm. §. 121. 5. Matth. §. 490.
Πιστῶς ἔχειν πρός τινα, vid. ἔχειν.
Πλεονεκτεῖν (πλέον ἔχειν) melioris conditionis esse, praestare, opp. μειονεκτεῖν I, 14. c. gen. VIII, 1.
Πλεονεξία, vid. ad VIII, 10
Πλῆθος, i. q. ὄχλος II, 3. V, 1: cf. ad II, 2.
Πλήν, seq. οὐχ I, 18. vid. adnot.
Πλησιάζειν, appropinquare, in propinquo esse I, 24.
Πλησίον, prope VI, 7.
Πλουτίζειν, ditare, locupletare XI, 13.
Ποθεῖν, desiderare III, 2.
Πόθος, appetitus, appetentia cibi I, 25.
Ποιεῖν, vid. πράττειν: κακόν τι ἑαυτόν, sibi ipsi male facere I, 33. εὖ ποιεῖν τινά, beneficio afficere III, 2. cf. ad VII, 2: μηδὲν οὕτω ποιεῖν, ὡς, nihil tam studiose facere, quam VI, 11: ποιεῖσθαι ἐπαίνους i. q. ἐπαινεῖν I, 15. cf. XI, 6: ποιεῖσθαι νόμον, legem sancire (de liberis civitatibus) i. e. unter sich zum Gesetze machen III, 13. Vid. Buttm. §. 122. obs. 3. Matth. §. 492. b. sect. 2.
Ποῖος, qualis, quis III, 10. ποῖός τις, qualis tandem (fere) VI, 7.
Πολεμεῖν πόλεμον, bellum gerere II, 8. vid. adnot.
Πολεμία, vid. ad II, 8.
Πολεμικά, τά, res bellicae VI, 7.
Πολλαπλάσιοι, multo plures I, 13. vid. adnot. VIII, 7. πολλαπλάσια, multo magis I, 8.
Πολύς. οἱ πολλοί, plerique VII, 8. τὰ πολλά, copia IV, 3: πολύ, multum, valde II, 2. 16. τὸ πολὺ νικᾶν, magna, splendida victoria. cum comparat. πολὺ μᾶλλον, multo magis I, 20. μείω πολύ, vid. ad I, 8. cum superl. πολὺ μάλιστα, longe maxime I, 28. πολὺ ἥκιστα, quam minime I, 29: οἱ πλεῖστοι, plurimi, plerique I, 17. πλεῖστα, maxime IX, 9.
Πολυτελής, pretiosus, exquisitus, opp. εὐτελής I, 20. cf. §. 24.
Πονηρός, molestus, i. q. χαλεπός VII, 11.
Πορεύεσθαι, ire, proficisci II, 8.
Ποτέ, aliquando I, 1. post negationem umquam II, 11. ἤδη ποτέ VI, 7: auget vim interrogationis, ut latinum tandem, germanicum in aller Welt VII, 12.
Πότερον et πότερα, utrum? seq. ἤ (an) XI, 2. (vid. adnot.) 5.
Ποτέρως, utro modo XI, 4.
Πού (enclit.) additur in re non satis certa et valet nisi fallor, opinor, wohl, doch wohl I, 23: sed urbane adhibetur etiam in re certissima, maxime ad declarandum, nos, antequam in ratiocinando progrediamur, exspectare dum alter rem affirmet sive recordetur, vid. X, 4. (Buttm. §. 136. extr.):

ἐάν που, si forte II, 9: pro ποί positum XI, 10. vid. adnot.
Πρᾶγμα, res VI, 4. maxime molesta; hinc πράγματα ἔχειν, molestias afferre, molestum esse VII, 2.
Πραγματεύεσθαι, negotia gerere, occupari in re VIII, 8.
Πράττειν s. πράσσειν, agere, differt a ποιεῖν: hoc enim est facere, suscipere: hinc bene dicitur ἀπολογεῖται ἅμα πράττων, ὡς οὐκ ἀδικῶν πεποίηκεν II, 17: πράττειν (πράττεσθαι) χρήματα, exigere, einfodern, i. q. εἰςπράττειν VIII, 9.
Πρίν, c. infin. III, 11. adnot.: πρὶν ἄν, priusquam, c. coniunct. sed non nisi post negationem, ut VI, 13. Vid. Buttm. §. 136. p. 575. Matth. §. 522. Reisig. Coniect. in Aristoph. p. 65. sqq. Commentat. de ἄν particul. p. 105. sq.
Προαισθάνεσθαι, praesentire, πολεμίων ἐφόδους κρυφαίας X, 6.
Προέρχεσθαι οὕτω πόῤῥω φυλακῆς, eo progredi in custodia, adeo prospicere custodia III, 13. Vid. Buttm. §. 119. p. 485. Matth. §. 339. 340. Cf. Xenoph. Apol. Socr. §. 30. extr.
Πρόθυμος, strenuus, alacer XI, 12.
Προκαθίστασθαι, ante castra sua collocare, φύλακας VI, 9.
Προκινδυνεύειν, pro aliis pericula adire X, 6. et cum gen. ib. §. 8. Vid. Matth. §. 378.
Πρόμαχος, propugnator XI, 12.
Προνοεῖν τινός, alicuius rebus prospicere X, 8 XI, 11. Cf. Matth. §. 378.
Προπετῶς φέρεσθαι εἴς τι, cum impetu rapi ad aliquid, vehementer appetere VII, 2. Cf. de Re equestr. VIII, 8.
Προπονεῖν, pro aliis labores suscipere X, 6.
Πρός I. cum dat. ad i. e. praeter: X, 5. πρὸς τούτοις, ad hoc (ut saepe Sallustius), praeterea. II. cum accus. 1) ad: ἀφίκετο πρὸς Ἱέρωνα I, 1. πρὸς ἔχθραν ἄγειν IX, 1. πρός τι ἀποκρίνεσθαι s. εἰπεῖν I, 7. II, 1. 2) adversus, contra: πολέμους πολεμεῖν πρός τινας II, 12. ἀγωνίζεσθαι XI, 6. cf. ad II, 14. 3) erga: ἡ φιλία πρός τινα III, 3. 7. πίστις III, 10. 4) secundum: κρίνειν τι πρὸς τὰς χρήσεις, aestimare aliquid ex usu, quem affert IV, 3. 5) εἰρήνη γίγνεταί μοι πρός τινα II, 11. ubi per cum explicant. ὁμιλεῖν πρός τινα, VIII, 6. Vid. Matth. §. 591. p. 570.
Προςδέχεσθαι, exspectare I, 18.
Προςειπεῖν, compellare, salutare VIII, 3. Cf. Schneider. ad Hellen. IV, 1, 31.
Προςήκει, convenit, decet IX, 6. οὐ προςήκει τυράννῳ πρὸς ἰδιώτας ἀγωνίζεσθαι. Cf. ad I, 32: consentaneum est VIII, 7. ὑμᾶς φιλεῖσθαι προςήκει.
Πρόσθεν II, 18. τὸ πρόσθεν, antea. Cf. Matth. §. 282. Buttm. § 112. obs. 2.
Προςίεσθαι, admittere, sumere (zu sich nehmen), de cibis I, 20. ubi interpretantur appetere, cupere.
Πρόςοδοι, αἱ, IX, 8.
Προςποιεῖσθαι, sibi ar-

rogare II, 16. simulare, speciem alicuius rei prae se ferre I, 36.
Πρόσρησις, compellatio, salutatio VIII, 3.
Προστατεῖσθαι ὑπό τινος, regi ab al. V, 1. Cf. Buttmann. §. 121. 5. Matth. §. 490.
Προστατεύειν, praeesse, *πόλεως* XI, 5. 7. Cf. Matth. §. 378.
Προστάτης, praefectus, *πόλεων* XI, 7.
Προστάττειν, imperare, mandare IX, 3. 4. cf. VII, 2. X, 4.
Προστιθέναι ἀνάγκην, vim adhibere IX. 4. cf. *ἀνάγκη*.
Προτιθέναι, proponere, *ἆθλα* IX, 4. sqq.
Προτιμᾶν, prae caeteris honorare: *οἱ προτετιμημένοι*, qui nobis antecellunt honore et gloria VIII, 5. opp. *οἱ ἐκ τοῦ ἴσου ἡμῖν ὄντες*.
Προφαίνειν, apponere, offerre, de cibis I, 25.
Προφυλάττειν, pro aliis excubias agere X, 6. et cum gen. VI, 10. Cf. Matth. §. 378.
Πρῶτον, post *πρίν* illatum III, 11. Vid. tamen adnot.
Πωλεῖν, vendere I, 13.
Πώποτε VII, 11. Vid. Buttm. §. 136. p. 575.
Πῶς, quomodo? in interrog. recta I, 9. vid. adnot. *πῶς λέγεις*; I, 31: *πῶς ποτε*, quonam tandem modo? vid. *ποτέ*. *πῶς μήν*, I, 31: *πῶς οὐ* (*οὐχί*), quomodo non, quidni, nonne? I, 36. IV, 5. VI, 4. al.
Πώς (enclit.) aliquo modo: *μᾶλλόν πως* I, 6. vid. animadv.

P

Ῥάδιος: *οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν*, difficile dictu est, dici vix potest II, 15. Cf. Buttm. §. 127. 3. Matth. §. 534. b.
Ῥᾳδιουργεῖν, negligenter et sine animi contentione in aliquo negotio obeundo versari VIII, 9. Vid. Schneider. Ind. ad Mem. v. *ῥᾳδιουργία*.
Ῥῖνες (*ῥίς*), nares I, 4.

Σ

Σάφα, certo. Vid. *εἰδέναι*.
Σαφής, certus: *σαφές* (intell. *ἐστί*), apparet VIII, 4. Adverb. *σαφῶς*: II, 6. *σαφῶς οἶδα* i. q. *εὖ οἶδα*, quod interdum fortius dicitur *εὖ οἶδα σαφῶς*, v c. apud Aesop. Fab. CXX. (p. 52. ed. Schneider. (Aristoph. Pac. v. 1294. (ed. Dindorf.) Cf. Schaefer ad Soph. Oed. Tyr. v. 958. 9.
Σιτία, vid. ad III, 11.
Σῖτος, ὁ, cibus VI, 7. (vid. Schneider. et Weisk. ad Mem. Socr. II, 1, 24.): plur. *τὰ σῖτα* I, 25. Vid. ad III, 11.
Σιωπᾶν, tacere I, 15.
Σκέψις, considerandi conatus, consilium IX, 9.
Σκληρός, durus, opp. *μαλακός* I, 5.

Σκοπεῖν, spectare, considerare VIII, 2. Cf. μήπω et ad IX, 10: σκοπεῖσθαι περί τινος, iudicare de re I, 10.

Σοφίσματα, exquisita et excogitata ciborum condimenta I, 23. paullo ante dicuntur μηχανήματα. Cf. Muret. Opp. Tom. III. p. 785. Ruhnken.

Σοφός: σοφοῖς opponuntur ἀκρατεῖς V, 1: σοφόν τι, opus artificiosum, artificium XI, 10.

Σπανίζειν, (id. est σπανίζεσθαι) τινός, carere I, 14: raro nancisci, opp. ἔχειν ἀεί ib. §. 25. Cf. de hoc verb. Schneider. ad Hellen. VII, 2, 1.

Σπονδή, libatio: σπονδαί, induciae (quae fiebant cum libationibus) II, 11.

Στερεῖν, privare, c. gen. I, 12: στέρεσθαί τινος, privari, privatum esse re VI, 1.

Στεφανοῦν, coronare (honoris caussa) VII, 9.

Στόμα: ἀνὰ στόμα ἔχειν, vid. ἀνά.

Στρατεύειν s. στρατεύεσθαι, expeditionem (bellum) suscipere, εἰς τὴν πόλιν, εἰς πολεμίαν I, 10. 9.

Στρυφνός, acerbus, adstringens I, 22.

Συγκαταμιγνύναι, commiscere: τὴν ψυχήν τινι, toto animo se dedere alicui rei VI, 2.

Συγχαίρειν, una cum aliquo laetari (collaetari, congaudere, Tertull.) i. q. συνήδεσθαι V, 4. ἐπί τινος ἀγαθοῖς XI, 12.

Συγχωρεῖν, concedere I, 16. seq. inf. c. acc.

Συλᾶν, spoliare IV, 6. πλεῖστα συλᾶν καὶ ἱερὰ καὶ ἀνθρώπους.

Συμβόλαια, τά, negotia, pacta (contractus) IX, 6.

Σύμμαχος, adiutor XI, 10. Sed ibid. §. 13. vulgari signif. dicitur.

Συμπαρακολουθεῖν, comitari (i. q. συμπαρομαρτεῖν) VI, 6.

Συμπαρέπεσθαι, simul iuxta sequi, simul comitari: VIII, 5. δοκεῖ καὶ ἐκ θεῶν τιμή τις καὶ χάρις συμπαρέπεσθαι (obtingere) ἀνδρὶ ἄρχοντι.

Συμπαρομαρτεῖν, comitari (pr. i. q. συμπαρέπεσθαι), σύν τινι IX, 8. vid. notat.

Συμπεριάγεσθαι, secum (circum) ducere, ὁπλοφόρους II, 8.

Συμφορά, calamitas, vid. κατά.

Συναγείρεσθαι, congregari I, 11.

Συναιρεῖν: ὡς δὲ συνελόντι (supplent λόγῳ explicantque συντόμως) εἰπεῖν, ut paucis absolvam, ut breviter dicam IX, 10. Vid. Zeun. ad Viger. p. 205. sq.

Συναναγκάζειν: οἱ νόμῳ συνηναγκασμένοι φιλεῖν III, 9.

Συνεῖναί τινι, versari, consuescere cum al. III, 13: congredi, consuescere, de concubitu I, 26: συνῆν ἐμαυτῷ, vid. ad VI, 2.

Συνεπικοσμεῖν μάλιστα, multum conferre ad decus VIII, 6.

Συνεπικουρεῖν, una succurrere, opem ferre III, 2.

Συνήδεσθαι ἐπί τινος ἀγαθοῖς III, 2. vid. συγχαίρειν.

Συντάττειν, instruere milites: hinc οἱ συντεταγμένοι sunt instructi, expediti X, 6. 7.

Συντέμνειν τὰς δαπάνας,

sumptus minuere, de sumptibus aliquid decidere IV, 4.

Σφάλλειν, supplantare, evertere, τὰ τῶν πολεμίων X, 7. opp. σώζειν τὰ τῶν φίλων: σφάλλεσθαι III, 2. ἐάν τι σφαλλόμενον ὁρῶσιν, si quid adversi accidisse videant.

Σωφρονίζειν, coercere, reprimere, in officio continere X, 5.

Σωφροσύνη IX, 8. „Σωφροσύνην soleo equidem tum temperantiam tum moderationem appellare, nonnumquam etiam modestiam; sed haud scio an recte ea virtus frugalitas appellari possit. Eius enim videtur esse proprium, motus animi appetentis regere et sedare, semperque adversantem libidini, moderatam in omni re servare constantiam. Cui contrarium vitium nequitia dicitur.“ Verba sunt Ciceronis Tusc. Disp. III, 8.

T

Ταπεινός, humilis; modestus, morigerus V, 4.

Τάττειν X, 4. εἰ οὖν καὶ τούτους φυλάττειν εἶεν τεταγμένοι, si hoc iis negotium impositum est.

Ταχύ, celeriter II, 2.

Τέ, non refertur ad καί VII, 2. ὑπηρετῶσι μὲν ὑμῖν — ὑπανιστῶνται δ' ἀπὸ τῶν θάκων, ὁδῶν τε παραχωρῶσι, γεραίρωσι δὲ — πάντες — ὑμᾶς. ubi cave ad μέν referas τε, quae particula non nisi cum iis, quae proxime praecedunt, simpliciter copulat sequentia: τέ — τέ II, 17. Praeterea de τέ cf. καί.

Τεῖχος, murus urbis II, 10. ubi mox dic. ἔρυμα.

Τεκμήριον, argumentum, indicium I, 37. VI, 5.

Τεκνοποιός I, 29. ἐν τοῖς τεκνοποιοῖς ἀφροδισίοις, in congressibus venereis iis, quibus liberi procreantur i. e. cum mulieribus. Oppon. ἐν τοῖς παιδικοῖς.

Τελεῖν, impendere, expendere XI, 1. Phavorinus: τελεῖν· ἀναλίσκειν.

Τερπνός, suavis, i. q. ἡδύς III, 10.

Τιμᾶν, τινά, honorare, aestimare III, 4: honoris caussa ad coenam vocare VIII, 3. vid. notat.: praemiis ornare III, 14. ubi opp. τιμωρεῖν. IX, 2. 9. ibid. τιμήσεσθαι passiva significatione accipiendum est. Vid. ad XI, 15. extr. Cf. Zeun. ad Viger. p. 187. fin.

Τιμή. αἱ τιμαὶ τῶν τυράννων, qui tyrannis tribuuntur honores VII, 5: τιμή vocatur, si quis alterum post sacrificium ad coenam vocat VIII, 3: dicitur etiam de praemio IX, 7.

Τιμωρεῖν τινι, ulcisci iniuriam alicui illatam, opem ferre alicui laeso III, 14: τιμωρεῖσθαι, ulcisci iniuriam sibi illatam, τινά, ulcisci, punire aliquem I, 12. Κολάζειν et τιμωρεῖσθαι sic differunt, ut hoc proprie ad exigendam vindictam legibus debitam, illud, pariter ac latinum castigare, ad emendationem et prohibitionem peccantis

referatur. Aristot. Rhet. I, 10: διαφέρει δὲ τιμωρία καὶ κόλασις· ἡ μὲν γὰρ κόλασις τοῦ πάσχοντος ἕνεκά ἐστιν, ἡ δὲ τιμωρία τοῦ ποιοῦντος, ἵνα ἀποπληρωθῇ. Cf. Heindorf. ad Plat. Protag. §. 40. (p. 324. C. HSt.) Gell. Noct. Att. VI, 14.

Τίς, pron. interrog.: τί; warum doch? ponitur pro διὰ τί; plane ut latin. quid? pro ob quid? IV, 5. ubi tamen licet dicere in wiefern? — De τί οὖν οὐχί c. aor. (ac praesent.) indicat. dictum est ad I, 3. de τί γάρ; vid. γάρ.

Τὶς, usurpatur ut nostrum man (angl. one) I, 15. 19. IV, 5. (cf. Buttm. §. 114. 4. Matth. §. 487. 2.): saepe legitur εἴ τις, de quo vid. s. εἰ num. III.: coniungitur cum adiectivis, qualitatis, modi, numeri significationem habentibus, ut καλόν τι II, 16. τοσοῦτον δέ τι ἀγαθόν III, 5. ἕκαστός τις, vid. ἕκαστος. ποῖός τις, vid. ποῖος (Cf. Matth. l. l. num. 4.) Interdum sic etiam latinum quidam adiicitur adiectivis qualitatis v. c. incredibilis quidam amor, quod nos dicimus eine in ihrer Art unglaubliche Liebe (cf. Ernest. ad Horat. Tursell. Partic. Lat. p. 725. Hotting. ad Cic. Div. I, 1.): εἰπεῖν τι, dicere quod alicuius momenti sit X, 1. (Matth. l. l. num. 5.): neutrum τὶ saepe ita ponitur, ut sit aliquantum, aliqua ex parte, quodammodo, quod nos dicimus etwas, in irgend etwas, v. c. ἐὰν δέ τι ἐλλείπωσι I, 28. θᾶττόν τι IV, 2. ubi vid. notat. οὐδέν τι, vid. οὐδείς. οὐδέν τι μᾶλλον, vid. μάλα. Cf. Buttm. §. 157. p. 579. Matth. §. 487. 4. extrem.

Τοί, (enclit.), vid. γέ. Cf. Buttm. §. 136. p. 677.

Τοίνυν, igitur, iam vero, atqui I, 7. 28. III, 8. IV, 6: καὶ — τοίνυν, continuandae orationi inservit, ut nostrum und nun III, 6. 11. sed quod I, 28. legitur καὶ τοίνυν, id simpliciter interpretandum itaque, und daher.

Τοιοῦτος, talis, tam praestans III, 6: iungitur cum articulo, ὁ τοιοῦτος, is qui talis est I, 13. X, 3. cf. ad III, 14. Graecos promiscue usurpasse neutrum τοιοῦτο et τοιοῦτον (ut τοσοῦτο et τοσοῦτον) vix est quod h. l. commemorem.

Τοσοῦτος, tantus, in plural. etiam tot X, 3. τοσοῦτός τις, vid. τίς: τοσούτῳ, tanto, c. comp. I, 19. X, 2. respondet in altero membro ὅσῳ. Neutrum modo τοσοῦτον modo τοσοῦτο. Cf. τοιοῦτος.

Τότε, post ἐπειδάν, ὅταν, ἄν, illatum II, 9. IV, 1. V, 4.

Τράπεζα, de apparatu mensae dic. I, 18.

Τρέπεσθαι εἴς τι ἐῤῥωμένως, omnibus viribus incumbere in al. IX, 7: τρέψασθαί τινα, in fugam vertere, fugare al. II, 15.

Τρέφειν, alere, φύλακας X, 4. (cf. si placet Heindf. ad Horat. Satir. I, 3, 11.): ἅρματα, vid. ἅρμα.

Τρυφή, deliciae, luxuries I, 23.

Τυγχάνειν, consequi, c. gen.: cum particip. VII, 2. VIII, 6. XI, 8. Vid. Buttm. §. 131. obs. 8. Matth. §. 554. 4.

Τυραννεῖν, regnare I, 9.

etc.: οἱ τυραννούμενοι, potestati atque imperio tyranni subiecti VI, 14.
Τυραννευόμενοι, οἱ, i. q. οἱ τυραννούμενοι.
Τύραννος, qui solus dominationem obtinet in civitate olim libera. — De Tyrannis Graecorum singularis exstat libellus Drumanni. Prodiit Hal. Sax. 1812.

Υ

Ὑβρίζειν, insolenter atque petulanter agere VIII, 9.
Ὑβριστής, insolens, petulans: comp. ὑβριστότερος (vid. Buttm. §. 60. b. obs. 1. Matth. §. 128. obs. 3.) X, 2. ἐν ἀνθρώποις τισὶν ἐγγίγνεται — τοσούτῳ ὑβριστοτέροις εἶναι. ubi nolim scribere ὑβριστικωτέροις, quantumvis id sciam Schaefero meo (ad Greg. Cor. p. 992. b.) placuisse. Ac videtur horum verborum recte statui haec differentia, ut ὑβριστότερος ad facinora referatur, quae quis revera facit petulanter, ὑβριστικώτερος autem de eo intelligatur, cui est voluntas et propensio insolenter agendi aut qui scit lascivire. Cum his quodammodo comparari possunt latina lasciviens et lascivibundus, quorum item tenue quoddam significationis discrimen est.
Ὑμνεῖν, celebrare, laudare XI, 8.
Ὑπανίστασθαι θάκων, assurgere de sedibus (honoris caussa) VII, 9. ibid. 2. dicitur ἀπὸ τῶν θάκων. Vid. adnot.
Ὑπεξαιρεῖσθαι, clam de medio tollere V, 2. vid. adnotat.
Ὑπὲρ τοῦ μηδένα ἀποθνήσκειν, ne quis moriatur III, 12.
Ὑπερβάλλειν, superare, excedere, c. acc. I, 17. Cf. δαπάνη.
Ὑπέρευ, egregie, supra modum bene VI, 9. Legitur etiam ap. Demosth. pr. Coron. c. 5.
Ὑπερέχειν, praestare, excellere, i. q. προέχειν II, 2.
Ὑπηρετεῖν τινι, officia praestare, gratificari, alicuius voluptati inservire VII, 2. XI, 10: dic. de amasio, qui amatori se praebet et obsequitur, syn. χαρίζεσθαι, ὑπουργεῖν I, 37.
Ὕπνος VII, 2. ubi est plural., ut ap. Latinos quietes (Sall. Cat. XV, 4. Cic. Off. I, 29, 105.). Cf. Brem. ad Nep. Att. IX, 4.
Ὑπό, c. gen. de ipsa caussa dicitur, per quam quid fiat, eoque differt ab ἀπό: coniungitur cum passivis maxime, sed non raro etiam cum neutris et activis, quae vim aliquam passivam habent: ὑπό τινος ἐξαπατᾶσθαι II, 3. φιλεῖσθαι III, 2. ἀπόλλυσθαι ib. 8. ἀποθνήσκειν X, 4. κακὸν πάσχειν VII, 8. αἱ ὑπουργίαι αἱ ὑπὸ τῶν φοβουμένων VII, 6. ubi vid. adnot.
Ὑποδύεσθαι, subire, suscipere, πόνον VII, 1.
Ὑπολαμβάνειν, excipere sermone et respondere, das Wort nehmen VI, 9. ὑπολαβὼν εἶπεν, ser-

mone eius excepto dixit. cf. VIII, 1. 8. (Schaefer. ad Lamb. Bos. Ell. p. 429.) Eodem sensu a Latinis dicitur suscipere: „Suscipit Anchises atque ordine singula pandit.“ Virg. Aen. VI, 723. „Suscipit Stolo: Tu, inquit, invides.“ Varr. R. R. I, 2, 24. „Suscipit unus: Tune solus ignoras“ etc. Appul. Metamorph. IV. p. 75. ed. Bipont.—Suscipere sermonem dixit Quinctil. Inst. Orat. II, 15, 28.

Ὑπολογίζεσθαι, rationem habere, c. acc. VIII, 6. Metaphora sumpta est a mercatoribus, τὰ λόγου ἄξια in rationes suas referentibus.

Ὑπομένειν, sustinere, i. q. ἀνέχεσθαι, φέρειν VII, 4. κίνδυνον, subire VII, 1.

Ὑποπτεύειν, suspectum habere II, 17.

Ὕποπτος, suspectus, seq. inf. (etiam particip.) I, 15. adn.

Ὑπουργεῖν, obsequi, de amasio qui sui copiam facit (ut ὑπηρετεῖν) I, 37: officia praestare, colere VII, 9. οἳ ἂν τοιαῦτα ὑπουργήσωσι, qui eiusmodi honore affecerint al.

Ὑπούργημα, officium, beneficium VIII, 7.

Ὑπουργία, officium, obsequium I, 58. VII, 6.

Φ

Φάγωσιν ἢ κλέωσιν III, 11. Cf. ad I, 17.

Φαιδρός, hilaris II, 17.

Φαίνεσθαι, videri, c. inf. VII, 6: apparere, c. particip. IV, 1. Φαίνομαι ἔχων, apparet me habere, manifesto, aperte habeo. Cf. Wolf. ad Dem. Lept. p. 259.

Φάλαγξ, acies instructa VI, 7.

Φάναι, saepe iteratur aut abundanter infertur, posita iam eiusdem significationis voce, vid. ad I, 7: si mediae loquentis orationi inseritur, nomini suo tum praemittitur tum postponitur, vid. ad I, 1: οὐ φάναι, vid. οὐ. Vid. de hoc verb. Buttm. §. 97. I, 2. et 8. p. 301.

Φανερός, conspicuus, apertus II, 4. IX, 9. ubi mox dic. ἐμφανές.

Φάσκειν, de se ipso praedicare, contendere, iactare II, 16. Vid. Buttm. §. 97. I. 2. p. 301.

Φαυλότεροι, inferiores dignitate et opibus I, 27. Adiect. φαῦλος (vilis) eadem fata tulit, quae nostrum schlecht, quod olim simplicem denotabat et laudi magis quam convicio inserviebat. Cf. Ruhnk. ad Tim. p. 268. sq.

Φέρεσθαι εἴς τι, dic. ut lat. ferri VII, 2. vid. προπετῶς. De lat. ferri cf. quae scripsi Obs. in varr. locc. vett. Lat. Part. I. p. 20.

Φθονεῖν τινι, invidere: φθονεῖσθαι, in invidiam venire, invidiam habere XI, 6. 15. Cf. Buttm. §. 121. 5. Matth. §. 490.

Φιλεῖν, diligere, non idem est cum ἐρᾶν, quod vid.

Φιλία: μετὰ φιλίας, in der Güte (ita ut amor sequatur) vel, ut Terentius (Andr. II, 3,

11.) loquitur, cum gratia, opp. βίᾳ I, 33.

Φιλικῶς, amice, blande, comiter: προςειπεῖν τινα VIII, 5.

Φιλονεικία, contentio, aemulatio (boni) IX, 6. 7.

Φιλόπολις, civitatis suae studiosus, patriae amans V, 3. Hoc nomen minus late patet quam φιλόπατρις.

Φιλοτιμία, propr. dic. de laudis honorisque studio, ut VII, 3. sed I, 27. dignitas est, id quod apparet e sequentibus.

Φοβεῖσθαι περί et ὑπέρ τινος, timere de al. VI, 10: seq. μή, cuius constructionis quae sit natura, explicitum est ad II, 8: aor. pass. reflexiva significat. dicitur II, 18: ὅταν ἀποθάνωσιν οὓς ἐφοβήθη.

Φοβερός, timendus, sq. μή VI, 15: ὁ πόλεμος φοβερόν (ἐστι), vid. ad VI, 9: φοβερόν (ἐστι) μή, timendum est ne I, 12. Cf. ad II, 8.

Φόβος, ὁ ἀπὸ τῶν δορυφόρων, vid. ἀπό: φόβον ἔχειν, ἄλλοις παρέχειν XI, 11: plural. legitur VI, 5. cf. ὕπνος.

Φονεύς, percussor III, 14. τοὺς τῶν ἰδιωτῶν φονέας.

Φρονεῖν: μέγα, se efferre, elato esse animo (opp. μετρίως φρονεῖν) I, 28. τῶν μέγιστον φρονουσῶν γυναικῶν opp. τῶν δούλων.

Φροντίζειν τινος, curam alicuius gerere: φροντιζόμενος μή τι πάθῃ, de quo solliciti sunt etc. VII, 10. Cf. Buttm. §. 121. 5. Matth. §. 490.

Φυλάττεσθαι, τί et τινά, sibi cavere ab al., timere VI, 3. 14. cf. II, 15. 18: φυλακτέον ἐστί, cavendum est II, 10.

Φυλή, tribus IX, 5. vid. animadv.

Φύσει πεφυκέναι, vid. ad III, 9. Cum eiusmodi loquutionibus, qualis haec est, comparari possunt quae leguntur apud Plautum: memoriter meminisse, propere properas, sapienter sapit, madide madeam, valide valet.

X

Χαίρειν, gaudere, c. particip. vid. ad V, 3.

Χαλεπός, difficilis, c. inf. II, 16. IV, 2. (cf. Buttm. §. 127. 3. Matth. §. 534. b.): molestus, aegritudinem afferens, acerbus, gravis I, 14. V, 1. VI, 16: τὰ χαλεπά, molestiae (in bello) II, 12. Adverb. χαλεπῶς, aegre, non libenter VI, 15.

Χαρά, gaudium, ἐμποιεῖν VIII, 4: μετὰ χαρᾶς, cum appetitu (de cibis sumendis) I, 25. vid. adn.

Χαρίζεσθαι, gratificari, obsequi, corporis copiam facere, opp. ἀπαίνεσθαι (negare), in re venerea I, 37. (vid. Ruhnk. ad Tim. Lex. Plat. p. 274. sq. Huschk. ad Tibull. I, 4, 15.): beneficia praestare VIII, 2.

Χάρις, gratia, benevolentia, quae debetur ob beneficia accepta VIII, 2. 7: beneficium, gratifica-

tio VIII, 4. ubi αἱ ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων χάριτες et τὸ παρὰ τοῦ ἰδιώτου δώρημα sibi respondent: χάριτες dicuntur obsequia in re venerea (gallice les faveurs) I, 34. VII, 6. Plutarch. in Amator. c. 3. haec habet: χάρις γὰρ οὖν ἡ τοῦ θήλεως ὕπειξις τῷ ἄῤῥενι κέκληται πρὸς τῶν παλαιῶν.

Χειροῦσθαι τοὺς ἐχθροὺς, inimicos vincere, profligare, opp. τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν VI, 12. Cf. II, 2. ubi dic. κακῶσαι ἐχθρούς.

Χορηγικοὶ ἀγῶνες, certamina eorum, qui suis sumptibus choros praebent (np. ut ipsorum chori alios vincant elegantia et magnificentia) IX, 11.

Χορηγός, dic. is, qui a tribu sua editus sumptum praebebat choris instruendis et adornandis aptosque homines deligebat, quos vellet in scenam producere IX, 4. Vid. Ernest. ad Mem. Socr. III, 4. 3. Wolf. Proleg. ad Dem. Lept. p. LXXXIX. sqq.

Χορός, chorus, coetus canentium et saltantium (in honorem deorum) IX, 4. (Vid. Wolf. Proleg. ad Dem. Lept. p. XC.): VI, 2: saltationes, choreae.

Χρή, oportet XI, 1. III, 9. πῶς ὑπ' ἄλλου γέ τινος οἴεσθαι χρῆν (Sturzius: putare licet, putare quis potest) αὐτοὺς φιλεῖσθαι; Quod h. l. legitur imperf., (χρῆν) pro praesent. χρή, quod exstat ap. Stobaeum, positum existimant. (Vid. Zeun. ad Viger. p. 214. a. b.). Mihi ne hoc quidem loco aliam vim nisi propriam habere imperfectum videtur. Sensus hic est: non oportebat (nec vero te oportet) credere etc.

Χρήματα, opes, pecuniae IV, 6. al.

Χρῆσθαι, τινί, alicuius opera uti V, 2.

Χρῆσις, usus, usura IV, 3.

Χρήσιμος, utilis VI, 16. IX, 7.

Χρίεσθαι, se ungere, ungi I, 24.

Χώρα, regio: ager X, 5.

Ψ

Ψυχή, propr. est anima h. e. vis illa et facultas, qua sentit corpus et vivit: hinc vita IV, 4. αἱ τῆς ψυχῆς φυλακαί, vitae praesidia: animus I, 5. al.

Ω

Ὧδε, hocce modo, sic III, 6. ὧδε ἐπίσκεψαι.

Ὠιδή, cantilena VI, 2.

Ὠνεῖσθαι, emere, c. gen. pretii IX, 11. Cf. Buttm. §. 119. 6. 2). Matth. §. 363.

Ὡς I. ut, wie, latissimo sensu: a) ὡς ἔοικε VII, 2. ὡς πάντες ἐπιστάμεθα X, 4. οὐχ οὕτως ὀλίγους τῶν ἰδιωτῶν, ὡς πολλοὺς τῶν τυράννων IV, 2. vid. adn. b) c. superl. ὡς τάχιστα, quam celerrime VI, 13. c) quantum: ὡς

δὲ γαυρωθέντι II, 15. d) tamquam: ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται II, 8. cf. VII, 9. 10. ad VIII, 5.
II. ponitur a) cum inf. pro ὥστε: ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, vid. συναιρεῖν. ἔχεις τι εἰπεῖν, ὡς μὴ μισεῖσθαι δι' αὐτούς X, 2. b) pro ὅτι, Latinor. quod vel inf. c. acc.: ἐπιστάμεθα — ὡς — ἐξεικάζουσιν αὐτούς I, 38. ἀπολογεῖται ἅμα πράττων, ὡς οὐκ ἀδικῶν πεποίηκεν II, 17. ἐζήλωσας ἡμᾶς, ὡς τοὺς φίλους μάλιστα εὖ ποιεῖν δυνάμεθα VI, 12. cf. III, 2. VIII, 1. IX, 5. etc.
Cf. de h. v. Buttm. §. 136. p. 566. sq. Matth. §. 628.
Ὡσαύτως, eodem modo, similiter VII, 6.
Ὥσπερ, propr. est nostrum wie immer, wie doch, wie auch, wie etwa, vid. πέρ: ὥσπερ — οὕτω καὶ I, 30. IV, 1: ὥσπερ γε καί, vid. γέ num. III: quasi, c. gen. abs. IV, 6. ὥσπερ πολέμου ὄντος, perinde ac si bellum geratur. Cf. Buttm. §. 152. obs. 5. Matth. 569.
Ὥστε, ita ut, c. inf. et acc. I, 12. ὥστε ἄλλοις παρακαταθεμένους ἀποδημεῖν (αὐτούς). cf. VIII, 6: idemque significat seq. indicat., sed ita ut saepissime valeat itaque I, 7. 18. 19. 28. IV, 3. etc. cf. XI, 11: οὕτως — ὥστε, ita — ut I, 13. III, 13. τοσοῦτον — ὥστε III, 5. — Vid. Buttm. §. 127, 4. §. 136. p. 567. Matth. §§. 544. 629.
Ὠφελεῖν, prodesse VIII, 7. IX, 9: ὠφελεῖσθαι ὑπό τινος, ab al. iuvari X, 4.
Ὠφέλημα, quod prodest, emolumentum X, 5.
Ὠφέλιμος, utilis IX, 10. X, 6.

vid.
gen.
ίμου
bel-
ttm.
9.
acc.
ισα-
ούς).
nifi-
a ut
e f,
:, cf.
ita
ισού-
Vid.
5. p.
.
VIII,
ό τι-
4.
est,

, 10.

